

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Klasa: 001-02/10-03/0011

Ur. broj: 355-02-01-10-4

Zagreb, 11. studenoga 2010.

Priloga: 12-11-2010		
Klasifikacijski znak:	Org. jed.	
021-12/10-09/45	65	
Uredni broj:	Pril.	Vrij.
355-10-01	3	CO

HRVATSKI SABOR

n/r predsjednika: g. Luka Bebić

Trg sv. Marka 6.

10000 ZAGREB

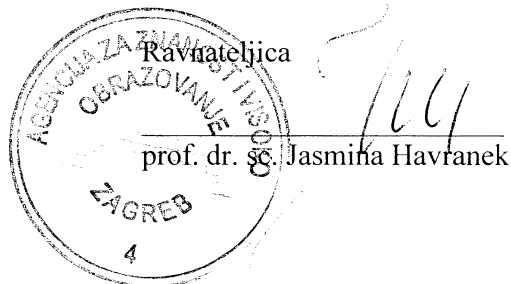
Predmet: *Izješće o radu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g.*
-dostavlja se-

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo *Izješće o radu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g.* uključujući i *Financijsko izješće Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje za 2009. g.*

Također, zadovoljstvo nam je upoznati Vas i s dokumentom *Polazne osnove za mrežu visokih učilišta i studijskih programa* koje je izradila Agencija za znanost i visoko obrazovanje nastojeći njime osigurati relevantne podatke neophodne za izradu strateškog dokumenta *Mreže visokih učilišta i studijskih programa* koji, sukladno *Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*, donosi Hrvatski sabor na prijedlog Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje.

S poštovanjem

Prilog:

1. *Izješće o radu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g.*
2. *Financijsko izješće Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g.*
3. *Polazne osnove za mrežu visokih učilišta i studijskih programa*

Dostaviti:

1. Naslovu
5. Pismohrani

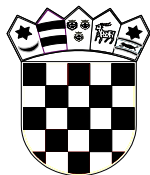
REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE

**IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG
VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
U 2009. GODINI**

Zagreb, srpanj 2010.

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE

**IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG
VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
U 2009. GODINI**

Zagreb, srpanj 2010.

NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Predsjednik: **Prof. dr. sc. Vedran Mornar**

Članovi: **Doc. dr. sc. Ante Babić**

Prof. dr. sc. Neven Budak

Prof. dr. sc. Stipan Janković

Prof. dr. sc. Gordana Kralik

Dr. sc. Milorad Milun

Dr. sc. Ivan Mišetić

Ivica Mudrinić, dipl. ing

Dr. sc. Slavko Perica

Prof. dr. sc. Siniša Petrović

Prof. dr. sc. Branko Rafajac

Prof. Joško Ševo

Prof. dr. sc. Siniša Volarević

Izvešće je usvojeno na 74. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 14. srpnja 2010. godine

Potpisuje: Prof. dr. sc. Vedran Mornar, predsjednik

SADRŽAJ

1. OPĆI PRIKAZ SASTAVA I RADA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE	1
2. NOVI PREDDIPLOMSKI, DIPLOMSKI I POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJI.....	3
2.1. PODACI O TIJEKU VREDNOVANJA NOVIH PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH, STRUČNIH TE POSLIJEDIPLOMSKIH SVEUČILIŠNIH I SPECIJALISTIČKIH STUDIJA	5
2.2. ZAHTJEVI ZA IZMJENAMA RANIJE ODOBRENIH STUDIJSKIH PROGRAMA.....	6
2.3. ZAHTJEVI ZA IZDAVANJE BEZUVJETNIH DOPUSNICA.....	6
3. NOVA VISOKA UČILIŠTA.....	7
3.1. MREŽA VISOKIH UČILIŠTA I STUDIJSKIH PROGRAMA.....	8
4. VANJSKO VREDNOVANJE POSTOJEĆIH VISOKIH UČILIŠTA.....	10
5. OSTALI POSLOVI.....	18
5.1. PREPORUKA ZA PRIMJENU UVJETA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA OD AKADEMSKE GODINE 2010./2011.	18
5.2. PREPORUKA ZA UTVRĐIVANJE UVJETA NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ.....	19
6. ZAKLJUČAK.....	21
7. PRILOZI	25
7.1. PRILOG 1. SASTAV NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE.....	25
7.2. PRILOG 2. POSLOVNIK O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE.....	26
7.3. PRILOG 3. PRISUTNOST ČLANOVA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAOVANJE NA SJEDNICAMA ODRŽANIM U 2009. G.....	39

7.4. PRILOG 4. DNEVNI REDOVI SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE ODRŽANIH 2009. G.	40
7.5. PRILOG 5. ZAVRŠNA IZVJEŠĆA STRUČNIH POVJERENSTAVA	49
7.5.1. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU	49
7.5.2. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI	67
7.5.3. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU	85
7.5.4. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU	99
7.5.5. VELEUČILIŠTE U KARLOVCU	121
7.5.6. VELEUČILIŠTE U POŽEGI	155
7.5.7. VELEUČILIŠTE U RIJECI	177
7.5.8. VELEUČILIŠTE VELIKA GORICA	225
7.5.9. VISOKA POSLOVNA ŠKOLA ZA TURISTIČKI I HOTELSKI MENADŽMENT „UTILUS“ U ZAGREBU	243
7.5.10. VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVANJE I UPRAVLJANJE „BALTAZAR ADAM KRČELIĆ“ U ZAPREŠIĆU	253
7.5.11. ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE ZAGREB	266
7.5.12. VISOKA POSLOVNA ŠKOLA S PRAVOM JAVNOSTI, VIŠNJAN	277
7.6. PRILOG 6. PREPORUKA ZA PRIMJENU UVJETA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA OD AKADEMSKE GODINE 2010./2011.	288
7.7. PRILOG 7. PREPORUKA ZA UTVRĐIVANJE UVJETA NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ	291

7.8. TABLICA 1. POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI (DOKTORSKI) I POSLIJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJI KOJI SU BILI U POSTUPKU 2009. G.	293
7.9. TABLICA 2. PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJI TE STRUČNI I SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJI KOJI SU BILI U POSTUPKU 2009. G.	304
7.10. TABLICA 3. IZMJENE I DOPUNE RANIJE ODOBRENIH STUDIJSKIH PROGRAMA	321
7.11. TABLICA 4. IZDAVANJE TZV. BEZUVJETNIH DOPUSNICA	324
7.12. TABLICA 5. NOVA VISOKA UČILIŠTA U POSTUPKU OSNIVANJA 2009. GODINE	326

1. OPĆI PRIKAZ SASTAVA I RADA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Početak 2009. godine istekao je mandat dotadašnjem predsjedniku Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje (prof. dr. sc. Frani Paraću) i polovini članova Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje (prof. dr. sc. Josipu Balobanu, akademiku Nenadu Cambiju, prof. dr. sc. Marčelu Dujaniću, prof. dr. sc. Rudolfu Scitovskom, prof. dr. sc. Josipu Kasumu i prof. dr. sc. Mladenu Žiniću) te su oni Odlukom Hrvatskog sabora od 20. veljače 2009. g. razriješeni navedene dužnosti.

Ujedno je Odlukom Hrvatskog sabora 20. veljače 2009. g. na razdoblje od četiri godine imenovan novi predsjednik Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje - prof. dr. sc. Vedran Mornar te novi članovi Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. Ukupno je imenovano sedam novih članova: prof. dr. sc. Neven Budak, prof. dr. sc. Stipan Janković, prof. dr. sc. Gordana Kralik, dr. sc. Milorad Milun, dr. sc. Slavko Perica, prof. dr. sc. Siniša Petrović i prof. Joško Ševo.

Prva konstituirajuća zajednička sjednica novog saziva Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje (*Prilog 1, Prilog 2*) i Nacionalnog vijeća za znanost održana je u travnju 2009. g. kada je predstavljen i novi *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* i promjene koje on donosi.

Navedenim su Zakonom ukinute pojedine odredbe *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koje su, između ostalog, definirale i neke dotadašnje zadatke Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. Sukladno tim odredbama, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje dotad je imenovalo recenzente i davalo mišljenje o osnivanju novih visokih učilišta i provodilo vrednovanje visokih učilišta i studijskih programa te predlagalo ministru izdavanje dopusnica.

Budući da je tijekom protekloga petogodišnjeg razdoblja primljeno više od tisuću zahtjeva za pokretanje novih studijskih programa i osnivanje novih visokih učilišta, razmatranje tih zahtjeva i davanje mišljenja o njima predstavljalo je glavninu aktivnosti Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u tom razdoblju. Naime, tako velik obujam posla pred kojim se našlo Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, vezan za konkretne zaprimljene zahtjeve, onemogućio je da se ono bavi i svojom drugom, strateškom

ulogom koja mu je bila Zakonom propisana kao najvišem stručnom tijelu koje brine za razvitak i kvalitetu cjelokupnog sustava visokog obrazovanja Republike Hrvatske. Na taj je problem upozoravalo i samo Nacionalno vijeće, a problem su prepoznali i zastupnici u Hrvatskom saboru prilikom razmatranja redovitih godišnjih izvješća koje je Vijeće upućivalo tom tijelu.

Donošenjem *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* kojim Agencija za znanost i visoko obrazovanje preuzima ulogu nositelja postupaka vanjskog osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju, ostvareni su zakonski preduvjeti da Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje doista preuzme svoju ulogu strateškog tijela koje promišlja razvoj i unapređenje postojećeg sustava visokog obrazovanja.

Iako je *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* stupio na snagu u travnju 2009. g., svi su dotad primljeni zahtjevi trebali biti riješeni sukladno dotad važećim odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*. Budući da je takvih zahtjeva u trenutku stupanja na snagu novog Zakona bilo više od stotinu, glavnina je rada Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g. i dalje bilo razmatranje tih zahtjeva i davanje mišljenja o njima.

Osim razmatranja novih zahtjeva za pokretanje novih studijskih programa i osnivanje novih visokih učilišta, Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje u 2009. godini nastavilo s ranije započetim postupcima vanjskog vrednovanja postojećih visokih učilišta sukladno usvojenom planu vrednovanja i usvojenim dokumentima za vrednovanje.

Osim navedenih operativnih zadataka, Nacionalno je vijeće u 2009. g. vodilo rasprave o preuzimanju svoje uloge vodećega nacionalnog strateškog tijela i definiralo otvorena pitanja i teme o kojima treba raspravljati u narednom razdoblju: upitnost trenutačne organizacije binarnog sustava (izvođenje gotovo polovine stručnih studija na sveučilištima, upitne razlike u kurikulumima prve bolonjske razine stručnih i sveučilišnih studija), održivost poslijediplomskih specijalističkih studija koji kao takvi ne postoje u inozemnim visokoobrazovnim sustavima, neprepoznatljivost prvostupnika na tržištu rada, preustrojavanje postojećih studijskih programa (na način da se poveća završnost na studijima prve razine te povećaju zahtjevi na studijima druge razine i općenito preispitaju ECTS bodovi i način na koji su oni dodjeljivani), nacionalni okvirni

kurikulum, državna matura i kompetencije na ulasku u visoko obrazovanje, nacionalni kvalifikacijski okvir, znanstveni novaci i nastava, kolektivni ugovor, kriteriji napredovanja, „profesorski turizam“, preustrojavanje sustava financiranja, izračun cijene studija, izvanredni studiji, pitanje porasta broja privatnih visokih učilišta, model izgradnje hrvatskog sveučilišta koje bi bilo prepoznato u svjetskim okvirima itd.

Uz navedeno, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje u 2009. g. započelo je intenzivne aktivnosti vezane za izradu strateškog dokumenta mreže koji sadrži smjernice i kriterije za osnivanje novih visokih učilišta i studijskih programa i projekciju osnivanja novih javnih visokih učilišta koju ono treba predložiti Hrvatskom saboru sukladno članku 18. *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*.

Sve navedene aktivnosti Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g. ne bi bilo moguće provesti bez snažne stručne i operativne podrške Agencije za znanost i visoko obrazovanje koja je u svojim prostorima organizirala devet sjednica Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje (*Prilog 3, Prilog 4*) i sedam sjednica Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, pripremivši za to sve potrebne dokumente i stručne podloge nužne za vođenje kvalitetne rasprave na sjednicama te oblikovala sve zaključke, zapisnike, odluke i dopise usvojene na sjednicama.

Ujedno, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preuzela je vodeću ulogu u provedbi postupaka vanjskog vrednovanja visokih učilišta i studijskih programa što će i ubuduće biti jedna od njezinih temeljnih uloga sukladno ulozi koje imaju srodne europske agencije za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju.

2. NOVI PREDDIPLOMSKI, DIPLOMSKI I POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJI

Novi *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* uvodi značajne novine vezane za početak izvođenja novih studijskih programa koje predlažu sveučilišta, veleučilišta i visoke škole.

Iako je navedeni Zakon stupio na snagu u travnju 2009. g., u tom je trenutku bilo zaprimljeno više od stotinu zahtjeva za pokretanje novih studija za koje su postupci već

bili započeti sukladno dotad važećim odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*. Upravo je razmatranje tih predmeta predstavljalo značajan obujam rada Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje u 2009. g. te je velik dio tih postupaka dovršen do kraja godine obuhvaćene ovim izvješćem.

Vrednovanje novih studijskih programa koje su predložila postojeća, ali i nova visoka učilišta u osnivanju, provedeno je prema proceduri dogovorenoj 2005. godini, a obuhvaćala je sljedeće korake: provjeru urednosti zaprimljenog elaborata s opisom studijskog programa prema *Uputama Rektorskog zbora za sastavljanje prijedloga studijskih programa*, imenovanje odgovarajućih recenzenata i upućivanje programa na recenziranje, prikupljanje recenzija recenzenata koji su svoje mišljenje o predloženom programu iskazivali na za to predviđenim obrascima, prikupljanje izvješća o obavljenim recenzijama, izvještavanje na sjednici Nacionalnog vijeća te prihvaćanje konačne preporuke koja se upućivala ministru znanosti, obrazovanja i športa.

Recenzenti imenovani na sjednicama Vijeća bili su zaduženi za davanje stručnog mišljenja o predloženom programu. Za svaki predloženi program imenovana su dva ili tri recenzenta, pri čemu se nastojalo da barem jedan od njih bude iz inozemstva. U većini su slučajeva recenzenti tražili doradu predloženih programa. Na temelju recenzija recenzenata, visoka su učilišta dorađivala prijedloge svojih programa i dostavljala revidirane programe, što je zasigurno pridonijelo poboljšanju njihove kvalitete.

Posebna je pozornost bila posvećena vrednovanju poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studijskih programa, pri čemu se vodila briga o usklađenosti strukture predloženih doktorskih studijskih programa s *Načelima za uspostavu poslijediplomskih doktorskih studija* i *Preporukom o ustrojavanju poslijediplomskih doktorskih studija* koje je prihvatilo Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje i ispunjenosti kriterija propisanih *Kriterijima za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta*.

Recenziranje studijskih programa provodilo se putem elektroničkog sustava MOZVAG/MOZIR koji je omogućio bržu komunikaciju svih sudionika tog procesa (visokih učilišta, Agencije, recenzenata i izvjestitelja Nacionalnog vijeća), ali ujedno predstavlja i vrlo važan elektronički arhiv koji sadrži sve podatke o studijskim programima u Republici Hrvatskoj, uključujući opise programa i njihove izmjene, podatke o nastavnicima i njihovom nastavnom angažmanu, recenzije recenzenata, izvješća izvjestitelja, konačne zaključke itd. To je ujedno i svojevrсни arhiv svih

domaćih i stranih recenzenata koji su sudjelovali u dosadašnjim postupcima u kojem je preko tisuću takvih osoba, a što može biti izuzetno korisno za provođenje budućih vrednovanja.

Zbog važnosti navedenog sustava uspostavljenog još 2005. godine, sustav je u 2009. godini suradnjom Agencije za znanost i visoko obrazovanje i Sveučilišnoga računarskog centra nadograđen i ažuriran kako bi mogao odgovoriti na dodatne zahtjeve u budućim postupcima reakreditacije.

2.1. PODACI O TIJEKU VREDNOVANJA NOVIH PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH, STRUČNIH TE POSLIJEDIPLOMSKIH SVEUČILIŠNIH I SPECIJALISTIČKIH STUDIJA

Tijekom 2009. g. dovršen je postupak vrednovanja **četiriju** novih preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa, **devet** novih diplomskih sveučilišnih studijskih programa, **jednoga** integriranog preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studijskog programa, **jedanaest** stručnih i **sedamnaest** specijalističkih diplomskih stručnih studijskih programa te **trideset** poslijediplomskih specijalističkih i **trinaest** poslijediplomskih sveučilišnih studijskih programa (*Tablica 1, Tablica 2*).

Na temelju je rezultata vrednovanja Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje u 2009. godini preporučilo ministru izdavanje dopusnice za **tri** nova preddiplomska sveučilišna studija, **osam** novih diplomskih sveučilišnih studija, **jedan** integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, **pet** stručnih studija, **trinaest** specijalističkih diplomskih stručnih studija, **trideset** poslijediplomskih specijalističkih i **dvanaest** poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija.

Od tih 72 novoodobrenih studija, najviše je njih iz društvenog područja (34), zatim iz biomedicinskog (12), tehničkog područja (10), humanističkog područja (8) i područja interdisciplinarnih znanosti (3), a najmanje ih je iz biotehničkog područja (2), prirodnih znanosti (2) i umjetničkog područja (1).

Posebice treba istaknuti da je u 2009. g. provedeno vrednovanje jednoga novog združenog diplomskog sveučilišnog studijskog programa koje je predložilo Sveučilište u Zagrebu u suradnji sa Sveučilištem u Munsteru. Postupak je proveden u suradnji Agencije za znanost i visoko obrazovanje i njemačke akreditacijske agencije AQAS - Agentur für Qualitätssicherung durch Akkreditierung von Studiengängen što je prvi

primjer tako provedene akreditacije u Republici Hrvatskoj, a sukladno europskim preporukama za suradnju europskih akreditacijskih agencija/tijela vezanim za zajedničku akreditaciju združenih studija. Posebnost je tako provedenih akreditacija u tome što trebaju zadovoljiti kriterije i procedure i jedne i druge zemlje čiju akreditaciju žele dobiti, a čitav postupak treba biti i u skladu sa *Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja*.

Također, Vijeće je u 2009. godini preporučilo ministru uskratu dopusnice za **1** preddiplomski sveučilišni studij, **1** diplomski sveučilišni studij, **6** stručnih studija, **4** specijalistička diplomatska stručna studija i **1** poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij.

Potkraj 2009. godine u postupku vrednovanja bilo je još 40 novih studijskih programa za koje se postupak provodi sukladno odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koje su vrijedile do stupanja na snagu *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*.

2.2. ZAHTJEVI ZA IZMJENU RANIJE ODOBRENIH STUDIJSKIH PROGRAMA

U skladu sa Zaključkom Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje kojim se preporučuje da se ranije odobreni studijski programi u slučajevima izmjena ili dopuna (promjena naziva studija ili naziva više od dvadeset posto kolegija, promjena više od dvadeset posto sadržaja u više od dvadeset posto kolegija, promjena u kompetencijama i deklariranim radnim kvalifikacijama kao i promjenama odnosa broja ECTS bodova između obveznih i izbornih kolegija) trebaju ponovno uputiti Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje na razmatranje, navedeno je tijelo tijekom 2009. godine primilo i razmotrilo 26 takvih zahtjeva za koje je ministru uputilo odgovarajuće preporuke (*Tablica 3*).

2.3. ZAHTJEVI ZA IZDAVANJE BEZUVJETNIH DOPUSNICA

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje u 2009. godini zaprimilo je 11 zahtjeva za izdavanjem tzv. trajne dopusnice* koje je razmotrilo i uputilo ministru odgovarajuću preporuku (*Tablica 4*).

3. NOVA VISOKA UČILIŠTA

Do travnja 2009. godine, kada je na snagu stupio novi *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje zaprimilo je 8 zahtjeva za davanje mišljenja o osnivanju novih visokih učilišta te su navedeni predmeti trebali biti dovršeni sukladno dotada važećim odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*.

Na temelju je provedenih postupaka vrednovanja Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporučilo ministru izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti jednom novom sveučilištu (Medijskom sveučilištu u Splitu), a za četiri je visoke škole preporučena uskrata dopusnice (**Tablica 5**). Tri su visoke škole na kraju 2009. godine još uvijek bile u postupku vrednovanja.

Medijsko sveučilište u Splitu privatno je sveučilište čiji je osnivač Europapress holding. Tom je sveučilištu 2009. godine na temelju preporuke Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje izdana dopusnica za obavljanje djelatnosti i izvođenje preddiplomskih sveučilišnih studija *Poslovanje i menadžment u medijima*, *Medijski dizajn* i *Novinarstvo* koje navedeno visoko učilište samostalno izvodi te za izvođenje diplomskih sveučilišnih studija *Odnosi s javnostima* i *Poslovna ekonomija; smjerovi: Turizam i međunarodna trgovina* koje Medijsko sveučilište u Splitu izvodi sa Sveučilištem u Dubrovniku.

Tijekom svoga dosadašnjeg rada (posebice u svojim godišnjim izvješćima koje je upućivalo Hrvatskom saboru) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje često je isticalo da pitanje osnivanja visokih učilišta nije bilo riješeno na odgovarajući način u okviru odredbi *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*.

Primjerice, spomenuti je Zakon kao uvjet za izdavanje dopusnice tražio da dio potrebnoga kvalificiranog nastavnog osoblja bude zaposlen već u trenutku osnivanja što nije bilo moguće budući da je učilište moglo početi zapošljavati nastavnike tek nakon izdavanja dopusnice nužne za registraciju učilišta. Kao rezultat toga, mišljenje o ispunjavanju uvjeta koje se odnosi na nastavni kadar donosilo se na temelju dostavljenih pisama namjere o spremnosti prelaska u radni odnos s kojima se često manipuliralo, a nije postojala zakonska osnova za nadgledanje takvih radnji.

Također, osnivanje se novih visokih učilišta i studijskih programa odvijalo bez čvrstog promišljanja o njihovoj opravdanosti sukladno stvarnim potrebama regije za pokretanje određenog profila studijskog programa što je utjecalo na to da se postojeća mreža visokih učilišta i studijskih programa posljednjih godina širila nekontrolirano i stihijski.

To je rezultiralo velikim brojem novoosnovanih visokoobrazovnih institucija posljednjih godina pri čemu je samo u proteklih pet godina osnovano 30 novih visokih učilišta te se broj novih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj povećao za jednu trećinu u odnosu na stanje 2005. godine.

S tim u vezi Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje ističe značaj nove zakonske regulative koja mnogo preciznije definira postupak osnivanja novih visokih učilišta i studijskih programa ističući jasne, objektivne uvjete koji nužno moraju biti ispunjeni da bi se nekom novom visokom učilištu ili studijskom programu omogućilo izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti.

Također, propisivanje će uvjeta koji se odnosi na to da osnivanje novih visokih učilišta i studijskih programa treba biti u skladu sa strateškim dokumentom mreže omogućiti da se buduće širenje mreže visokih učilišta i studijskih programa uredi na svrsishodan i promišljen, a ne stihijski način.

3.1. MREŽA VISOKIH UČILIŠTA I STUDIJSKIH PROGRAMA

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje u 2009. godini aktivno promišljalo i kontinuirano raspravljalo o izradi dokumenta mreže koji treba sadržavati smjernice i kriterije za osnivanje visokih učilišta i studijskih programa te projekciju osnivanja novih javnih visokih učilišta.

Svjesno važnosti navedenoga dokumenta i potrebe da on bude utemeljen na detaljnoj analizi polaznoga stanja, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje zatražilo je od Agencije za znanost i visoko obrazovanje da prikupi sve relevantne podatke (o postojećim visokim učilištima i studijskim programima, broju učenika završnih razreda četverogodišnjih srednjih škola, nezaposlenim visokoobrazovanim osobama,

gospodarske i druge relevantne pokazatelje prikazane zasebno po županijama) koji bi mogli koristiti u izradi budućeg dokumenta mreže*.

Također, mišljenje je Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje da pri izradi navedenoga dokumenta treba uzeti u obzir i analizu rezultata provedbe državne mature i upisa na visoka učilišta putem NISPVU sustava (što je prvi puta provedeno 2010. g.), kao i prioritetne strateške razvojne ciljeve koji bi trebali biti definirani u okviru Županijskih razvojnih strategija čija je izrada u tijeku.

Nadalje, kako je najavljeno da bi trebao biti predložen i novi zakonodavni okvir koji bi trebao regulirati područje visokoga obrazovanja i znanosti, izrada strateškog dokumenta mreže ovisi i o ishodu toga.

S obzirom na sve navedene preduvjete koji su nužni za izradu strateškog dokumenta mreže visokih učilišta i studijskih programa, navedeni dokument nije mogao biti izrađen u kratkom vremenskom roku propisanom *Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*.

---

*Agencija za znanost i visoko obrazovanje izradila je dokument *Polazne osnove za mrežu visokih učilišta i studijskih programa Republike Hrvatske* te je on predstavljen na 74. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 14. srpnja 2010.

4. VANJSKO VREDNOVANJE POSTOJEĆIH VISOKIH UČILIŠTA

Tijekom 2009. godine provedeno je vanjsko vrednovanje osam visokih učilišta, od toga triju visokih škola i pet veleučilišta te je dovršeno vanjsko vrednovanje četiriju pravnih fakulteta započeto 2009. godine. To je jedna od najznačajnijih i najopsežnijih aktivnosti u 2009. godini. Navedeno vanjsko vrednovanje visokih učilišta proveli su Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje i Agencija za znanost i visoko obrazovanje sukladno člancima 16. - 18. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju** i *Pravilniku o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta i studijskih programa* koji su vrijedili do stupanja na snagu *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*.

Vanjsko je vrednovanje visokih učilišta u 2009. godini provedeno na temelju dokumenata koji služe u postupku vrednovanja, a koji su usvojeni na 46. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 4. srpnja 2007. godine nakon prethodno dobivenih pozitivnih mišljenja o navedenim dokumentima usvojenim na sjednici Rektorskog zbora održanoj 29. lipnja 2007. godine i sjednici Vijeća veleučilišta i visokih škola održanoj 21. lipnja 2007. godine.

Cjelokupni je postupak vanjskog vrednovanja visokih učilišta bio proveden sukladno dokumentu *Postupak vrednovanja visokih učilišta*, a prilikom provođenja vrednovanja stručno je povjerenstvo uzimalo u obzir kriterije navedene u dokumentima *Kriteriji za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta* odnosno *Kriteriji za vrednovanje veleučilišta i visokih škola*.

---

*Sukladno novom *Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* koji je u međuvremenu stupio na snagu, postupak vanjskog vrednovanja kvalitete postojećih visokih učilišta i studijskih programa naziva se reakreditacija. Postupak reakreditacije provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje u ciklusima od pet godina. Ishod je postupka akreditacijska preporuka s ocjenom i preporukama za poboljšanje radi potvrde ispunjavanja uvjeta za nastavak obavljanja djelatnosti i/ili izvođenje studijskih programa.

Polazište za provođenje vanjskog vrednovanja bile su samoanalize koje su visoka učilišta u postupku vrednovanja, nakon primanja obavijesti o najavi vrednovanja, bila dužna sastaviti sukladno dokumentu *Upute za sastavljanje Samoanalize visokih učilišta u sastavu sveučilišta* odnosno *Upute za sastavljanje Samoanalize veleučilišta ili visoke škole* i dokumentu *Upute za sastavljanje Tablica uz samoanalizu visokog učilišta u sastavu sveučilišta* odnosno *Upute za sastavljanje Tablica uz samoanalizu veleučilišta ili visoke škole*.

Nužan je dio vanjskog vrednovanja bio posjet članova stručnog povjerenstva vrednovanom visokom učilištu u trajanju od jednog do dva dana što je bila prilika da se u razgovoru s upravom učilišta, nastavnicima i studentima razmotre sva ona pitanja koja je povjerenstvo istaknulo kao ključna, čitajući samoanalizu učilišta.

Nakon obavljenog posjeta članovi povjerenstva bili su dužni dostaviti svoja završna izvješća Agenciji za znanost i visoko obrazovanje koja ih je, prije rasprave na Nacionalnom vijeću, upućivala vrednovanom učilištu u cilju njihova očitovanja.

Na inicijativu Agencije za znanost i visoko obrazovanje, u postupcima vanjskog vrednovanja provedenim tijekom 2009. g. uvedena je obvezatna edukacija članova stručnog povjerenstva prije posjeta visokom učilištu. Edukaciju su provodili djelatnici Agencije za znanost i visoko obrazovanje pri čemu su članove povjerenstva u okviru održanih prezentacija upoznali sa *Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja*, dokumentima za vrednovanje koje je usvojilo Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, zakonodavnim okvirom i sustavom visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Detaljnije je razmotrena samoanaliza vrednovanog učilišta i zajednički su definirane nejasnoće i pitanja koja treba raspraviti tijekom posjeta. Održavanje je takvih edukacija naišlo na izuzetno dobre kritike članova povjerenstva, unaprijedilo provođenje postupaka vanjskog vrednovanja, a ujedno je u skladu sa *Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja*.

Treba naglasiti da su u postupcima vrednovanja visokih učilišta provedenim tijekom 2009. godine u sastavu povjerenstva, umjesto dosadašnjega jednog inozemnog člana, bila uključena dva člana iz inozemstva (uglavnom iz zemalja koje imaju binarni sustav kao i naša zemlja, primjerice iz Belgije, Austrije i Njemačke) što je doprinijelo razmjeni iskustava i usporedbi našega visokoobrazovnog sustava s inozemnim, ali i pridonijelo

većoj nepristranosti završnih izvješća. Sudjelovanje je inozemnih stručnjaka zahtijevalo da se spomenute edukacije povjerenstva obavljaju na engleskom jeziku, a tijekom posjeta visokim učilištima bilo je osigurano simultano prevođenje koje su obavili djelatnici Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Na temelju provedenih vrednovanja 12 visokih učilišta (Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Veleučilišta u Karlovcu, Veleučilišta u Požegi, Veleučilišta u Rijeci, Zdravstvenog veleučilišta Zagreb, Veleučilišta Velika Gorica, Visoke poslovne škole za turistički i hotelski menadžment „Utilus“ u Zagrebu, Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću, Visoke poslovne škole s pravom javnosti, Višnjan) usvojena su završna izvješća koja predstavljaju sastavni dio ovoga godišnjeg izvješća (*Prilog 5*).

Na temelju je provedenih vrednovanja Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje za sva veleučilišta i visoke škole vrednovane u 2009. godini, osim za Veleučilište u Rijeci, preporučilo nadležnom ministru izdavanje pisma očekivanja na određeni rok u kojem su učilišta dužna otkloniti uočene nedostatke.

Budući da su hrvatska veleučilišta i visoke škole relativno mlade institucije (neke postoje svega nekoliko godina), provedeno nam je vrednovanje 8 takvih institucija prvi put dalo detaljniji uvid u način njihova rada i probleme s kojima se susreću. Ovdje izdvajamo neke od njihovih glavnih nedostataka i poteškoća s kojima se susreću u svom radu, a koje su zamijećene tijekom provedenih postupaka vrednovanja.

Veleučilište u Karlovcu

Glavne se poteškoće u radu Veleučilišta u Karlovcu odnose na nedovoljno odgovarajuće prostorne uvjete pa je preporučeno preuređenje postojeće zgrade veleučilišta kako bi se, između ostalog, povećao broj mjesta za učenje u učionicama i knjižnici te osigurao odgovarajući prostor za studentsku referadu.

Jedan je od ključnih nedostataka i prevelik broj upisanih studenata u odnosu na raspoloživ broj stalno zaposlenih nastavnika.

Također, Veleučilištu je preporučena izrada strategije razvoja, analiza potreba uske specijalizacije na razini stručnih studija, upotpunjavanje i osuvremenjivanje knjižničnog

sadržaja, tehnički i sadržajno unapređivanje mrežne stranice, poticanje aktivnosti vezanih za upoznavanje nastavnika i studenata s važnošću provođenja studentske ankete i aktivnosti koje bi rezultirale zapošljavanjem novih nastavnika i povećanjem kompetentnosti postojećih zaposlenika te modernizacija komunikacije i nastavnih metoda, a posebno metoda provjere znanja i jačanje suradnje s gospodarstvom i drugim visokim učilištima.

Veleučilište u Požegi

Veleučilištu je preporučeno osuvremenjivanje strategije razvoja, definiranje izlaznih kompetencija studijskih programa, smanjenje postojećih upisnih kvota i postavljanje određenih kriterija kako bi se osigurao manji broj kvalitetnijih studenata, ali i smanjio njihov gubitak tijekom studija, poticanje zapošljavanja novih nastavnika i napredovanje postojećih te nadgledanje obavljanja nastavnih obveza vanjskih suradnika, usavršavanje djelovanje sustava za praćenje kvalitete, jačanje suradnje u međunarodnim i nacionalnim projektima. Vezano za prostorne uvjete, predloženo je osiguravanje kabineta za vanjske suradnike i poboljšavanje funkcionalnosti knjižnice.

Veleučilište u Rijeci

Prijedlozi za dodatno unapređenje rada Veleučilišta u Rijeci odnose se na upute po kojima je potrebno poraditi na strategiji veleučilišta te bolje organizirati i provoditi studentske ankete. Osim toga, zaključeno je kako izvanredni studij nije uklopljen u načela Bolonjskog procesa.

Zdravstveno veleučilište Zagreb

Zdravstvenom veleučilištu Zagreb preporučena je izrada dokumenta o strategiji razvoja, jačanje aktivnosti vezanih za početak izgradnje nove zgrade veleučilišta, prilagođavanje broja studijskih programa i upisnih kvota nastavnim i prostornim kapacitetima kojima veleučilište raspolaže, uspostava povjerenstvo za nadzor i poboljšavanje kvalitete nastave te objava rasporeda nastave na mrežnim stranicama, izrada plana pedagoškog i stručnog usavršavanja i napredovanja nastavnika u cilju daljnjeg praćenja i primjene suvremenih metoda učenja i podučavanja.

Veleučilište Velika Gorica

Preporuke za unapređenje rada Veleučilišta Velika Gorica ponajprije se odnose na potrebu dostupnosti informacija (o osnovnim dokumentima, dokumentima o studiju i studiranju, nastavnom planu i programu s opisom kolegija itd.) javnosti i to na hrvatskom i engleskom jeziku te ustroj i opremu vlastite knjižnice.

Veleučilište treba raditi na poboljšanju prostornih uvjeta i usavršavanju nastavnog osoblja.

Visoka poslovna škola za turistički i hotelski menadžment „Utilus“ u Zagrebu

Navedeno visoko učilište treba poraditi na svojim temeljnim dokumentima (ni politika ni struktura škole ne slaže su s njezinom vizijom, misija navedena u samoanalizi nije dobar strateški dokument itd.). Vidljiv je nedostatak sredstava. Prostor i oprema ne zadovoljavaju potrebe izvođenja studijskog programa, nastavnici nemaju radne prostorije, studenti nemaju prostor za učenje, škola nema odgovarajuću knjižnicu. Škola ne surađuje dovoljno s hotelskom i turističkom industrijom, a nema ni podatke o zapošljavanju svojih studenata. Ne postoji unutarnji sustav osiguravanja kvalitete, nema tijela koje se time bavi, nema pokazatelja koji se prate, a ne provode se ni studentske ankete.

Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan

Navedena visoka škola treba poboljšati postojeće dokumente koji uređuju njezin ustroj i djelatnosti te izraditi strategiju razvoja, jačati aktivnosti vezane za poboljšanje postojećeg prostora i opreme kojima škola raspolaže i u okviru toga osigurati odgovarajući prostor za knjižnicu, čitaonicu i nastavničke kabinete te upotpuniti i osuvremeniti sadržaj stručne literature u knjižnici i dopuniti mrežne stranice svim potrebnim podacima, posebice nastavnim materijalima.

Također, visoka bi škola trebala preispitati postojeće studijske programe i izraditi dokument o ishodima učenja studijskih programa, uspostaviti sustav praćenja kvalitete, organizirati odgovarajuću studentsku praksu, osigurati preduvjete za razvoj međunarodne suradnje i povećati ulaganja u stručne djelatnosti visoke škole.

Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću

Glavne se preporuke za unapređenje rada Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ odnose na bolje strategijsko promišljanje i pozicioniranje škole (jača usmjerenost na temeljne aktivnosti škole, djelotvornije povezivanje s gospodarstvom i izrada programa prema dugoročnim potrebama gospodarstva) kako prebrzo širenje u nove projekte i programe ne bi ugrozilo postignutu kvalitetu sadašnjih aktivnosti. Škola bi trebala raditi na izgradnji i osnaživanju sustava praćenja i osiguravanja kvalitete kako bi se pronašli mogući problemi i pokrenule aktivnosti u cilju njihova otklanjanja.

Jedan je od ključnih nedostataka u radu navedene škole prevelik broj upisanih studenata u odnosu na raspoloživ broj stalno zaposlenih nastavnika, a nužno je osigurati bolje uvjete rada knjižnice i čitaonice, odnosno dostupnost potrebne literature.

Osvrt na obavljena vrednovanja veleučilišta i visokih škola

Iako provedeno vrednovanje 8 visokih učilišta iz sustava veleučilišta i visokih škola nije dostatno da bi se donijela opća ocjena stanja na veleučilištima i visokim školama kojih danas ima 46 (16 veleučilišta i 30 visokih škola) ipak nam daje uvid u neke od glavnih poteškoća s kojima se susreću u svojem radu.

Kod gotovo svih veleučilišta i visokih škola vrednovanih u 2009. godini zamijećen je problem nedovoljnoga strateškog promišljanja i nedostatak odgovarajućih strateških dokumenata (strategije razvoja ne postoje ili su zastarjele, preopćenite, neodređene i nedovoljno primjenjive), a vrlo često nema niti svih potrebnih dokumenata koji uređuju ustroj i djelatnost visokog učilišta.

Iako među vrednovanim veleučilištima i visokim školama ima vrlo dobrih primjera aktivnog povezivanja s poduzetničkim sektorom i lokalnom zajednicom, brine nas činjenica da dio vrednovanih visokih učilišta, iako izvodi stručne studije, nema razvijenu suradnju s gospodarstvom, nema sustav studentske prakse riješen na odgovarajući način, ne prati zaposlenost svojih završenih studenata niti zadovoljstvo poslodavaca kompetencijama završenih studenata pa tako nema povratnih informacija od poslodavaca o kvaliteti i korisnosti studijskih programa.

Jedan je od ključnih problema uočenih u okviru vrednovanja veleučilišta i visokih škola nepovoljan omjer stalno zaposlenih nastavnika i vanjskih suradnika. Naime,

vrednovana veleučilišta i visoke škole, iako su relativno mlade institucije koje tek grade bazu svojih nastavnika i suradnika, trebaju ulagati dodatne napore za povećanje broja stalno zaposlenih nastavnika kako bi oni nosili većinu nastavnog opterećenja na stručnim studijima posebice u odnosu na rastući broj upisanih studenata.

Naime, podatak je koji se odnosi na broj studenata u odnosu na broj nastavnika jedan od glavnih pokazatelja kvalitete visokog obrazovanja. Svjetski prosjek za omjer studenata i nastavnika iznosi 15,7 (UNESCO, 2006). U sjevernoj Americi i zapadnoj Europi taj je omjer 13,0, a najveći je za afričke zemlje i on iznosi 25,1. U Republici Hrvatskoj, na temelju raspoloživih podataka, taj je omjer oko 20 iz čega zaključujemo da je nepovoljniji u odnosu na svjetski prosjek, odnosno broj je studenata na jednog nastavnika veći od svjetskog prosjeka. **Međutim, još više brine činjenica da je na temelju dosad provedenih vanjskih vrednovanja visokih učilišta ustanovljeno da je kod pojedinih visokoobrazovnih institucija taj omjer čak i 60 što znači da na jednog nastavnika dolazi i 60 studenata, a to dovodi u pitanje kvalitetu studiranja na tim visokim učilištima.**

Osim povećanja broja stalno zaposlenih nastavnika, učilišta bi trebala provoditi aktivniju politiku stručnog usavršavanja nastavnog kadra, uključujući pedagoško usavršavanje i poticati usavršavanje u inozemstvu.

Također, visoka bi učilišta trebala pažljivije promišljati svoju upisnu politiku kako bi broj upisanih studenata bio u skladu s raspoloživim prostornim i kadrovskim resursima. Iako veleučilišta i visoke škole uglavnom prate vrstu srednjoškolskog obrazovanja svojih studenata (većinom su to učenici koji dolaze iz srednjih strukovnih škola) i uspjeh tijekom srednjoškolskog obrazovanja, dosad nisu bili vidljivi nikakvi drugi elementi upisne politike što bi se trebalo promijeniti i samom činjenicom da se od ove akademske godine uvodi i sustav prijave upisa na studijske programe putem polaganja državne mature.

Vezano za raspoloživost postojećeg prostora i opreme, uočena su velika odstupanja među vrednovanim veleučilištima i visokim školama. Neka od tih visokih učilišta imaju vrlo dobre uvjete i funkcionalnost prostora (predavaonica, laboratorija, nastavničkih kabineta, informatičkih kabineta, prostora za stručnu službu, poligona za odvijanje prakse i prostora za prateće sadržaje) te stanje objekata i opreme na vrlo visokoj razini.

Nasuprot tome, utvrđeno je da prostor i oprema nekoliko vrednovanih visokih učilišta ne odgovaraju njihovim potrebama pa su nužna daljnja ulaganja. U slučaju je jedne visoke škole stanje prostora i opreme u tolikoj mjeri neodgovarajuće da time u pitanje dovodi reputaciju ne samo te visoke škole, već i reputaciju svih visokih učilišta općenito.

Gotovo svim vrednovanim veleučilištima i visokim školama zajedničko je to da knjižnica i čitaonica ne odgovaraju u potpunosti potrebama škole i nužno je uložiti dodatne napore, ne samo za osiguravanje odgovarajućeg prostora knjižnice, već i za upotpunjavanje i osuvremenjivanje sadržaja literature, dostupnosti odgovarajućeg broja primjeraka obvezatne literature i dostupnosti relevantnim *on-line* bazama podataka.

Također, unutarnji sustav osiguravanja kvalitete na vrednovanim veleučilištima i visokim školama vrlo je slabo razvijen i temelji se uglavnom samo na provođenju studentskih anketa, ali njihovi rezultati rijetko rezultiraju konkretnim učincima. Jedinice za osiguravanje kvalitete na veleučilištima i visokim školama još uvijek nisu ustrojene niti postoje posebna povjerenstva za kvalitetu. Nedovoljno zastupljen i nedovoljno razrađen sustav unutarnjeg praćenja kvalitete otežava prepoznavanje mogućih poteškoća pa i onemogućuje njihovo otklanjanje.

Budući da je za većinu veleučilišta i visokih škola, na temelju provedenih vanjskih vrednovanja, preporučeno izdavanje pisma očekivanja na rok od jedne godine, može se očekivati da će to potaknuti aktivnosti kojima će ta visoka učilišta nastojati otkloniti uočene nedostatke, a što bi trebalo rezultirati unapređenjem kvalitete i učinkovitosti tih visokih učilišta.

5. OSTALI POSLOVI

5.1. PREPORUKA ZA PRIMJENU UVJETA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA OD AKADEMSKE GODINE 2010./2011.

U okviru svojih aktivnosti vezanih za uvođenje sustava prijave upisa na studijske programe putem polaganja državne mature od ak. god. 2010./2011., Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 63. sjednici održanoj 1. srpnja 2009. g. usvojilo sljedeću Preporuku:

I

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporučuje kao uvjet za upis na visoka učilišta završen najmanje četverogodišnji srednjoškolski program. Navedena se preporuka, između ostalog, temelji na ishodima dosad provedenih vrednovanja postojećih visokih učilišta, prilikom čega se pokazalo da se veliki broj studenata koji ne završe studij odnosi upravo na one studente koji su završili trogodišnje srednje obrazovanje, a što značajno umanjuje kvalitetu studiranja.

II

Pristupnici koji su srednje obrazovanje završili prije 2010. godine, a mlađi su od 24 godine, mogu polagati ispite državne mature koje je visoko učilište utvrdilo kao uvjete za upis. Na studijski se program mogu prijaviti i ako ne polože ispite, no u tome slučaju ne dobivaju bodove koji se odnose na taj dio vrednovanja.

III

Za pristupnike koji su srednje obrazovanje završili prije 2010. godine, a stariji su od 24 godine, Nacionalno vijeće preporučuje visokim učilištima, u cilju poticanja cjeloživotnog obrazovanja i uključivanja u ERASMUS program koji je dio Programa za cjeloživotno učenje, autonomno donošenje odluke o uvjetima upisa, a i određivanje posebnih kvota za te pristupnike. Preporučuje se da se ti pristupnici prijavljuju ranije od ostalih pristupnika, kako bi visoko učilište, ovisno o popunjenosti ove posebne kvote, moglo nepopunjeni dio kvote popuniti s redovitim pristupnicima.

IV

Pristupnici su koji su 2010. godine završili četverogodišnji srednjoškolski program u Republici Hrvatskoj dužni položiti ispite iz obvezatnog dijela državne mature, kao i ispuniti ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište.

V

Pristupnici koji su završili srednjoškolski program izvan Republike Hrvatske, a u državi koja ima izgrađen sustav vanjskog vrednovanja srednjeg obrazovanja, mogu se prijaviti na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj, pri čemu im se rezultati njihovih završnih ispita priznaju kao rezultati obvezatnog dijela ispita državne mature, ali moraju ispuniti i ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište.

VI

Pristupnici koji su srednje obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske, a u državi koja nema izgrađen sustav vanjskog vrednovanja srednjeg obrazovanja, dužni su položiti ispite iz obvezatnoga dijela državne mature i ispuniti ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište. Ako se ti pristupnici prijavljuju na studijski program koji se izvodi na stranom jeziku, Nacionalno vijeće smatra da je u cilju poticanja mobilnosti studenata nužno da visoko učilište autonomno utvrdi uvjete upisa.

VII

Nacionalno vijeće preporučuje visokim učilištima da se kod odluke o vrednovanju uvjeta upisa pokušaju približiti odnosu od 60% prema 40% u korist rezultata ispita državne mature i mogućih dodatnih provjera posebnih znanja, vještina i sposobnosti u odnosu na vrednovanje ocjena iz srednje škole, poštujući posebnosti svakoga studijskog programa.

5.2. PREPORUKA ZA UTVRĐIVANJE UVJETA NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ

U cilju je ujednačavanja i pojednostavljenja uvjeta napredovanja studenata kroz studij Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 67. sjednici održanoj 2. prosinca 2009. g. usvojilo Preporuku kojom preporučuje:

1. Ujednačiti mjerila za određivanje prava redovitih studenata zajamčenih člankom 88. stavkom 3. i 4. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* sukladno **Preporuci za određivanje prava redovitih studenata**, usvojenoj na 44. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, održanoj 16. svibnja 2007. godine (Klasa: 602-11/07-01/0005, Ur. broj: 355-02-07-3).

2. Studenti moraju ponovno upisati i odslušati sve nepoložene kolegije. Ukupan broj upisanih ECTS bodova u jednom semestru u pravilu ne smije prelaziti 35. U ovaj se broj računavaju svi do tada upisani, a nepoloženi predmeti.
3. Napredovanje se studenata kroz studij treba temeljiti na „programskim“ uvjetima koje je nužno odrediti i nadgledati za svaki novi kolegij. Studenti mogu upisati sve predmete za koje imaju položene preduvjete, ako im satnica to omogućava i uz ograničenje iz prethodnog stavka.
4. Osobe koje nisu upisane u tekuću akademsku godinu nemaju status studenta pa ne mogu sudjelovati u nastavi, polagati ispite, izrađivati i braniti seminarske, završne i diplomske radove te ne mogu ostvarivati ni druga prava iz članka 88. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.*
5. Studentu je moguće odobriti status mirovanja na vlastiti obrazloženi zahtjev ili na temelju liječničke ili druge odgovarajuće potvrde. Status se mirovanja može odobriti jedino ako student unaprijed ili odmah po nastanku razloga za status mirovanja obavijesti visoko učilište o okolnostima koje ga sprečavaju u izvršavanju studentskih obveza.

6. ZAKLJUČAK

Usklađivanjem je preddiplomskih, diplomskih i stručnih studija s načelima Bolonjske deklaracije u 2005. godini i usklađivanjem poslijediplomskih studija u razdoblju od 2006. godine do 2009. godine, ostvaren jedan od ciljeva koji je Republika Hrvatska preuzela potpisivanjem Bolonjske deklaracije i učinjen je prvi korak prema uključivanju u *Europski prostor visokoga obrazovanja*.

Iako je tim usklađivanjem studijskih programa ispunjena jedna od obveza koju je naša zemlja preuzela kao potpisnica Bolonjske deklaracije, treba istaknuti da je ta reforma prvenstveno uključivala promjene na dvjema razinama: *uspostava studiranja u tri ciklusa* i *uvođenje ECTS bodovnog sustava*. Stvarna će primjena bolonjskih načela zahtijevati još izuzetno puno truda svih dionika u to uključenih, a ponajviše same akademske zajednice.

U daljnjem bi radu na integraciji, u središtu pažnje trebali biti vanjsko i unutarnje osiguravanje i unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja. Upravo je to pitanje određeno kao jedan od prioriteta sljedećeg desetljeća. Treba istaknuti kako je donošenje *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* značajan pomak u vanjskom osiguravanju kvalitete jer se njime uspostavlja dobar zakonodavni okvir za buduće aktivnosti.

Međutim, u unutarnjem je osiguravanju kvalitete, koje bi trebala provoditi sama visoka učilišta, zamijećen veliki nedostatak kulture kvalitete. Očito je kako promišljanje kvalitete nije u dovoljnoj mjeri bilo predmet njihova zanimanja. Jedinice su za osiguravanje kvalitete na visokim učilištima tek u osnivanju, cjelokupna se djelatnost vezana za unutarnje osiguravanje kvalitete svodi na provođenje studentskih anketa koje često ne zahtijevaju nikakve posljedice za profesore koji su u njima ocijenjeni veoma negativno.

Također, jedno je od najvažnijih obilježja hrvatskoga visokoobrazovnog sustava u posljednjih pet godina njegovo širenje, odnosno porast broja novih studijskih programa na već postojećim visokim učilištima kao i porast broja novoosnovanih visokih učilišta. To potvrđuje i podatak da se u posljednjih pet godina broj novih studija prve i druge razine studiranja povećao gotovo za 200, a u tom je razdoblju također osnovano

tridesetak novih visokih učilišta pri čemu je trend bio osnivanje uglavnom privatnih visokih škola i javnih veleučilišta, ali i novih sveučilišta (jedno javno i tri privatna sveučilišta).

Iako spomenutu pojavu ne možemo promatrati isključivo u negativnom kontekstu, trebamo imati na umu da se ona dogodila u okolnostima nepostojanja strategije koja jasno određuje kriterije i prioritete u razvoju visokog obrazovanja pa je predlaganje i osnivanje novih visokih učilišta i studija bilo rezultat okolnosti, a ne stvarnoga strateškog promišljanja. Ujedno su se ta osnivanja odvijala na temelju zakonskih* odredbi kojima to pitanje nije bilo riješeno na odgovarajući način pa su bile otvorene mogućnosti različitim interpretacijama kriterija za osnivanje, a time i manipulacijama u njihovu ispunjavanju.

Treba istaknuti da porast broja visokoobrazovnih institucija nije trend koji se događa samo u Republici Hrvatskoj, već taj trend zamjećujemo u cijelom svijetu. Na to je utjecala povećana potražnja za visokim obrazovanjem koja se javlja posljednjih desetljeća (tzv. „masifikacija“ visokog obrazovanja) pri čemu se broj javnih visokih učilišta uglavnom ne mijenja, ali broj privatnih institucija kontinuirano raste i procjenjuje se da će se taj trend nastaviti i dalje. Tom trendu povećanja broja privatnih visokih učilišta doprinosi i činjenica da su se izdaci za visoko obrazovanje u zadnjih dvadeset godina udvostručili. Naime, ti povećani izdaci za visoko obrazovanje nisu se više mogli financirati isključivo iz državnih sredstava pa se sve više povećava udio sredstava iz privatnog sektora u ukupnim izdacima za visoko obrazovanje. To je s jedne strane utjecalo na uvođenje školarina u javnim visokim učilištima, a s druge strane na povećanje broja privatnih visokih učilišta.

Sličan trend zamjećujemo i u našoj zemlji u kojoj je osnivanje privatnih visokih učilišta započelo devedesetih godina i traje i dalje pri čemu je u samo zadnjih pet godina osnovano tridesetak novih te se postojeća mreža visokih učilišta značajno proširila.

---

*Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje o tome je upozoravalo i u okviru svojih ranijih izvješća koje je upućivalo Hrvatskom saboru, a što je zasigurno doprinijelo tome da se u okviru novoga *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti visokom obrazovanju* pitanje koje se odnosi na postupak i kriterije za osnivanje novih visokih učilišta i studijskih programa (tzv. „inicijalna akreditacija“) značajno mijenja.

Pri tome treba imati na umu UNESCO-ova upozorenja da mnoge privatna visoka učilišta u svijetu imaju nedostatne materijalne i intelektualne resurse pa je stoga od iznimne važnosti ustrajati na uspostavi i provođenju postupaka vanjskog osiguravanja kvalitete kojim trebaju biti obuhvaćene i javna i privatna visoka učilišta.

Nadalje, treba istaknuti kako je povećana potražnja za visokim obrazovanjem rezultirala i osnivanjem novih sveučilišta (*university*), ali još više utjecala na osnivanje novih visokih učilišta koja nisu sveučilišta (*non-university*). Sličan trend zamjećujemo i u našoj zemlji jer od tridesetak novih visokih učilišta koje su osnovane zadnjih pet godina, većina su veleučilišta i visoke škole.

Ipak, podatak da su u posljednjih pet godina u Republici Hrvatskoj osnovana čak četiri nova sveučilišta predstavlja brojku o kojoj treba razmisliti s obzirom na veličinu i broj stanovnika naše zemlje. Još više iznenađuje podatak da su u relativno kratkom razdoblju osnovana čak tri privatna sveučilišta što nije uobičajeno u zemljama zapadne Europe (primjerice, u Velikoj Britaniji postoji samo jedno doista privatno sveučilište, u Njemačkoj 2 privatna sveučilišta, u Francuskoj su privatna sveučilišta vezana samo za određene vjerske studijske programe, a u skandinavskim zemljama ne postoje privatna sveučilišta). K tomu, praksa razvijenih zemalja Europske unije ne poznaje osnivanje sveučilišta *ab ovo* već bi to trebao biti dugotrajan i zahtjevan proces preoblikovanja nekog već postojećega visokog učilišta u sveučilište u trenutku kada je ono spremno izvoditi doktorski studij (što sveučilište razlikuje od bilo kojega drugog visokog učilišta, a naša nova sveučilišta izvode studijske programe samo na preddiplomskoj odnosno diplomskoj razini).

Preustrojavanje postojećih studija praćeno snažnim porastom broja novih studija provedeno je bez strateškog promišljanja i planiranja o sustavu visokog obrazovanja na nacionalnoj razini te je rezultiralo nizom problema kao što su preklapanje i paralelizam postojećih studijskih programa i postojanje srodnih programa u geografski bliskim mjestima što dovodi do nepotrebnog rasipanja postojećih resursa; izvođenje sličnih ili istih studijskih programa čak i unutar istog sveučilišta pri čijem ustrojavanju i izvođenju sastavnice očito rijetko surađuju pokazuje skupo i nepotrebno preklapanje u akademskoj ponudi i programa i kolegija; neusklađenost u trajanju srodnih studijskih programa na različitim institucijama što dodatno otežava mobilnost; dominantnost studija iz društvenog i humanističkog područja posebice iz polja ekonomije te općenito prevelik

broj studenata posebice na ekonomskim i pravnim studijima; nejednaka razina primjene bolonjskih principa među sastavnicama istog sveučilišta, ali i među nastavnicima. ECTS bodovi najčešće su dodjeljivani prema broju predavanja i konzultacija, a ne opisuju čitavo radno opterećenje studenata; ishodi učenja koje je potrebno ostvariti po završetku studija nejasno su i deklarativno navedeni, a njihovo stvarno postizanje se ne provjerava; rast upisnih kvota i povećanje broja studijskih programa nisu proporcionalni zapošljavanju novih nastavnika i administrativnog osoblja čija je posljedica širenje „akademskeg turizma“, odnosno honorarnog zapošljavanja nastavnika već zaposlenih na nekom drugom visokom učilištu; nepovoljan je omjer broja nastavnika i studenata ispod svjetskog prosjeka; izvođenje gotovo polovine svih stručnih studija na sveučilištima unatoč opredjeljenju Republike Hrvatske za razvojem binarnoga - sveučilišnog i veleučilišnog sustava, neprepoznavanje titula prvostupnika i sveučilišnog specijalista na tržištu rada; nejasne kompetencije koje se stječu na stručnoj vertikali i njihovo nepoznavanje, upitna svrsishodnost izvođenja dislociranih studija u raznim dijelovima Republike Hrvatske te upitna njihova kvaliteta, pri ustrojavanju novih studijskih programa nisu se uzimale u obzir potrebe tržišta rada za razvojem novih tipova programa i novih područja studiranja, posebice interdisciplinarnih itd.

Osim navedenih poteškoća koje su prepoznate i čije će uspješno rješavanje zahtijevati uključenost svih relevantnih institucija i tijela, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje pozitivnim ocjenjuje sljedeće djelatnosti i inicijative koje bi trebale doprinijeti unapređenju kvalitete visokog obrazovanja: usvajanje novog *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* kao okvira za buduće postupke vanjskog osiguravanja kvalitete; uvođenje državne mature kao jedinog načina ulaska u sustav visokog obrazovanja kojim su izbjegnute mogućnosti upisa studenata na visoke škole (posebice privatne), veleučilišta i sveučilišta bez odgovarajućeg postupaka izbora što samo po sebi doprinosi kvaliteti upisanih studenata i omogućuje transparentnost cijelog postupka; inicijative pojedinih sveučilišta u određivanju ishoda učenja njihovih studijskih programa kao i izrada *Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira*; izrada *Nacionalnoga informacijskog sustava visokoga obrazovanja i znanosti (NISVOZ)* koji bi trebao pružiti statističke i analitičke pokazatelje nužne za buduća provođenja postupaka akreditacije i reakreditacije i za donošenje strateških odluka nacionalnih vijeća.

7. PRILOZI

7.1. PRILOG 1. SASTAV NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE

prof. dr. sc. Vedran Mornar	Predsjednik
	Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (dekan)
doc. dr. sc. Ante Babić	Član
	Zagrebačka škola Ekonomije i menagementa
prof. dr. sc. Neven Budak	Član
	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Stipan Janković	Član
	Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu
prof. dr. sc. Gordana Kralik	Član
	Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku (rektor)
dr. sc. Milorad Milun	Član
	Institut za fiziku
doc. dr. sc. Ivan Mišetić	Član
	Croatia Airlines (direktor)
Ivica Mudrinić, dipl. ing.	Član
	T-Hrvatski Telekom
dr. sc. Slavko Perica	Član
	Institut za jadranske kulture i melioraciju krša (ravnatelj)
prof. dr. sc. Siniša Petrović	Član
	Društveno veleučilište
prof. dr. sc. Branko Rafajac	Član
	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
prof. Joško Ševo	Član
	Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Siniša Volarević	Član
	Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

7.2. PRILOG 2. POSLOVNIK O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, imenovano od strane Hrvatskog sabora prema članku 11. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, na svojoj konstituirajućoj sjednici od 14. prosinca 2004. godine pod točkom 3. dnevnog reda odlučilo je da privremeno u svom radu koristi Poslovnik Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu „uz odgovarajuće korekcije koje proizlaze iz promjene naziva i drugih formalnih promjena“ – citat iz Zapisnika sjednice.

Uvažavajući navedeno Nacionalno vijeće je utvrdilo važećim sljedeći tekst Poslovnika o radu:

POSLOVNIK O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Poslovníkom uređuju se prava i dužnosti predsjednika i članova Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu Nacionalno vijeće), način rada i odlučivanja Nacionalnog vijeća, odluke i drugi akti Nacionalnog vijeća, stručna povjerenstva Nacionalnog vijeća, odnos Nacionalnog vijeća i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, odnos Nacionalnog vijeća i Sabora Republike Hrvatske, javnost rada Nacionalnog vijeća, novčana podloga za rad Nacionalnog vijeća te druga pitanja značajna za rad Nacionalnog vijeća.

Članak 2.

Članovi Nacionalnog vijeća i druge osobe koje sudjeluju u radu Nacionalnog vijeća dužne su pridržavati se odredaba ovog Poslovnika.

Članak 3.

Sjedište Nacionalnog vijeća je u Zagrebu. Iznimno ako tako odluči, može zasjedati i u drugim mjestima Republike Hrvatske.

Nacionalno vijeće ima žig promjera 35 mm, koji sadrži puni naziv Nacionalnog vijeća i sjedište, u skladu sa zakonom.

Za pismena Nacionalnog vijeća rabe se obrasci s grbom Republike Hrvatske i nazivom Nacionalnog vijeća ispisano na hrvatskom ili na hrvatskom i na nekom svjetskom jeziku.

II PRAVA I DUŽNOSTI PREDSJEDNIKA I ČLANOVA NACIONALNOG VIJEĆA

Članak 4.

Predsjednik Nacionalnog vijeća:

- predstavlja Nacionalno vijeće
- priprema, saziva i predsjedava sjednicama Nacionalnog vijeća
- predlaže dnevni red sjednice
- daje i oduzima riječ na sjednicama, te objavljuje rezultate glasovanja
- određuje koji će član Nacionalnog vijeća sazvati i predsjedati sjednicom u njegovoj nenazočnosti
- potpisuje akte koje donosi Nacionalno vijeće i brine se o njihovoj provedbi
- potpisuje zapisnike sa sjednica Nacionalnog vijeća
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i ovim poslovnikom
- neposredni je nalogodavac službenicima iz članka 7. ovog Pravilnika

Članak 5.

Članovi Nacionalnog vijeća imaju pravo i dužnost biti nazočni sjednicama Nacionalnog vijeća te sudjelovati u njihovom radu i odlučivanju.

Osim prava i obveza iz stavka 1. ovog članka članovi Nacionalnog vijeća:

- kada rade na poslovima Nacionalnog vijeća imaju pravo predstavljati se u javnosti i kao članovi Nacionalnog vijeća
- u pravilu su voditelji stručnih povjerenstava Nacionalnog vijeća,
- mogu zamjenjivati predsjednika Nacionalnog vijeća u skladu s njegovom odlukom
- obavljati i druge poslove za koje ih ovlasti Nacionalno vijeće,
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i ovim poslovníkom.

Članak 6.

Predsjednik i član Nacionalnog vijeća razriješit će se dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran ako:

- sam zatraži razrješenje;
- obnaša poslove koji su nespojivi s članstvom u Nacionalnom vijeću
- ne ispunjava dužnosti predsjednika odnosno člana, a osobito ako nije nazočan na sjednicama Nacionalnog vijeća više od šest puta zaredom ili više od deset puta godišnje;
- svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša, a osobito ako povrijedi državnu, vojnu, službenu, poslovnu ili profesionalnu tajnu koju je saznao kao član Nacionalnog vijeća, ili izvan sjednice iznosi podatke koji se smatraju povjerljivima na način suprotan ovom Poslovníku;
- izgubi sposobnost obavljanja dužnosti.

Postojanje razloga za razrješenje predsjednika i člana prije isteka mandata utvrđuje Nacionalno vijeće i o tome izvješćuje Sabor Republike Hrvatske. U postupku utvrđivanja razloga za razrješenje Nacionalno vijeće će, u roku ne kraćem od 8 niti dužem od 15 dana, omogućiti članu protiv kojeg je pokrenut postupak da se izjasni o okolnostima postojanja razloga za razrješenje.

Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća razrješuje Sabor RH.

Članak 7.

Stručne poslove za Nacionalno vijeće i stručna povjerenstva Nacionalnog vijeća obavljaju stručne službe Ministarstva znanosti obrazovanja i športa do ustrojavanja

Agencije za znanost i visoko obrazovanje iz članka 15. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

III SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA

1. Sazivanje sjednica

Članak 8.

Nacionalno vijeće održava sjednice najmanje jednom u dva mjeseca.

Sjednice se ne održavaju tijekom ljetnih praznika.

Osim redovnih sjednica u stavku 1 ovog članka Nacionalno vijeće može održavati i izvanredne sjednice na zahtjev Ministarstva, Sabora Republike Hrvatske, većine članova Nacionalnog vijeća ili predsjednika Nacionalnog vijeća.

Članak 9.

Sjednice Nacionalnog vijeća saziva predsjednik Nacionalnog vijeća ili član Nacionalnog vijeća kojeg je predsjednik ovlastio.

Članak 10.

Prijedlog dnevnog reda s materijalima o kojima će se voditi rasprava dostavlja se članovima 7 dana prije održavanja sjednice, a recenzenti i ostali izjavitelji 14 dana ranije.

Iznimno predsjednik Nacionalnog vijeća može, kada to zahtijevaju osobito opravdan razlozi, materijale za sjednicu dostaviti izvan roka predviđenog u stavku 1. ovog članka, a dnevni red za tu sjednicu može predložiti i na samoj sjednici.

Redni broj sjednice određuje se zajednički za redovne i izvanredne sjednice.

2. Dnevni red

Članak 11.

Dnevni red sjednice Nacionalnog vijeća predlaže predsjednik Nacionalnog vijeća.

Dnevni red sjednice predlaže se pismeno uz poziv na sjednicu, ali predsjednik Nacionalnog vijeća može na samoj sjednici mijenjati prijedlog dnevnog reda.

Nakon donošenja prijedloga iz prethodnog stavka ovog članka, predsjednik Nacionalnog vijeća daje na usvajanje cijeli dnevni red.

Ako se tokom rasprave utvrdi da je neki predmet nepotpun, Nacionalno vijeće ga može skinuti s dnevnog reda kao neuredan u smislu članka 12. ovog Poslovnika.

Predmet nije uredan, u smislu odredbi ovog Poslovnika, dok nije usvojen kao točka dnevnog reda sjednice.

Članak 12.

Prijedlozi Nacionalnom vijeću upućuju se putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Prijedlog koji se predloži Nacionalnom vijeću mora biti uredan.

Što se smatra urednim prijedlogom u smislu ovog poslovnika uređuje Nacionalno vijeće svojom uputom ili posebnom odlukom u slučaju potrebe.

Ako prijedlog sadrži neku manjkavost zbog koje se ne može uvrstiti u postupak, predsjednik Nacionalnog vijeća vratit će ga podnositelju na dopunu uz obrazloženje. Ako podnositelj ponovo ne otkloni manjkavost smatrat će se da prijedlog nije ni podnesen.

3. Predsjedanje i sudjelovanje

Članak 13.

Sjednici Nacionalnog vijeća predsjedava predsjednik Nacionalnog vijeća a u njegovoj nenazočnosti ili spriječenosti član kojeg on odredi.

Članak 14.

Sjednici je nazočan i Ministar ili osoba koju on odredi. Sjednici mogu biti nazočne i osobe koje nisu članovi Nacionalnog vijeća ako ih predsjednik pozove.

4. Tijek sjednice

Članak 15.

Nakon otvaranja sjednice, predsjednik Nacionalnog vijeća daje potrebna objašnjenja u vezi s radom sjednice kao i obavijesti o drugim prethodnim pitanjima.

Predsjednik Nacionalnog vijeća izvještava o broju nazočnih članova sjednici kao i o ispričanim članovima.

Članak 16.

Poslije utvrđivanja dnevnog reda raspravlja se o pojedinim točkama redom koji je utvrđen i prihvaćen dnevnim redom.

Članak 17.

Na sjednici se o svakoj točki iz utvrđenog dnevnog reda najprije raspravlja, a zatim odlučuje.

5. Odlučivanje

Članak 18.

Za donošenje pravovaljanih odluka potrebna je nazočnost većine članova, osim u slučajevima kada je ovim poslovnikom drugačije utvrđeno.

Članak 19.

Glasovanje na sjednici u pravilu je javno.

Članovi Nacionalnog vijeća glasuju za prijedlog, protiv prijedloga ili se uzdržavaju od glasovanja.

Javno se glasuje istodobnim dizanjem ruke ili poimeničnim izjašnjavanjem.

Poslije glasovanja predsjednik utvrđuje rezultat glasovanja.

Iznimno predsjednik ili član Vijeća može, kad to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, predložiti da se o pojedinim točkama dnevnog reda glasuje tajno.

Članak 20.

Nacionalno vijeće odlučuje većinom glasova nazočnih članova.

Izuzetno Nacionalno vijeće odlučuje većinom glasova svih članova kada:

- predlaže osnove ukupne politike u području visokog školstva;
- vrednuje stanje u visokom školstvu na temelju ocjene kakvoće visokih učilišta i nastavnih programa studija, sa stajališta međunarodne usporedivosti i hrvatskog narodnog interesa;
- sudjeluje u postupku utvrđivanja nužne kakvoće za davanje vjerodostojnica;
- daje mišljenje o potrebi osnutka i statusnih promjena visokih učilišta koje bitno mijenjaju njihovu osnovnu djelatnost;
- daje poticaj za donošenje ili promjene propisa u području visokog školstva.

Članak 21.

Ako zakonom ili odlukom Nacionalnog vijeća nije drugačije određeno, Nacionalno vijeće će donijeti odluku o pojedinim predmetima iz svoje nadležnosti u roku od tri mjeseca, po uredno podnesenom prijedlogu.

Ne donese li Nacionalno vijeće odluku o prijedlogu koji mu je podnesen u rokovima iz stavka 1 ovog članka smatrat će se da je prihvatilo podneseni prijedlog.

O prijedlozima koji su prihvaćeni prekoračenjem rokova u smislu stavka 2. ovog članka Predsjednik će upoznati Nacionalno vijeće.

6. Zapisnik

Članak 22.

O radu na sjednicama vode se zapisnici. Zapisnik mora sadržavati osnovne podatke o radu sjednice, o mjestu, vremenu i trajanju sjednice, o raspravi po pojedinim točkama, o rezultatima glasanja po pojedinim točkama te o donesenim odlukama.

Članak 23.

Članovi Nacionalnog vijeća imaju pravo na početku sjednice iznijeti primjedbe na zapisnik prethodne sjednice. O osnovanosti primjedbe na zapisnik odlučuje se bez rasprave.

Ako se primjedba prihvati izvršit će se u zapisniku odgovarajuća izmjena.

Zapisnik na koji nisu iznesene primjedbe, odnosno zapisnik u kojem su suglasno s prihvaćenim primjedbama izvršene izmjene, smatra se usvojenim.

Članak 24.

Usvojeni zapisnik potpisuju predsjednik i zapisničar.

Članak 25.

Izvornike zapisnika sjednica Nacionalnog vijeća čuva predsjednik Nacionalnog vijeća.

IV AKTI NACIONALNOG VIJEĆA

Članak 26.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga Nacionalno vijeće donosi odluke, upute, preporuke, mišljenja, prijedloge, zaključke i druge akte.

Članak 27.

Akte Nacionalnog vijeća potpisuje predsjednik ili druga osoba koju on pismeno ovlasti.

V STRUČNA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA

Članak 28.

Za obavljanje poslova iz svog djelokruga Nacionalno vijeće može imenovati stručna povjerenstva s najmanje od tri člana.

Članak 29.

Stručno povjerenstvo iz članka 28. ovog Poslovnika ima najmanje 3 člana.

Stručno povjerenstvo je dužno dostaviti izvješće Nacionalnom vijeću u roku utvrđenom u odluci odnosno zaključku kojim se utvrđuje sastav i zadatak stručnog povjerenstva.

Članak 30.

Nacionalno vijeće osniva stručno povjerenstvo odlukom ili zaključkom kojim utvrđuje sastav i zadatak stručnog povjerenstva.

Članovi stručnih povjerenstava mogu biti, pored članova Nacionalnog vijeća i osobe koje su poznate kao vrhunski nastavnici u znanstveno-nastavnom zvanju, vrhunski znanstvenici, vrhunski stručnjaci i umjetnici.

U pravilu jedan član povjerenstva imenuje se iz redova stručnjaka iz inozemnih institucija.

Članak 31.

Članove stručnih povjerenstava predlaže predsjednik Nacionalnog vijeća.

O prijedlogu predsjednika Nacionalnog vijeća glasuje se, u pravilu, javno.

Na zahtjev najmanje jednog člana Nacionalnog vijeća o prijedlogu predsjednika Nacionalnog vijeća iz stavka 1. ovog članka može se glasovati tajno.

Članak 32.

Ako Nacionalno vijeće ne dobije ili ne prihvati izvješće stručnog povjerenstva, proširit će se sastav stručnog povjerenstva novim članovima ili će imenovati novo stručno povjerenstvo i zatražiti da to stručno povjerenstvo podnese novo izvješće.

VI ODNOS NACIONALNOG VIJEĆA I SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 33.

Nacionalno vijeće za svoj rad odgovorno je Saboru Republike Hrvatske.

Članak 34.

U slučaju da Ministar ne prihvati odluku ili drugi akt Nacionalnog vijeća, Nacionalno vijeće može o tome izvijestiti Sabor i Vladu Republike Hrvatske.

VII ODNOS NACIONALNOG VIJEĆA I MINISTARSTVA ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

Članak 35.

O svakom zahtjevu Ministarstva znanosti i tehnologije Nacionalno vijeće će odlučiti u roku od tri mjeseca, ako zakonom nije određen drugačiji rok.

Rok iz prvog stavka ovog članka počinje teći od prve naredne sjednice Nacionalnog vijeća nakon primitka urudžbiranog zahtjeva Ministarstva.

Ako Nacionalno vijeće ne donese svoje mišljenje ili odluku povodom zahtjeva Ministarstva u rokovima iz ovog članka, smatra se da je odluka odnosno mišljenje pozitivno.

VIII JAVNOST RADA NACIONALNOG VIJEĆA

Članak 36.

Nacionalno vijeće obavještava javnost o svom radu priopćenjima za tisak i drugim sredstvima priopćavanja.

Predsjednik Nacionalnog vijeća može odlučiti:

- da se sjednice ili pojedini dijelovi sjednica održavaju uz nazočnost javnosti;
- da se o sadržaju dnevnog reda, zapisnika ili kojeg drugog podatka iz članka 37. ovog poslovnika obavijeste sredstva javnog priopćavanja, a o tome je dužan izvijestiti Nacionalno vijeće na prvoj narednoj sjednici;
- da se na pojedinu sjednicu ili dio sjednice pozovu predstavnici medija.

Članak 37.

Predsjednik i članovi Nacionalnog vijeća ne smiju iznositi podatke iznijete na sjednici koji se smatraju povjerljivima.

Povjerljivim podacima smatraju se osobito:

- dnevni red sjednice;
- zapisnik Nacionalnog vijeća;
- sastav i imena članova stručnih povjerenstava i recenzenata;
- rasprava nazočnih na sjednici;
- akti i podaci koje Nacionalno vijeće na sjednici proglasi povjerljivima;
- podaci koje takvima proglasi predsjednik Nacionalnog vijeća.

Postupanje s dokumentima i podacima koji se smatraju službena, vojna odnosno državna tajna, uređuje se zakonom a u slučaju NVVN i uputom predsjednika Nacionalnog vijeća.

Članovi Nacionalnog vijeća mogu se u javnosti izjašnjavati o problematici iz područja visokog školstva, ali ne o pitanjima navedenim u pozivu za određenu sjednicu s dnevnim redom, i to u razdoblju od primitka poziva s dnevnim redom pa do usvajanja zapisnika sjednice na kojoj je zaključena rasprava o tom pitanju.

Predsjednik i članovi Nacionalno vijeća, te osobe nazočne na sjednici dužne su čuvati kao povjerljiv podatak sve ono što su doznali na sjednici Nacionalnog vijeća.

Svaki član Nacionalnog vijeća može, u smislu odredbi prethodnih stavaka ovog članka, nakon zaključenja rasprave o pojedinom pitanju i usvajanja zapisnika s te sjednice, osobne stavove iznositi javno.

Članovi Nacionalnog vijeća ne smiju iznositi stajališta drugih članova Nacionalnog vijeća o pitanjima koja su iznesena u kontekstu rasprave na sjednici Nacionalnog vijeća, kao ni dijelove rasprave ili osobna imena vezana uz raspravu.

Nepostupanje u skladu s prethodnim stavcima ovog članka, osnova je za pokretanje postupka za razrješenje u smislu odredbe članka 6. stavka 1. točke 4. ovog Poslovnika.

IX NOVČANA PODLOGA ZA RAD NACIONALNOG VIJEĆA

Članak 38.

Novčanu podlogu za djelovanje Nacionalnog vijeća osigurava, na prijedlog Nacionalnog vijeća, Ministar u proračunu Republike Hrvatske u skladu sa zakonom.

Predsjednik Nacionalnog vijeća predlaže način korištenja sredstava iz stavka 1 ovog članka.

Nacionalno vijeće donosi prijedlog financijskog plana.

O primanjima članova i predsjednika Nacionalnog vijeća odlučuje Ministar na prijedlog Nacionalnog vijeća.

Sredstvima koja su u okviru proračuna Ministarstva dodijeljena Nacionalnom vijeću ne može se raspolagati bez naloga odnosno potpisa predsjednika Nacionalnog vijeća ili osobe koju on odredi.

Nalozi i ovlaštenje iz prethodnog stavka moraju biti u pismenoj formi.

IX ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

O pravilnoj primjeni ovog Poslovnika skrbi predsjednik Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a donosi ga Nacionalno vijeće natpolovičnom većinom svih članova i dostavlja svim članovima.

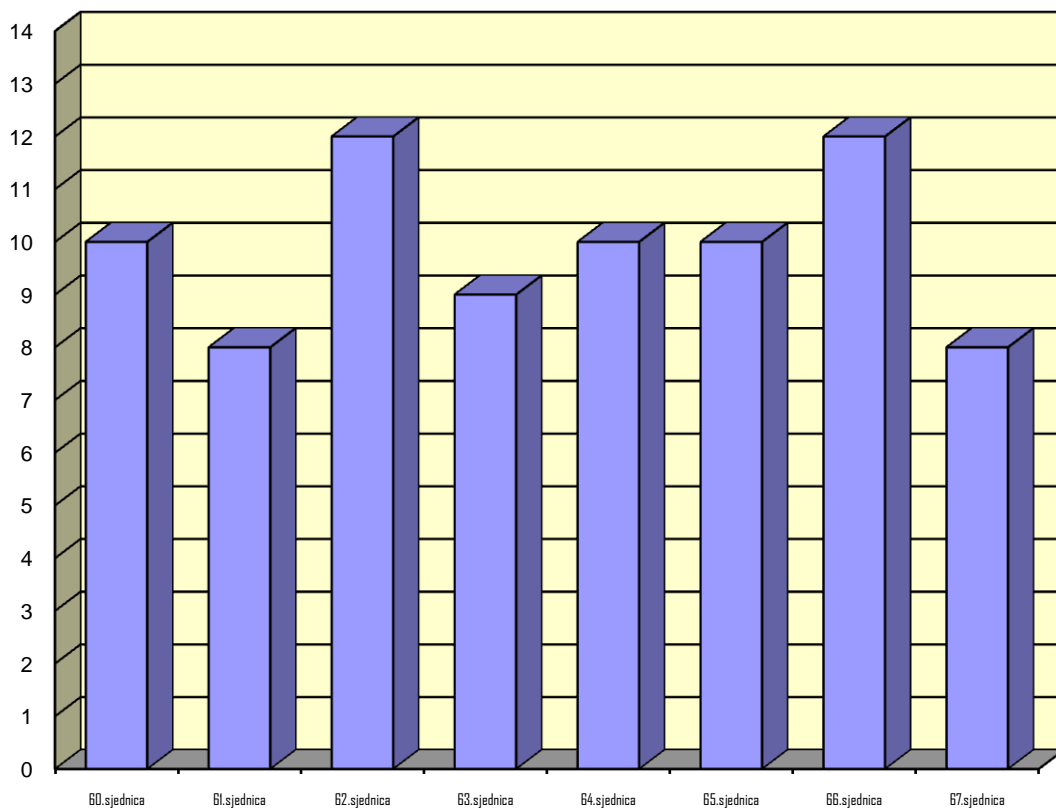
U Zagrebu, 14. prosinca 2004.

Predsjednik Nacionalnog vijeća
Prof.dr.sc. Antonije Dulčić

KLASA: 602-11/04-01/11

Urbroj:533-07-04 -1

7.3. PRILOG 3. PRISUTNOST ČLANOVA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAOVANJE NA SJEDNICAMA ODRŽANIM U 2009. G.

7.4. PRILOG 4. DNEVNI REDOVI SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE ODRŽANIH 2009. G.

60. sjednica – 8.travnja 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 59. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE U 2008. GODINI
3. VREDNOVANJE VISOKIH UČILIŠTA
  - 3.1. Izvješća o provedenim vrednovanjima
    - Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu-izvješće izvjestitelja
    - Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu- izvješće izvjestitelja
    - Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu-izvješće izvjestitelja
    - Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu- izvješće izvjestitelja
    - Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu-izvješće izvjestitelja
    - Kemijsko-tehnološki fakultet Sveučilišta u Splitu- izvješće izvjestitelja
  - 3.2. Imenovanje članova stručnog povjerenstva za daljnje vrednovanje 9 visokih učilišta
    - Veleučilište u Karlovcu
    - Veleučilište u Požegi
    - Veleučilište u Rijeci
    - Veleučilište Velika Gorica
    - Veleučilište Vern u Zagrebu
    - Zdravstveno veleučilište Zagreb
    - Visoka poslovna škola za turistički i hotelski menadžment „Utilus“ u Zagrebu
    - Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan
    - Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću

4. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE

4.1. Zaprimljeni dopisi

4.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe

4.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe

5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE

6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE

7. OSNIVANJE NOVIH VISOKIH UČILIŠTA

7.1. Visoka škola za modu i dizajn u Zagrebu-dodatno imenovanje stručnog povjerenstva

7.2. Visoka škola medijskih komunikacija u Splitu-očitovanje visokog učilišta na primjedbe Nacionalnog vijeća - izvješće izvjestitelja

7.3. Visoka zdravstvena škola „Medinet“ u Zagrebu-očitovanje visokog učilišta na primjedbe Nacionalnog vijeća – izvješće izvjestitelja

7.4. Medijsko sveučilište u Splitu

8. RAZNO

61. sjednica – 13.svibnja 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 60. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. OSVRT NA AKTUALNE STUDENTSKE PROSVJEDE - IZVJEŠĆE O PROJEKTU INSTITUTA ZA JAVNE FINACIJE: „FINANCIRANJE VISOKIH UČILIŠTA: TROŠKOVI STUDIJA I ŠKOLARINE NA VISOKIM UČILIŠTIMA“
3. STRATEŠKI DOKUMENT MREŽE VISOKIH UČILIŠTA I STUDIJSKIH PROGRAMA
4. IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE U 2008. GODINI
5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
  - 5.1. Zaprmljeni dopisi
  - 5.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 5.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
7. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
8. OSNIVANJE NOVIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 8.1. Visoka škola „Effectus“
  - 8.2. Medijsko sveučilište u Splitu
  - 8.3. Visoka škola za modu i dizajn u Zagrebu
9. RAZNO

62. sjednica – 3. lipnja 2009.

- 1. USVAJANJE ZAPISNIKA SA 61. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE**
- 2. VREDNOVANJE NOVIH DIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJE DOPUSNICE**
  - 2.1. Zaprimitljeni dopisi
  - 2.2. Imenovanje recenzenta za nove studijske programe
  - 2.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
- 3. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE**
- 4. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE**
- 5. OSNIVANJE NOVIH UČILIŠTA**
- 6. RAZNO**

63. sjednica - 1. srpnja 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 62. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. VREDNOVANJE VISOKIH UČILIŠTA – izvješće predsjednika Povjerenstva
  - 2.1. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
  - 2.2. Medicinski fakultet Sveučilišta u osijeku
  - 2.3. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. PRIMJENA UVJETA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA OD AK.GOD. 2010/2011
4. IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE U 2008.GOD.
5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
  - 5.1. Zaprimitljeni dopisi
  - 5.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 5.3. Izvješće izvjestitelja za nove studijske programe
6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUUSNICE
7. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
8. OSNIVANJE NOVIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 8.1. Visoka škola za medije
  - 8.2. Olimp – Visoka škola za izobrazbu trenera
9. RAZNO

64. sjednica – 2.rujna 2009.

- 1. USVAJANJE ZAPISNIKA 63. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE**
- 2. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE**
  - 2.1. Zaprimljeni dopisi
  - 2.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 2.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
- 3. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE**
- 4. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE**
- 5. OSNIVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA**
  - 5.1. Visoka škola Effectus – ponovljeno imenovanje stručnog povjerenstva
- 6. RAZNO**

65. sjednica – 7.listopada 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 64. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. INFORMACIJA O POLAZIŠNOJ DOKUMENTACIJI ZA IZRADU KONCEPTUALNOG DIZAJNA NACIONALNOG INFORMACIJSKOG SUSTAVA VISOKOG OBRAZOVANJA I ZNANOSTI (NISVOZ)
3. IZVJEŠĆA O OBAVLJENOM VREDNOVANJU POSTOJEĆIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 3.1. Veleučilište Velika Gorica
  - 3.2. Veleučilište u Požegi
4. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
  - 4.1. Zaprimljeni dopisi
  - 4.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 4.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
7. RAZNO

66. sjednica - 4.studenoga 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 65. SJEDNICE NACIONALNOG VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. IZVJEŠĆA O OBAVLJENOM VREDNOVANJU POSTOJEĆIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 2.1. Veleučilište u Rijeci
3. PRINCIPI NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ
4. 4.VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
  - 4.1. Zaprimljeni dopisi
  - 4.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 4.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
7. OSNIVANJE NOVIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 7.1. Visoka škola za medije u Zagrebu – izvješće izvjestitelja
  - 7.2. Visoka škola Effectus u Zagrebu – izvješće izvjestitelja
  - 7.3. Visoka škola Olimp u Zagrebu- izvješće izvjestitelja
  - 7.4. Visoka škola Medinet u Zagrebu – izvješće izvjestitelja
8. RAZNO

67. sjednica – 2.prosinca 2009.

1. USVAJANJE ZAPISNIKA 66. SJEDNICE NACIONALNOGA VIJEĆA ZA VISOKO OBRAZOVANJE
2. IZVJEŠĆA O OBAVLJENOM VREDNOVANJU POSTOJEĆIH VISOKIH UČILIŠTA
3. PRINCIPI NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ
4. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKIH, DIPLOMSKIH I STRUČNIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
  - 4.1. Primljeni dopisi
  - 4.2. Imenovanje recenzenata za nove studijske programe
  - 4.3. Izvješća izvjestitelja za nove studijske programe
5. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
6. VREDNOVANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA POSLIJEDIPLOMSKIH DOKTORSKIH STUDIJA U SVRHU IZDAVANJA DOPUSNICE
7. OSNIVANJE NOVIH VISOKIH UČILIŠTA
  - 7.1. Visoka škola Olimp u Zagrebu – izvješće izvjestitelja
  - 7.2. Visoka škola Medinet u Zagrebu – izvješće izvjestitelja
8. RAZNO

7.5. PRILOG 5. ZAVRŠNA IZVJEŠĆA STRUČNIH POVJERENSTAVA

7.5.1. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

Vrednovano visoko učilište: **PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU**

31000 Osijek, Trg Stjepana Radića 13

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku imenovano na 54. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 6. lipnja 2008. godine u sastavu:

1. Prof. dr. sc. Antonije Dulčić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik povjerenstva
2. Prof. dr. sc. Miomir Matulović, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Prof. dr. sc. Ivo Grabovac, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu
4. Prof. dr. sc. Marc Gjidara, Université Panthéon-Assas (Paris II), France
5. Luka Parac, student Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

podnosi Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

Stručno povjerenstvo je tijekom listopada 2008. godine primilo Samoanalizu Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i ispunjene Tablice uz Samoanalizu koje sadrže relevantne podatke o ustanovi. Uz to su dostavljeni prateći dokumenti (Statut iz 2005. godine s Izmjenama i dopunama Statuta iz 2008. godine, Strategija znanstveno-istraživačke djelatnosti Pravnog fakulteta u Osijeku iz 2007. godine, Pravilnik o studiranju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku iz 2005. godine s

Izmjenama i dopunama Pravilnika iz 2006. godine, Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku). Članovi povjerenstva su proučili zaprimljene dokumente kao i one koji su dostupni na web stranici vrednovanog visokog učilišta.

Dan uoči početka posjete visokom učilištu, u srijedu 12. studenog 2008. godine, povjerenstvo se sastalo u Osijeku i tijekom višesatnog vijećanja detaljno analiziralo sve dokumente, te se suglasilo oko glavnih pitanja koja bi trebalo raspraviti s pojedinim sugovornicima tijekom posjete. Posjeta povjerenstva visokom učilištu održana je od 13.-14. studenog 2008. godine prema protokolu koji je unaprijed dogovoren (Prilog). Završno izvješće obuhvaća nalaze i prosudbe po točkama:

1. Glavne odrednice ustanove

Pravni studij u Osijeku otpočeo je 1973. godine pri Ekonomskom fakultetu, a od 1975. godine odvija se na Pravnom fakultetu koji je tada utemeljen u Osijeku. Razvoj Fakulteta teкао je uzlaznom linijom sve do 1990. godine. Međutim, 1991. godine Fakultet se našao praktički „na prvoj liniji fronte“ u Domovinskom ratu. Od neprijateljskih granata (sedam izravnih i desetak neizravnih pogodaka) oštećeno je krovništvo, centralno grijanje, poplavljena je knjižnica, porazbijana stakla i nanesena šteta u brojnim kabinetima, predavaonicama i uredima. Osim materijalne štete, koja je kasnije tijekom godina sanirana, Fakultet je neminovno pretrpio i dugoročniju akademsku štetu. Kroz desetak godina osjećalo se nedostatno predznanje većeg broja upisanih studenata koji su svoje srednje obrazovanje završavali u improviziranim uvjetima, jer se posljedice razaranja nisu mogle odmah ispraviti. Na Fakultetu je u tim prilikama došlo do relativnog zastoja u znanstvenom istraživanju, posustalo je izdavanje Pravnog vjesnika, a smanjio se i ukupan broj nastavnika (od 32 u 1990. godini na 26 u 1995. godini). Tek od 1998. godine, tj. od mirne reintegracije Podunavlja u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske, Fakultet počinje svoj obnovljeni uspon uz iznimno zalaganje i samopouzdanje dotadašnjih i novih zaposlenih nastavnika i djelatnika. Tako već 2008. godine Fakultet ima u svom sastavu ukupno 55 nastavnika, te razvijenu znanstvenu i nastavnu djelatnost.

Strategijom razvoja definirana je opća misija Fakulteta u ostvarivanju izvrsnosti u nastavnom i istraživačkom djelovanju, što uključuje i prihvaćanje europskih standarda u visokom obrazovanju i istraživanju. Povjerenstvo je steklo dojam da se nastavnici Fakulteta trude u ostvarivanju zacrtane misije i postižu značajne rezultate. U Samoanalizi se ipak navode i neke poteškoće (preopterećenost u nastavi i broju studenata te prostorna ograničenja za smještaj novih asistenata i znanstvenih novaka), koje bi valjalo postupno riješiti.

Prema odredbama Statuta, Fakultet je znanstveno-nastavna sastavnica Sveučilišta koja ustrojava i izvodi sveučilišne studije te razvija znanstveni i stručni rad u polju prava. Na Fakultetu djeluju kao ustrojbene jedinice 16 katedri za pojedine pravne grane i pomoćne struke za studij prava. Svaka katedra izvodi nastavu iz nekoliko obveznih ili izbornih predmeta. U sastavu katedre nastava se može održavati i u okviru pravne klinike.

Statutom je predviđeno formiranje odsjeka koji bi obuhvaćali nekoliko srodnih katedri, međutim oni nisu do sada ustrojeni. U Samoanalizi se navodi ideja formiranja odsjeka sukladno modulima koji su planirani u petoj godini studija. Povjerenstvo ne nalazi zamjerke postojećem ustroju Fakulteta, ali ni planiranom ustroju odsjeka.

Povjerenstvo je utvrdilo da Fakultet posjeduje ostale opće akte potrebne za uređivanje znanstvenog i nastavnog rada na ustanovi i njenog javnog predstavljanja, te su time zadovoljeni zahtjevi koji se navode u Članku 3. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta (Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, 2007).

2. Studijski programi

Fakultet ima važeću dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Prava (5 godina), te za Stručni upravni studij (3 godine) prema bolonjskim programima od 2005. godine.

Studijem Prava predviđeno je stjecanje kompetencija općeg pravника potrebnih za obavljanje klasičnih pravnih zanimanja u pravosuđu, državnom odvjetništvu, odvjetništvu, javnom bilježništvu, upravi, gospodarstvu i slobodnim zanimanjima. Veći broj obveznih predmeta dogovoren je kao zajednička minimalna jezgra za studij Prava

na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. Neke obvezne i većinu izbornih kolegija formiraju pojedini pravni fakulteti kao svoje specifičnosti. Povjerenstvo smatra da studijski program Prava u cjelini pokriva solidno pravno obrazovanje sukladno europskoj pravnoj tradiciji. Međutim, uočeno je da na studiju Prava u Osijeku postoji znatno veći broj obveznih predmeta (51) nego što se to nalazi na drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. U sklopu mogućih promjena, preporučuje se da predmet Upravno pravo bude postavljen ranije tijekom studija (u treću, ili čak drugu godinu, sukladno europskoj praksi), nakon kojega bi mogao slijediti predmet Upravna znanost. Također, broj ponuđenih izbornih predmeta je jako velik (57) dok student upisuje ukupno 6 izbornih predmeta. Navedeni broj ponuđenih predmeta predstavlja veliko opterećenje za postojeći broj nastavnika, pa bi ga bilo potrebno preispitati u funkciji racionalnosti. Neki od ponuđenih izbornih predmeta mogli bi, uz odgovarajuću prilagodbu, biti okosnicom za poslijediplomske specijalističke studije koje bi Fakultet mogao ustrojavati za potrebe manjeg broja studenata kojima je potrebno elitno specijalističko obrazovanje.

U strukturi studija Prava, prve četiri godine su jedinstvene za sve studente. U petoj godini predviđena su četiri modula (građanskopravni, kaznenopravni, ustavno-upravni i trgovačkopravni), koji se još nazivaju i „smjerovima“. Nakon rasprave s Upravom i svim nastavnicima, povjerenstvo je zaključilo da Fakultet nema namjeru odstupiti od koncepcije studija koji završava općom pravnom diplomom (magistar prava) i dati usmjerenje (specijalizaciju) u završnici petogodišnjeg studija. Izbor predmeta modula zamišljen je kao zadovoljavanje posebnog interesa studenta i pripremu za diplomski rad, a ne specijalizaciju u struci. Svi diplomirani pravnici, bez obzira na odabrani modul, imali bi jednakopravne početne mogućnosti zapošljavanja na svim pravnim poslovima. Da bi se izbjegle moguće pogrešne interpretacije Dodatka (Supplementa) diplomi, povjerenstvo preporučuje da se dosljedno primjenjuje termin „modul“ a ne „smjer“, kako u nazivima programa na petoj godini studija Prava, tako i u svim drugim dokumentima vezanim uz studij Prava, te posebno u Dodatku (Supplementu) diplomi.

Povjerenstvo smatra pozitivnim način izvedbe studijskog programa putem jednosemestralnih kolegija, te povećanu pažnju koja se daje vježbama iz pozitivnopravnih predmeta (kazneno pravo, kazneno procesno pravo, građansko pravo,

građansko procesno pravo i upravno pravo) kod kojih je značajno povećana satnica (45 sati). Povjerenstvo preporučuje da se razmotri povećani udjel studentskog istraživačkog rada, koji se veže uz diplomski rad u X. semestru, uz smanjenje udjela predavačke nastave (kolegija) u tome semestru. Promjene bi morale biti popraćene i odgovarajućim izmjenama ECTS bodova.

Stručnim Upravnim studijem predviđeno je stjecanje kompetencija za stručno obavljanje upravnih poslova (izrada i obrada upravnih akata, asistencija u vođenju upravnih postupaka, stručni poslovi u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi, trgovačkim društvima, sindikatima i udrugama). Studij traje tri godine i uključuje 29 obveznih predmeta te 12 ponuđenih izbornih predmeta, od kojih student bira 3 predmeta. U Samoanalizi se navodi da je u planu ustroj specijalističkog diplomskog stručnog studija, imajući u vidu Uredbu o izmjenama Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u državnoj službi. Povjerenstvo preporučuje da se za sada ne priprema program specijalističkog diplomskog stručnog studija upravnog smjera u trajanju od dvije godine dok se pitanje potreba i standarda obrazovanja takvih stručnjaka ne uskladi s općom državnom strategijom obrazovanja i kompetencija općih i specijaliziranih pravnih stručnjaka uz dogovor svih pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Fakultet ima dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave (od 2007. godine) kojemu je kao svrha navedeno stjecanje znanja i vještina za obavljanje poslova javnog menadžmenta. Na studij se mogu upisati osobe koje su završile sveučilišni studij prava, politologije ili ekonomije, a iznimno i osobe koje su završile neki drugi sveučilišni studij ukoliko rade na poslovima lokalne i regionalne samouprave. Povjerenstvo uočava da se kod polaznika koji nisu pravници može raditi o cjeloživotnom obrazovanju u kojemu se njihova temeljna naobrazba dopunjuje nekim specifičnim pravnim znanjima. Za polaznike koji su već obrazovani u pravnoj struci bilo bi korisno provesti produbljenu pravnu specijalizaciju. Stoga povjerenstvo preporučuje da se program u tom smislu doradi i detaljnije utvrde kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju. Povjerenstvo također preporučuje da se naziv studijskog programa precizira i uskladi s doradom.

Fakultet ima dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Kazneno pravo. Na studij se mogu upisati osobe koje su završile diplomski sveučilišni studij prava. Završetkom studija polaznik stječe specijalistička znanja iz kaznenopravnih i njima srodnih disciplina, koja obuhvaćaju opća teorijska i posebna znanja, te praktična znanja, vještine i metode zaključivanja. Povjerenstvo smatra da je navedeni studij dobro koncipiran te može dati potrebnu specijalizaciju u pravnoj struci.

Povjerenstvo općenito preporučuje da Fakultet održi integrirani petogodišnji preddiplomski i diplomski studij Prava kao temeljno obrazovanje općeg pravnika, a elitne specijalizacije u pojedinim granama pravne struke omogući putem poslijediplomskih specijalističkih studija ustrojavajući ih u skladu sa svojim kadrovskim mogućnostima i društvenim potrebama. Fakultet bi morao poraditi na društvenoj promociji smisla i potrebe specijalizacije nakon općeg studija prava.

3. Studenti i studiranje

Na studij Prava godišnje se upisuje nešto više od 300 redovitih studenata (od toga oko 2/3 sa završenom gimnazijom, te oko 1/3 sa završenom srednjom strukovnom školom) i oko 100 izvanrednih studenata (većinom sa završenom srednjom strukovnom školom). Fakultet u svojoj Samoanalizi navodi da su predznanja potrebna za pravni studij u pravilu izraženija kod studenata sa završenom gimnazijom, no ima primjera u kojima se pokazuje da uredno pohađanje predavanja i kontinuirani rad mogu u velikoj mjeri nadoknaditi početne nedostatke, čime se potvrđuje važnost motivacije studenta za sam studij.

Prijamni ispit za studij Prava uključuje test opće kulture, informiranosti i logičkog zaključivanja. Iz razgovora sa studentima, povjerenstvo je steklo dojam da prijamni ispiti nisu zahtjevni, te preporučuje Fakultetu selektivniji upis kandidata. Na prijamnim ispitima bi bilo korisno dati veću težinu provjeri sposobnosti razumijevanja složenijeg teksta, slaganja informacija u svrhu iznalaženja logičkog zaključka te kritičkog razmišljanja, što bi trebale biti predispozicije za uspješno studiranje prava.

Prema podacima iznesenim u Samoanalizi za studij Prava, nešto više od polovice upisanih redovitih studenata položi ispita koji ukupno nose više od 2/3 mogućih ECTS bodova. Ovi rezultati predstavljaju napredak u odnosu na ranija iskustva na Fakultetu, pa i u odnosu na neke druge pravne fakultete u Republici Hrvatskoj. Povjerenstvo ipak smatra da bi bilo moguće ostvariti još bolje rezultate, a uz zadržavanje visokih kriterija u stjecanju općih pravnih kompetencija studenata, kada bi selekcija kandidata na prijavnim ispitima bila stroža, te se zatim omogućio intenzivniji rad nastavnog osoblja s primjerenim brojem motiviranih studenata.

Na stručni Upravni studij upisuje se jako velik broj kandidata (oko 300 redovitih i izvanrednih studenata u prvoj bolonjskoj generaciji), uglavnom sa završenom srednjom strukovnom školom (četverogodišnjom ili trogodišnjom). Ne provodi se nikakav razredbeni test kao kriterij za selekciju kandidata na upisu. Unatoč brizi i uložnim naporima nastavnog osoblja Fakulteta, uspješnost studiranja na Upravnom studiju se pokazala niskom. Samoanaliza Fakulteta je pokazala da više od polovice bolonjskih studenata ne ostvari niti 1/3 od mogućih ECTS bodova. Svega oko 15% studenata prve bolonjske generacije ostvarilo je više od 2/3 mogućih ECTS bodova, dok je kod druge bolonjske generacije (uz smanjeni upis na oko 250 studenata) uspjeh bio veći (oko 30% studenata je ostvarilo više od 2/3 mogućih ECTS bodova). Povjerenstvo zaključuje da dosadašnja ekstenzivna upisna kvota nije svrsishodna, a velik broj slabo pripremljenih i nemotiviranih studenata nepotrebno opterećuje nastavno osoblje Fakulteta. Selekcija kandidata na upisu morala bi se pooštriti, prema potrebi i uvođenjem prikladnog razredbenog testa, a posebno bi bilo potrebno preispitati svrhovitost upisa kandidata sa završenim trogodišnjim strukovnim školama.

U razgovoru sa studentima Prava i stručnog Upravnog studija došla su na vidjelo različita gledišta o načinu provođenja nastave. Predbolonjski studenti su bili izrazito kritični prema režimu studija i rezultatima koje je davao, dok su bolonjski studenti naglašavali pozitivne promjene i mogućnost svladavanja gradiva ukoliko studenti prihvate redovito pohađanje nastave i prate objašnjenja koja dobivaju, te izlaze na kolokvije. Povjerenstvo preporučuje da se priznavanje rezultata kolokvija ujednači na većem broju kolegija, kod kojih je to moguće.

Dio studenata je u razgovoru bio dosta samokritičan ističući da je među studentima raširena pojava površnog učenja, te mnogi izražavaju nezadovoljstvo kada pojedini profesori zahtijevaju više razmišljanja i pravnog zaključivanja. Takvi profesori postaju među studentima „problematici“, što je naopako postavljanje stvari. Povjerenstvo načelno smatra da bi u postupku učenja i ispitivanja bilo poželjno nešto smanjiti zahtjeve za reproduciranjem memoriranih elemenata, u slučajevima kada oni nisu bitni, te dati veću težinu promišljanju i pravnom zaključivanju.

Kao veći problem u režimu polaganja ispita, uočeno je pravilo o neograničenom broju izlazaka na ispit, koje je utvrđeno na razini Sveučilišta. Povjerenstvo smatra da bi studente valjalo odgajati u duhu vlastite odgovornosti, što podrazumijeva da bi se morali propitati o svojoj pripremljenosti za izlazak na ispit, te ne trošiti dane im mogućnosti uzalud. Stoga povjerenstvo vidi jedini izlaz iz postojeće situacije u ograničavanju broja izlazaka na ispit iz pojedinoga predmeta.

Postojeća pravila, štoviše, dovode do toga da studenti masovno prijavljuju ispite, ali ne moraju u nekom razumnom roku otkazati prijavu na ispit, ukoliko se nisu spremili, jer svojim nedolaskom na zakazani ispit ne snose nikakve posljedice. Za nastavno osoblje ova praksa ima vrlo negativne posljedice jer se vrlo često nepotrebno umnaža veći broj ispitnih pitanja i rezerviraju dvorane te ljudski angažman. Povjerenstvo smatra da je takva praksa nedopustiva jer se mladi ljudi navikavaju na neodgovornost bez posljedica, što je posebno pogubno za one koji bi trebali postati budući pravnici. Stoga povjerenstvo preporučuje Fakultetu i Senatu Sveučilišta da razmotre dalekosežne negativne posljedice ove odredbe i donesu nova pravila.

Studentski predstavnici u Fakultetskom vijeću nisu imali primjedaba na svoje odnose s Upravom Fakulteta i mogućnosti djelovanja. Sporenja su jedino izražena oko problema neograničenog broja izlazaka na ispit, odnosno uvođenja režima 3+1 s ispitom pred povjerenstvom, što bi trebalo riješiti slično kao na drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj.

Na Fakultetu djeluje studentska udruga ELSA sa nekoliko stotina članova, športska udruga Pravos i manja udruga Legos, te novija Udruga za projekte. Fakultet financijski podupire rad navedenih udruga u okviru svojih mogućnosti.

U razgovoru sa širim krugom studenata povjerenstvo je dobilo nedvosmislen odgovor da na Fakultetu nisu doživjeli pojave korupcije kod upisa ili polaganja ispita, niti su od svojih kolega čuli da su imali takva negativna iskustva.

4. Nastava i nastavnici

Na Fakultetu je trenutno zaposleno 7 redovitih profesora, 5 izvanrednih profesora, 12 docenata, 6 predavača, te 25 asistenata i znanstvenih novaka. Uz to je angažiran i jedan vanjski suradnik. Kadrovska obnova je povoljno tekla u posljednjih nekoliko godina kada je znatno povećan broj docenata, a zaposlen je i veći broj znanstvenih novaka, tako da asistenti i znanstveni novaci čine polovicu od ukupnoga broja nastavnog osoblja. Povjerenstvo je primilo na znanje namjeru Fakulteta za daljnjom kadrovskom obnovom, što se može svesrdno podržati.

Ipak, povjerenstvo uočava da je trenutna kadrovska situacija na Fakultetu još uvijek složena zbog niza faktora koje bi valjalo razriješiti. Ponajprije, veliko opterećenje za nastavnike predstavlja neograničen broj izlazaka na ispite, kao što je navedeno u toč.3. Povjerenstvo smatra da bi se ponovnim uvođenjem ograničenog broja izlazaka na ispit, kao i ograničenja broja godina studiranja, mogao tijekom vremena razriješiti navedeni problem formalno upisanih, a slabo motiviranih studenata, koji opterećuju kvalitetan nastavni proces. Nadalje, broj studenata je trenutno prevelik (ukupno 3840 studenata, od čega 2052 izvanredna studenta), što je dijelom i posljedica odluke Sveučilišta o bezuvjetnom upisu studenata u treću i četvrtu godinu studija sveučilišnog dodiplomskog studija u ak. god. 2005./06. i 2006./07., čime je potaknut veći broj dotad neaktivnih studenata na nastavak studija. K tome, prevelikom opterećenju za nastavnike pridonosi i sadašnja upisna kvota na bolonjskim programima, posebno za izvanredne studente, koja omogućuje upis dijela nedovoljno motiviranih studenata (detaljnije opisano u toč. 3). Kao rezultat svih faktora, trenutno je omjer ukupnog broja studenata prema nastavnicima i asistentima 68:1. Čak i ako se izuzmu apsolvanti (oko 1300), dobiva se omjer 46:1, što je daleko nepovoljnije od omjera 30:1, koji prevladava na boljim europskim sveučilištima.

Povjerenstvo je steklo dojam da nastavnici i asistenti imaju entuzijazma i trude se u izvođenju nastave, te postižu zapažene rezultate s motiviranim dijelom studenata. Predavanja se na Fakultetu izvode u dva turnusa, no zbog velikog broja studenata, posebno na prvoj godini studija, studentske grupe su znatno veće od onih koje predviđaju norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta. Problem velikih grupa je istaknut i u Samoanalizi kao ograničavajući faktor za neposredniji kontakt između nastavnika i studenata. Kod seminara i vježbi navedeni je problem manje izražen zbog većeg broja asistenata na Fakultetu.

Ispiti se provode pismeno i usmeno jer se na Fakultetu smatra da je za uspješno obavljanje pravničkih poslova potrebno jasno, precizno i sažeto pisano izražavanje, ali i uvjerljiva i elokventna usmena argumentacija zastupanih stajališta. U svrhu daljnjeg poticanja studenata na pravno razmišljanje i zaključivanje, povjerenstvo preporučuje nastavnicima i asistentima da razrade sustav problemskih pitanja i zadataka za pismene ispite, počevši već od prve godine studiranja.

Nastavnici stalno zaposleni na Fakultetu izvode oko 94% ukupne nastave na svim studijskim programima, čime su obilato ispunjene norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta.

Pored nastave u Osijeku, niz nastavnika Fakulteta izvodi nastavu i na Veleučilištima (Vukovar i Požega), što bi trebalo u budućnosti svesti na što manju mjeru, odnosno preispitati društvenu opravdanost tih studija.

Nastavnici Fakulteta objavili su u posljednjih 10 godina 46 udžbenika i 6 priručnika koji se koriste u nastavnom procesu. Svi predmeti koji se izvode u okviru bolonjskih studijskih programa imaju web stranice koje sadrže cilj i sadržaj predmeta, popis literature, pomoćni nastavni materijal, termine konzultacija, pismenih i usmenih ispita, te rezultate ispita i kolokvija.

U posljednje dvije godine na Fakultetu se provodi jedinstvena sveučilišna studentska anketa za predmete (nastavne sadržaje) i nastavnike koji sudjeluju u izvedbi novih studijskih programa. U anketi je sudjelovalo oko 40% studenata. Srednja ocjena za nastavnike i asistente iznosila je oko 3,7. Jednaka je ocjena ostvarena i na Sveučilištu u cjelini.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Na Fakultetu se trenutno izvodi 7 znanstveno istraživačkih projekata i jedan znanstveni program, koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ). Sadržaji projekata obuhvaćaju pravne aspekte regionalnog razvoja, kvalitete usluga, europska rješenja o pravima manjina, prava djeteta na uzdržavanje u europskim okvirima, te pravno djelovanje športskih institucija. Znanstveni program objedinjuje četiri projekta koji se izvode na Fakultetu i prvenstveno je usmjeren na pravnu regulativu kojoj je svrha postizanje dobrog upravljanja (good governance). U znanstveno-istraživačku djelatnost preko projekata koje financira MZOŠ uključen je 41 istraživač, što je oko 75% znanstvenog i nastavnog kadra Fakulteta. Na fakultetu se izvodi i jedan međunarodni projekt (Foreign Languages in the Field of Law) u suradnji s drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj.

U zadnjih pet godina objavljena su 93 rada u recenziranim časopisima i 58 radova u ostalim časopisima. Objavljeno je također 70 radova u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom i 16 radova u ostalim zbornicima skupova. Održana su 52 pozvana predavanja na skupovima. U tom razdoblju, obranjeno je 27 magistarskih radova i doktorskih disertacija. Nastavnici i suradnici Fakulteta objavili su 11 knjiga i 28 poglavlja u knjigama. Na Fakultetu kao stalno tijelo djeluje Povjerenstvo za izdavačku djelatnost.

Od istaknutih svjetskih časopisa u kojima su radove objavljivali nastavnici Fakulteta navode se: Comparative Law Review, Family Court Review, The Journal of American Academy of Business, Journal of Academy of Business and Economics.

Zalaganjem novog uredništva Pravnog vjesnika, sustignuta je redovitost njegova izlaženja kao tromjesečnog glasnika za pravne i društveno-humanističke znanosti. Objavljeni članci su recenzirani i većinom pisani na hrvatskom jeziku uz prijevod sažetka na francuskom, njemačkom i engleskom jeziku. U posljednje dvije godine pojavljuju se i članci inozemnih autora. Uredništvo nastoji da Pravni vjesnik dobije više internacionalni karakter i uđe u međunarodne baze podataka (npr. ProQuest, IBSS).

Znanstveni i stručni kredibilitet nastavnika dolazi do izražaja i u pružanju ekspertnih usluga u radnim skupinama imenovanim od strane domaćih, europskih i međunarodnih

institucija. Primjerice, nastavnici Fakulteta su bili članovi radnih grupa za izradu zakonskih prijedloga, uključeni su u neke odbore Hrvatskog sabora i radnih tijela Vlade Republike Hrvatske, a neki su članovi Državnog odvjetničkog vijeća. Valja istaknuti i sudjelovanja profesora Fakulteta kao konzultanata u projektu funkcionalne analize državne uprave koji se provodi pod okriljem Svjetske banke i Središnjeg državnog ureda za upravu, te kao članova hrvatske delegacije u GRECO (Skupina država protiv korupcije) u okviru Vijeća Europe.

Asistentima i znanstvenim novacima određeni su mentori koji ih vode u znanstveno istraživačkom radu kao pripremi za temu doktorske disertacije. Međutim, velika angažiranost u nastavi ne ostavlja im dovoljno vremena za znanstveni rad. Fakultet omogućuje iz vlastitih sredstava sudjelovanje mladih znanstvenika na domaćim i međunarodnim skupovima, što povjerenstvo ocjenjuje vrlo stimulativnim.

Značajan problem predstavljaju izrazito maleni novčani iznosi koji se dobivaju za znanstvene projekte od MZOŠ. Dobivena sredstva nisu dostatna za provođenje terenskih istraživanja, putovanja znanstvenika na skupove i druge troškove. Povjerenstvo je suglasno s ocjenom da bi sredstva za znanstveni rad po projektu trebalo udvostručiti.

6. Međunarodne aktivnosti

Fakultet je u proteklom razdoblju uspostavio najproduktivnije odnose s Pravnim fakultetom u Gdanjsku (Poljska), Pravnim fakultetom u Pečuhu (Mađarska) i Pravnim fakultetom u Augsburgu (Njemačka) organizirajući tematske skupove, razmjenu nastavnika i periodike. Neki nastavnici su imali i suradnju s kolegama iz američkih sveučilišta. U okviru britansko-hrvatskog projekta „Gender Equality and Adjustment of Constitutions and Institutions“ ostvareni su studijski boravci tijekom 2003. godine na School of Law, University of Manchester i na School of Law, University of Liverpool. Fakultet sudjeluje u projektu Europske unije u okviru programa AGIS na europskim sustavima maloljetničkog kaznenog prava.

U posljednjih pet godina zabilježena su tri rada u koautorstvu s poljskim i američkim kolegama. Povjerenstvo je primilo na znanje da Fakultet nastoji povećati ove aktivnosti, posebno angažmanom svojih mlađih suradnika. Tako se bilježe stipendije i kraći studijski boravci na Sveučilištu u Krakowu (Poljska), Pravnom fakultetu u Parmi (Italija) i na Max-Planck-Institutima (Njemačka).

U posljednjih 5 godina nastavnici i suradnici Fakulteta ostvarili su ukupno 102 znanstvena, te 15 nastavnih boravaka u inozemstvu. Na Fakultetu je u tom razdoblju ostvareno 18 boravka inozemnih nastavnika.

Iz razgovora sa asistentima i znanstvenim novacima povjerenstvo je utvrdilo da su svega dvije osobe boravile dulje od tri mjeseca na inozemnim sveučilištima, no postoji interes za dulje (jednogodišnje) boravke u inozemstvu, te preporučuje mentorima i upravi Fakulteta da planski potiču korištenje stipendija koje nudi Nacionalna zaklada za znanost, postojeće bilateralne suradnje, UKF, itd. u svrhu intenziviranja međunarodnog iskustva mlađih kadrova.

Katedra za međunarodno javno pravo sudjelovala je na regionalnim susretima profesora i studenata međunarodnog humanitarnog prava Friedrich Born Moot Court Competition on International Humanitarian Law (IHL). S Pravnim fakultetom u Pečuhu i Zakladom Robert Bosch organizirani su susreti studenata na njemačkom jeziku na temu IUROP 2005 – Trodimenzionalni pristup pravu (Njemačka, Mađarska, Hrvatska).

Povjerenstvo pozitivno ocjenjuje nastojanje Fakulteta da unaprijedi međunarodne aktivnosti svojih nastavnika i suradnika, posebno onih mlađih. U tu svrhu korisno bi bilo formiranje jednog stalnog tijela (povjerenstva ili odbora) za međunarodnu suradnju.

7. Prostor i oprema

Fakultet djeluje u dvjema zgradama od kojih je jedna (Stjepana Radića 13) u vlasništvu Židovske općine, dok je druga (Stjepana Radića 17) u vlasništvu Grada Osijeka. Obje zgrade sagrađene su 1900. godine i rekonstruirane 1974.-75. godine. Ukupna površina obju zgrada iznosi 3190 m², što je nedovoljno s obzirom na broj studenata, nastavnika i

suradnika, te pratećih službi. U planu je preseljenje Fakulteta u objekt generalske vojarnе u Tvrđi, koji je u vlasništvu Sveučilišta.

U postojećim prostorima, nastava se održava u sedam dvorana od kojih najveća ima površinu od 185 m² sa 168 mjesta za studente. Slijedi jedna dvorana od 121 m² za 88 studenata, te pet dvorana svaka s oko 60 m² za po 60 studenata. Zbog velikog broja studenata, dvorane su zauzete u prosjeku 53 sata tjedno (10,6 sati dnevno). Dvorane su opremljene multimedijalnim računalima i LCD projektorima.

Nastavničkih kabineta ima ukupno 43 i oni su zadovoljavajuće opremljeni. Prosječna površina po nastavniku/suradniku iznosi oko 15 m², što se može smatrati zadovoljavajućim.

Na Fakultetu postoji računalna učionica s 30 radnih mjesta. Računala su dobro održavana i stoje na raspolaganju studentima i izvan nastave. Fakultet ima u planu nabaviti bežičnu mrežu (wireless).

Knjižnička građa trenutno sadrži 21441 knjigu i 96 udžbenika. Knjižnica prima 149 inozemnih i 164 domaća časopisa. Veći broj časopisa i baza podataka dostupni su elektroničkim putem. Knjižnica je smještena u prostor od 410 m² te raspolaže s 44 sjedećih mjesta. U Knjižnici je zaposleno pet osoba koje mogu u potpunosti pokriti potrebe vođenja Knjižničke građe i rada sa nastavnicima, suradnicima i studentima.

Studentska referada je dobro organizirana i računalno opremljena. Evidencija o studentima i položenim ispitima vodi se uredno putem Informatičkog sustava visokih učilišta (ISVU) od 2005 godine.

8. Praćenje kvalitete studiranja

Na Fakultetu je formirano posebno Povjerenstvo za unapređivanje i osiguranje kvalitete obrazovanja koje vodi prodekan za nastavu a u njemu sudjeluju nastavnici i studenti te tajnica Fakulteta. Povjerenstvo se u prosjeku sastaje četiri puta godišnje, a u protekle tri godine izradilo je dva izvješća u svrhu priprema za provedbu novog studijskog

programa na višim godinama. Fakultetsko vijeće održi godišnje dvije tematske sjednice posvećene pitanjima kvalitete studija.

Kao primjeri učinjenih promjena, mogu se navesti kolokviji koji su uvedeni na većini predmeta, zatim održavanje predavanja u dva turnusa, izrada kontrolnih pitanja za pojedine predmete i objava na internetskim stranicama, te održavanje dopunskih konzultacija. Posebno korisnim za studente pokazalo se uvođenje praktičnih vježbi (do sada iz kaznenog i kaznenog procesnog prava), čime su studenti dobili priliku samostalnog rješavanja raznih činjeničnih i pravnih pitanja te svladavanja elementarnih vještina (npr. izrada temeljnih postupovnih podnesaka i odluka).

Povjerenstvo ocjenjuje uvedene promjene vrlo pozitivnim i dodatno preporučuje da se u buduće studij Prava transformira iz masovnog u elitni studij uz smanjenje upisnih kvota i bolju selekciju kandidata, smanjenje opterećenja nastavnog osoblja, ograničenje broja izlazaka na ispite i povećan angažman u znanosti i međunarodnoj suradnji, kako je detaljnije obrazloženo u toč. 3-6.

U Samoanalizi se navodi da na Fakultetu godišnje diplomira oko 250 pravnik, dok se prema statistici regionalnog Zavoda za zapošljavanje bilježi oko 150 nezaposlenih pravnik. Diplomirani pravnik se najčešće zapošljavaju u tijelima državne uprave, lokalne i regionalne samouprave, kao vježbenici u odvjetničkim uredima, državnom odvjetništvu i sudovima, te u raznim gospodarskim subjektima. Povjerenstvo smatra da godišnji broj diplomiranih općih pravnik na Fakultetu odgovara regionalnim potrebama društva. Ujedno naglašava i potrebu za visoko specijaliziranim pravnicima, što bi Fakultet u buduće mogao rješavati ustrojavanjem poslijediplomskih specijalističkih studija (toč. 2).

Stručni Upravni studij godišnje završava oko 40 osoba dok je broj nezaposlenih oko 130 prema statistici regionalnog Zavoda za zapošljavanje. Povjerenstvo zaključuje da su upisne kvote nesrazmjerne broju završenih polaznika ovog studija, a pogotovo malenim potrebama za tim kadrovima, što se ogleda u relativno velikom broju nezaposlenih.

9. Novčana sredstva

Fakultet ostvaruje oko 60% prihoda iz Državnog proračuna (uglavnom plaće zaposlenika, naknade zaposlenima, troškovi poslovanja, tekuće održavanje, vanjska suradnja, znanstveni projekti) i oko 40% temeljem vlastite djelatnosti (uglavnom školarine, razredbeni postupak, upisi studenata i naplate studentskih molbi i potvrdnica, te izdavačka djelatnost).

U ukupnim rashodima Fakulteta, oko 68% se odnosi na plaće, nagrade, otpremnine i darove za zaposlene, oko 12% na intelektualne i osobne usluge, 3% za materijal i energiju, 2% za literaturu i računalnu opremu, 3% za službena putovanja i stručna usavršavanja, te ostalo za niz drugih troškova.

Povjerenstvo je primilo na znanje da su prihodi iz vlastite djelatnosti neophodni za redovito financijsko poslovanje Fakulteta. Povjerenstvo smatra da Fakultet mora zadržati ukupni iznos vlastitih prihoda, ali postupno mijenjati udio pojedinih izvora. Relativni udio školarina mogao bi se nešto smanjiti preporučenim smanjenjem upisne kvote za prvu godinu studija, ali ne prekomjerno ako se uvede ravnomjernija raspodjela školarine. Fakultet bi mogao poraditi na povećanju prihoda iz europskih projekata i drugih znanstvenih i stručnih projekata. Dopune prihoda također se mogu ostvariti ustrojavanjem i izvođenjem poslijediplomskih specijalističkih studija kao specijalizacija u struci.

Temeljem gore iznesenih zapažanja i prosudbi, povjerenstvo predlaže Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće zaključke:

1. Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku zadovoljava temeljne kriterije vrсноće kao visoko učilište u sastavu sveučilišta, te se ministru znanosti, obrazovanja i športa preporučuje produženje dopusnice za obavljanje visokoškolske obrazovne i znanstvene djelatnosti u polju prava. Uz to se preporučuje da Fakultet doradi svoj dokument o strategiji razvoja kako bi se postupno osnažila selektivnost na upisima i elitnost pravnog obrazovanja na

diplomskoj i poslijediplomskoj razini sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.

2. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Uz to se preporučuje da Fakultet unese određene izvedbene izmjene u studijski program sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje. Senatu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku se preporučuje da uskladi upisne kvote za redovite i izvanredne studente na studiju Prava s nastavnim kapacitetom Fakulteta i rezultatima analize prolaznosti na studiju, iskazane u Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.
3. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje stručnog Upravnog studija koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Uz to se Senatu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku preporučuje da za upis redovitih i izvanrednih studenata na stručni Upravni studij zahtijeva završenu četverogodišnju srednju školu, te da smanji upisne kvote uzimajući u obzir rezultate analize prolaznosti na studiju, završavanja studija i broja nezaposlenih kadrova, kako je iskazano u Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.
4. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Uz to se preporučuje Fakultetu da detaljnije utvrdi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.
5. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Kazneno pravo koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.
6. Pravnom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku preporučuje se također da, u svrhu elitne specijalizacije pravnih stručnjaka koji su potrebni za

pravno uređenje i razvoj Republike Hrvatske, priprema ustrojavanje specijalističkih poslijediplomskih studija iz područja prava koja Fakultet tradicionalno njeguje i za koje ima kadrovske potencijale.

7. Preporučuje se Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa da udvostruči iznose kojima se financiraju znanstveno istraživački projekti na Pravnom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti

Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku:

Prof. dr. sc. Antonije Dulčić .....

Prof. dr. sc. Miomir Matulović .....

Prof. dr. sc. Ivo Grabovac .....

Prof. dr. sc. Marc Gjidara .....

Luka Parac, student

7.5.2. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI

Vrednovano visoko učilište: **PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI**

51000 Rijeka, Hahlić 6

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci imenovano na 54. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 6. lipnja 2008. godine u sastavu:

1. Prof. dr. sc. Antonije Dulčić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik povjerenstva
2. Prof. dr. sc. Anita Kurtović-Mišić, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu
3. Prof. dr. sc. Branko Smerdel, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
4. Prof. dr. sc. Marc Gjidara, Université Panthéon-Assas (Paris II), France
5. Jakob Kajtar, student Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku

podnosi Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

Stručno povjerenstvo je tijekom listopada 2008. godine primilo Samoanalizu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i ispunjene Tablice uz Samoanalizu koje sadrže relevantne podatke o ustanovi. Uz to su dostavljeni prateći dokumenti (Statut, Strategija Sveučilišta u Rijeci 2007-2013, Strategija Pravnog fakulteta 2007-2013, pravilnici Fakulteta). Članovi povjerenstva su proučili zaprimljene dokumente kao i one koji su dostupni na web stranici vrednovanog visokog učilišta. Član povjerenstva prof. dr. sc. Branko Smerdel je sudjelovao u postupku evaluacije, ali je u posljednjem trenutku bio zbog bolesti spriječen sudjelovati u posjeti visokom učilištu.

Dan uoči početka posjete visokom učilištu, u ponedjeljak 3. studenog 2008. godine, članovi povjerenstva su se sastali u Rijeci i tijekom višesatnog vijećanja detaljno analizirali sve dokumente, te se suglasili oko glavnih pitanja koja bi trebalo raspraviti s pojedinim sugovornicima tijekom posjete. Posjeta povjerenstva visokom učilištu održana je od 4.-6. studenog 2008. godine prema protokolu koji je unaprijed dogovoren (Prilog). Završno izvješće obuhvaća nalaze i prosudbe po točkama:

1. Glavne odrednice ustanove

Pravni studij u Rijeci otpočeo je 1973. godine pri Ekonomskom fakultetu, koji te iste godine ulazi u sastav novoosnovanoga Sveučilišta u Rijeci. Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci postaje samostalna ustanova 1976. godine. Djelatnost Fakulteta odvijala se na nekoliko mjesta sve dok 1981. godine nije izgrađena vlastita zgrada na adresi Hahlić 6, gdje je Fakultet i danas smješten. Tijekom svog razvoja, Fakultet je ostvario brojna postignuća u znanstvenom, nastavnom i općem društvenom djelovanju na regionalnom i državnom planu.

Prema odredbama Statuta Sveučilišta u Rijeci iz 2004. godine, fakulteti zadržavaju pravnu osobnost ali se funkcionalno integriraju. Na razini Sveučilišta odlučuje se o strategiji razvoja, planu izgradnje kapitalnih objekata, međunarodnoj suradnji i proračunu Sveučilišta i njegovih sastavnica. Sveučilište skrbi o nekim općim infrastrukturnim potrebama (npr. informacijski sustav, knjižnični sustav, itd.), te o studentskom standardu. U nadležnosti Fakulteta je obavljanje njegove osnovne djelatnosti (visoko obrazovanje, znanstveni i stručni rad) i ostalih djelatnosti koje se definiraju kao one koje „služe osnovnoj djelatnosti i koje se obavljaju u manjem opsegu, a osiguravaju cjelovitost i potrebni standard sustava visoke naobrazbe“ (knjižna i nakladnička djelatnost, skriptarnica, itd.). Fakultet je općenito uzevši dobro organiziran za obavljanje svojih osnovnih i ostalih djelatnosti. Na Fakultetu djeluje 21 katedra iz pojedinih pravnih disciplina i drugih struka koje su neophodne kod izvođenja studija Prava. Povjerenstvo ipak uočava da postojeća struktura sa 6 zavoda nije postavljena na jedinstvenom načelu, te preporučuje njihovu reorganizaciju i ustroj temeljen na načelu znanosti, budući da je znanost jedna od osnovnih djelatnosti Fakulteta. Za obavljanje

ostalih djelatnosti Fakulteta mogu se ustrojiti druge vrste jedinica. Također se preporučuje revizija nekoliko sadašnjih stalnih povjerenstava Fakulteta kod kojih je uočen preklap u nadležnostima za nastavu i znanost.

Povjerenstvo je utvrdilo da Fakultet posjeduje ostale opće akte potrebne za uređivanje znanstvenog i nastavnog rada na ustanovi i njenog javnog predstavljanja, te su time zadovoljeni zahtjevi za vrsnoćom visokog učilišta u sastavu sveučilišta, koji se navode u Članku 3. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta (Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, 2007).

2. Studijski programi

Fakultet ima važeću dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava (5 godina), te za stručni Upravni studij (3 godine) prema bolonjskim programima od 2005. godine.

Studijem Prava predviđeno je stjecanje kompetencija općeg pravnika potrebnih za obavljanje klasičnih pravnih zanimanja u pravosuđu, državnom odvjetništvu, odvjetništvu, javnom bilježništvu, upravi, gospodarstvu i slobodnim zanimanjima. Veći broj obveznih predmeta dogovoren je kao zajednička minimalna jezgra za studij Prava na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. Neke obvezne i većinu izbornih kolegija formiraju pojedini pravni fakulteti kao svoje specifičnosti. Povjerenstvo smatra da studijski program Prava u cjelini pokriva solidno pravno obrazovanje sukladno europskoj pravnoj tradiciji. Moguća su ipak neka poboljšanja koja bi valjalo razmotriti. U tom smislu, povjerenstvo uočava da predmet Pravno pisanje i rasuđivanje ima jednim svojim dijelom preklap s predmetima Ustavno pravo i Teorija prava i države, što bi valjalo iznova razmotriti. Predmet Nomotehnika našao bi povoljnije mjesto na nekoj višoj godini studija kada studenti već usvoje opće poznavanje prava. U sklopu tih promjena, preporučuje se također da predmet Upravno pravo bude postavljen ranije tijekom studija (u treću, ili čak drugu godinu, sukladno europskoj praksi), nakon kojega bi mogao slijediti predmet Upravna znanost. Nadalje, povjerenstvo preporučuje da se broj izbornih kolegija koje student mora upisati tijekom studija (12 izbornih predmeta)

smanji na mjeru koja je dovoljna za ispunjenje posebnih interesa i sklonosti studenata, a ne pridonosi značajnije duljini studiranja, odnosno opterećenju potrebnom za stjecanje kompetencije općeg pravника.

Povjerenstvo smatra pozitivnim način izvedbe studijskog programa putem jednosemestralnih kolegija, te povećanog udjela studentskog istraživačkog rada koji se veže uz diplomski rad u X. semestru.

Stručnim Upravnim studijem predviđeno je stjecanje kompetencija za obavljanje upravnih poslova uz podijeljenu odgovornost struke (izrada i obrada upravnih akata, asistencija u vođenju upravnih postupaka, stručni poslovi u upravi, trgovačkim društvima, sindikatima i udrugama). Fakultet izvodi ovaj studij sa svrhom da zadovolji potrebe u tijelima državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave, tijelima pravosuđa, javnim službama i gospodarskim subjektima. Poseban razlog Fakultet nalazi i u namjeri pojedinih ministarstava i državnih ureda da u buduće zapošljavaju upravne pravnike na radnim mjestima na kojima su do sada imali osobe sa srednjom stručnom spremom. Povjerenstvo je primilo na znanje da je Strategijom Sveučilišta u Rijeci 2007-2013 predviđeno da se 3/4 postojećih stručnih studija na Sveučilištu transformira u sveučilišne studije, te da sveučilišni preddiplomski studiji moraju osiguravati praktične kompetencije za zapošljivost. Imajući to u vidu, te vodeći računa o ujednačenosti pravnog obrazovanja na državnoj razini, povjerenstvo preporučuje da postojeći Upravni studij ostane unutar one 1/4 stručnih studija koji se ne bi transformirali u sveučilišne preddiplomske studije. Također, povjerenstvo preporučuje da se za sada ne priprema program specijalističkog diplomskog stručnog studija upravnog smjera u trajanju od dvije godine dok se pitanje potreba i standarda obrazovanja takvih stručnjaka ne uskladi s općom državnom strategijom obrazovanja i kompetencija općih i specijaliziranih pravnih stručnjaka uz dogovor svih pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Fakultet ima dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Kriminalističko istraživanje (od 2008. godine) kojemu je kao svrha navedeno stručno obrazovanje pravника i kriminalista, kao i polaznika izvanpravne i izvankriminalističke struke. Uočavajući da se kod polaznika koji nisu pravnici može raditi o dopunskom cjeloživotnom obrazovanju, dok bi za polaznike iz pravne struke bilo korisno provesti produbljenu pravnu specijalizaciju, povjerenstvo preporučuje da se program u tom

smislu doradi i detaljnije utvrde kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.

Fakultet od ove godine započinje s prvim ciklusom poslijediplomskog specijalističkog studija Pravo europskih integracija, kojemu je kao svrha navedeno stručno obrazovanje diplomiranih pravnika, diplomiranih ekonomista i diplomiranih politologa, a zbog priprema za učinkovito pridruživanje Europskoj uniji uz kvalitetnu implementaciju europske pravne stečevine, posebno kod provedbe preuzetih europskih rješenja. I u ovome se studiju može uočiti da se kod polaznika, koji su prethodno završili studij ekonomije ili politologije, može raditi o potrebi dopunskog obrazovanja iz nekih pravnih regulativa, dok bi za polaznike iz pravne struke bila korisnija produbljena pravna specijalizacija. Stoga povjerenstvo preporučuje da se studijski program u tom smislu razradi ta da se utvrde kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.

Povjerenstvo općenito preporučuje da se integrirani petogodišnji preddiplomski i diplomski studij Prava zadrži kao temeljno obrazovanje općeg pravnika, dok se društveno potrebne specijalizacije u pojedinim granama pravne struke mogu uvoditi kroz poslijediplomske specijalističke studije. Preporuča se Fakultetu ustrojavanje dodatnih poslijediplomskih specijalističkih studija u skladu sa svojim kadrovskim mogućnostima i društvenim potrebama za visoko specijaliziranim pravnim stručnjacima.

Fakultet je razvio bogatu aktivnost u području cjeloživotnog obrazovanja. Od 2007. godine održava se Ljetna škola ljudskih prava u Novom Vinodolskom. U okviru vođenja TEMPUS projekta održani su tečajevi za ukupno 400 polaznika na kojima je sudjelovalo gotovo 50 predavača iz Europske unije s raznolikim pravnim temama. U 2008. godini održan je Tečaj za pripremu ispita za poreznog savjetnika na kojem su održana predavanja iz 10 predmeta relevantnih za stručno obavljanje navedenog zanimanja. U aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja mogu se ubrojiti i neka stručna savjetovanja, okrugli stolovi i drugi stručni skupovi u organizaciji nastavnika Fakulteta.

Povjerenstvo skreće pažnju na to da se cjeloživotnim obrazovanjem putem tečajeva, ljetnih škola, seminara i slično, ne stječe viši stupanj obrazovanja, pa je za njihovo pohađanje neprimjereno dodjeljivati ECTS bodove. Osim toga, kod navedenih aktivnosti najčešće ne postoji standardizirani oblik provjere stečenog znanja, kao što se to traži u Članku 6. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci, koji je povjerenstvu dostavljen kao prilog Samoanalizi. Cjeloživotno obrazovanje služi za osuvremenjivanje znanja, ili horizontalnu dopunu znanja, na istoj obrazovnoj razini koju su polaznici već ranije stekli. Nasuprot tome, poslijediplomski specijalistički studiji predstavljaju viši stupanj obrazovanja i stoga ih ne bi trebalo navoditi kao jedan od oblika cjeloživotnog obrazovanja, bez obzira na dob upisanih studenata.

3. Studenti i studiranje

Za upis na studij Prava zahtijeva se završena četverogodišnja srednja škola uz polaganje razredbenog ispita iz hrvatskog jezika s književnošću, povijesti, filozofije i logike. Godišnje se upisuje nešto više od 200 redovitih studenata (od toga oko 3/4 sa završenom gimnazijom, te oko 1/4 sa završenom srednjom strukovnom školom) i blizu 50 izvanrednih studenata. Prema navodu iz Samoanalize, interes za izvanredni studij je manje izražen kod podnošenja prijava, no nakon popunjavanja kvote za redovite studente, dio prijavljenih se „prebacuje“ na izvanredni studij. Povjerenstvo smatra da takvo neselektivno popunjavanje kvote za izvanredni studij nije dobro za cjelokupnost procesa pravnog obrazovanja.

Iz razgovora sa studentima, povjerenstvo je steklo dojam da prijamni ispiti nisu zahtjevni, te da bi bilo korisno dati veću težinu provjeri sposobnosti razumijevanja složenijeg teksta, slaganja informacija u svrhu iznalaženja logičkog zaključka te kritičkog razmišljanja, što bi trebale biti predispozicije za uspješno studiranje prava.

Prema podacima iznesenim u Samoanalizi za studij Prava, svega oko 35% redovitih studenata prve bolonjske generacije položilo je ispita koji ukupno nose više od 2/3 mogućih ECTS bodova. U drugoj bolonjskoj generaciji taj je postotak povećan na gotovo 70%. Povećana prolaznost ostvarena je uvođenjem obveznih kolokvija, većim

brojem ispitnih rokova i ukidanjem usmenih ispita na nekim kolegijima. K tome se može dodati da je selekcija na upisu te generacije bila daleko veća nego ranije jer je broj prijavljenih kandidata bio dvostruko veći od broja upisanih redovitih studenata, dok je kod prve bolonjske generacije upisano 75% od prijavljenih kandidata.

Povjerenstvo je primilo na znanje da je Strategijom Sveučilišta u Rijeci zacrtano da se poveća prolaznost s prve na drugu godinu studija na 75%, odnosno da se ostvari najmanje 70% od zbroja predviđenih ECTS bodova svih studenata. Povjerenstvo smatra da način ostvarivanja takvih rezultata mora uključivati i zadržavanje kriterija u stjecanju pravnih kompetencija, što bi bilo moguće postizati jedino većom selekcijom prijavljenih kandidata na upisu i zatim intenzivnim radom nastavnog osoblja s primjerenim brojem studenata koji su sposobni i visoko motivirani za studij Prava.

Na stručni Upravni studij upisivani su kandidati sa završenom četverogodišnjom srednjom školom ali i sa završenom trogodišnjom strukovnom školom. U prvoj i drugoj bolonjskoj generaciji upisivalo se godišnje oko 30 studenata, dok je u trećoj bolonjskoj generaciji taj broj povećan na preko 80 studenata (uglavnom sa završenim srednjim strukovnim školama). Unatoč brizi i uložnim naporima nastavnog osoblja Fakulteta, uspješnost studiranja na Upravnom studiju se pokazala niskom (svega oko 15% studenata ostvaruje više od 2/3 mogućih ECTS bodova). Povjerenstvo zaključuje da bi selekcija kandidata na upisu morala biti pooštrena, te da bi posebno bilo potrebno preispitati svrhovitost upisa kandidata sa završenim trogodišnjim strukovnim školama.

U razgovoru sa studentima Prava i Upravnog studija istaknuto je da bi u postupku učenja i ispitivanja bilo poželjno nešto smanjiti zahtjeve za reproduciranjem memoriranih elemenata u slučajevima kada oni nisu bitni, te dati veću težinu promišljanju i pravnom zaključivanju. Povjerenstvo načelno podržava i preporučuje promjene koje bi išle u tom pravcu.

Studenti su tražili da ispitni rokovi budu utvrđeni unaprijed za cijelu akademsku godinu, što povjerenstvo nalazi prikladnim i preporučuje za provedbu od sljedeće akademske godine. Također se preporučuje povećanje broja predmeta kod kojih se nastavni materijali objavljuju na odgovarajućim web stranicama Fakulteta.

Studentski predstavnici u Fakultetskom vijeću nisu imali primjedaba na svoje odnose s Upravom Fakulteta i mogućnosti djelovanja.

U razgovoru sa širim krugom studenata povjerenstvo je dobilo nedvosmislen odgovor da na Fakultetu nisu doživjeli pojave korupcije kod upisa ili polaganja ispita, niti su od svojih kolega čuli da su imali takva negativna iskustva.

4. Nastava i nastavnici

Na Fakultetu je trenutno zaposleno 9 redovitih profesora, 8 izvanrednih profesora, 8 docenata, 1 predavač, te 29 asistenta i znanstvenih novaka. Uz to je angažirano 6 vanjskih suradnika. Tek je posljednjih godina zaposlen veći broj znanstvenih novaka, tako da je dosegnut povoljan odnos od oko 50% udjela asistenata i znanstvenih novaka u ukupnom broju nastavnog osoblja. S time je ostvaren omjer od 36 studenata po nastavniku i asistentu, koji je znatno bolji od onoga koji se susreće na drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj, ali je ipak nešto lošiji od poželjnog omjera 30:1, koji prevladava na boljim europskim sveučilištima. Strategijom Sveučilišta u Rijeci 2007-2013 predviđeno je dosezanje prosječnog omjera 15:1, s time da su moguće značajnije razlike među strukama.

Povjerenstvo je steklo dojam da se nastavnici i asistenti valjano trude u izvođenju nastave, te postižu zapažene rezultate s motiviranim dijelom studenata. Fakultet planira povećati interaktivnost u nastavi izvođenjem predavanja za prvu i drugu godinu studija u dva turnusa, te izvođenje vježbi i seminara u grupama od po 30 studenata, čime bi se ispunile norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta. Nabavljena je tehnička i programska oprema (CVRČAK) za potrebe interaktivne nastave, što je povjerenstvo imalo prilike vidjeti u praksi tijekom obilaska nastave. U svrhu daljnjeg poticanja studenata na pravno razmišljanje i zaključivanje, povjerenstvo preporučuje nastavnicima i asistentima da razrade sustav problemskih pitanja i zadataka za pismene ispite, počevši već od prve godine studiranja.

Nastavnici stalno zaposleni na Fakultetu izvode gotovo 90% ukupne nastave na svim studijskim programima, čime su obilato ispunjene norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta.

Manji dio nastave i praksa izvode se izvan Fakulteta na sudovima, u odvjetničkim uredima, u tijelima državne i lokalne uprave i samouprave te drugim institucijama. U sklopu nastave Pravne klinike u suradnji sa Županijskim sudom u Rijeci, studenti obavljaju pravničku praksu od 60 norma sati. Problem ovih oblika nastave predstavlja nedostatan prostor (veličina sudskih dvorana), slobodni termini i broj studenata.

Na Fakultetu su gostovali nastavnici iz Zagreba i Splita koji su održavali predavanja i ispite iz nekih kolegija, te strani nastavnici (SAD, Njemačka, Italija, Velika Britanija) koji su održali seminare za nastavnike i studente. Nekoliko nastavnika Fakulteta sudjeluje u izvedbi nastave na drugim visokim učilištima u Hrvatskoj, te povremeno kao gosti na inozemnim sveučilištima (SAD, Italija, Nizozemska, Njemačka, BiH).

Nastavnici Fakulteta objavili su u posljednjih 10 godina 26 udžbenika i 21 priručnik koji se koriste u nastavnom procesu. Neki od njih doživjeli su više izdanja i koriste se i na drugim pravnim fakultetima u zemlji. Za 18 kolegija postavljeni su pomoćni nastavni materijali na web stranicama. Povjerenstvo je utvrdilo da su svi predmeti dobro pokriveni nastavnom literaturom, većinom domaćih autora iz pravnih fakulteta, a u nekim predmetima prijevodima ili izvornim izdanjima inozemnih autora.

Fakultet provodi studentske ankete svake školske godine. U do sada provedenim anketama većina nastavnika je ocijenjena visokim ocjenama (iznad 4) dok je nekolicina nastavnika s ocjenama nižim od 3 morala provesti analizu mogućih uzroka takvih ocjena.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Na Fakultetu se trenutno izvodi 10 znanstveno istraživačkih projekata koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOS). Na njima je zaposleno ukupno 16 znanstvenih novaka. Teme istraživanja većinom zadiru u pravna pitanja vezana uz tranzicijske procese i europske perspektive, te probleme manjina. Također se izvodi 5 međunarodnih i europskih projekata i 3 projekta u okviru suradnje Županije primorsko-goranske i Sveučilišta u Rijeci. Istraživanja obrađuju probleme delikata žena i kaznenih mjera uz usporedne analize s europskim zemljama, te probleme zaštite mora i regionalne suradnje kod suzbijanja zagađenja.

U zadnjih pet godina objavljeno je preko 120 radova u recenziranim časopisima i 69 radova u ostalim časopisima. Objavljeno je također 34 rada u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom i 25 radova u ostalim zbornicima skupova. Održana su 33 pozvana predavanja na skupovima. U tom razdoblju, obranjeno je 11 magistarskih radova i doktorskih disertacija. Nastavnici i suradnici Fakulteta objavili su 31 knjigu i 57 poglavlja u knjigama.

Od istaknutih svjetskih časopisa u kojima su radove objavljivali nastavnici Fakulteta navode se: *Cardozo Journal of Law and Gender*, *Zeitschrift für ausländisches und internationales Arbeits- und Sozialrecht*, *Monatschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform*, *Reports et procès verbaux des réunions*, *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatright*, *Critica del diritto*, *L'indice pénale*, *Review of Central and East European Law*.

Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci izlazi u kontinuitetu od 1980.godine. Od 1995. godine tiska se kao dvobroj u nakladi od 500 primjeraka. Priznat je kao časopis po vrсноći izjednačen s međunarodno priznatim publikacijama a referiran je u *Indeks to Foreign Legal Periodicals*, *L'indice penale*, *Sociological Abstracts*, *Worldwide Political Science Abstracts*. Citiranost radova bila bi veća kada bi se oni objavljivali uz prošireni sažetak na jednom od svjetskih jezika.

Nastavnici Fakulteta su aktivni u pružanju ekspertnih usluga za potrebe raznih ministarstava i drugih državnih tijela te gospodarskih subjekata, djeluju kao članovi

povjerenstava i radnih skupina za pripremanje zakonskih akata i pregovaračkih pozicija Republike Hrvatske u europskim integracijama, rade u odborima i stručnim tijelima Sveučilišta u Rijeci i na državnoj razini u znanosti i obrazovanju.

Asistentima i znanstvenim novacima određeni su mentori koji ih vode u znanstveno istraživačkom radu kao pripremi za temu doktorske disertacije. Međutim, velika angažiranost u nastavi ne ostavlja im dovoljno vremena za znanstveni rad. Povjerenstvo preporučuje mladim znanstvenicima korištenje kraćih (do 3 mjeseca) i duljih (jednogodišnjih) studijskih boravaka na inozemnim sveučilištima što bi trebalo proširiti mogućnosti stručnog usavršavanja i pružiti više vremena za znanstveni rad.

Značajan problem predstavljaju izrazito maleni novčani iznosi koji se dobivaju za znanstvene projekte od MZOŠ. Dobivena sredstva nisu dostatna za provođenje terenskih istraživanja, putovanja znanstvenika na skupove i druge troškove. Povjerenstvo je suglasno s ocjenom da bi sredstva za znanstveni rad po projektu trebalo udvostručiti.

6. Međunarodne aktivnosti

Na Fakultetu djeluje Povjerenstvo za međunarodnu suradnju koje brine o pripremi i vođenju projekata u okviru europskih programa Tempus, Erasmus i FP7. Pored navedenih međunarodnih projekata u kojima sudjeluju nastavnici i suradnici Fakulteta, međunarodne aktivnosti se ostvaruju i putem brojnih seminara i simpozija. U posljednjih 5 godina nastavnici i suradnici Fakulteta ostvarili su ukupno 81 znanstveni, te 16 nastavnih i 68 stručnih boravaka u inozemstvu. Na Fakultetu je u tom razdoblju ostvareno 32 boravka inozemnih nastavnika.

Većina nastavnika Fakulteta boravila je na inozemnim sveučilištima u kraćim razdobljima (do 3 mjeseca) u svrhu stručnog usavršavanja (SAD, Italija, Norveška, Njemačka, Austrija, Švicarska, Nizozemska, Mađarska, Španjolska). Na duljim inozemnim usavršavanjima boravilo je osam nastavnika Fakulteta. U Samoanalizi je istaknuta važnost ovih boravaka kao načina upoznavanja s radom istaknutih znanstvenika iz raznih dijelova svijeta i stjecanja iskustva multikulturalnosti.

Iz razgovora sa asistentima i znanstvenim novacima povjerenstvo je utvrdilo da postoji interes ne samo za kraće, nego i za dulje (jednogodišnje) boravke u inozemstvu, te preporučuje mentorima i upravi Fakulteta da planski potiču korištenje stipendija koje nudi Nacionalna zaklada za znanost, postojeće bilateralne suradnje, UKF, itd. u svrhu intenziviranja međunarodnog iskustva mlađih kadrova.

Studenti Fakulteta sudjeluju od 1997. godine na Moot Court natjecanju iz međunarodne trgovačke arbitraže Willem C. Vis u Beču. Natjecateljski sustav razvija kod studenata sposobnost pisanog izražavanja i govorničke vještine koje su nužne za budućeg pravnika. Studenti iz Rijeke ostvarili su na tim natjecanjima tijekom godina niz nagrada i posebnih pohvala.

Posljednjih pet godina studenti Fakulteta sudjeluju i na Moot Court natjecanju iz međunarodnog prava „The Philip C. Jessup“ u Washingtonu, gdje se izvodi simulirano suđenje pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu temeljem zadanog fiktivnog slučaja. Na njemu sudjeluje oko 500 natjecateljskih timova iz oko 80 zemalja svijeta. Na posljednjem je natjecanju tim Fakulteta zauzeo solidno 31. mjesto, što je bilo samo jedno mjesto iza tima prestižnog Sveučilišta Harvard, SAD.

Studentska udruga ELSA-Rijeka organizirala je nekoliko posjeta pravnim fakultetima u inozemstvu, Međunarodnom sudu za ratne zločine u Haagu te Europskom parlamentu i Sudu za ljudska prava u Strassbourgu.

Povjerenstvo je vrlo pozitivno ocijenilo navedene međunarodne aktivnosti Fakulteta, te podržava daljnje akcije i planirano uvođenje funkcije prodekana za međunarodnu suradnju.

7. Prostor i oprema

Fakultet djeluje u vlastitoj zgradi na adresi Hahlić 6 u Rijeci, sagrađenoj 1981. godine i dograđenoj 2003. godine. Ukupna površina iznosi 5300 m². Nastava se održava u šest dvorana od kojih najveća ima površinu od 233 m² s 260 mjesta za studente. Dvije dvorane, svaka s oko 110 m² mogu primiti po 108 studenata, dok dvije

manje dvorane (49 m²) služe za grupe do 50 studenata. Dvorane su opremljene LCD projektorima i računalima potrebnim za prikaze tijekom predavanja. Ističe se novije uređena Plava dvorana (162 m² za 60 studenata) koja je opremljena i za udaljena predavanja i videokonferencije. Za nastavu se koriste i tri praktikuma za manje grupe studenata (15, odnosno 25, te 40 mjesta). Povjerenstvo ocjenjuje da su ovi prostorni kapaciteti za nastavu povoljni.

Praktična nastava na nekim predmetima odvija se u sudovima, odvjetničkim uredima, tijelima državne i lokalne uprave i samouprave te drugim uredima i tijelima. Fakultet nailazi na probleme kod usuglašavanja termina, a objektivne poteškoće stvara i velik broj studenata u odnosu na prostorne mogućnosti navedenih mjesta.

Nastavničkih kabineta ima ukupno 34 i oni su zadovoljavajuće opremljeni. Redoviti i izvanredni profesori smješteni su u individualne kabinete, dok po dva suradnika dijele jedan kabinet. S obzirom na broj znanstvenih novaka (po tri osobe u kabinetu) osjeća se potreba za dodatnih oko 10 kabineta.

Na Fakultetu postoji računalna učionica s 15 radnih mjesta. Računala su dobro održavana i stoje na raspolaganju studentima i izvan nastave. Povjerenstvo primjećuje da bi s obzirom na broj studenata na Fakultetu bila potrebna veća računalna učionica. Cijeli računalni sustav za nastavnike, studente, knjižnicu i studentsku referadu održava služba od 3 osobe.

Knjižnica je utemeljena 1976. godine. Knjižnička građa trenutno sadrži 34484 svezaka (katalogizirano u Crolistu) s time da se godišnje prima oko 1000 novih svezaka. Knjižnica prima oko 260 naslova tekuće periodike a nabava se proširila na elektroničke časopise i baze podataka (Blackwell Journals, HeinOnLine, Oxford Journals, Kluwer, Springer, WoS, Web of Knowledge, Science Direct, Ebsco). Knjižnica Fakulteta omogućuje i pristup besplatnim bazama podataka (Narodne novine, sudske baze u Republici Hrvatskoj, EUROLEX, CELEX, DOAJ, Scirus). Tijekom posljednje četiri godine iz vlastitih sredstava Fakulteta nabavljene su pravne baze podataka Lexis Nexis i Westlaw, kao neophodne za znanstveni i stručni rad nastavnog osoblja i studenata. Povjerenstvo nalazi da je navedena opremljenost i suvremenost Knjižnice na visokoj razini.

Knjižnica je smještena u prostor od 320 m² nakon dogradnje zgrade 2003. godine. Razdijeljena je na čitaonicu (48 sjedećih mjesta), spremište i urede za osoblje knjižnice. Trenutno su u Knjižnici zaposlene dvije djelatnice, što je nedovoljno za podmirenje usluga osoblju i brojnim studentima, pa se angažiraju nadzornice i studenti za ispomoć. Povjerenstvo preporučuje Upravi Fakulteta da trajnije riješi problem dostatnog knjižničkog osoblja.

Studentska referada je dobro organizirana i računalno opremljena. Evidencija o studentima i položenim ispitima vodi se uredno putem Informatičkog sustava visokih učilišta (ISVU).

Povjerenstvo je primilo na znanje da se planira dogradnja sjevernog dijela zgrade Fakulteta čime bi se dobilo oko 10 novih nastavničkih kabineta. Povjerenstvo sugerira i planiranje jedne veće računalne učionice.

8. Praćenje kvalitete studiranja

Fakultet ima Pravilnik o studiju koji regulira predmetnu materiju, tj. utvrđuje studentska prava i obveze. Prema donedavnim odredbama, studenti su mogli polagati ispite iz više godine studija tek nakon položenih svih ispita iz niže godine studija, što je osiguravalo pravilan redosljed usvajanja temeljnih i posebnih znanja. Od 2008. godine stupa na snagu novi Pravilnik o studiju Sveučilišta u Rijeci kojim se dopušta mogućnost da student polaže ispite iz više godine studija bez polaganja svih ispita iz niže godine, ukoliko je te predmete upisao i sluša ih u tekućoj godini. Povjerenstvo preporučuje da Fakultet razmotri uvođenje sustava prethodnik-sljedbenik kojim se dopušta upisivanje predmeta iz više godine studija samo ukoliko su položeni oni predmeti iz niže godine studija koji su mu logički prethodnici, ali ne nužno i svi ostali. Time bi se pružila mogućnost prohodnosti, što je intencija novog Pravilnika o studiju, ali bi se i osigurao pravilan redosljed usvajanja znanja koji se do sada primjenjivao.

Na Fakultetu djeluje Odbor za upravljanje i unaprjeđenje kvalitete koji djeluje sukladno Pravilniku o sustavu za kvalitetu Sveučilišta u Rijeci (od 2006. godine). Među inim zadaćama Odbora, navodi se razvijanje indikatora kvalitete, te istraživanje

uspješnosti studiranja. Odbor je u posljednje tri godine uputio Fakultetskom vijeću 3 izvješća koja su ukazivala na problematične točke s prijedlozima mjera za njihovo uklanjanje, uključujući i izmjene studijskih programa, koje su prihvaćene. Odbor provodi i studentske ankete dva puta godišnje krajem semestra. U zadnje tri godine obavljeno je 5 studentskih anketa. Odbor je u rujnu 2006. godine izradio SWOT analizu Fakulteta. Povjerenstvo ocjenjuje pozitivno navedene aktivnosti Odbora za upravljanje i unaprjeđenje kvalitete i preporučuje njegov daljnji rad.

Fakultet pruža vrlo kvalitetno obrazovanje za sposobne i motivirane studente, što se očituje, među inim, i u postignutim uspjesima na međunarodnim studentskim Moot Court natjecanjima (toč. 6). Ostaje problem većeg broja nedovoljno motiviranih studenata zbog kojih je prosječno vrijeme trajanja studija iznosilo 7,2 godine, a neki od njih su studirali 10 i više godina. Za potonje je 2007. godine Fakultet uveo rigoroznije uvjete za nastavak i završetak studija. Povjerenstvo smatra da se daljnje mjere za uspješnost studiranja, sukladno Strategiji Sveučilišta u Rijeci, a uz održavanje kvalitete u ishodima učenja i završnim kompetencijama, mogu provesti navedenim mjerama selekcije pri upisu na studij (toč. 3).

U Samoanalizi se navodi da na Fakultetu godišnje diplomira oko 140 pravnika, dok se prema statistici regionalnog Zavoda za zapošljavanje broj ukupno nezaposlenih pravnika tijekom protekle tri godine kretao u rasponu oko 80-120 osoba, od kojih je 40-50 osoba prvi put tražilo zaposlenje. Diplomirani pravnici se u većini zapošljavaju u tradicionalnim pravničkim profesijama, a manji broj na drugim poslovima u privatnom i javnom sektoru koji nisu vezani isključivo na pravnu struku. Povjerenstvo smatra da godišnji broj diplomiranih pravnika na Fakultetu odgovara regionalnim potrebama društva. Potrebe za specijaliziranim pravnicima trebalo bi u buduće rješavati ustrojavanjem poslijediplomskih specijalističkih studija (toč. 2).

9. Novčana sredstva

Fakultet ostvaruje oko 70% prihoda iz Državnog proračuna (uglavnom plaće zaposlenika, troškovi poslovanja, vanjska suradnja, znanstveni projekti) i oko 30%

temeljem vlastite djelatnosti (uglavnom školarine i upisi studenata, znanstveni i stručni projekti, izdavačka djelatnost).

U ukupnim rashodima Fakulteta, oko 63% se odnosi na plaće i doprinose na plaću zaposlenih, oko 10% na intelektualne i osobne usluge, 6% za materijal i energiju, 2% za literaturu i računalnu opremu, 5% za službena putovanja, te ostalo za niz drugih troškova.

Povjerenstvo je primilo na znanje da su prihodi iz vlastite djelatnosti neophodni za redovito financijsko poslovanje Fakulteta. To je posebno došlo do izražaja početkom 2008. godine kada je na snazi bilo privremeno financiranje do donošenja Državnog proračuna, pa su u većoj mjeri korištena sredstva iz vlastite djelatnosti. Povjerenstvo smatra da Fakultet mora zadržati izvore vlastitih prihoda, čak i uz preporučeno smanjenje upisne kvote za prvu godinu studija, ali uz ravnomjerniju raspodjelu školarine. Dopune se mogu ostvariti ustrojavanjem i izvođenjem poslijediplomskih specijalističkih studija kao specijalizacija u struci, te iz europskih i drugih znanstvenih i stručnih projekata.

Temeljem gore iznesenih zapažanja i prosudbi, povjerenstvo predlaže Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće zaključke:

1. Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci zadovoljava temeljne kriterije vrсноće kao visoko učilište u sastavu sveučilišta, te se ministru znanosti, obrazovanja i športa preporučuje produženje dopusnice za obavljanje visokoškolske obrazovne i znanstvene djelatnosti u polju prava. Uz to se preporučuje da Fakultet poboljša vlastiti ustroj, te donese dokument o strategiji razvoja usmjeren prema selektivnom i elitnom pravnom obrazovanju na diplomskoj i poslijediplomskoj razini sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.
2. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci. Uz to se preporučuje da Fakultet unese

određene izvedbene izmjene u studijski program sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje, a Senatu Sveučilišta u Rijeci se preporučuje da uskladi upisne kvote za redovite i izvanredne studente na studiju Prava u svrhu postizanja prohodnosti studiranja, koja je kao cilj zacrtana u Strategiji Sveučilišta u Rijeci, ali uz održavanje kvalitete u ishodima učenja i završnim kompetencijama.

3. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje stručnog Upravnog studija koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci. Uz to se Senatu Sveučilišta u Rijeci preporučuje da za upis redovitih i izvanrednih studenata na stručni Upravni studij zahtijeva završenu četverogodišnju srednju školu, te da smanji upisne kvote u svrhu postizanja prohodnosti studiranja, koja je kao cilj zacrtana u Strategiji Sveučilišta u Rijeci, a uz održavanje kvalitete u ishodima učenja i završnim kompetencijama.
4. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Kriminalističko istraživanje koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci. Uz to se preporučuje Fakultetu da detaljnije utvrdi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.
5. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Pravo europskih integracija koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci. Uz to se preporučuje Fakultetu da detaljnije utvrdi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.
6. Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci preporučuje se također da, u svrhu elitne specijalizacije pravnih stručnjaka koji su potrebni za pravno uređenje i razvoj Republike Hrvatske, nastavi s pripremama za ustrojavanjem specijalističkih poslijediplomskih studija iz područja prava koja Fakultet tradicionalno njeguje i za koje ima kadrovske potencijale.

7. Preporučuje se Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa da udvostruči iznose kojima se financiraju znanstveno istraživački projekti na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci:

Prof. dr. sc. Antonije Dulčić .....

Prof. dr. sc. Anita Kurtović-Mišić .....

Prof. dr. sc. Branko Smerdel .....

Prof. dr. sc. Marc Gjidara .....

Jakob Kajtar, student .....

7.5.3. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

Vrednovano visoko učilište: **PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU**

21000 Split, Domovinskog rata 8

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu imenovano na 54. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 6. lipnja 2008. godine u sastavu:

1. Prof. dr. sc. Antonije Dulčić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik povjerenstva
2. Prof. dr. sc. Branko Smerdel, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. Prof. dr. sc. Velinka Grozdanić, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci
4. Prof. dr. sc. Marc Gjidara, Université Panthéon-Assas (Paris II), France
5. Luka Parac, student Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

podnosi Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

Stručno povjerenstvo je tijekom listopada 2008. godine primilo Samoanalizu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu popraćenu tabličnim i grafičkim prikazima relevantnih podataka. Članovi povjerenstva su proučili zaprimljene dokumente kao i one koji su dostupni na web stranici vrednovanog visokog učilišta.

Dan uoči početka posjete visokom učilištu, u ponedjeljak 3. studenog 2008. godine, povjerenstvo se sastalo u Splitu i tijekom višesatnog vijećanja utvrdilo glavna pitanja koja bi trebalo raspraviti s pojedinim sugovornicima tijekom posjete. Posjeta povjerenstva visokom učilištu održana je od 4.-6. studenog 2008. godine prema

protokolu koji je unaprijed dogovoren (Prilog). Završno izvješće obuhvaća nalaze i prosudbe po točkama:

1. Glavne odrednice ustanove

Pravni fakultet u Splitu utemeljen je kao samostalna ustanova 1961. godine, a 1965. godine ulazi u sastav Sveučilišta u Zagrebu. Osnivanjem Sveučilišta u Splitu 1974. godine, Pravni fakultet postaje njegova sastavnica u kojem svojstvu djeluje i danas. Tijekom svog razvoja, Fakultet je ostvario brojna postignuća u znanstvenom, nastavnom i opće društvenom djelovanju na regionalnom i državnom planu. Neka daljnja razvojna poboljšanja je moguće provesti.

Unutarnji ustroj Fakulteta utvrđen je Statutom i drugim općim aktima, a detaljno je opisan i u Samoanalizi. Nakon rasprave, povjerenstvo je došlo do zaključka da bi postojeći ustroj (20 katedara, 11 zavoda, 3 centra i 1 seminar) trebalo preispitati u svjetlu racionalnosti i funkcionalnosti, a s obzirom na ograničen broj znanstveno-nastavnog kadra (14 redovitih profesora, 5 izvanrednih profesora i 7 docenata). Posebno je uočeno da zavodi nisu ustrojani po jedinstvenom načelu. Većina zavoda (njih 8) ima u svome sastavu po dvije ili tri katedre, dok su 3 zavoda ustrojena bez katedri u svome sastavu, te s nedostatnim brojem kadrova (dva zavoda samo s po jednom osobom). Također, pojedine ustrojbene jedinice su nastajale tijekom povijesnog razvoja, no nisu se transformirale i uklapale u nove ustrojbene jedinice koje bi ih mogle racionalno obuhvatiti.

Dokument o strategiji razvoja Fakulteta nije donesen, ali su u Samoanalizi iznesena polazišta za njegovu izradu. Povjerenstvo smatra da bi bilo potrebno izraditi takav dokument u smislu Članka 3. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta (Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, 2007). Strategijom bi, među inim zadacima, posebno trebalo predvidjeti prelazak od dosadašnje koncepcije masovnog upisa na studij prava na selektivniji pristup uz podizanje kvalitete, te sustavno formiranje specijalističkih poslijediplomskih studija kao elitnih specijalizacija u pojedinim granama prava koje su društveno izuzetno potrebne.

Povjerenstvo je utvrdilo da Fakultet posjeduje ostale opće akte potrebne za uređivanje znanstvenog i nastavnog rada na ustanovi i njenog javnog predstavljanja, te su time zadovoljeni zahtjevi za vrsnoćom visokog učilišta u sastavu sveučilišta.

2. Studijski programi

Fakultet ima važeću dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava (5 godina), te za stručni Upravni studij (3 godine) prema bolonjskim programima od 2005. godine.

Studijem Prava predviđeno je stjecanje kompetencija općeg pravnika potrebnih za obavljanje klasičnih pravnih zanimanja u pravosuđu, odvjetništvu, javnom bilježništvu, upravi, gospodarstvu i slobodnim zanimanjima. Veći broj obveznih predmeta dogovoren je kao zajednička minimalna jezgra za studij Prava na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. Neke obvezne i većinu izbornih kolegija formiraju pojedini pravni fakulteti kao svoje specifičnosti, pa je tako studij u Splitu zadržao naglasak na pravnim problematikama vezanim uz more, pomorstvo i turizam. Povjerenstvo smatra da studijski program Prava u cjelini pokriva solidno pravno obrazovanje sukladno europskoj pravnoj tradiciji. Moguća su ipak neka poboljšanja koja bi valjalo razmotriti. U tom smislu, povjerenstvo uočava da u provedbi studijskog programa većina predmeta nije uspostavljena jednosemestralno s koncentriranom satnicom, kao što je uglavnom učinjeno na drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj, te preporučuje da se izradi plan usklađivanja i prelaska većine kolegija na jednosemestralnu izvedbu. U sklopu tih promjena, preporučuje se također da predmet Upravno pravo bude postavljen ranije tijekom studija (u treću, ili čak drugu godinu, sukladno europskoj praksi), nakon kojega bi mogao slijediti predmet Upravna znanost. Nadalje, povjerenstvo preporučuje da se smanji broj izbornih kolegija koje student mora upisati u IX. semestru (uz odgovarajuće smanjenje broja ECTS bodova), te da se u X. semestru adekvatno povećaju ECTS bodovi za Pravno istraživanje i Diplomski rad koji bi dobili veću težinu u završnici općeg pravnog obrazovanja. Studenti su u razgovoru općenito istaknuli da postoje neusklađenosti ECTS bodova s realnim opterećenjem, što bi valjalo također korigirati.

Stručnim Upravnim studijem predviđeno je stjecanje kompetencija za obavljanje upravnih poslova uz podijeljenu odgovornost struke (izrada i obrada upravnih akata, asistencija u vođenju upravnih postupaka, stručni poslovi u upravi, trgovačkim društvima, sindikatima i udrugama). Povjerenstvo preporučuje da se za sada ne priprema program specijalističkog diplomskog stručnog studija upravnog smjera u trajanju od dvije godine dok se pitanje potreba i standarda obrazovanja takvih stručnjaka ne uskladi s općom državnom strategijom obrazovanja i kompetencija općih i specijaliziranih pravnih stručnjaka uz dogovor svih pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Fakultet ima dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Medicinsko pravo (od 2007. godine). Cilj studijskog programa je izobrazba kadrova koji bi kompetentno obavljali složene poslove iz te sfere koja podrazumijeva zadovoljavajuće poznavanje obiju struka, pravne i medicinske. Povjerenstvo smatra da bi bilo potrebno detaljnije utvrditi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.

Kao svoju istaknutu posebnu djelatnost, Fakultet je od 1987. godine izvodio poslijediplomski znanstveni studij Pomorsko pravo i pravo mora na kojemu je stupanj magistra znanosti steklo 89 polaznika, a neki studenti koji su ispunili određene uvjete mogu još završiti ovaj studij prema važećim propisima. Povjerenstvo smatra da bi Fakultet mogao ustrojiti odgovarajući poslijediplomski specijalistički studij kao elitnu specijalizaciju u ovoj grani prava, sukladno općoj preporuci navedenoj gore u točki 1.

Povjerenstvo posebno preporučuje da Fakultet ustroji poslijediplomski specijalistički studij Upravno pravo kao elitnu specijalizaciju pravnih stručnjaka koji su prijeko potrebni za europski razvoj Republike Hrvatske.

3. Studenti i studiranje

Od osnivanja Fakulteta, na četverogodišnji dodiplomski pravni studij upisano je ukupno 20.721 student, od kojih je diplomiralo 6.159 kandidata.

Na studij Prava po bolonjskom programu (od 2005. godine) upisuje se godišnje oko 300 redovitih studenata (od toga oko 200 sa završenom gimnazijom, te oko 100 sa završenom srednjom strukovnom školom) i oko 100 izvanrednih studenata. Od ukupno prijavljenih kandidata, upisuje se oko 85-90%. Iz razgovora sa studentima, povjerenstvo je steklo dojam da prijamni ispiti nisu zahtjevni, te ne uključuju dovoljnu provjeru sposobnosti logičkog zaključivanja, što bi trebala biti predispozicija za studiranje prava. Studenti su također iznosili brojne primjere svojih kolega kojima studij prava nije bio prvi izbor, te nisu za njega motivirani, što se sve reflektira u uspješnosti studiranja. Prema podacima iznesenim u Samoanalizi, svega oko 25% redovitih studenata položi ispita koji ukupno nose više od 2/3 mogućih ECTS bodova, oko 50% redovitih studenata ostvaruje od 1/3 do 2/3 mogućih ECTS bodova, dok 25% redovitih studenata ne ostvari niti 1/3 mogućih ECTS bodova.

Za redovite studente Prava nastava se održava u turnusima ali su studentske grupe znatno veće od onih koje su zacrtane u Članku 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta. Izvanredni studenti imaju predavanja u jednoj grupi a vježbe se ne održavaju. Većina izvanrednih studenata ne studira uz rad tako da se gubi smisao njihova statusa.

Dok velik broj nemotiviranih studenata zanemaruje predavanja, seminare i vježbe, javlja se problem umnažanja broja ispita, što stvara značajno opterećenje za nastavnike i asistente. K tomu je povjerenstvo utvrdilo da se evidentiranje neuspjeha na pismenom dijelu ispita ne provodi dosljedno na svim katedrama, što dodatno umnaža izlaske na ispite (čak preko 10 izlazaka, prema izjavama studenata), te predstavlja štetnu i neprihvatljivu praksu koju bi uprava Fakulteta morala obustaviti.

Studenti su izrazili mišljenje da sustav ispitivanja suviše naglašava memoriranje fakata, dok se zanemaruje pravno razmišljanje i zaključivanje, osim kod nekih predmeta na višim godinama studija.

Na temelju iznesenih podataka, te razgovora sa studentima, nastavnicima i asistentima, povjerenstvo je steklo dojam da sposobnih i motiviranih studenata zacijelo ima podosta, ali ipak znatno manje nego što je sadašnji broj upisanih. Uz veću selektivnost pri upisu na studij Prava, nastavnici i asistenti bi se mogli više posvetiti sposobnim i motiviranim studentima, te bi ukupni rezultati u uspješnosti studiranja i stjecanja završnih kompetencija bili bolji. Stoga povjerenstvo preporučuje Fakultetu i Senatu Sveučilišta u Splitu da značajnije reducira upisnu kvotu za redovite studente, a posebno za izvanredne. Zbog financijske održivosti nastavnog procesa povjerenstvo preporučuje da se ukupni iznos školarina zadrži uz ravnomjerniju raspodjelu na smanjeni broj upisanih studenata Prava.

Od 1976. godine izvodio se na Fakultetu dvogodišnji Upravnopравни studij za stjecanje više stručne spreme prema tadašnjim propisima. Tijekom godina na studij je bilo upisano ukupno 8.873 studenta, od kojih je 2.076 završilo studij.

Na stručni Upravni studij, koji traje tri godine po bolonjskom programu, upisuje se oko 250 redovitih i izvanrednih studenata, uglavnom sa prethodno završenom strukovnom školom. Svega oko 15% studenata postigne iznad 2/3 mogućih ECTS bodova u ukupno položenim ispitima. Može se konstatirati da velik broj slabo motiviranih studenata značajno opterećuje nastavnike Fakulteta, a ne pridonosi društveno korisnom rezultata. Za poboljšanje stanja, povjerenstvo preporučuje upis vrlo smanjenog broja studenata za koje bi se nastava mogla održavati u jednoj studentskoj grupi uz primjereni angažman nastavnika i asistenata.

U razgovoru sa studentima povjerenstvo je dobilo nedvosmislen odgovor da na Fakultetu nisu doživjeli pojave korupcije kod upisa ili polaganja ispita, niti su od svojih kolega čuli da su imali takva negativna iskustva.

4. Nastava i nastavnici

Na Fakultetu je trenutno zaposleno 12 redovitih profesora, 5 izvanrednih profesora, 6 docenata, 3 predavača i viša predavača, te 24 asistenta i znanstvenih novaka. Uz to je angažirano 6 vanjskih suradnika. Posljednjih godina bilježi se odlazak

većeg broja redovitih profesora u mirovinu, što je dovelo Fakultet u veći kadrovski problem, ali ohrabruje primitak većeg broja znanstvenih novaka. Prema ukupnom broju studenata na Fakultetu (oko 3200), dobiva se sada omjer od 57 studenata po nastavniku i asistentu, dok bi poželjni omjer trebao biti ispod 30, kakva je praksa na boljim europskim sveučilištima.

Povjerenstvo je steklo dojam da se nastavnici i asistenti valjano trude u izvođenju nastave, te postižu zapažene rezultate s motiviranim dijelom studenata. Za njih se, pored sveučilišne nastave, organizira upoznavanje s praksom u sudovima, državnom odvjetništvu, odvjetništvu i drugim uredima. Pri tome bi bilo potrebno ustaliti oblike institucionalne suradnje koji bi bili obuhvatniji i trajniji od osobnih poznanstava.

U svrhu poticanja studenata na pravno razmišljanje i zaključivanje, povjerenstvo preporučuje nastavnicima i asistentima da razrade sustav problemskih pitanja i zadataka za pismene ispite. Kao otežavajuću okolnost za postizanje boljih rezultata, povjerenstvo uočava prekomjernu i nesvršishodnu nastavnu opterećenost, posebno izraženu kod asistenata i znanstvenih novaka, uzrokovanu prevelikim brojem upisanih studenata od kojih mnogi nisu motivirani za studij.

Pored općenito povoljnih ocjena iz studentskih anketa o nastavnicima (ocjene između 3,5 i 4,0), pokazatelji za kompetencije nastavnika su uspješne organizacije znanstvenih i stručnih skupova, te prezentacije rezultata vlastitih istraživanja. U svojstvu gostujućih profesora, nastavnici Fakulteta održali su predavanja na više inozemnih pravnih fakulteta u Americi, Engleskoj, Italiji, Austriji i Sloveniji. K tome se mogu navesti druge stručne aktivnosti poput sudjelovanja u nizu radnih skupina za izradu pravnih propisa, članstva u pregovaračkim timovima za pridruživanje Europskoj uniji, povremeno obnašanje visokih državnih, sudbenih i upravnih funkcija, itd.

Nastavnici Fakulteta objavili su niz udžbenika i priručnika koji se koriste u nastavnom procesu. Neki od njih doživjeli su više izdanja i koriste se i na drugim pravnim fakultetima u zemlji.

Većina nastavnika boravila je u kraćim posjetama na inozemnim sveučilištima, a neki i na studijskim boravcima od godinu dana ili dulje. Za studijske boravke na inozemnim sveučilištima ranije su se individualno poduzimali koraci za iznalaženje

stipendija. Iz razgovora sa asistentima i znanstvenim novacima povjerenstvo je utvrdilo interes za dulje jednogodišnje boravke u inozemstvu, te preporučuje mentorima i upravi Fakulteta da planski potiču korištenje stipendija koje nudi Nacionalna zaklada za znanost, postojeće bilateralne suradnje, UKF, itd. u svrhu intenziviranja međunarodnog iskustva mlađih kadrova.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Na Fakultetu se trenutno izvodi 10 znanstvenih projekata koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ), te 4 međunarodna znanstvena projekta i nekoliko stručnih projekata. K tome, nastavnici i suradnici Fakulteta sudjeluju na 15 znanstvenih projekata MZOŠ koji se izvode na drugim visokim učilištima, te na 3 međunarodna projekta koji se izvode na inozemnim ustanovama. U zadnjih pet godina objavljeno je preko 200 radova u recenziranim časopisima, te preko 100 radova u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom. Održano je također 80 pozvanih predavanja na skupovima. U tom razdoblju, obranjen je 21 magistarski rad i 10 doktorskih disertacija.

Od istaknutih svjetskih časopisa u kojima su radove objavljivali nastavnici Fakulteta navode se: *International Business Lawyer*, *The International Lawyer*, *International Review of Penal Law*, *Review for Labour and Social Affairs*, *International Law Journal*, *Recht in Ost und West*, *Zeitschrift für das gesamte familienrecht*, i drugi.

Fakultet od 1963. godine redovito tiska vlastiti znanstveni časopis *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, koji danas izlazi četiri puta godišnje, a od 1995. godine ima status časopisa s međunarodnom recenzijom. Tekstovi objavljeni u *Zborniku* referiraju se u publikacijama „*Indeks to Foreign Legal Periodicals*“ i „*Current Legal Theory*“.

Asistentima i znanstvenim novacima određeni su mentori koji ih vode u znanstveno istraživačkom radu kao pripremi za temu doktorske disertacije. Međutim, velika angažiranost u nastavi kao posljedica velikog broja studenata, ne ostavlja im dovoljno vremena za znanstveni rad. Preporučeno smanjenje broja studenata i korištenje

jednogodišnjeg studijskog boravka na inozemnim sveučilištima trebalo bi unijeti poboljšanje.

Značajan problem predstavljaju izrazito maleni novčani iznosi koji se dobivaju za znanstvene projekte od MZOŠ. Dobivena sredstva nisu dostatna za provođenje terenskih istraživanja, putovanja znanstvenika na skupove i druge troškove. Povjerenstvo je suglasno s ocjenom da bi sredstva za znanstveni rad po projektu trebalo udvostručiti.

Također je konstatirano da postoji objektivan problem kod znanstvenih novaka, koji su bili dužni upisati poslijediplomski studij u nedavnom razdoblju, kada u Republici Hrvatskoj još nije bio odobren niti jedan poslijediplomski doktorski studij iz znanstvenog polja prava, te su kao nužno rješenje upisali poslijediplomski specijalistički studij na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, no Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa im nije priznavalo troškove školarine i ostale troškove na koje imaju pravo svi znanstveni novaci. Povjerenstvo smatra da bi Fakultet, uz podršku rektora Sveučilišta u Splitu, trebao uzdići problem na višu razinu i ishoditi povoljno rješenje na Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

6. Međunarodne aktivnosti

Pored navedenih međunarodnih projekata u kojima sudjeluju nastavnici i suradnici Fakulteta, međunarodne aktivnosti se ostvaruju putem boravaka nastavnika u inozemstvu (48 znanstvenih boravaka u zadnjih 5 godina) i boravka inozemnih nastavnika u Splitu (44 znanstvena boravka u zadnjih 5 godina).

Posebno se može izdvojiti suradnja sa Slobodnim sveučilištem u Berlinu (profesor H. Roggemann) s kojim je utemeljen međusveučilišni centar za hrvatsko, njemačko, europsko i komparativno pravo. Fakultet je također postigao uspjeh time što već dvanaest godina uzastopce suorganizira sa zakladom Friedrich Ebert iz Bonna/Zagreba Hrvatsko-njemački pravni simpozij, kojemu se od 2007. godine u suorganizaciji pridružio i Pravni fakultet Sveučilišta u Beču.

U novije vrijeme, uspostavljena je suradnja sa Sveučilištem Panthéon-Assas (Paris II) u području upravnog prava, tako da se organiziraju godišnji skupovi Hrvatsko-francuski pravni i upravni dani u kojima sudjeluju eminentni hrvatski i francuski pravници, uključujući i predstavnike hrvatskih viših sudova (Ustavni sud, Vrhovni sud i Upravni sud), te Državnog Savjeta Francuske.

7. Prostor i oprema

Jedan od najvećih sadašnjih problema Fakulteta je njegov neadekvatan prostor za odvijanje nastavne i znanstvene djelatnosti. Fakultet djeluje u zgradi (Domovinskog rata 8, Split) sagrađenoj 1950. godine i raspolaže sa svega 3.230 m² ukupne površine. U tome prostoru nalazi se jedna veća predavaonica (320 m² za 210 studenata), jednom srednjom predavaonicom (130 m² za 100 studenata) te još četiri manje predavaonice za 40-60 studenata. Neke od predavaonica su k tome neadekvatne po obliku za praćenje predavanja uz projekcije.

Na Fakultetu postoji jedna računalna učionica površine 50 m² s 21 računalom za studente, što je premalo s obzirom na broj studenata, ali postojeća oprema je nova i funkcionalna. Studentima je svakodobno i bez ograničenja na raspolaganju 15 računala u prostoru Fakulteta. Informatički sustav kvalitetno održava profesionalni inženjer.

Knjižnica je smještena u prostor od 450 m². Većina prostora namijenjena je za smještaj fonda od oko 110.000 knjiga i svezaka. Od tog broja je 30.000 udžbenika starijih i novijih izdanja. Knjižnica prima 87 domaćih i 119 inozemnih časopisa. Korištenje fonda omogućuje predmetni, abecedni i analitički katalog. Profesorima i studentima su kompjutorski dostupne baze za koje MZOŠ obavlja pretplatu (Hein online i druge). U Knjižnici rade četiri osobe, te je njeno radno vrijeme od 7 do 21 sat, što u potpunosti zadovoljava potrebama korisnika. Bitan nedostatak Knjižnice je premalen prostor za studente (40 sjedećih mjesta).

Studentska referada je dobro organizirana i računalno opremljena. Od 2007. godine vodi se evidencija o studentima i položenim ispitima putem Informatičkog sustava visokih učilišta (ISVU).

Povjerenstvo je primilo na znanje da se prostorni problemi Fakulteta planiraju riješiti izgradnjom nove zgrade u Sveučilišnom kampu Visoka u Splitu. Zgrada bi prema projektu trebala imati neto korisnu površinu od oko 13.500 m², gdje bi se nalazili svi potrebni sadržaji za normalno odvijanje nastavne i znanstvene djelatnosti Fakulteta, te za studentski standard (skriptarnica, aktivnosti studentskih udruga, restoran, kafeterija).

8. Praćenje kvalitete studiranja

Fakultet ima Pravilnik o studiju i režimu studiranja koji regulira predmetnu materiju, tj. utvrđuje studentska prava i obveze. Povjerenstvo je steklo dojam da se ovaj Pravilnik dosljedno primjenjuje, osim u pojedinim slučajevima kada je utvrđeno da se ne evidentira neuspjeh studenta na pismenom dijelu ispita, što bi uprava Fakulteta morala odmah spriječiti pozivanjem nastavnika na odgovornost.

Strategija praćenja kvalitete studiranja uređena je Pravilnikom o sustavu za kvalitetu Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Splitu. Tijela koja se bave tom problematikom (Odbor za unapređenje kvalitete, Povjerenstvo za unapređenje nastave, dekan i prodekani, Fakultetsko vijeće) održala su veći broj sastanaka i donijela niz izvješća temeljem kojih su izvedena poboljšanja u opremljenosti i funkcionalnosti Fakulteta. Provedene su 4 studentske ankete i obrađeni rezultati s kojima su upoznati nastavnici, a od nekih je zatraženo i očitovanje o primjedbama iz ankete. U listopadu 2008. godine prihvaćen je jedinstveni anketni list za Sveučilište u Splitu koji će se ubuduće primjenjivati.

U Samoanalizi se navodi da na Fakultetu godišnje diplomira oko 220 pravnika, dok prema statistici regionalnog Zavoda za zapošljavanje ima oko 270 nezaposlenih pravnika, koji se broj bitno ne mijenja kroz godine. Diplomirani pravnici se u većini zapošljavaju u tradicionalnim pravničkim profesijama, ali i na drugim poslovima u privatnom i javnom sektoru.

Povjerenstvo preporučuje da navedena tijela dodatno razmotre primjedbe iznesene u ovome Izvješću i provedu potrebne mjere.

9. Novčana sredstva

Fakultet ostvaruje prihode u gotovo podjednakim iznosima iz Državnog proračuna (uglavnom plaće zaposlenika, troškovi poslovanja, vanjska suradnja, znanstveni projekti) i temeljem vlastite djelatnosti (uglavnom školarine i upisi studenata).

U ukupnim rashodima Fakulteta, oko 75% se odnosi na plaće i doprinose na plaću zaposlenih, oko 12% na intelektualne i osobne usluge, 3% za materijal i energiju, 3% za literaturu i računalnu opremu, 1,5% za službena putovanja, te ostalo za niz drugih troškova.

Povjerenstvo smatra da preporučeno smanjenje upisne kvote za prvu godinu studija uz ravnomjerniju raspodjelu školarine ne bi bitno umanjilo vlastite prihode Fakulteta. Dopune se mogu ostvariti ustrojavanjem i izvođenjem poslijediplomskih specijalističkih studija kao specijalizacija u struci.

Temeljem gore iznesenih zapažanja i prosudbi, povjerenstvo predlaže Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće zaključke:

1. Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu zadovoljava temeljne kriterije vrсноće kao visoko učilište u sastavu sveučilišta, te se ministru znanosti, obrazovanja i športa preporučuje produženje dopusnice za obavljanje visokoškolske obrazovne i znanstvene djelatnosti u polju prava. Uz to se preporučuje da Fakultet poboljša vlastiti ustroj, te donese dokument o strategiji razvoja usmjeren prema selektivnom i elitnom pravnom obrazovanju na diplomskoj i poslijediplomskoj razini sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.
2. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu. Uz to se preporučuje da Fakultet unese određene izvedbene izmjene u studijski program, a Senatu Sveučilišta u Splitu se

preporučuje da smanji upisne kvote za redovite i izvanredne studente na studiju Prava radi podizanja obrazovnog standarda, a sukladno projekciji prihoda i troškova na temelju strategije razvoja Fakulteta.

3. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje stručnog Upravnog studija koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu. Uz to se Senatu Sveučilišta u Splitu preporučuje da smanji upisne kvote za redovite i izvanredne studente na stručnom Upravnom studiju radi podizanja obrazovnog standarda, a sukladno projekciji prihoda i troškova na temelju strategije razvoja Fakulteta.
4. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje poslijediplomskog specijalističkog studija Medicinsko pravo koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu. Uz to se preporučuje Fakultetu da detaljnije utvrditi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe ovaj studij uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju.
5. Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu preporučuje se također da, u svrhu elitne specijalizacije pravnih stručnjaka koji su potrebni za europski razvoj Republike Hrvatske, nastavi s pripremama za ustrojavanjem specijalističkih poslijediplomskih studija iz područja prava koja Fakultet tradicionalno njeguje i za koje ima kadrovske potencijale.
6. Preporučuje se Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa da udvostruči iznose kojima se financiraju znanstveno istraživački projekti na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu:

Prof. dr. sc. Antonije Dulčić .....

Prof. dr. sc. Branko Smerdel .....

Prof. dr. sc. Velinka Grozdanić .....

Prof. dr. sc. Marc Gjidara .....

Luka Parac, student .....

7.5.4. PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Vrednovano visoko učilište: **PRAVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

10000 Zagreb, Trg maršala Tita 14

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu imenovano na 54. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 6. lipnja 2008. godine u sastavu:

1. Prof. dr. sc. Antonije Dulčić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik povjerenstva
2. Prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
3. Prof. dr. sc. Vesna Crnić-Grotić, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci
4. Prof. dr. sc. Marc Gjidara, Université Panthéon-Assas (Paris II), France
5. Jakob Kajtar, student Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

podnosi Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

Stručno povjerenstvo je tijekom studenog 2008. godine primilo Samoanalizu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i ispunjene Tablice uz Samoanalizu koje sadrže relevantne podatke o ustanovi. Uz to su dostavljeni prateći dokumenti (Statut, program petogodišnjeg sveučilišnog studija Prava, program četverogodišnjeg sveučilišnog preddiplomskog studija Socijalnog rada, programi jednogodišnjih diplomskih studija Socijalnog rada i Socijalne politike, Pravilnik o studiranju, SWOT analiza, Izvještaj o studijskim boravcima djelatnika u inozemstvu).

Dan uoči početka posjete visokom učilištu, u nedjelju 30. studenog 2008. godine, povjerenstvo se sastalo u Zagrebu i tijekom višesatnog vijećanja detaljno analiziralo sve dokumente, te se suglasilo oko glavnih pitanja koja bi trebalo raspraviti s pojedinim sugovornicima tijekom posjete. Posjeta povjerenstva visokom učilištu održana je od 1.-3. prosinca 2008. godine prema protokolu koji je unaprijed dogovoren (Prilog). Završno izvješće obuhvaća nalaze i prosudbe po točkama:

1. Glavne odrednice ustanove

Pravni studij u Zagrebu započeo je 1776. godine na novoosnovanoj Kraljevskoj akademiji znanosti, koja je u svome ustroju imala Filozofski, Teološki i Pravni fakultet (Facultas iuridica). Prvi izabrani profesori prava nosili su katedre za kanonsko pravo, međunarodno i opće javno pravo, građansko i domovinsko pravo, te političko-kameralne znanosti. Nastava se održavala uglavnom na latinskom jeziku, a studij je trajao tri godine. Slijedom sveobuhvatne reforme školstva u Habsburškoj monarhiji, rasformirana je 1850. godine Kraljevska akademija znanosti, jedan njen dio pripojen je Zagrebačkoj gimnaziji koja time dobiva 7. i 8. razred općeg humanističkog i prirodoslovnog obrazovanja, a studij prava se nastavio održavati u Pravoslavnoj akademiji. Nastava se odvijala pretežito na hrvatskom jeziku, a studij je od 1868. godine produžen na četiri godine. Tih godina, na studij prava se prosječno upisivalo oko sedamdeset studenata. Od 1874. godine, kada je uspostavljeno Kraljevsko sveučilište Franje Josipa I, koncipirano po uzoru na druga suvremena sveučilišta toga doba, u njegovu sastavu odmah djeluje i Pravoslavni fakultet. U razdoblju između dva svjetska rata Fakultet je prolazio kroz razna pravna uređenja sveučilišnog djelovanja u tadašnjoj državi, a 1926. godine preimenovan je u Pravni fakultet.

Fakultet danas ima status sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Na Fakultetu djeluju 24 katedre za razne grane prava i pratećih disciplina. U sklopu Studijskog centra socijalnog rada ustrojeno je 5 katedri. Radi objedinjavanja znanstvenoistraživačkog i stručnog rada, ustrojeni su zavodi koji u sebi uključuju više katedri. Tako na Fakultetu djeluje 6 zavoda za grane pravnih znanosti i 2 zavoda za socijalni rad i socijalnu politiku.

Neprijeporna je uloga Pravnog fakulteta u Zagrebu u razvoju društvenog života u Hrvatskoj tijekom stoljeća novije povijesti. Fakultet je bio rasadnik pravnih stručnjaka i nositelj pravne misli, a time i jedan od čuvara hrvatske državotvorne misli. Fakultet je svojim djelovanjem u 60.-tim i 70.-tim godinama prošloga stoljeća bitno pridonio uspostavljanju pravnih fakulteta u Splitu, Rijeci i Osijeku. Nakon uspostave Republike Hrvatske kao samostalne države i napuštanja pravnog sustava temeljenog velikim dijelom na komunističkoj ideologiji, Fakultet je dao velik doprinos u prelasku na novi pravni poredak. Usporedo s time, Fakultet se morao i sam mijenjati, što je zahtijevalo povećan napor njegovih djelatnika.

U posljednjih nekoliko godina intenziviran je rad na kritičkoj analizi pravnog obrazovanja i uvjeta rada na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. U sklopu TEMPUS projekta „Modernizacija hrvatskog pravnog obrazovanja“ (2005./2006.), kojega je koordinator bio Pravni fakultet u Zagrebu, a sudionici projekta su bili svi pravni fakulteti u Republici Hrvatskoj, te pravni fakulteti u Ljubljani, Grazu i Trentu, izrađen je opsežan dokument „Osvremenjivanje hrvatskog pravnog obrazovanja“. Na tom dokumentu temelji se velikim dijelom i Samoanaliza koju je Fakultet dostavio povjerenstvu za vrednovanje. U njoj se kao najveća prepreka pokušajima osvremenjivanja pravnog obrazovanja navodi prostorni problem, a zatim i kadrovska obnova. Uz to se ističe da ne postoji sveobuhvatna državna strategija pravnog obrazovanja, koju bi slijedile mjere, sredstva i ljudi za izvršenje programa.

Povjerenstvo preporučuje da Fakultet, na temelju stečenih iskustava, izradi vlastiti dokument o Strategiji razvoja i postupcima za osiguranje kvalitete sukladno Članku 3. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta (Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, 2007). Povezano s time, preporučuje se da Fakultet povede akciju za izradom sveobuhvatne državne strategije pravnog obrazovanja, te da u predloženoj shemi posebno razradi pozicioniranje općeg pravnika (prva pravna diploma) naspram pravniku sa specijalizacijom (kasnija specijalistička diploma).

2. Studijski programi

Fakultet ima važeću dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Prava (5 godina) prema bolonjskom programu od 2005. godine. Studijem Prava predviđeno je stjecanje kompetencija općeg pravника potrebnih za obavljanje klasičnih pravnih zanimanja u pravosuđu, državnom odvjetništvu, odvjetništvu, javnom bilježništvu, upravi, gospodarstvu i slobodnim zanimanjima. Veći broj obveznih predmeta dogovoren je kao zajednička minimalna jezgra za studij Prava na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj. Neke obvezne i većinu izbornih kolegija formiraju pojedini pravni fakulteti kao svoje specifičnosti. Povjerenstvo smatra da studijski program Prava u cjelini pokriva solidno pravno obrazovanje sukladno europskoj pravnoj tradiciji.

U strukturi studija Prava, prve četiri godine su jedinstvene za sve studente. U petoj godini predviđena su četiri smjera (građanskopravni, kaznenopravni, ustavno-upravni i trgovačkopravni). Nakon rasprave s Upravom i svim nastavnicima, povjerenstvo je zaključilo da Fakultet nema namjeru odstupiti od koncepcije studija koji završava općom pravnom diplomom (magistar prava) i dati usmjerenje (specijalizaciju) u završnici petogodišnjeg studija. Izbor predmeta na petoj godini studija zamišljen je kao zadovoljavanje posebnog interesa studenta i pripremu za diplomski rad, a ne kao davanje prave specijalizacije u struci. Međutim, povjerenstvo ukazuje na moguću alternativnu interpretaciju termina „smjer“, koja bi se mogla u kasnijoj praksi povezivati s interpretacijom srodnog termina „usmjerenje“, te dovesti do diferencijacije diploma magistara prava (uz navođenje „smjera“ u dodatku diplomi) kod zapošljavanja kandidata. Kako bi se osiguralo da svi diplomirani magistri prava, bez obzira na odabrane izborne predmete u petoj godini studija, imaju jednakopravne početne mogućnosti zapošljavanja na svim pravnim poslovima, povjerenstvo preporučuje da se u studijskom programu zamijeni termin „smjer“ s terminom „izborni modul“, kojim se izbjegava navedena neželjena interpretacija.

Povjerenstvo smatra pozitivnim način izvedbe studijskog programa putem jednosemestralnih kolegija. Povjerenstvo preporučuje da se razmotri povećani udjel studentskog istraživačkog rada, koji se veže uz diplomski rad u X. semestru, uz

smanjenje udjela predavačke nastave (kolegija) u tome semestru. Bilo bi poželjno da se predavačka nastava završi zaključno s IX. semestrom. Promjene bi morale biti popraćene i odgovarajućim izmjenama ECTS bodova. Povjerenstvo je uočilo neusklađenost ECTS bodova sa stvarnim opterećenjem studenta na različitim predmetima. U razgovoru sa studentima, posebno je istaknut primjer predmeta Građansko pravo i Pravna informatika (nerealistično izjednačeni s po 8 ECTS bodova), no problem se proteže i na ostale predmete. Povjerenstvo preporučuje Upravi Fakulteta da pokrene izradu prijedloga ECTS bodova koji bi realnije odgovarali opterećenju studenta za pojedine predmete. U sklopu promjena, povjerenstvo preporučuje da se razmotri mogućnost invertiranja semestralnog redoslijeda predmeta Upravne znanosti i Upravnog prava kako bi se olakšala spoznaja smisla i sadržaja Upravne znanosti u zrelijoj fazi.

Povjerenstvo je upoznato da Uprava Fakulteta razmatra mogućnost pokretanja zasebnog sveučilišnog studija Upravnog prava. Povjerenstvo je izrazilo svoje mišljenje da bi takav postupak trebalo prethodno utvrditi sveobuhvatnom državnom strategijom pravnog obrazovanja u suradnji s drugim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj radi ujednačenosti na razini države (reguliranost pravne profesije). Pri tome bi valjalo razmotriti posljedice koje bi nastale mogućim uspoređivanjem kompetencija stečenih diplomom magistra upravnog prava i diplomom magistra prava (sadašnji opći studij prava). U pitanje bi moglo doći npr. utvrđivanje kompetencija za vođenje upravnih sporova na Upravnom sudu, odnosno moguće postavljanje zahtjeva za izmjenom uvjeta kod budućeg izbora sudaca Upravnog suda. U širem smislu, moglo bi se u budućnosti pojaviti i pitanje zasebnih sveučilišnih studija iz drugih grana prava. Stoga povjerenstvo preporučuje sveobuhvatnu raspravu prije donošenja odluke o ovome pitanju.

Fakultet ima dopusnice za izvođenje preddiplomskog studija Socijalnog rada (trajanje 4 godine) i diplomskog studija (trajanje 1 godina) sa smjerovima Socijalni rad i Socijalna politika. Socijalni radnici se obrazuju za pružanje neposrednih usluga u cilju rješavanja socijalnih problema, te za istraživanje i evaluaciju socijalnih procesa u svrhu formuliranja i implementacije socijalne politike. U sklopu bolonjske reforme, moderniziran je prijašnji studij socijalnog rada uvođenjem niza novih predmeta koji

odgovaraju na suvremene društvene izazove u području socijalnog rada i socijalne politike. Povjerenstvo nije imalo primjedbe na ove studijske programe.

Fakultet ima dopusnice za izvođenje poslijediplomskih specijalističkih studija: Kaznenopravne znanosti, Građanskopravne i obiteljskopravne znanosti, Pravo društava i trgovačko pravo, Javno pravo i javna uprava, Europsko pravo, Međunarodno javno i međunarodno privatno pravo, Fiskalni sustav i fiskalna politika, Socijalna politika, Psihosocijalni pristup u socijalnom radu i Supervizija psihosocijalnog rada. U Samoanalizi koju je Fakultet sastavio, ističe se potreba specijalizacije u struci. Sve (pozitivno) pravo ne može se naučiti tijekom općeg studija prava. Poslijediplomski specijalistički studiji u području prava mogli bi se u sklopu sveobuhvatne državne strategije pravnog obrazovanja pozicionirati kao institucionalni oblik specijalizacije u struci, što povjerenstvo preporučuje.

Također se preporučuje da Fakultet nastavi djelovati na društvenoj promociji smisla i potrebe specijalizacije nakon općeg studija prava.

Fakultet ima dopusnicu za doktorski pravni studij sa smjerovima: Kaznenopravne znanosti, Građansko pravo i obiteljsko pravne znanosti, Pravo društava i trgovačko pravo, Javno pravo i javna uprava, Europsko pravo, Međunarodno javno pravo i međunarodno privatno pravo. U dokumentu „Osvremenjivanje hrvatskog pravnog obrazovanja“ koji je načinjen u sklopu TEMPUS projekta ističe se potreba usklađivanja dokorskog pravnog studija s preporukama „Salzburške deklaracije“, tj. stavljanje težišta na pravno istraživanje. Razmatrajući postojeći doktorski pravni studij, povjerenstvo je uočilo da je previše zastupljena predavačka nastava, tako da na nekim smjerovima studenti-doktorandi moraju upisati i položiti 15, ili više (čak do 20) kolegija. To ne ostavlja relativno dovoljno prostora za pravno istraživanje uz konzultacije s mentorom. Stoga povjerenstvo preporučuje značajniju reviziju dokorskog pravnog studija na većini smjerova.

Fakultet ima dopusnicu za doktorski studij sa smjerovima: Socijalni rad i Socijalna politika. Uvod u znanstvena istraživanja zacrtan je već od prvoga semestra a u kasnijim se semestrima pojačava mentorstvo i usmjerenost na izradu doktorske disertacije. Međutim, studenti-doktorandi dužni su upisati i položiti 17 kolegija

(Socijalni rad), odnosno 13 kolegija (Socijalna politika), što još uvijek predstavlja prevelik naglasak na predavačku nastavu i nužno ima posljedice na istraživačku komponentu doktorskog studija. Stoga povjerenstvo preporučuje da se pristupi reviziji ovog doktorskog studija i približi ga više smjernicama „Salzburške deklaracije“.

3. Studenti i studiranje

U ranijim vremenima, na pravni studij upisivalo se preko 2000 studenata, što nije moglo pogodovati izgradnji kvalitetnog elitnog pravnog obrazovanja. Posljedice se osjećaju i danas u nedostatku kvalitetnog kadra koji bi mogao iznijeti očekivane promjene u uspostavi pravne države.

Od uvođenja bolonjskog procesa, upisne kvote na studij Prava godišnje su se smanjivale ispod 1000 studenata, uglavnom tako što se smanjivala kvota izvanrednih studenata (od oko 400 prema 200). Glavnina redovitih studenata (oko 90%) dolazi sa završenom gimnazijom. Fakultet u svojoj Samoanalizi navodi da bi se, vodeći računa o tržištu radne snage, upisna kvota mogla utvrditi ciljano na oko 550 upisanih godišnje. Do slične se veličine može doći i analizom uspješnosti studiranja uz sadašnje upisne kvote. Svega polovica redovitih studenata iz prve bolonjske generacije ostvarila je iznad 2/3 mogućih ECTS bodova (umjeren kriterij zahtjevnosti) u položenim ispitima. Također se može zapaziti da je, prema podacima iz Samoanalize, na prvoj godini studija upisano ove akademske godine 1932 studenta (od toga čak 911 izvanrednih), što je gotovo dvostruko više od godišnje upisne kvote. Očito je da se među njima nalazi i velik broj uzastopnih ponavljača, koji predstavljaju nepovoljno opterećenje za rad Fakulteta.

U istraživanjima provedenim u sklopu TEMPUS projekta „Reforma hrvatskog pravnog obrazovanja“, utvrđeno je da postoji vrlo jaka korelacija između rangiranja kandidata na upisu (klasifikacijski ispit i ocjene iz srednje škole) i njihova uspjeha na studiju Prava (uspješno diplomiranje, godine studiranja, prosječna ocjena). Najbolji kandidati su i jako uspješni studenti, dok najlošiji kandidati često odustaju od studija, ili pak diplomiraju nakon mnogo godina studiranja. Za ugled pravne struke i društveni

interes, bilo bi ponekad korisnije da slabi stručnjaci nisu nikada stekli pravnu diplomu. Navedena analiza pokazuje štetnost neselektivnog upisivanja velikog broja onih studenata za koje se može predvidjeti da će biti neuspješni.

Kvalitetni pomaci u funkcioniranju pravne države u Republici Hrvatskoj uvelike ovise o osposobljenosti pravnih kadrova. Stoga važnost pravnog obrazovanja, ponajprije njegove izvrsnosti, a ne masovnosti, postaje sve aktualnija u suvremenome hrvatskom društvu. U Samoanalizi se navodi da se učenje ne bi smjelo svoditi na puko poznavanje prava, te da prvenstveno treba u odgoju studenata postizati znanje i snalaženje u logici pravila. Nove okolnosti nalažu i veće poznavanje međunarodnog, posebno europskog prava, te funkcioniranja međunarodnih sudova i arbitraža. To se ne može postići samo uvođenjem zasebnog kolegija, npr. Europsko pravo, nego obnavljanjem i „točkastim“ ugrađivanjem europskih sadržaja u gotovo sve kolegije. Kvalitetna promjena u obrazovnome procesu zahtijevala bi rad u manjim grupama, izvođenje vježbi i praktičnog rada, te kontinuiranu interakciju s praksom (klinike, uredi, sudnice). Povjerenstvo smatra da za takve promjene nema trenutno odgovarajućih prostornih uvjeta (iako su neke nove prostorije suvremeno uređene na lokaciji Trg Maršala Tita 3), ni kadrovskih uvjeta, a sve uz još uvijek veliku upisnu kvotu kojom se ne ostvaruje značajnija selekcija prijavljenih kandidata. Međutim, važnost navedenih kvalitetnih promjena je presudna za budućnost Fakulteta i njegovu prepoznatljivost kao najistaknutijeg pravnog fakulteta u Hrvatskoj i priznatog u europskom okruženju. Stoga povjerenstvo preporučuje da se cjelovita preobrazba razradi u vlastitom strateškom dokumentu (toč. 1.) i ustrajno provodi.

Od posebnih pitanja o kojima je povjerenstvo razgovaralo sa studentima, moglo bi se već sada realizirati sljedeće:

- Povećati broj predmeta kod kojih, pored usmenog dijela, postoji i pismeni dio ispita. Trenutno se ispiti polažu pismeno i usmeno na 60 kolegija, a na 40 kolegija samo usmeno. Povjerenstvo bi također dodalo sugestiju da se uložiti dodatni napor kako bi se, na nekim kolegijima, povećao udio problemskih pitanja i rješavanja praktičnih zadataka tako da više dođe do izražaja sposobnost snalaženja u pravnoj logici i pravnom zaključivanju, a relativno se smanji zahtjev za reproduciranjem memoriranih elemenata.

- Planirati usmene ispite u načelu 24 sata nakon objave rezultata pismenog dijela ispita na web stranici predmeta. Pri tome bi raspored usmenih ispita trebalo napraviti po grupama kod raspoloživih nastavnika, te sve to objaviti na web stranici uz objavu pismenog dijela ispita.
- Povećati broj kolegija na 3.-oj i 4.-toj godini studija kod kojih se provode kolokviji. Studenti su izrazili dojam po kojemu izgleda „kao da je duh i provedba bolonjskog procesa trenutno ograničen na prve dvije godine studija“. Povjerenstvo ne vidi razloga da Fakultet ne bi mogao uložiti dodatan napor kako bi se, koji studenti očekuju na višim godinama studija, te
- Posvetiti veću pažnju ujednačenosti kriterija pri ocjenjivanju studenata iz istoga predmeta kada ima više nastavnika. Studenti su na ovo pitanje jako osjetljivi, a izrazita neujednačenost ima loše posljedice na stanje duha u akademskoj sredini. U tim situacijama, dobro razrađeni pismeni ispiti također mogu biti od velike koristi.
- Uvesti pravilo da povjerenstvo nastavnika, koje se imenuje kod 4.-tog izlaska studenta na ispit, samostalno pregleda i ocijeni pismeni ispit studenta.
- Kod nekih predmeta je nastava organizirana tako da traje 6 sati u kontinuitetu, što je nedopustivo prema pedagoškim standardima, odbija studente od sudjelovanja u takvoj provedbi nastave i postaje nesvrshodnim, te povjerenstvo preporučuje Upravi da se to hitno izmijeni.

Studij Socijalnog rada je sljednik ranijeg četverogodišnjeg studija koji se na Pravnom fakultetu u Zagrebu izvodi od 1982. godine. U sklopu bolonjske reforme, studij je reformiran po modelu 4+1. Na preddiplomski studij upisuje se godišnje oko 150 redovitih studenata (oko 2/3 sa završenom gimnazijom i 1/3 sa završenom srednjom strukovnom školom) i oko 50 izvanrednih studenata. Veći broj studenata (oko 2/3 od upisanih u prvoj bolonjskoj generaciji) uspijeva ostvariti iznad 2/3 mogućih ECTS bodova u položenim ispitima. Ipak, primjećuje se da se ove akademske godine vodi 400 studenata na prvoj godini studija, što je dvostruko više od upisne kvote. Samoanalizom Fakulteta predviđa se reduciranje upisa na optimalnih 150 studenata godišnje uz smanjenje broja izvanrednih studenata, što povjerenstvo također svesrdno preporučuje.

Studij Socijalnog rada odvija se na lokaciji u Nazorovoj 51, gdje se prostor koristi vrlo racionalno za dani broj studenata, a na raspolaganju im je sva potrebna infrastruktura. Povjerenstvo je pozitivnim ocijenilo odvijanje ovog nastavnog procesa.

Studentski predstavnici u Fakultetskom vijeću su imali nekih primjedaba na svoje odnose s Upravom Fakulteta i mogućnosti djelovanja u Fakultetskom vijeću, ali je iskazana spremnost da se problemi riješe, a neke od primjedaba su i gore navedene kao preporuka povjerenstva.

U Samoanalizi se navodi da su u proteklom razdoblju studenti premalo boravili na Fakultetu. Prednost se davala učenju izvan Fakulteta i dolasku na ispite. Studenti nisu imali prostoriije niti za povremeni boravak poput onog u restoranu, kantini ili caffeu. Uvođenje većeg broja turnusa u nastavi popunilo je dvorane od 8 do 21 sat, ali nije postignut cilj dužeg zadržavanja i učenja na Fakultetu. Postojeća biblioteka je daleko premalena za takve studijske boravke studenata.

Unatoč nedostatku prostora (svega 30 m²), studentske udruge okupljaju razmjerno velik broj studenata i imaju kvalitetne programe. Uz visoku motivaciju, redovito i samostalno uređuju časopise: Pravnika, Norma, Scopus i Socius. U njima se objavljuju ozbiljni radovi studenata i nastavnika. Studenti uređuju dvije svoje internetske stranice koje su koristan izvor informacija i iznimno dobro posjećene.

U razgovoru sa širim krugom studenata povjerenstvo je dobilo nedvosmislen odgovor da na Fakultetu nisu doživjeli pojave korupcije kod upisa ili polaganja ispita, niti su od svojih kolega čuli da su imali takva negativna iskustva.

Broj studenata na poslijediplomskim studijima je relativno malen (oko 250 studenata). Sukladno preporuci povjerenstva (toč. 2), Fakultet bi mogao usvojiti opću strategiju specijalizacije u pravnoj struci putem specijalističkih poslijediplomskih studija i izvršiti društvenu promociju takvog koncepta, donekle sličnog onome koji je već dugi niz godina uvriježen u npr. medicinskoj struci, a pokazalo se jako djelotvornim u društvenoj praksi. U tom kontekstu, broj studenata na poslijediplomskim specijalističkim studijima mogao bi u budućnosti biti znatno veći.

4. Nastava i nastavnici

Do pred tri godine, broj studenata prema broju nastavnika i asistenata na Fakultetu iznosio je čak 90:1, što je bilo znatno nepovoljnije nego na drugim pravnim fakultetima u Hrvatskoj ili na drugim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu. Situacija se posljednjih nekoliko godina poboljšava jer, unatoč odlascima određenog broja profesora u mirovinu, raste broj asistenata i znanstvenih novaka. Na Fakultetu je trenutno zaposleno 34 redovitih profesora, 18 izvanrednih profesora, 22 docenta, 2 viša predavača, 2 predavača, 2 viša asistenta, 54 asistenta i 24 znanstvenih novaka. Uz to se nastoji pomalo reducirati nesvrshodno velik broj studenata, tako da je trenutni omjer broja studenata prema broju nastavnika i asistenata došao na 50:1, što je usporedivo sa stanjem na nekim drugim pravnim fakultetima u Hrvatskoj, ali je još uvijek daleko nepovoljnije od omjera 30:1, koji prevladava na boljim europskim sveučilištima.

Povjerenstvo je primilo na znanje namjeru Fakulteta za daljnjom kadrovskom obnovom, što se može svesrdno podržati. Prema projekcijama iznesenim u Samoanalizi, na Fakultetu bi se u sljedećih desetak godina broj studenata prepolovio, dok bi se broj nastavnika udvostručio, što bi rezultiralo znatno manjim brojem studenata na jednog nastavnika. Ako se takva povoljna struktura postigne, bila bi ostvarena jedna od temeljnih pretpostavki za provedbu reforme pravnog obrazovanja kako je navedeno u toč. 3 (rad u manjim grupama, razrada problema na vježbama, klinike, mentorstvo, itd.). Time bi Fakultet na dulji rok utvrdio svoju vodeću ulogu među pravnim fakultetima u Hrvatskoj i respektabilnost u europskom okruženju.

Povjerenstvo smatra kako bi Sveučilište u Zagrebu moralo potpomoći ovakav razvoj Fakulteta kroz dva mehanizma. Jedan se odnosi na povećano tekuće financiranje koje bi Fakultet lišilo financijske prinude (veći prihod od školarina) za upisivanjem prevelikog broja nedovoljno motiviranih i nepripremljenih studenata, odnosno omogućilo istinsku selekciju kandidata za studij na elitnom Fakultetu. Druga izuzetno važna potpora Sveučilišta u Zagrebu potrebna je za osiguravanje prostornih uvjeta za smještaj postojećeg, a pogotovo planiranog povećanog broja nastavnika. U tom smislu, povjerenstvo podržava planove rekonstrukcije i dogradnje zgrade na lokaciji Trg Maršala Tita 14 (više u toč. 7).

U Samoanalizi se navodi poteškoća da se na tržištu rada nađe dovoljan broj iskusnih nastavnika za rad na Fakultetu. U projekciji razvoja s udvostručenjem kadra na Fakultetu, problem bi mogao postati još izraženiji. Izbor u zvanja bez visokih kriterija bio bi zacijelo kontraproduktivan za ciljeve Fakulteta. Stoga povjerenstvo preporučuje da se trenutno velik broj asistenata i znanstvenih novaka (ukupno 80) planirano uključuje u međunarodnu razmjenu boravcima od godine dana, ili čak dulje, kako bi se u potpunosti formirali kao vrsni stručnjaci s međunarodnim iskustvom. Prema podacima koje je povjerenstvo dobilo tijekom posjete, svega 25 asistenata i znanstvenih novaka je u razdoblju od 2001.-2009. godine boravilo na studijskim boravcima i poslijediplomskim studijima u inozemstvu, od toga ih je manji broj boravio dulje od 9 mjeseci, a samo jedan asistent bio je na dvogodišnjem boravku u inozemstvu.

Povjerenstvo je steklo dojam da nastavnici i asistenti imaju entuzijazma i trude se u izvođenju nastave, te postižu zapažene rezultate s motiviranim dijelom studenata. Predavanja se na Fakultetu izvode u turnusima, no zbog velikog broja studenata, posebno na prvoj godini studija, studentske grupe su znatno veće od onih koje predviđaju norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta. Problem velikih grupa je istaknut i u Samoanalizi kao ograničavajući faktor za neposredniji kontakt između nastavnika i studenata. Kod raspodjele seminara studentima vodi se računa o jednolikosti opterećenja nastavnika.

U razgovoru s asistentima, povjerenstvo je upoznato s velikim razlikama u njihovu nastavnom opterećenju u ovisnosti o pripadnosti pojedinim katedrama. Događa se da asistenti dobivaju zaduženja održavanja predavanja (*venia legendi*) i ispitivanja (*venia examinandi*), što bi trebalo biti rezervirano samo za nastavnike u odgovarajućim znanstveno-nastavnim ili nastavnim zvanjima. Dio problema nastaje zbog prevelikog broja studenata, a dio je posljedica premalenog broja nastavnika na pojedinim katedrama o čemu bi Fakultet trebao intenzivnije povesti računa.

Ukupno uzevši, nastavnici stalno zaposleni na Fakultetu izvode oko 95% ukupne nastave (predavanja, seminari, vježbe) na svim studijskim programima, čime su obilato ispunjene norme iz Članka 4. Kriterija za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta.

Nastavnici Fakulteta objavili su u posljednjih 10 godina 46 udžbenika, 18 znanstvenih knjiga vezanih uz nastavu i 2 priručnika koji se koriste u nastavnom procesu. Za 2 predmeta postoje na web stranicama recenzirani priručnici, a za 21 predmet postavljeni su pomoćni nastavni materijali na web stranicama.

Na studiju Prava, uspostavljene su web stranice za 23 predmeta, a na Socijalnom studiju za 34 predmeta. Svaka od ovih web stranica donosi cilj i sadržaj predmeta, te popis literature, a većina ih uključuje termine konzultacija, pismenih i usmenih ispita, te rezultate ispita i kolokvija. Neke stranice uključuju i pomoćne nastavne materijale, a sve imaju mogućnost interaktivne komunikacije nastavnika i studenata.

Nastavnici Fakulteta bili su u proteklih 5 godina mentori za 28 doktorskih disertacija. O znanstvenoj aktivnosti mentora govori podatak o 620 znanstvenih radova koje su u proteklih 5 godina objavili u domaćim, te 61 znanstveni rad u inozemnim časopisima.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Na Fakultetu se trenutno izvodi 24 znanstveno istraživačkih projekata iz područja pravnih znanosti i 4 znanstveno istraživačka projekta iz područja socijalnog rada i socijalne politike, svi financirani od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ). Fakultet je prepoznao izazov komparativnog proučavanja europskog i hrvatskog prava, te svoju ulogu u pripremi Republike Hrvatske za ulazak u Europsku uniju. Većina projekata koji se vode na Fakultetu orijentirana je na proučavanje prilagodbe hrvatskog prava europskome. U tom sklopu razmatra se razvojna perspektiva ustavnopravnih institucija, harmonizacija građanskog procesnog prava, prilagodba hrvatskog prava društava, komparativna analiza prethodnog kaznenog postupka, reforma gospodarskog kaznenog prava, međunarodni privatnopravni aspekti, usklađenje fiskalnog sustava, europeizacija hrvatske javne uprave, etika i korupcija, transportno pravo u jedinstvenom tržištu, položaj medicinskog prava u europskim standardima, obiteljsko pravo u sustavu ljudskih prava, modeli radnog i socijalnog prava, konvergencija prava i izmjena tradicionalne pravne kulture, aspekti međunarodnog

prava na globalnoj i regionalnoj razini, te drugi povezani problemi. U sferi socijalne politike istraživanja su usmjerena na pokazatelje socijalne kohezije, modele civilnog društva, te položaj djece i obitelji u socijalnom razvoju i rizičnim uvjetima.

Značajan problem predstavljaju izrazito maleni novčani iznosi koji se dobivaju za znanstvene projekte od MZOŠ. Dobivena sredstva nisu dostatna za provođenje terenskih istraživanja, putovanja znanstvenika na skupove i druge troškove. Povjerenstvo je suglasno s ocjenom da bi sredstva za znanstveni rad po projektu trebalo udvostručiti.

Na Fakultetu se izvodi 7 međunarodnih projekata (uključujući EU projekte), te 16 stručnih projekata (od toga 9 kratkoročnih i 7 s duljim trajanjem).

U zadnjih pet godina nastavnici i suradnici Fakulteta objavili su 373 rada u recenziranim časopisima i 174 rada u ostalim časopisima. Objavljeno je također 14 radova u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom i 51 rad u ostalim zbornicima skupova i 174 sažetka radova u zbornicima skupova. Održana su 38 pozvana predavanja na skupovima. U tom razdoblju, obranjena su 32 magistarska rada i doktorske disertacije. Nastavnici i suradnici Fakulteta objavili su impozantan broj od 73 knjige i 259 poglavlja u knjigama, te 29 udžbenika.

Fakultet ima veliku izdavačku djelatnost. Pored knjiga, Fakultet izdaje niz časopisa. „Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu“ je znanstveni časopis za pravne i društvene znanosti s najduljom tradicijom u Hrvatskoj (od 1948. godine). Uređuju ga djelatnici fakulteta uz suradnju desetak uglednih stručnjaka iz Europe i Amerike (dopisno uredništvo). Časopis izlazi šest puta godišnje. Namijenjen je prije svega akademskoj zajednici, ali i sucima, odvjetnicima te svim ostalim pravnim stručnjacima. Pored nastavnika i suradnika Fakulteta, kao autori se pojavljuju i znanstvenici iz drugih hrvatskih pravnih fakulteta, a posljednjih godina povećan je i broj priloga iz inozemstva. Pretraživanje radova moguće je i putem Portala znanstvenih časopisa Republike Hrvatske – Hrčak.

Specijalizirani časopis „Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu“ pokrenut je 1994. godine, a izlazi dva puta godišnje. Obrađuju se aktualne teme iz domaćeg i međunarodnog kaznenog prava i prakse.

Fakultet je suizdavač (pored Instituta za javnu upravu, Društvenog veleučilišta i Novog informatora) časopisa „Hrvatska javna uprava“ koji je pokrenut 1999. godine kao prvi i zasad jedini specijalizirani časopis za teoriju i praksu javne uprave u Hrvatskoj. Časopis izlazi četiri puta godišnje. Pored eminentnih domaćih stručnjaka, u uredništvu časopisa djeluju i profesori s desetak uglednih pravnih fakulteta u Europi i Americi. Časopis upoznaje stručnjake, dužnosnike i službenike na rješenja problema u primjeni i provedbi pravnih propisa, te analizira resornu javnu politiku i njene učinke u društvu.

Od 2005. godine Fakultet izdaje časopis „Croatian Yearbook of European Law & Policy“.

Fakultet izdaje Ljetopis socijalnog rada kao časopis koji problematizira suvremene spoznaje o teoriji i metodologiji u području socijalnog rada. Uz izvorne radove, u časopisu se objavljuju i prijevodi odabranih tekstova koji su od posebnog značenja za razumijevanje suvremenog socijalnog rada. Časopis izlazi u tri broja godišnje.

Revija za socijalni rad (domaće i međunarodno dopisno uredništvo) izlazi tri puta godišnje i pokriva široki raspon pitanja iz socijalne politike (mirovine, zdravstvo, obitelj, rad i nezaposlenost, obrazovanje, stanovanje, socijalna pomoć).

Potrebno je istaknuti da znanstveni i stručni kredibilitet nastavnika dolazi do izražaja i u pružanju ekspertnih usluga u radnim skupinama imenovanim od strane domaćih, europskih i međunarodnih institucija.

Asistentima i znanstvenim novacima određeni su mentori koji ih vode u znanstveno istraživačkom radu kao pripremi za temu doktorske disertacije. Međutim, velika angažiranost u nastavi, posebno zbog velikog broja studenata, ne ostavlja im dovoljno vremena za znanstveni rad. Za njihov cjeloviti znanstveni i stručni napredak potrebno je u većoj mjeri otvoriti mogućnosti stjecanja međunarodnog iskustva jednogodišnjim (ili duljim) boravcima u inozemstvu, pa povjerenstvo preporučuje Upravi da poradi na planiranju takvog procesa koji bi postao prevladavajuća praksa za asistente i znanstvene novake. Te mjere su potrebne i radi osiguranja kvalitetnog nastavnog kadra u budućim planovima Fakulteta (toč. 4).

6. Međunarodne aktivnosti

Fakultet ima razgranate međunarodne aktivnosti. U posljednjih pet godina nastavnici i suradnici Fakulteta ostvarili su čak 282 znanstvena boravka u inozemstvu, od toga većinom (246 boravaka) uz domaće financiranje, a manjim dijelom uz inozemno financiranje (21 boravak) ili mješovito financiranje (15 boravaka). Radi se o sudjelovanju na međunarodnim znanstvenim skupovima (toč. 5) i znanstvenoj suradnji s kolegama u inozemstvu. Ostvareno je i 38 boravaka u inozemstvu u pretežito nastavne svrhe (19 uz domaće financiranje, 10 uz inozemno i 9 uz mješovito financiranje). Stručnih boravaka u inozemstvu bilo je 93 (81 uz domaće i 12 uz inozemno financiranje). Povjerenstvo nalazi da su nastavnici Fakulteta primjereno vidljivi na međunarodnoj sceni i preporučuje nastavak aktivnosti. Dodatno se preporučuje povećanje broja duljih studijskih boravaka mlađih suradnika na renomiranim inozemnim sveučilištima (toč. 4 i 5). Iz razgovora sa asistentima i znanstvenim novacima povjerenstvo je utvrdilo da postoji interes za dulje (jednogodišnje) boravke u inozemstvu, te preporučuje korištenje stipendija koje nudi Nacionalna zaklada za znanost, postojeće bilateralne suradnje, UKF, itd. u svrhu intenziviranja međunarodnog iskustva mlađih kadrova.

Fakultet je u proteklih pet godina bio domaćin inozemnim nastavnicima koji su dolazili u sklopu znanstvene razmjene (15 boravaka, od toga 6 uz domaće i 9 uz inozemno financiranje). U svrhu suradnje u nastavi, ostvarena su 37 boravka inozemnih nastavnika, a u stručne svrhe 29 boravaka (svi uz inozemno financiranje).

Fakultet ima razvijenu suradnju s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Grazu s kojim organizira zajednički seminar „Legal harmonization with the EC law: The case of Croatia and Austria – Selected topics“.

Broj studenata u međunarodnoj razmjeni je zanemariv (svega 4 strana studenta, a niti jedan student ovoga Fakulteta). Povjerenstvo je upoznato s nastojanjem Sveučilišta u Zagrebu da se kvalitetno uključi u program razmjene ERASMUS i svesrdno podržava tu inicijativu koja bi i u pravnom obrazovanju donijela višestruke koristi.

7. Prostor i oprema

Djelovanje Fakulteta je otežano zbog dislociranosti u čak četiri zgrade u Zagrebu. Sjedište Fakulteta je na adresi Trg maršala Tita 14 u zgradi sagrađenoj 1808. godine. U zadnjih 20 godina nije bilo rekonstrukcija zgrade. Ukupna površina zgrade iznosi 2.785 m². U njoj je jedna predavaonica za 175 studenata, dvije predavaonice za po 120 studenata, te još tri predavaonice za 65-85 studenata. Informatička prostorija ima 36 mjesta za studente. U zgradi ima 21 nastavnički kabinet prosječne površine oko 20 m².

Zgrada u Ćirilometodskoj 4 sagrađena je 1854. godine, a djelomično rekonstruirana 2003. godine. Površina zgrade iznosi 2.593 m². U njoj je jedna predavaonica za 60 studenata i četiri manje predavaonice, svaka za 30-35 studenata. Nastavničkih kabineta ima 32 prosječne površine 28 m².

Zgrada na Trgu maršala Tita 3 sagrađena je 1911. godine. Ukupna površina iznosi 2.374 m², od čega je oko 900 m² novog i vrlo funkcionalnog prostora dobiveno rekonstrukcijom zgrade 2008. godine. U zgradi je ukupno pet predavaonica, svaka za oko 60 studenata. Nastavničkih kabineta ima 24 prosječne površine oko 23 m².

Centar za studij socijalnog rada djeluje u zgradi na adresi Nazorova 51, koja je sagrađena 1894. godine. Ukupna površina zgrade iznosi 1.555 m². U njoj se nalaze četiri predavaonice, svaka s 60-70 mjesta za studente, te dvije manje predavaonice, svaka s 20-25 studentskih mjesta. Informatička soba je malena s 12 mjesta za studente. U zgradi ima svega 14 nastavničkih kabineta prosječne površine oko 13 m².

Na Fakultetu se ukupno 38 soba koristi za administraciju, od toga 29 za katedarske/zavodske poslove, 3 za studentske poslove, te 6 za dekanat.

Osim novih dvorana na Trgu maršala Tita 3, većina je relativno loše arhitektonski riješena i loše opremljena, posebno na lokaciji Trg maršala Tita 14. Povjerenstvo je upoznato s planom Uprave za boljim prostornim rješenjima u budućnosti. Studija „Prostorna analiza projektnog programa nove zgrade Pravnog fakulteta u Zagrebu“ (2007. god.) predviđa dogradnju kojom bi se dobila još jedna velika predavaonica, dvije nešto manje, te 20 malih dvorana za nastavni rad. Uz to bi

bile izgrađeno 6 prostorijskih kao sudnice i 83 nastavnička kabineta. Ovakvo prostorno proširenje i preuređenje predstavlja neophodan preduvjet za istinsku modernizaciju nastave, rada u manjim grupama, praktičnog rada i većeg studentskog boravka na Fakultetu. Veći broj nastavnčkih kabineta neophodan je i za planirani kadrovski rast (toč. 4). Povjerenstvo snažno podržava navedeno prostorno proširenje i modernizaciju.

Knjižnica Fakulteta je posebno vrijedna po svojoj građi. U njoj se može naći i stara literatura, uključujući i neke raritete, iz razdoblja Pravoslavne akademije. Danas Knjižnica sadrži preko 90 tisuća knjiga i 770 udžbenika. Ukupno ima 1.385 naslova inozemnih časopisa i 491 naslov domaćih časopisa. Fakultet je uložio velik napor da osigura dostupnost svjetske elektroničke baze iz područja prava Lexis-Nexis za sve nastavnike, ali i studente Fakulteta.

Međutim, velik problem Knjižnice je nedostatan i neadekvatan prostor (920 m²), posebno za potrebe studijskog rada studenata. Proširenje Knjižnice trebalo bi se ostvariti u sklopu cjelovitog prostornog plana koji je gore naveden.

Studentska referada je dobro organizirana i računalno opremljena. Evidencija o studentima i položenim ispitima vodi se već niz godina. Trenutno su u operativi dva programska informatička sustava. Za starije (predbolonjske) studente evidencija se nastavlja voditi po starom sustavu, dok se novija evidencija o studentima (bolonjske generacije) i njihovim položenim ispitima vodi putem Informatičkog sustava visokih učilišta (ISVU).

8. Praćenje kvalitete studiranja

Na Fakultetu je formirano posebno Povjerenstvo za kvalitetu nastave koje prikuplja i razmatra materijale za ocjenjivanje nastavnika temeljem studentske ankete koja se provodi prema metodologiji Sveučilišta u Zagrebu. Povjerenstvo je u zadnje dvije godine održalo tri sastanka i načinilo jedno izvješće. Nastavnici su uglavnom dobro ocijenjeni (prosječna ocjena 4,34). Pored toga, anketne evaluacije provode i neke katedre, odnosno pojedini nastavnici.

Fakultet poklanja veliku pažnju anketi koju popunjavaju studenti prilikom diplomiranja. Ocjene i stavovi iz te ankete su korisne za rasprave o mogućim promjenama i poboljšanjima studija.

Povjerenstvo je upoznato s naznakom SWOT analize koja je započeta uoči početka vanjskog vrednovanja. Kao snaga Fakulteta ističe se tradicija, veličina i važnost, te znanje i kompetentnost uz jake međunarodne odnose. Slabosti Fakulteta su u trenutno raspoloživom prostoru i relativno nedostatnom broju kadrova, a problem predstavlja i javna percepcija o Fakultetu. Mogućnosti Fakulteta se otvaraju u profesionalizaciji, specijalizaciji, europeizaciji i cjeloživotnom obrazovanju. Opasnosti za Fakultet nalaze se u mogućoj konkurenciji, slabostima sustava, komercijalizaciji i općenito turbulentnoj okolini. Povjerenstvo je većim dijelom suglasno s navedenim elementima, a pobliže je o tome iskazalo stavove u gornjim točkama. U potpunoj SWOT analizi mogla bi se kao trenutna slabost uvrstiti i prevelika upisna kvota (neselektivnost kandidata) koja ne omogućuje istinsku modernizaciju nastave i stvaranje elitnog studija prava.

U Samoanalizi se navodi da je Fakultetu u zadnje tri godine diplomiralo 1339 pravnik (oko 450 godišnje), dok se prema statistici Zavoda za zapošljavanje bilježi oko 950 nezaposlenih pravnih stručnjaka. Fakultet napominje da se pod kategorijom pravnih stručnjaka u Zavodu za zapošljavanje vode diplomirani pravници ali i neki srodni stručnjaci. Diplomirani pravnici se najčešće zapošljavaju u tijelima državne uprave, lokalne i regionalne samouprave, kao vježbenici u odvjetničkim uredima, državnom odvjetništvu i sudovima, te u raznim gospodarskim subjektima. Povjerenstvo uočava da godišnji broj diplomiranih općih pravnik na Fakultetu premašuje potrebe društva, ali ujedno naglašava da postoji potreba za visoko specijaliziranim pravnicima, što bi Fakultet u buduće mogao rješavati kroz promociju poslijediplomskih specijalističkih studija (toč. 2 i 3).

Na studiju Socijalnog rada diplomira godišnje oko 80 studenata, dok se na Zavodu za zapošljavanje vodi svega 50 nezaposlenih, što ukazuje na kratko vrijeme od diplomiranja do zapošljavanja.

9. Novčana sredstva

Fakultet ostvaruje oko 50% prihoda iz Državnog proračuna (uglavnom plaće zaposlenika, refundacije rashoda za zaposlene i osiguranje studenata, troškovi poslovanja, znanstveni projekti, nabava časopisa, ustrojavanje studija, vanjska suradnja,) i oko 50% temeljem vlastite djelatnosti (uglavnom školarine za preddiplomske i diplomске studije, razredbeni postupak, te izdavačka djelatnost).

Povjerenstvo nije dobilo pregled rashoda Fakulteta u sklopu dostavljene Samoanalize.

Povjerenstvo je primilo na znanje da su prihodi iz vlastite djelatnosti neophodni za redovito financijsko poslovanje Fakulteta.

Temeljem gore iznesenih zapažanja i prosudbi, povjerenstvo predlaže Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje sljedeće zaključke:

1. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu zadovoljava temeljne kriterije vrсноće kao visoko učilište u sastavu sveučilišta, te se ministru znanosti, obrazovanja i športa preporučuje produženje dopusnice za obavljanje visokoškolske obrazovne i znanstvene djelatnosti u polju prava i socijalnog rada. Uz to se preporučuje da Fakultet izradi svoj dokument o strategiji razvoja kojom bi se obuhvatila prostorna i kadrovska rješenja, te postupno osnažila selektivnost na upisima i elitnost pravnog obrazovanja na diplomskoj i poslijediplomskoj razini sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.
2. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Prava, koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Uz to se preporučuje da Fakultet unese određene izvedbene izmjene u studijski program sukladno Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje. Senatu Sveučilišta u Zagrebu se preporučuje da uskladi upisne kvote za redovite i izvanredne studente na studiju

Prava s nastavnim kapacitetom Fakulteta i rezultatima analize prolaznosti na studiju, iskazane u Završnom izvješću povjerenstva za vanjsko vrednovanje.

3. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnicu za izvođenje preddiplomskog studija Socijalnog rada i dopusnicu za izvođenje diplomskog studija Socijalnog rada sa smjerovima: Socijalni rad i Socijalna politika, koji izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
4. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnice za izvođenje poslijediplomskih specijalističkih pravnih studija: Kaznenopravne znanosti, Građanskopravne i obiteljskopravne znanosti, Pravo društava i trgovačko pravo, Javno pravo i javna uprava, Europsko pravo, Međunarodno javno i međunarodno privatno pravo, Fiskalni sustav i fiskalna politika, koje izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Uz to se preporučuje Fakultetu da poradi na pozicioniranju ovih studija kao institucionalnog oblika specijalizacije u pravnoj struci, sukladno potrebama suvremenog društva.
5. Preporučuje se ministru znanosti obrazovanja i športa da produži dopusnice za izvođenje poslijediplomskih specijalističkih studija: Socijalna politika, Psihosocijalni pristup u socijalnom radu i Supervizija psihosocijalnog rada, koje izvodi Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
6. Preporučuje se Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu da poslijediplomski doktorski pravni studij sa smjerovima: Kaznenopravne znanosti, Građansko pravo i obiteljsko pravne znanosti, Pravo društava i trgovačko pravo, Javno pravo i javna uprava, Europsko pravo, Međunarodno javno pravo i međunarodno privatno pravo uskladi s preporukama „Salzburške deklaracije“, tj. da pomakne težište na znanstveno istraživanje u pravu, a reducira prekomjerno zastupljenu predavačku nastavu na većini smjerova.
7. Preporučuje se Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu da poslijediplomski doktorski studij socijalnog rada sa smjerovima: Socijalni rad i Socijalna politika dodatno približi preporukama „Salzburške deklaracije“, tj. da pojača komponentu znanstvenog istraživanja, a reducira prekomjerno zastupljenu predavačku nastavu.

8. Preporučuje se Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa da udvostruči iznose kojima se financiraju znanstveno istraživački projekti na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu:

.....

.....

.....

.....

.....

7.5.5. VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje

Vrednovanje Veleučilišta u Karlovcu

I z v j e š ć e

napisala Helena Jasna Mencer

pregledali Boudewijn D. Meessaert i Erwin Smet

Stručno povjerenstvo:

1. **Helena Jasna Mencer, Sveučilište u Zagrebu, predsjednica povjerenstva**
2. **Ivan Cetinić, Tehničko veleučilište u Zagrebu**
3. **Boudewijn D.Meessaert, Catholic University College of Bruges, Belgija**
4. **Erwin Smet, Karel de Grote – University College of Antwerpen, Belgija**
5. **Filip Žiger, student Tehničkog veleučilišta u Zagrebu**

Zagreb, srpanj, 2009.

Belgija, rujan 2009.

Sadržaj

Uvod	123
Misija i funkcionalnost ustroja Veleučilišta u Karlovcu	124
Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava	126
Organizacija i izvedba studija	129
Razina nastavnog kadra Veleučilišta u Karlovcu	132
Kvaliteta prostora Veleučilišta u Karlovcu	133
Interni sustav za osiguravanje kvalitete	135
Studenti	136
Usporedba institucije i studijskih programa sa sličnima u Europi	137
Završna riječ / sažetak	143
Dodatak izvješću	147
1. Uvod	147
2. Anketa	147
3. Postupak	148
4. Izvješće	149
5. Dijalog i pokretanje projekata za poboljšanje	150
6. Problemi	152
7. Zaključak	154
8. Bibliografija	154

Uvod

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje imenovalo je 8.travnja 2009. na svojoj 60.sjednici stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti rada Veleučilišta u Karlovcu (VuK u daljnjem tekstu.u sastavu:

1. prof.dr sc. Helena Jasna Mencer, Sveučilište u Zagrebu, predsjednica povjerenstva
2. prof.dr.sc. Ivan Cetinić, Tehničko veleučilište u Zagrebu
3. prof. dr.sc. Boudewijn D.Meesschaert, Catholic University College of Bruges - Ostend, Belgija
4. prof. Erwin Smet, Karel de Grote – University College of Antwerpen, Belgija
5. Filip Žiger, student Tehničkog veleučilišta u Zagrebu

Stručno povjerenstvo je na vrijeme dobilo i proučilo dokumente koje je dostavilo VuK i (poštujući Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, te Preporuke i Kriterije za vrednovanja veleučilišta i visokih škola kao i protokol posjete), posjetilo Veleučilište u Karlovcu 9. lipnja 2009.

(Prilog 1. Protokol posjete)

Temeljem Samoanalize 2008 i posjete VuK stručno povjerenstvo podnosi ovo

IZVJEŠĆE:

Veleučilište u Karlovcu osnovano je Uredbom Vlade Republike Hrvatske 1997. U Samoanalizi detaljno je opisan prema propisanom obrascu slijed događaja i razvoj Veleučilišta, kvantitativni podaci , te stanje u kojem se VuK nalazi danas.

Nažalost, struktura samoanalize ne odražava kriterije za vrednovanje s kojima smo upoznati tijekom edukacije (pogledati „napomenu o posjeti“) koja se zasniva na dokumentu „Kriteriji za vrednovanje veleučilišta i visokih škola i završnom izvješću stručnog povjerenstva.

Misija i funkcionalnost ustroja Veleučilišta u Karlovcu

Autori Samoanalize logično povezuju misiju i budući razvoj VuK sa rijetkom naseljenosti uže i šire zajednice (Karlovačke županije i susjednih županija), s nužnosti revitalizacije tih dijelova Hrvatske putem povratka/zadržavanja /privlačenja mlade generacije i revitalizacije gospodarstva (prije svega metaloprerađivačke, turizma, poljoprivrede, tekstilne, drvoprerađivačke, prehrambene industrije). Stoga je opravdana uloga/misija VuK u podizanju stupnja obrazovanosti populacije, posebice osposobljavanju stručnjaka sposobnih razvijati gospodarstvo u strukama za koje već postoji tradicija i znanje u tom kraju, kao i sposobnih razvijati poduzetničku kulturu i otvarati nove tvrtke za prateće djelatnosti.

1.1. Učinkovitost u ostvarivanju misije

Opravdan je izbor i razvoj dosadašnjih studija, prije svega strojarskog i prehrambeno-tehnološkog odjela. Unatrag nekoliko godina karlovačko se gospodarstvo počelo brže oporavljati, otvaraju se male pa i srednje velike tvrtke, posebice u djelatnostima vezanim uz spomenute odjele. Gotovo da nema nezaposlenih među osobama koje su završile preddiplomske stručne studije, štoviše, za neke potražnja nadmašuje ponudu. VuK ima punu podršku grada Karlovca, Karlovačke županije i gospodarstva. Temeljem tih činjenica može se zaključiti da je VuK učinkovito u ostvarivanju svoje misije. Međutim, o učinkovitosti u dinamici i stupnju razvoja te kvaliteti ne možemo zaključivati bez uzimanja u obzir mnogo drugih čimbenika koji ne ovise o ambicijama i aktivnosti VuK kao i bez šire usporedbene studije (benchmarking).

U međunarodnom kontekstu zbunjujuće je koristiti riječ "magistar" za diplomatske studije. U usporedbi sa strukturom visokog obrazovanja u Flandriji i drugim europskim državama, karlovačko veleučilište nudi studije na razini stručnog prvostupnika i naprednog provstupnika. To nije razina "sveučilišnog" magistra. Ako Veleučilište u Karlovcu želi nazivati svoje naprednije studijske programe magistarskim programima, savjetujemo da ih predstavljaju kao **STRUČNE MAGISTRE**: tako je npr. puna titula *stručni magistar strojarstva*. Pogledati točku 8.1 koja govori o strukturi visokog obrazovanja u Flandriji.

1.2. Razvoj Veleučilišta u Karlovcu

U Samoanalizi je opisana kratka povijest VuK. Dodatne informacije mogu se pročitati i u monografiji «Deseta obljetnica Veleučilišta u Karlovcu (1997.-2007.)», Veleučilište u Karlovcu, 2007. Šteta da monografija nije bila dostupna na engleskom ili nekom drugom raširenom jeziku osim hrvatskog.

Brojke u Tablici 1 pokazuju početno stanje(1998) i stanje u trenutku pisanja Samoanalize (2008).

broj osoblje	odjela	programa	studenata	stalno zaposlenih nastavnika	honorarnih nastavnika	administr.i tehničkog
1998	2	2	332	14	49	11
2007	6	9	2000	52	135	20

Na početku svog djelovanja VuK je bilo smješteno u mali i neuređen prostor. Situacija se djelomično popravila tek 2003. kad Ministarstvo obrane Republike Hrvatske dodjeljuje VuK kompleks zgrada Vojarne Frankopan. Veleučilište još trpi posljedice rata. Trebat će još mnogo novca da bi se razne zgrade unutar kampusa dovele na razinu modernog učilišta. Već su pokrenuti važni koraci (npr. zgrada A), ali još je potrebno učiniti mnogo toga. Činjenica da se zgrade nalaze u gradskom centru otvara mnogo mogućnosti za budućnost, ali usporava postupak preuređenja.

Postoji idejni plan uređenja i razvoja kampusa na mjestu bivše vojarnje. Stručno povjerenstvo nije vidjelo Idejni plan razvoja, već je o tome samo usmeno obavješteno.

O uvjetima razvoja VuK i financiranju razvoja stručno će povjerenstvo dati svoje mišljenje u posebnom poglavlju.

1.3. Racionalnost ustroja Veleučilišta u Karlovcu

Ustroj VuK temelji se na odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koje se odnose na veleučilišta i stručne studije i Statuta VuK. Za vrijeme posjete instituciji nije bilo prigovora na rad upravnih i stručnih tijela.

VuK je prihvatilo bolonjsku strukturu (2 ciklusa, 3+2). Većina predmeta na prvoj godini je zajednička, a grananje na smjerove/usmjerenja je u trećem ili četvrtom semestru. Iz razgovora sa studentima stručno povjerenstvo nije moglo saznati jesu li ECTS bodovi pravilno dodijeljeni, jer im definicija boda nije bila jasna. Napominjemo da u nastavnim programima na razini stručnih studija na razini prvostupnika ne treba ulaziti u uske specijalizacije jer to završenim studentima smanjuje mobilnost /zapošljivost a što je upravo suprotno bolonjskim načelima. Od tog pravila odstupa se ako za usku specijalnost postoji opravdan zahtjev i naručitelj.

1.4. Povezanost s lokalnom zajednicom i djelovanje u okruženju

U predlaganju upisnih kvota VuK uzima u obzir raspoloživi kapacitet (prostor, opremljenost, nastavnike). Broj studenata povećavao se s godinama, a mjesta popunjuju većinom studenti iz Karlovačke županije ali i iz susjednih županija. Uzme li se u obzir nekoliko činjenica:(i) da se završeni studenti odmah zapošljavaju u regiji, (ii) da se praktični rad obavlja u tvrtkama Karlovačke županije, (iii) da su mnogi stručnjaci iz prakse mentori i nastavnici studentima na praktičnim vježbama, (iv) da između VuK i gospodarstva postoji suradnja i putem stručnih projekata i doniranjem opreme, može se zaključiti da postoji vrlo dobra povezanost VuK s lokalnom zajednicom i širim okruženjem. To dokazuje i popis nastavnih baza koji je u prilogu Samoanalize. Studenti smatraju da su dobra suradnja s privredom i njena integracija u studijske programe vrlo dobra strana veleučilišta u Karlovcu i razlog što se odabrali to veleučilište.

Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava

Stručno povjerenstvo je dobilo na uvid ove dokumente:

1. Samoanaliza Veleučilišta u Karlovcu, (2008)

2. Statut Veleučilišta u Karlovcu, (2005)
3. Pravilnik o pravilima studiranja (pravilnik o ustrojstvu i načinu izvedbe studija), (2007)
4. Pravilnik o radu Knjižnice Veleučilišta u Karlovcu, (2005)

1.4. Dokument o strategiji i razvoju Veleučilišta u Karlovcu

Samoanaliza vrlo otvoreno, opširno i jasno opisuje sadašnje stanje. Čak, štoviše, zatečeno materijalno stanje, npr. zgrada, je prema mišljenju stručnog povjerenstva u nekim pojedinostima gore nego što je opisano u Samoanalizi, što nikako ne znači da je VuK bilo što željelo uljepšati. Bilo bi za očekivati da će se autori Samoanalize, ako već ne u pisanim materijalima a ono za vrijeme vanjskog vrednovanja, potužiti Povjerenstvu na stanje na VuK s obzirom na izvore i iznose financiranje . Stručno povjerenstvo je primijetilo da su financijski resursi VuK premali da bi održali trenutačnu njegovu dinamiku razvoja. Samoanaliza uglavnom navodi činjenice i rezultate, ne osvrće se na uzroke stanja niti ne ulazi u dovoljno razrađeno objašnjavanje vizije i budućih planova razvoja. Stručno povjerenstvo predlaže VuK da priredi pisane Strateške planove razvoja VuK, sa svim aktivnostima, mjerama, hodogramima, odgovornim osobama i potrebnim budžetom i s tom strategijom upozna i nastavnike i studente te lokalnu zajednicu i prije svega Osnivača Veleučilišta (odgovorno Ministarstvo odnosno Vladu Republike Hrvatske).

Statut sadrži sve što je, uz odgovarajući Zakon potrebno za uspješno funkcioniranje institucije.

1.5. Dokument (pravilnik) o osiguravanju kvalitete

Veleučilište nije spomenulo postojanje takve dokumentacije (npr. priručnik kvalitete, itd.). U Samoanalizi piše da ne postoji jasno definirana strategija praćenja kvalitete. Međutim, navodi se da je sljedeće već realizirano ili u tijeku:

1. proces uvođenja sustava kvalitete u skladu s normama ISO9001:2002/WA2.
2. međunarodna evaluacija studijskih programa i nastavnika koju provodi International Educationa Society iz Londona. 2008 godine dobiven je certifikat

E/HR/BB/I/aa/00529/2008 s ocjenom «Quality institution on a very good professional level»

3. University of The West of England, Bristol, Velika Britanija provodi vrednovanje.

U Belgiji samo nekoliko visokih učilišta ima certifikat ISO 9001. Taj certifikat koji je vrlo raširen u privredi tražen je zbog prestiža koji donosi. Ako je to jedini razlog za njegovu implementaciju, uskoro postaje opterećenje, a ne dobrobit za organizaciju. Veleučilište u Karlovcu pokrenulo je postupak uspostave sustava kvalitete u skladu s ISO 9001 (tijekom posjeta smo čuli da je obavljeno 60% posla oko akreditacije). Veleučilište to čini da bi razvilo jednostavnu, efikasnu organizaciju ("da bi uvelo red u procese...") i da bi uspostavilo "trajni nadzor". Međutim, certifikat ISO 9001 ne jamči nikakvu kvalitetu proizvoda ili usluga; on potvrđuje da se primjenjuju formalizirani postupci. No, stručno povjerenstvo prepoznaje da certificiranje može biti od velike pomoći u podizanju kvalitete studijskih programa.

2.3. Pravilnik o studiju i studiranju

sadrži opise vrste i izvedbe studija, opširna pravila o upisu na studij, statusu i mobilnosti studenata, provjeri znanja pa sve do završetka studija.

U Pravilnik, međutim, nisu uključeni opisi mehanizama i programa za praćenje uspjeha i napredovanja studenata, stečenih kompetencija na kraju studija, te praćenja zapošljavanja završenih studenata. Stručno povjerenstvo nije dobilo na uvid niti dodatne dokumente ili dokaze o postojanju takvih dokumenata, te predlaže VuK da, ako oni ne postoje, priredi te dokumente jer su aktivnosti koje proizlaze iz tih dokumenata mjere koje sigurno utječu na daljnje poboljšanje kvalitete i ugleda institucije.

Pri izboru nastavnika i suradnika u zvanja i na radna mjesta, VuK drži se odgovarajućih Zakona i pravila koja objave u javnom natječaju. Ne postoji pravilnik s dodatnim kriterijima VuK. Stručno povjerenstvo predlaže VuK da razmisli o dodatnim kriterijima (vidjeti 8.2.) ali i poticajima pri zapošljavanju koji bi također poboljšavali znanstvene, stručne i nastavne kompetencije na međunarodno usporedivoj razini a time i ugled

institucije. Ovo je osobito relevantno budući da trenutni nedostatak financija ne ostavlja prostora za uspostavu sustava za poboljšanje pedagoških kompetencija nastavnika.

1.6. Sustav javnog predstavljanja djelatnosti (web stranice)

Stručno povjerenstvo predlaže VuK da tehnički i sadržajno poboljša web stranice. Web stranice su često prvi kontakt potencijalnih studenata sa visokim učilištem. One trebaju jednostavno i točno prikazati ažurne podatke o različitim aspektima veleučilišta. Takve stranice ne trebaju samo (potencijalni) studenti, nego i drugi partneri veleučilišta: osoblje, istraživači, privreda, itd.

1.7. Funkcionalnost internog i eksternog sustava informiranja (intranet i internet)

Stručno povjerenstvo povezuje odgovor na ovo pitanje s točkom 5.3. ovog Izvješća.

VuK je izjavilo da je vrlo dobro opremljeno računalnom opremom. Navode broj od 224 računala. Sva računala imaju preko Carneta pristup internetu. Međutim 2/3 računala nalaze se u nastavničkim kabinetima, a 1/3 u računalnim učionicama i laboratorijima. Stručno povjerenstvo smatra da VuK treba povećati broj računala i mjesta za učenje u učionicama kao i u biblioteci. Predlaže se da mlađi nastavnici provedu usporedbu po pitanjima točki 2.5. i 5.3. s prestižnim europskim institucijama istog tipa. Pružanjem većeg standarda studenti se vjerojatno motiviraju na bolje učenje i rad!

Organizacija i izvedba studija

3.1. Primjerenost upisne politike u skladu s proklamiranim kriterijima kvalitete

VuK navodi da pri predlaganju upisnih kvota Veleučilište vodi računa o raspoloživom prostoru, opremi, nastavnicima, tržištu rada, interesu za pojedine studije, budućim potrebama za nastavničkim osobljem s obzirom na predviđen razvoj i tradicionalne programe., tj uravnotežuje kriterije. S tim u svezi broj studenata u grupama za

predavanja i vježbe nužno nadmašuje proklamirane kvantitativne kriterije, jer drugog izbora nema. VuK je toga svjesno i nastojat će u tom smislu i dalje širiti prostorne i nastavničke kapacitete.

3.2. Razrađenost kriterija upisa na svim razinama studija

Članak 3. Pravilnika o pravilima studiranja detaljno razrađuje kriterije upisa na sve razine studija.

3.3. Interes kandidata za upis na studije veleučilišta

Interes kandidata za upis na studije veći je nego što omogućuju odobrene kvote. Mnogi kandidati ne upišu se jer ne zadovolje na razredbenim ispitima. Mnogi se upišu a niti se ne pojave. To su problemi na koje će VuK obratiti posebnu pozornost.

Relativno visok postotak studenata ne pojavljuje se na predavanjima, bilo zbog činjenice da su upisani na drugo učilište (sveučilište ili veleučilište) ili jer su se upisali samo zbog određenog društvenih ili ekonomskih povlastica. To odmaže stvarnu demokratičnost visokog obrazovanja i komplicira svakodnevnu organizaciju. Rješenje za ovaj problem u svakom slučaju nadilazi okvire samog veleučilišta, ali stručno povjerenstvo predlaže da se poduzmu potrebne mjere kako bi se maksimalno iskoristile prostorije veleučilišta.

3.4. Interaktivna komunikacija između nastavnika i studenata putem mrežnih stranica

Stručno povjerenstvo informiralo se kod studenata o tom pitanju i nije dobilo jednoznačan odgovor, iako preteže pozitivno mišljenje o tradicionalnoj «lice u lice» komunikaciji. Studenti očekuju «modernizaciju» komunikacije i nastavnih metoda.

3.5. Prilagođenost nastavnih programa vremenskom opsegu studiranja (ECTS)

Iz razgovora sa studentima stručno povjerenstvo nije moglo saznati jesu li bodovi (ECTS) primjereno dodijeljeni. Na izravan upit imaju li dovoljno vremena za savladavanje gradiva nazočni studenti nisu odgovorili jednoznačno. Stručno povjerenstvo predlaže VuK da razmotri opterećenost studenata i po potrebi promijeni broj bodova prema ECTS definiciji. Bilo bi dobro da se to integrira u ankete ("studentske upitnike") koji bi se redovito davali studentima (npr. jednom svake tri godine za određeni kolegij). Te ankete pomogle bi veleučilištu da dobiju detaljnije podatke o sadržaju, mentorstvu, metodama provjere znanja i opterećenju za svaki kolegij. Potrebno je stimulirati studente da ispune te upitnike.

3.6. Održavanje ujednačenih kriterija pri ocjenjivanju studenata i kvalitete provjere znanja

Nema odgovarajućih podataka za odgovor na ovo pitanje. Nije bilo prigovora sa strane studenata, ali studenti nisu bili detaljno upoznati s bolonjskim načelima provjere znanja. To bi trebalo sustavno provjeravati preko povratne informacije koja se dobije putem anketa.

Stručno povjerenstvo predlaže VuK da razmotri metode provjere znanja i da s obzirom na kapacitete koji su limitirajući faktor za primjenu bolonjskih načela optimira metode provjere znanja, gdje je to moguće.

3.7. Kakve su pretpostavke za postizanje visoke kompetentnosti završenih studenata (praćenje alumnija, istraživanje zadovoljstava poslodavaca i tržište rada)

VuK namjerava ovim pokazateljima posvetiti u budućnosti mnogo veću pozornost.

3.8. Efikasnost studija, prolaznost u više semestre i završetak

Prolaznost u više semestre, posebice iz 1. u 2. semestar je vrlo niska. U Samoanalizi VuK detaljno objašnjava uzroke niske prolaznosti. Stručno povjerenstvo sugerira da

VuK, usprkos neuspjehu već poduzetih mjera, ponovo ozbiljno razmotri sve uzroke tog problema, jer to utječe na strukturu i obrazovanost stanovništva a time i na ugled Veleučilišta.

Razina nastavnog kadra Veleučilišta u Karlovcu

4.1. Dostatnost stalno zaposlenih znanstveno-nastavnih kadrova i suradnika

Stalno zaposleni čine 33% svih nastavnika i suradnika. Oni obavljaju 61% ukupnih efektivnih sati nastave, a od toga 54% predavanja, 67% vježbi, seminara i drugih oblika nastave. VuK takvu situaciju smatra uspjehom s obzirom na politiku zapošljavanja u sustavu obrazovanja u Hrvatskoj. Treba povećati broj stalno zaposlenih ali svakako prioritetno na onim mjestima gdje je opterećenost sadašnjih nastavnika prevelika!

4.2. Kvaliteta stalno zaposlenih znanstveno-nastavnih kadrova i suradnika i njihova sukladnost misiji i programima VuK

Na temelju analize dostupnih podataka iz Samoanalize (broja i strukture znanstveno-nastavnog i nastavnog osoblja, njihove starosti i referenci) Stručno povjerenstvo predlaže VuK da hitno poduzme mjere i aktivnosti za daljnje podmlađivanje i povećanje nastavnih kompetencija stalno zaposlenih na VuK.

Osim vrlo entuzijastičnog utiska koji su ostavili nastavnici, i studenti su jednako tako vrlo pozitivni u stavu prema svom veleučilištu. Studenti su nekoliko puta spomenuli da su ih zaposleni na veleučilištu dobro podržavali tijekom njihovih studija na veleučilištu u Karlovcu: predavači imaju dva sata tjedno za "studentske kontakte" (podrška, odgovori na pitanja, rješavanje problema, itd.)

4.3. Briga za zapošljavanje i napredovanje nastavnog podmlatka

VuK brine o nastavnom podmlatku. Trenutno 15 stalno zaposlenih pohađa magistarske i doktorske studije, školarinu plaća VuK i rasterećeni su od pune norme.

I nastavnici i studenti navode da po tom pitanju nema problema.

4.4. Osiguravanje uvjeta za stručno usavršavanje nastavnog kadra i usavršavanje nastavničkih kompetencija

Stručno povjerenstvo predlaže VuK da organizira usavršavanje svojih nastavnika u komunikaciji i metodama prenošenja znanja (nastavničke vještine), uključujući i IT komunikaciju i strane jezike. Nadalje, da organizira razmjenu mlađeg nastavnog osoblja s nastavnicima s prestižnih europskih institucija istoga tipa.

Kvaliteta prostora VuK

5.1. Raspoloživost studentskih mjesta u predavaonicama, laboratorijima praktikumima i drugim prostorima za nastavu

VuK ulaže stalne napore u uređenje nastavnih prostora. Dovođenjem zgrade A bivše vojarnice riješeni su djelomično problemi prostora potrebnih za predavaonice. Za daljnji razvoj VuK potrebno je adaptirati sve zgrade u budućem kampusu.

5.2. Opremljenost prostorija nastavnim pomagalicama i sredstvima za nastavni rad

Ocijenama 3 i 4 ocijenilo je VuK opremljenost predavaonica, a laboratorija i praktikuma ocjenama 1 do 5. (Stručno povjerenstvo smatra da bi se značenje ocjena moglo jasno opisati budući da je značenje različitih ocjena (1....5) nejasno.) VuK je svjesno svih manjkavosti i djeluje u smislu poboljšanja stanja dinamikom kojom dopuštaju financijske mogućnosti. Međutim, nema jasnog plana za daljnji razvoj kampusa.

5.3. Opremljenost računalnih učionica računalima i potrebnim programima za individualni rad studenata

Stručno povjerenstvo povezuje odgovor na ovo pitanje s točkom 2.5. i 7.3. ovog Izvješća.

VuK je izjavilo da je vrlo dobro opremljeno računalnom opremom. Navode broj od 224 računala. Sva računala imaju preko Carneta pristup internetu. Međutim 2/3 računala

nalaze se u nastavničkim kabinetima , a 1/3 u u računalnim učionicama i laboratorijima. Stručno povjerenstvo smatra da VuK treba povećati broj računala i mjesta za učenje u učionicama kao i u biblioteci. Predlaže se da mlađi nastavnici provedu usporedbu po pitanjima točaka 2.5., 5.3.i 7.3.s prestižnim europskim institucijama istog tipa. Pružanjem većeg standarda motiviraju se studenti za učenje i rad.

5.4. Raspoloživost nastavničkih kabineta

Zasada je dovoljno nastavničkih kabineta.

5.5. Dostupnost studentske referade

Nema primjedbi od strane studenata. Međutim, stručno povjerenstvo ocjenjuje da je raspoloživi prostor premalen.

5.6. Razina opremljenosti i funkcionalnost knjižnice

Knjižnica nije do kraja razvila svoje mogućnosti. Daleko premalo je raspoloživih mjesta za samostalan rad studenata. Knjižnice su danas mjesta za učenje (tzv. "Study landscape") i kad se studentima pruži veći standard povećava se njihova motiviranost i entuzijazam za učenje i napredovanje.

Tijekom posjete knjižnici strojarstva stručno povjerenstvo moglo je uočiti da je većina knjiga referentna (mada je većina prilično stara izdanja). Gotovo da se nema mogućnosti pratiti aktualni znanstveni razvoj jer nije bilo nikakvih časopisa. Treba ažurirati inventar knjižnice (uključujući e-knjige, pristup znanstvenim bazama podataka, itd.). Sama činjenica da nekoliko primjeraka knjige propisane kao obavezna literatura mora biti dostupno u knjižnici (članak 4. kriterija za vrednovanje) već iziskuje velik dio sredstava. U tom kontekstu, stručno povjerenstvo također je primijetilo da je obavezna i dodatna literatura spomenuta u različitim studijskim programima zastarjela. Neka izdanja sežu u sedamdesete i osamdesete godine prošlog stoljeća.

Interni sustav za osiguravanje kvalitete

6.1. Stalno tijelo/ povjerenstvo imenovano za osiguravanje kvalitete, ocjena osposobljenosti i djelovanja

Stručno povjerenstvo nije bilo u prigodi razgovarati s povjerenstvom za osiguravanje kvalitete i ne zna postoji li takvo povjerenstvo. Opći je dojam da se općenito obraća pozornost na kvalitetu u okviru sadašnjeg stupnja razvoja i materijalnih mogućnosti. Vidi i točku 2.2.

6.3. Redovitost provođenja i kvaliteta studentske ankete o kvaliteti nastave, odnosima između nastavnika i studenata, sadržaju nastavnog gradiva i ostalim relevantnim pitanjima.

Čini se da je ovo pitanje slaba točka VuK. Pokušaji anketiranja studenata u prošlosti nisu imali uspjeha, a VuK nije bilo potaknuto na veću pozornost prema ovom pitanju. Pogledati točku 3.5 i 8.3

6.4. Redovita analiza rezultata studentske ankete i poduzimanje odgovarajućih mjera poboljšanja

Povezujući točku 6.3. i 6.4. Stručno povjerenstvo sugerira VuK da imenuje osobu koja će proučiti sadržaje raznih anketa, razloge i posljedice rezultata anketiranja studenata na hrvatskim i europskim institucijama koje to poštuju i provode i da nakon toga animira VuK, nastavnike i studente, da organiziraju anketiranje svojih studenata. Ankete koje se redovito provode vrlo su efikasan alat za "uspostavu stalne kontrole i povećanja kvalitete studijskih programa koje izvodi veleučilište" (stranica 29. samoanalize).

6.5. Praćenje zapošljavanja završenih studenata

VuK nije dosada sustavno pratilo zapošljavanje završenih studenata.

6.6. Suradnja s diplomiranim studentima i predstavnicima poslodavaca u cilju unapređivanja programa

VuK nije dosada sustavno pristupilo ovim aktivnostima VuK je svjesno prednosti koje mogu izazvati akcije navedene ad 6.5. i 6.6. i obećaje da će poduzeti odgovarajuće aktivnosti.

Studenti

7.1. Osiguranje informiranosti studenata

Studenti se nisu žalili na neinformiranost, iako im je usmena predaja najjači izvor informacija.

«Nije samo do VuK da širi informacije svih vrsta već i do želje studenata da primi te informacije» riječi su jednog studenta. VuK treba poraditi na motiviranosti studenata.

Stručno povjerenstvo predlaže da se istraži potreba i mogućnost (troškovi hostinga itd.) korištenja web-mjesta veleučilišta ili elektroničke platforme za učenje radi prijenosa informacija.

7.2. Zadovoljstvo studenata kvalitetom nastave (redovitost, vrste nastave, pripremljenost nastavnika, dostupnost literature)

Studenti nisu imali o tim pitanjima jedinstvena stajališta. Sve ovisi, kažu, o pojedincu nastavniku, studentu, kolegiju. Čak štoviše poneki su začuđeni takvim pitanjima. Stiče se dojam da ne razmišljaju o kvalitet i omogućim poboljšanjima na Veleučilištu na kojem studiraju. Potaknuti studente i zajedno podizati kvalitetu. Pogledati 8.3.

7.3. Osiguranje pristupa elektroničkoj mreži

Vidi točku 2.5.i 5.3.:

Stručno povjerenstvo povezuje odgovor na ovo pitanje s točkom 2.5. i 7.3.ovog Izvješća.

VuK je izjavilo da je vrlo dobro opremljeno računalnom opremom. Navode broj od 224 računala. Sva računala imaju preko Carneta pristup internetu. Međutim 2/3 računala nalaze se u nastavničkim kabinetima, a 1/3 u računalnim učionicama i laboratorijima. Stručno povjerenstvo smatra da VuK treba povećati broj računala i mjesta za učenje u učionicama kao i u biblioteci. Predlaže se da mlađi nastavnici provedu usporedbu po pitanjima točaka 2.5., 5.3. i 7.3.s prestižnim europskim institucijama istog tipa. Pružanjem većeg standarda motiviraju se studenti za učenje i rad.

7.4. Zastupljenost i sudjelovanje studenata u tijelima Veleučilišta u Karlovcu

Zastupljenost je definirana zakonskim i podzakonskim aktima. Studenti nemaju prigovor na zastupljenost.

Usporedba institucije i studijskih programa sa sličnima u Europi

Stručno povjerenstvo detaljno je pregledalo opise nekih studijskih programa (npr. stručni studij mehatronike, stručni studij strojarstva, spec. diplomski stručni studij strojarstva, prehrambene tehnologije). Na osnovi tih opisa (trajanje, kolegiji, ECTS bodovi, itd.) smatramo da su ti programi na istoj razini kao „stručni prvostupnici“ (ekvivalentno „preddiplomskom studiju“) u Flandriji i „stručnom magistru“ (ekvivalentno „diplomskom studiju“) u Nizozemskoj. Odnosno „naprednom prvostupniku“ (orig. „advanced bachelor“) u Flandriji. Pogledati i točku 1.1.

Odlomak 8.1 opisuje strukturu visokog obrazovanja u Flandriji koja izgleda više-manje slična hrvatskoj. Odlomak 8.2 pomaže u boljoj ilustraciji različitih visokih učilišta u Flandriji i relevantnosti za hrvatska.

8. 1. Struktura visokog obrazovanja u Flandriji

U sustav visokog obrazovanja u Flandriji uvedena je struktura u skladu s bolonjskom deklaracijom (tzv. “bachelor-master struktura”) akademske godine 2004./2005. Ta struktura u osnovi se sastoji od kvalifikacija stručnog prvostupnika i sveučilišnog prvostupnika i magistra.

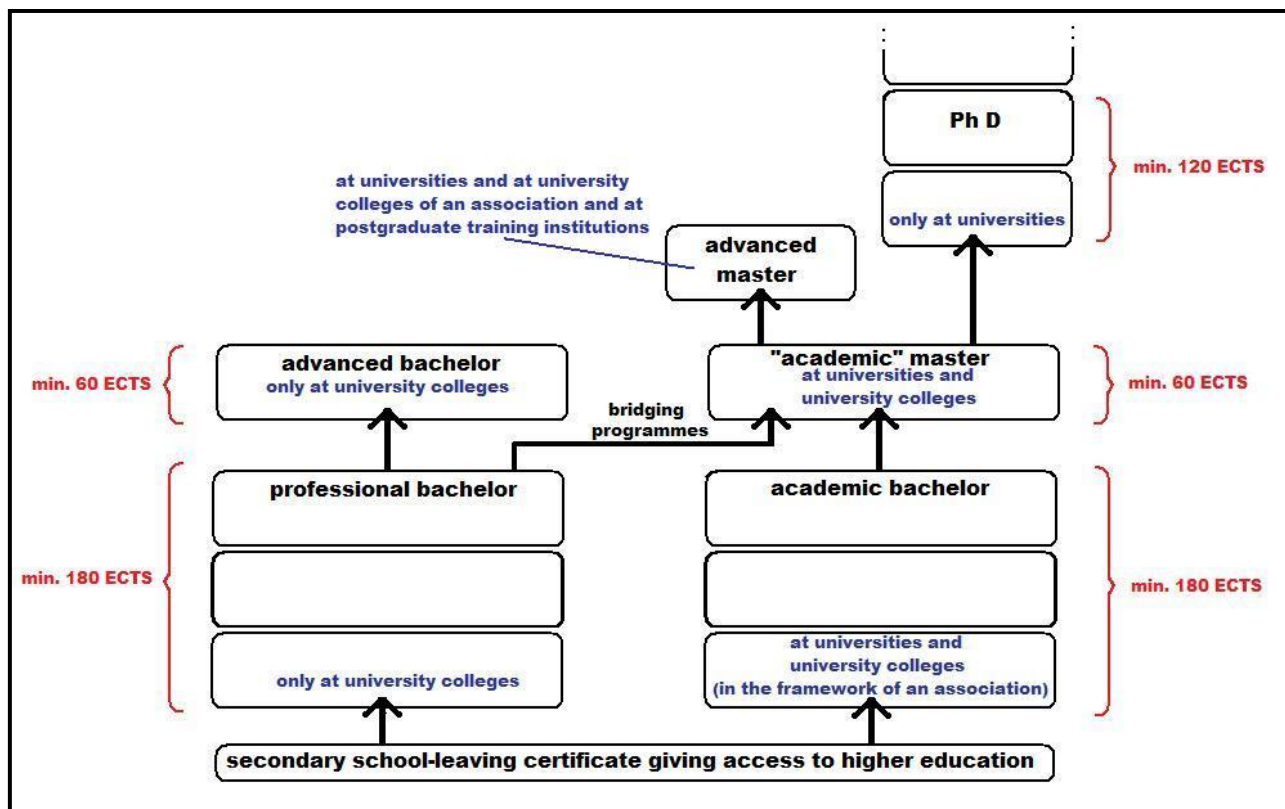
Stručni prvostupnik

Nakon stjecanja barem 180 ECTS bodova, studenti dobivaju kvalifikaciju stručnog prvostupnika. Ta kvalifikacija priprema studente za određene struke u industriji, obrazovanju, trgovini, poljoprivredi, medicini i rehabilitaciji, socijalnom radu, informatici, primjenjenoj umjetnosti ili medijima. Kolegiji su stoga usmjereni na praktičan rad i uključuju razdoblja stručne prakse. Te kvalifikacije dodjeljuju samo veleučilišta.

Neka veleučilišta dodjeljuju programe za specijalizaciju, orijentirane na struku, za osobe koje već jesu stručni prvostupnici. Ti naknadni programi na razini prvog stupnja, tzv. “napredni prvostupnici” (orig. “advanced bachelor”) nose barem 60 ECTS bodova.

Sveučilišni prvostupnik

Kvalifikacija sveučilišni prvostupnik priprema studente za studij na magistarskoj razini. Te kvalifikacije dodjeljuju sveučilišta i neki veleučilišni odjeli. Veleučilišta koja dodjeljuju sveučilišne kvalifikacije to čine kroz suradnju s nekim sveučilištem. Nakon što prikupe barem 180 ECTS bodova, studenti stječu kvalifikaciju sveučilišni prvostupnik.

Magistar

Magistarski studiji nose barem 60 ECTS bodova. Njihova je karakteristika integracija obrazovanja i istraživanja te magistarska disertacija. Ovisno o disciplini neki studijski programu traju dulje (npr. medicina, pravo, psihologija, građevinarstvo). Magistarske programe organizira sveučilište i neki odjeli na veleučilištima u okviru suradnje. Magistarski stupanj je u Flandriji uvijek na sveučilišnoj razini: to je “akademski” magistar. U Flandriji ne postoje “stručni” magistri.

Prijelazni programi mogu biti put prema magistarskim studijima za osobe koje imaju kvalifikaciju stručnog prvostupnika.

Napredni magistarski programi su organizirani na razini sveučilišta, veleučilišta (u okviru suradnje) i ustanovama koje provode poslijediplomsko obrazovanje. Uvjet za upis je magistarski stupanj.

Doktorski stupanj

Doktor je najveća razina specijalizacije u znanstvenom istraživanju. Taj se stupanj zasniva na izvornom istraživačkom projektu za koji je potrebno barem dvije godine (u praksi: četiri) a završava javnim predstavljanjem doktorske teze. Ovu kvalifikaciju dodjeljuju samo sveučilišta iako se istraživanje može provoditi i na veleučilištima, osobito na onima čiji odjeli dodjeljuju sveučilišne kvalifikacije.

Više podataka o strukturu visokog obrazovanje u Flandriji može se pronaći na web-adresi http://www.studyinlanders.be/?navid=454&direct_to=Structures.

8.2. Sveučilišta vs. veleučilišta

Visoko obrazovanje u Hrvatskoj uglavnom je slično flamanskom: s jedne strane sveučilišta, a s druge veleučilišta i visoke škole.

U Flandriji su to “Hogescholen” (“hogescholen” je naziv za učilišta koja su dodjeljivala tehničke kvalifikacije na sveučilišnoj razini, a prethodno su se u međunarodnom kontekstu predstavljala s nazivom *polytechnic*) te visoke škole (npr. visoki tehnički instituti koji su dodjeljivali ne-sveučilišne kvalifikacije). 1995. pojavile su se nove strukture, također pod nazivom “Hogescholen”. Te nove “Hogescholen” u međunarodnom kontekstu predstavljaju se pod nazivom *university college*.

Flamanska sveučilišta izvode sveučilišne studijske programe (sveučilišni prvostupnik, magistar, doktor). Veleučilišta (*university college*) uglavnom dodjeljuju kvalifikaciju stručnog prvostupnika, dok neki odjeli dodjeljuju kvalifikaciju sveučilišnog prvostupnika i magistra (npr. oni odjeli koji su zapravo bivša veleučilišta pod nazivom *polytechnic*). Flandrija je trenutačno u prijelaznom razdoblju tako da će npr. studiji vezani uz “industrijsko inženjerstvo” koji su sada na sveučilišnoj razini (sveučilišni prvostupnik sa 180 ECTS-a i magistar sa 60 ECTS-a) a koji su organizirani u veleučilišnim “odjelima za industrijske znanosti” biti uskoro integrirani u sveučilišta. Studiji građevinarstva (sveučilišni prvostupnik od 180 ECTS-a i magistar od 120 ECTS-a) uvijek su se izvodili na sveučilištima.

Sveučilišta i veleučilišta ne razlikuju se samo po vrsti studija nego i po istraživačkim aktivnostima. Na sveučilištima istraživanje je pretežno bazično, a npr. na veleučilišnim odjelima za industrijske znanosti istraživanje je pretežno mješavina bazičnog i primjenjenog. Na veleučilišnim odjelima koji dodjeljuje ne-sveučilišne kvalifikacije istraživanje tek započinje i pretežno je samo primjenjeno. To jako utječe na vrstu osoblja koja je potrebna za potrebe istraživanja. Na sveučilištima i veleučilišnim odjelima za industrijske znanosti koji dodjeljuju sveučilišne kvalifikacije, akademsko

osoblje (“profesori”) moraju imati doktorat. Istraživačke vještine i iskustvo važniji su od didaktičkih kompetencija. Broj istraživačkih projekata i članaka u znanstvenim časopisima su vrlo važni pokazatelji za zapošljavanje i napredovanje. Na veleučilišnim odjelima koji dodjeljuju stručne kvalifikacije kod zapošljavanja su važnije didaktičke vještine potencijalnih kandidata. Studentima koji dolaze na takve odjele treba više potpore i objašnjavanja nego studentima na sveučilištu. U odjelima su studijski programi, pa čak i istraživanje više orijentirani na praksu i osoblje treba blisko surađivati s privredom. Na veleučilištima koja nude stručne kvalifikacije nastavnici može napredovati do različitih razina bez doktorata, ali ne i do razine "profesora". Većina flamanskih veleučilišta za takvu vrstu obrazovanja čak traži diplomu iz polja pedagogije.

Tijekom naše posjete veleučilištu u Karlovcu vidjeli smo obrazovni program koji završava sa stručnim kvalifikacijama, a koji je sličan našima. Malo smo bili iznenađeni uvjetima za izbor u znanje višeg predavača za veleučilišta. Ti su uvjeti vrlo slični onima koji su potrebni na flamanskim veleučilištima i odjelima za industrijske znanosti na veleučilištima. Mislimo da je to jedna mana hrvatskih veleučilišta općenito te naravno, veleučilišta u Karlovcu: standard za nastavnike nije prilagođen vrsti obrazovanja koju pružaju veleučilišta kao i studentima koji se na nj upisuju. Stoga smatramo da je bolji uvjet da nastavnici pokažu pedagoške vještine nego da imaju doktorat.

Postoje još neke sličnosti između visokog obrazovanja u Hrvatskoj i u Flandriji. Imamo osjećaj da veleučilište u Karlovcu mora ostvariti neke standarde, a da nema dovoljna financijska sredstva. To je vjerojatno posljedica neizbalansirane zastupljenosti u službenim tijelima koja donose odluke.

Završna riječ / sažetak

U ovom poglavlju Stručno povjerenstvo navodi listu važnijih primjedbi i sugestija redosljedom kako se i pojavljuju u poglavljima Izvješća, jer smatra da predložena lista može pomoći i olakšati pristup i realizaciju akcijskog plana unapređenja VuK.

1. Stručno povjerenstvo ne može detaljno zaključivati o učinkovitosti i dinamici razvoja VuK bez uzimanja u obzir mnogo drugih čimbenika koji ne ovise o ambicijama i aktivnostima VuK, kao i bez šire usporedbene studije o drugim veleučilištima u Hrvatskoj.
2. U nastavnim programima na razini stručnih studija (posebice u programima prvostupnika (bachelor) ne treba ulaziti u uske specijalizacije, jer to završenim studentima smanjuje mobilnost i zapošljivost na tržištu rada, a što je upravo suprotno načelima bolonjskog procesa. Od tog pravila može se odstupiti ako za usku specijalnost postoji opravdan razlog, zahtjev odnosno naručitelj.
3. Stručno povjerenstvo predlaže VuK da priredi pisane Strateške planove razvoja, sa svim aktivnostima, mjerama, hodogramima, odgovornim osobama za provedbu plana te potrebnim budžetom i da s tom Strategijom upozna i nastavnike i studente i, prije svega, Osnivača VuK (odgovorno Ministarstvo i Vladu Republike Hrvatske).
4. U Belgiji samo nekoliko visokih učilišta ima certifikat ISO 9001. Taj certifikat, koji je vrlo raširen u industriji tražen je zbog prestiža koji donosi. Ako je to jedini razlog za njegovu primjenu, on uskoro postaje opterećenje, a ne dobrobit za organizaciju. VuK pokrenulo je postupak uspostave sustava kvalitete u skladu s ISO 9001. Veleučilište to čini (citiramo) -da bi razvilo jednostavnu, efikasnu organizaciju i da bi uspostavilo «trajni nadzor»-. Međutim, certifikat ISO 9001 ne jamči nikakvu kvalitetu proizvoda ili usluga, on potvrđuje da se primjenjuju formalizirani postupci. No, Stručno povjerenstvo prepoznaje da certificiranje može biti od velike pomoći u podizanju kvalitete studijskih programa.
5. Stručno povjerenstvo savjetuje VuK, da, ako ne postoje dokumenti s opisom mehanizama i programa praćenja uspjeha i napredovanja studenata, stečenih

- kompetencija na kraju studija, te praćenja zapošljavanja završenih studenata, priredi te dokumente. Aktivnosti koje proizlaze iz takvih dokumenata su i mjere koje utječu na daljnje poboljšanje kvalitete i ugleda institucije.
6. Predlaže se i uvođenje dodatnih pedagoških kriterijaza novo nastavno osoblje kao i poticaja za nastavno osoblje u skladu sa pedagoškim vještinama. To može biti mjera za poboljšavanje znanstvene, stručne i nastavne kompetencije na međunarodno usporedivoj razini, a time i povećanje ugleda veleučilišta.
  7. VuK treba tehnički i sadržajno poboljšati web stranicu. Preporuča se i dio sadržaja objaviti na engleskom jeziku.
  8. Povećati broj računala i mjesta za učenje u učionicama i u biblioteci.
  9. Razmotriti modernizaciju komunikacije i nastavnih metoda te posebice metode provjere znanja.
  10. Stručno povjerenstvo predlaže uvođenje mjera koje bi rezultirale zapošljavanjem mlađek nastavnog kadra, kao i za povećanje kompetentnosti zaposlenih, posebice usavršavanje u komunikaciji i metodama prenošenja znanja, uključujući i IT komunikaciju i strane jezika. Poželjna je i razmjena nastavnika s prestižnih europskih veleučilišta. Otvarati radna mjesta tamo gdje je velika opterećenost nastavnika nastavom!
  11. Stručno povjerenstvo ne odabira da VuK investira «vlastiti prihod» (od školarina) u adaptaciju zgrada i okoliša umjestu u nastavni proces i njegovu kvalitetu, te predlaže hitne pregovore s Ministarstvom, odnosno s potencijalnim investitorima.
  12. Raspoloživi prostor za studentsku referadu je premalen.
  13. Stručno povjerenstvo je uočilo da je većina knjiga referentna (u knjižnici strojarstva), iako su izdanja stara. Neka izdanja sežu u sedamdesete i osamdesete godine prošlog stoljeća. Studenti ne mogu pratiti aktualni razvoj struke jer nema odgovarajućih časopisa. Članak 4. Kriterija za vrednovanje kaže da obvezna literatura mora biti dostupna u knjižnici Veleučilišta!
  14. VuK treba hitno informirati nastavnike i studente o važnosti anketiranja studenata i razraditi sve faze tog procesa.

Dodatak izvješću

Članak koji će se objaviti u zborniku radova 13. međunarodne konferencije o znanosti, industriji i transportu s informatičkom podrškom "TRANSCOMP 2009." (Zakopane – Poljska)

e-ankete

projekti za poboljšavanje

elektroničke platforme za učenje

Emiel BILLIET

Erwin SMET

E-ANKETE KAO POTICAJ ZA PROJEKTE ZA POBOLJŠAVANJE

Na našem veleučilištu imamo višegodišnje iskustvo u korištenju anketa za dobivanje povratnih informacija od naših studenata. Korištenje tih upitnika je dio naše kulture kvalitete. Cilj je prikupiti podatke o obrazovnom procesu što je jedan od koraka u Demingovom ciklusu. Prije mnogo godina, kada smo prvi put počeli koristiti ankete, one su bile dostupne u papirnoj verziji i studenti su morali ispuniti ankete za sve kolegije koje su pohađali određene godine. Broj odgovora često je bio razočaravajući. Studenti nisu bili zadovoljni jer su morali ispunjavati mnogo dokumenata. Shvatili smo da su potrebne određene promjene. Umjesto da od studente tražimo povratnu informaciju o svim kolegijima na nekoj godini, napravili smo selekciju i sada provjeravamo samo trećinu kolegija svake godine. Postupak dobivanja povratne informacije organizirali smo tako da se tijekom tri godine provjere

svi kolegiji. Ako se pojavi novi kolegij ili problem vezan uz određeni kolegij, možemo povećati učestalost provjere za taj kolegij. Dodatna motivacija za studente bilo je korištenje elektroničke platforme za učenje u svrhu ankete. Time smo proces približili korisnicima. Obrada anketa također je postala jednostavnija. Same ankete su samo jedna strana priče. Jednako je važno otkriti na što točno studenti misle kada daju pozitivnu ili negativnu ocjenu. Jednom godišnje organiziramo sastanak sa studentima na kojem razgovaramo o podacima koje smo pribavili putem anketa. Pokrenuto je nekoliko projekata za poboljšavanje u skladu s rezultatima ovog sastanka i anketama. Elektronička platforma za učenje samo je jedan korak na putu prema prikupljanju i obradi podataka. Sada želimo otići korak dalje te namjeravamo kupiti profesionalni softver za tu namjenu. Provedena je analiza tržišta.

1. UVOD

U svakom dobro kontroliranom procesu potrebno je redoviti prikupljati relevantne podatke da bi proces ostao "pod nadzorom". Obrazovni proces nije nikakva iznimka tog pravila. Prikupljanje podataka o obrazovnom procesu jedan je od koraka Demingovog ciklusa kako bi se održala dobra praksa i poboljšali slabiji dijelovi. Na našem veleučilištu imamo više od deset godina iskustva u korištenju anketa da bismo dobili povratne informacije od naših studenata. Studenti moraju ispuniti anketu za svaki kolegij (kolegij se sastoji od barem jednog ECTS boda). Kada smo počeli koristiti ankete, bile su samo u papirnatom obliku i za njihovu obradu trebalo je dosta vremena. To je bio glavni razlog što smo prije nekoliko godina odlučili iskoristiti platformu za elektroničko učenje na našem veleučilištu. U ovom članku opisat ćemo kako trenutačno koristimo tu platformu za učenje i zašto se namjeravamo prebaciti na profesionalni softver za upravljanje ocjenjivanjem.

2. ANKETA

Glavni cilj ankete koju koristimo je prikupljanje točnih podataka o kvaliteti kolegija koje želimo ocijeniti. U pravilu, anketa se sastoji od pet dijelova: sadržaj, mentorstvo, ispit, praksa i opterećenje. Za svaki dio ponuđene su tri ili četiri izjave i student se mora izjasniti koliko se slaže koristeći ocjene u rasponu od 1 ("Uopće se ne slažem") do 10 ("U potpunosti se slažem"). Student također može navesti da nema nikakvog stava o tom pitanju.

Tab. 1 Izjave povezane sa SADRŽAJEM

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	bez
Ukupno, smatram da je sadržaj ove akitvnosti ("kolegija") bio "dobar".											
Sadržaj je jasno i logički strukturiran.											
Materijali za kolegij (knjige, prezentacije, bilješke, program...) je prilagođen sadržaju kolegija.											
Sadržaj kolegija u skladu je s njegovim planiranim ciljevima.											

Ovaj upitnik također ostavlja mogućnost odgovora na 2 pitanja otvorenog tipa: "Što je dobra strana ovog kolegija koju bi trebalo zadržati?", "Što je loša strana koju treba popraviti?".

3. POSTUPAK

Zajedno s ostalim nastavnicima voditelj studijskog programa izrađuje plan za provjeru jedne trećine kolegija tijekom akademske godine. To se izrađuje na takav način da se tijekom tri godine provjere svi kolegiji. Ako se pojavi novi kolegij ili problem vezan uz pdređeni kolegij, može se povećati učestalost provjere za taj kolegij. Nastavnik također može zatražiti provjeru svog kolegija. Prodekan koji je odgovoran za postupak provjere prikuplja zahtjeve za provjerom na početku svake akademske godine. Na osnovi te informacije on planira provjeru za tekuću akademsku godinu. Provjera određenog kolegija provest će se samo nakon što se provedu sve aktivnosti (uključujući provjeru znanja). Naravno, važno je i da se ne čeka dugo nakon što je kolegij gotov – stoga je vrlo teško dobro organizirati vrijeme za provjeru. Upitnik se stavlja na

elektroničku platformu za učenje ("e-upitnik") te je studentima na raspolaganju ograničeno vrijeme. Kad upitnik više nije dostupan studentima, tajnik prebacuje sirove podatke iz upitnika u Excel tablicu. Izvršava se makro naredba koja generira izvješće. To se izvješće šalje voditelju studijskog programa i nastavniku koji se ocjenjuje.

4. IZVJEŠĆE

Izvješće se kreira na takav način da možemo brzo dobiti pregled rezultata. Pomaže upotreba smileya na obojenoj pozadini (ilustracija 1). Kada određena izjava dobije 70% ili više, cilj je postignut (vidjeti primjer na tablici 2). Kada su rezultati između 60% i 70%, potreban je *follow-up*, ali nije hitan. Izjava koja dobije manje od 60% označava problem i zahtijeva *follow-up* (s visokom prioritetom).

Tab.. 2.. Primjer (dijela) izvještaja

QUESTIONNAIRE FOR STUDENTS			
	Academic year: 2008-2009 Course: Robotics Teacher: Erwin Smet	appreciation	
1 CNT Overall	Overall, I judge the content of this activity ("course") as "good".	80	😊
2 CNT Structure	The content is logically and clearly structured.	77	😊
3 CNT Material	The course material (books, presentations, notes, syllabus, ...) is adjusted to the content of the course.	79	😊
4 CNT Goals	The content of the course is in accordance with the presupposed goals of it.	50	😞
1 COA Overall	Overall, I judge the coaching of this activity ("course") as "good".	76	😊
2 COA Motivation	The way of coaching stimulates me..	60	😐
3 COA Competences	The way of coaching helps in a adequate way to obtain knowledge, skills and attitudes.	52	😞
4 COA Communicatio	There is enough open communication between coache(s) and studentes.	70	😊
1 EVA Overall	Overall, I judge the evaluation (exams, ...) of this activity ("course") as "good".	73	😊
2 EVA Criteria	The criteria of evaluation are clear enough.	76	😊
3 EVA Werkvomen	The way of evaluating is adjusted to the way of teaching (ex cathedra, lab sessions, etc.).	74	😊
4 EVA Verwerking	The evaluation takes also my personal input into account.	62	😐
		legend:	
		The target is reached, because appreciation >=70.	😊
		Needs follow-up, because appretiation is >=60 and <70.	😐
		Needs follow-up (high priority), because appreciation <60.	😞
Response:	28		
Expected:	45		
Response ratio:	62%		

Izvješće ne prikazuje samo rezultate o izjavama nego i odgovore na otvorena pitanja.

5. DIJALOG I POKRETANJE PROJEKATA ZA POBOLJŠANJE

Prikupljanje anketa i generiranje izvješća je jedan dio procesa, ali što kasnije raditi sa njima? Da bismo dobili odgovor na to pitanje jednom godišnje organiziramo dijalog (sastanak) sa studentima svih studijskih programa. Taj se dijalog zasniva na podacima koje smo prikupili ankektom, ali nije ograničen samo na njih. Neovisni predsjednik

(nastavnik) vodi raspravu. On nije uključen niti u jednu aktivnost na tom studijskom programu. To je važno da bi se stvorila nezavisna točka gledišta. Predsjednik prikuplja izvješća iz svih anketa koje se odnose na određeni studijski program. Njegov je zadatak otkriti na što su studenti ciljali kada su neke aspekte ocijenili kao pozitivne ili negativne.

Rasprava obično počinje sa šestero studenata treće godine koji raspravljaju o kolegijima na toj godini studija. Nakon pola sata, šest studenata druge godine pridružuju se sastanku te se raspravlja o kolegijima na drugoj godini studija. Nakon još pola sata priključuju se studenti prve godine. Važno je da studenti viših godina ostanu u grupi. Oni mogu postaviti određene komentare u širu perspektivu. Stariji studenti često znaju zašto se neki kolegij predaje na određeni način, zašto se koristi određeni nastavni materijal i čak i zašto je taj kolegij stavljen u nastavni plan njihovog studija. Studentima je lakše prihvatiti odgovore od njihovih (starijih) kolega nego od nastavnika.

Na kraju razgovora predsjednik ili voditelj studijskog programa daje povratne informacije o ostvarenim poboljšanjima koja su zasnovana na prošlogodišnjim komentarima. To je vrlo važno za studente jer tako shvaćaju da ankete i razgovor imaju svoju stvarnu primjenu u praksi.

Općenite napomene tijekom razgovora i ankete navode se u projektima za poboljšanje studijskog programa (vidi tablicu 3). Napomene koje su osobne ili povezane s određenim nastavnikom tretiraju se kao povjerljive te one postaje dijelom godišnjeg vrednovanja obavljanja posla između nastavnika i voditelja studijskog programa. Tada se dogovara oko pojedinačnih poboljšanja (1).

Tab. 3. Poster s projektima za poboljšanje

K G	ELEKTROMECHANICS	IMPROVEMENT PROJECTS 2009/2010										Situation on : 30/10/2009	
		project description & coordinator	September 2009	October 2009	November 2009	December 2009	January 2010	February 2010	March 2010	April 2010	May 2010	June 2010	September 2010
1	Modernise the lab of robotics. Erwin S.	Pp	D	D	D	D	D	C	A				
	Comment:												
2	Planning and follow-up of final project works. Eddy J.	Pd	Pa/Pp	D	D	D	D	C	A				
	Comment:												
3													
	Comment:												
Milestones of a project: Pd = project definition Pa = analysis Pp = actions planned D = actions executed C = evaluation A = implementation planned executed delayed													

6. PROBLEMI

U našem odjelu za industrijske znanosti i tehnologiju često nemamo visok odziv studenata (za razliku od drugih odjela kao što je pedagoški). Iako okruženje za elektroničko učenje omogućuje studentima da jednostavno odgovore na anketu od kuće, studenti to ne čine u dovoljno velikom broju. Stoga sada planiramo ankete na kampusu, u sklopu redovnih aktivnosti u računalnoj učionici. Prednost je ne samo u tome da studenti nemaju ispriku što nisu ispunili anketu, nego ih to što im možemo dati dodatne usmene upute ili informacije. Prema našem iskustvu, to je često važno kod pitanja koja su vezana uz opterećenje (vidi tablicu 4).

Studentima je teško procijeniti vrijeme koje su uložili u određeni kolegij. To je kao posljedicu imalo veliki broj odgovora "Nisam u stanju..." To je također tipični fenomen na odjelu za industrijske znanosti i tehnologiju. Naši studenti vole davati egzaktno odgovore. Radije neće odgovoriti nego odgovoriti približno.

Tab. 4. Izjave vezane uz OPTEREĆENJE

Ukupno procijenjeno vrijeme potrebno za ovaj kolegij ("sve": kontakt sati, zadaće, izleti, ispiti i sl.) je X sati.	manje od X 20%	između X – 20% i X + 20%	više od X + 20%	Ne mogu procijeniti to vrijeme.
Zbog odnosa između bodova i vremena potrebnog za kolegij (1 bod $\cong$ 25 sati), broj ECTS bodova koje nosi ovaj kolegij je...	preman	odgovarajuć	prevelik	Ne mogu procijeniti.
U odnosu na druge kolegije mog studijskog programa, opterećenje ovog kolegija je...	nisko	normalno	visoko	Ne mogu procijeniti.

Ponekad se ankete i dalje distribuiraju u papirnoj verziji. Naše administrativno osoblje potom mora unijeti ispunjeni obrazac u softver. To za njih znači dodatni posao, ali se nekad ne može izbjeći. Jedan razlog za korištenje papirne verzije je nekompatibilnost softvera s Mac računalima koje se koriste u nekom studijskom programu (npr. fotografija).

Prije više godina odlučili smo se za ograničeni skup fiksnih pitanja (većina zatvorenog tipa; samo dva su otvorena). Prednost te metode je usporedivost između kolegija i mogućnost uočavanja kako je neki kolegij evoluirao tijekom godina. Osim tih fiksnih pitanja, nastavnici nekog studijskog programa mogu odlučiti dodati dva, tri ili četiri pitanja.

7. ZAKLJUČAK

Korištenje elektroničke platforme za učenje kao sredstva putem kojeg će student ispuniti anketu pokazalo se kao iskorak prema jednostavnijem postupku. To nam je također pomoglo u obradi anketa. Zbog nekoliko razloga neke ankete ne ispunjavaju se elektronski.

Jednom godišnje organizira se sastanak sa studentima na kojima se raspravlja o podacima koje smo prikupili od anketa za određeni studijski program. Započeto je nekoliko projekata za poboljšanje u skladu s rezultatima ovog sastanka i anketa. Korištenje elektronske verzije anketa daje nam veću fleksibilnost u organiziranju povratne informacije. Tijekom posljednjih akademskih godina uočili smo veći postotak odgovora i povećanje povezanih projekata za poboljšanje.

Elektronička platforma za učenje bila je prvi korak prema prikupljanju i obradi podataka. No, sada želimo krenuti korak dalje te u tu namjenu namjeravamo kupiti profesionalni softver. Provedena je analiza tržišta.

8. BIBLIOGRAFIJA

- [1] Billiet E. & Smet E.: *Visualizing improvement projects: more than ten years of experience*, In: *Proceedings of The 5th International Seminar on the Quality Management in Higher Education (12.-14. lipnja 2008.)*, tehničko sveučilište "Gheorghe Asachi", Iasi, Tulcea, 2008.

7.5.6. VELEUČILIŠTE U POŽEGI

Prof.dr.sc. T. Žimbek

IZVJEŠĆE STRUČNOG POVJERENSTVA ZA VANJSKO VREDNOVANJE VELEUČILIŠTA U POŽEGI

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje (NVVO) na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, temeljem članka 7. i stavka 2., točke 6., te članaka 16.-18. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN, br. 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) kao i *Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta* (NN br. 39/05), donosi Zaključak o imenovanju Stručnog povjerenstva (Povjerenstvo) zaduženog za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Veleučilišta u Požegi (VuP) u sastavu:

1. Prof.dr.sc. Tito Žimbek, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik
2. Prof.dr.sc. Boris Podobnik, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, član
3. Prof.dr.sc. Zlatko Ćesić, Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu, član
4. Prof. Marc Wijnants, Karel de Grote University College, Belgija, član
5. Lina Tomašić, studentica Veleučilišta VERN, članica

Povjerenstvo je provelo vrednovanje Veleučilišta u Požegi (VuP) u vremenu od 1. do uključivši 3. lipnja 2009. godine, prethodno proučivši Samo-analizu i Tablice uz Samo-analizu, koje je - prema Uputama NVVO - izradila Radna skupina VuP.

Povjerenstvo je u navedenom vremenu provelo postupak vrednovanja VuP, koje je uključivalo sljedeće:

1. Sastanak s Dekanom, prodekanima (za nastavu i za razvoj) i ostalim članovima Stručnog vijeća VuP;
2. Sastanak s Radnom skupinom zaduženom za izradu Samo-analize i sa članovima Povjerenstva za praćenje kvalitete na VuP;
3. Obilazak nastavnog objekta odnosno poligona na kojima se provodi stručna nastava u okviru dva stručna studija Poljoprivrednog odjela;

4. Obilazak zgrade VuP (predavaonica, knjižnice, inf. učionice, laboratorija, studentske referade, radnih kabineta nastavnika i suradnika i drugih pratećih sadržaja) te prisustvovanje nastavi ;
5. Sastanak sa studentima VuP;
6. Sastanak s nastavnicima VuP;
7. Sastanak s pročelnicima oba Odjela VuP;
8. Sastanak Povjerenstva i izrada natuknica za Završno izvješće o vrednovanju VuP;
9. Završni sastanak Povjerenstva sa Čelništvom VuP.

Temeljem navedenog kao i naknadno dostavljenih priloga (primjedbi i prijedloga) od članova Povjerenstva, Predsjednik Povjerenstva izrađuje Nacrt završnog Izvješća Stručnog povjerenstva za vanjsko vrednovanje Veleučilišta u Požegi kojeg, putom koordinatore gđice Viktorije Juriša iz Agencije za znanost i visoko obrazovanje (Agencija), šalje članovima Povjerenstva na suglasnost i možebitne primjedbe i dopune.

Nakon dobivanja suglasnosti članova Povjerenstva, Predsjednik izrađuje konačnu inačicu završnog Izvješća Stručnog povjerenstva za vanjsko vrednovanje Veleučilišta u Požegi i upućuje je Agenciji na daljnji postupak.

Na osnovi provedenih uvida, Povjerenstvo za vanjsko vrednovanje Veleučilišta u Požegi (putem Agencije za znanost i visoko obrazovanje) podnosi Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje slijedeće

IZVJEŠĆE

RAZVOJ USTANOVE

VuP utemeljeno je Odlukom Vlade Republike Hrvatske 21. svibnja 1998. godine kao javna visokoškolska ustanova. Temeljem Dopusnice Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ), od 17. prosinca 1999. godine, VuP je Rješenjem Ministarstva od 11. veljače 2002. godine upisano u Upisnik visokih učilišta Ministarstva. Po stupanju na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju odnosno iz toga Uredbe o osnivanju Veleučilišta u Požegi, Veleučilište u Požegi prilagodilo je svoj Statut. Prema Statutu, VuP je javno visoko učilište koje obavlja djelatnost visokog obrazovanja putem ustrojavanja i izvođenja stručnih i specijalističkih studija, te obavlja stručnu i znanstvenu djelatnost. Reformom visokog obrazovanja (bolonjski proces), VuP je prilagodilo svoje nastavne planove i programe te je počevši od ak. god. 2005./06. dobilo privremene Dopusnice za izvođenje četiri studijskih programa za stručne studije (SS) i to iz područja društvenih znanosti: (1.) SS Računovodstvo; (2.) SS Trgovina; (3.) SS Upravni studij; te iz područja biotehničkih znanosti (4.) SS Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo, a od ak.god. 2007./08. za (5.) SS: Prehrambena tehnologija. Godine 2008. VuP dobilo je od MZOŠ trajne Dopusnice za sve prije navedene SS. U 2008. godini VuP uvodi sustav osiguranja kvalitete u Planu 2005. do 2010. godine, a u travnju 2009. godine Plan razvoja Veleučilišta u Požegi za razdoblje 2009. – 2011. godine.

Temeljem razgovora sa Čelništvom i uvidom u akte i dokumentaciju, Povjerenstvo zaključuje da je u razvoju VuP sve do ak. god. 2007./08. bio znatan udio vanjskih nastavnika i suradnika u nastavi, kao i na ključnim upravnim funkcijama da bi se promjenom Statuta uvjetovalo da u čelništvu VuP mogu biti samo vlastiti nastavnici. Dužnost preuzima novi dekan i dva prodekana, povećava se broj i udio vlastitog nastavničkog kadra (napredovanjem u zvanja), a također se provode i druge značajne aktivnosti (obnova i izgradnja te opremanje nastavnih objekata i drugo) te se time

poboljšavaju opći uvjeti funkcioniranja. Sve spomenuto pridonijelo je povećanju kvalitete i učinkovitosti VuP.

U Planu razvoja VuP za razdoblje od 2009. do 2011. godine, koje je Povjerenstvo dobilo na uvid, istaknut jedan od bitnih ciljeva daljnjeg povećanje zastupljenosti vlastitog nastavničkog kadra, uz potporu njihovog usavršavanja i napredovanja. Također se predviđa uvođenje novih studijskih programa SS kao i izvođenje specijalističkog diplomskog stručnog studija (u postupku vrednovanja/dobivanja Dopusnice).

I. OSTVARIVANJE MISIJE, RACIONALNOST USTROJA, REGULATIVNA DOKUMENTACIJA, POVEZANOST S LOKALNOM ZAJEDNICOM U OKRUŽJU, PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI

Misija

Za navedenu *misiju* VuP prema Samo-analizi, Povjerenstvo drži da je preopćenita, tj. nedovoljno primjenjena posebnostima stručnih studija koji se izvode na ovom veleučilištu. Misija je starijeg datuma i nije prilagođena bolonjskom procesu. Općenita je i neodređena. Stoga Povjerenstvo predlaže da se tekst utoliko preoblikuje. Međutim, u svom osnovnom obliku, VuP ispunjava svoju misiju, odnosno da školovanjem ostvarena razina znanja omogućuje završenim studentima uključivanje na tržište rada. Povjerenstvo je u razgovoru sa studentima-polaznicima kao i s nekoliko završenih studenata steklo u tom pogledu povoljan dojam. (Nažalost u Samo-analizi nedostaju potpuniji podatci o zapošljavanju kao i daljnjem kretanju završenih prvostupnika.). Nije spomenuta geneza i verifikacija prikladnosti različitih studijskih programa. Postoji li interakcija s stručnim područjem ili s diplomiranim polaznicima VuP (*alumni*)? Naime jedan broj diplomiranih polaznika VuP je zaposlen u bližoj regiji. U kontekstu konačnog projekta postoji suradnja s regijom (s bližim okruženjem).

VuP posjeduje Statut i ima valjanu Dopusnicu za studije koje izvodi. Povjerenstvo je mišljenja da je VuP logično i funkcionalno ustrojeno. Postojeći stručni studiji Poljoprivrednog odjela uzimaju u obzir potrebu za stručnim kadrom uvjetovanu tradicijom kraja i povoljne okolišne uvjete, dok su studiji Društvenog odjela logična nadogradnja koji pružaju mogućnost zaposlenja u širokom polju gospodarskih djelatnosti te državne i lokalne uprave i samouprave.

Ustroj, uprava, stručne službe

Ustroj VuP u sadašnjem broju od pet SS (uzevši u obzir dva različita znanstvena područja), čini se funkcionalan. Naime, dvije ustrojbene jedinice, Odjeli, nositelji su izvedbe SS, stručnog i znanstvenog rada, posebno svaki za svoje znanstveno područje (društveno i poljoprivredno), s Pročelnikom i Stručnim vijećem. Kako se radi o razmjerno maloj ustanovi, problemi koji se javljaju u provedbi osnovnih djelatnosti mogu se brzo i učinkovito rješavati u okviru postojeća dva Odjela (katkada i bez

formalnih sastanaka). Ukupni nastavnički kadar je razmjerno malobrojni i njihov kontakt je intenzivan; mnoštvo problema se može riješiti izravnom komunikacijom u „hodnicima“ ustanove.

Shodno provedenim razgovorima odnosno pruženim odgovorima na pitanja kao i priloženoj dokumentaciji, Povjerenstvo je steklo dojam da organizacija osnovnih djelatnosti dobro funkcionira, prodekani i pročelnici mlađe su dobi, aktivni i zainteresirani za posao koji obavljaju te spremni za prihvaćanje korisnih sugestija i u dobroj su suradnji s dekanom, nastavničkim kadrom i studentima te stručnim službama. U provjeri funkcioniranja stručnih službi, posebno poslova studentske referade i informatičara, pokazalo se da postoji dobra komunikacija sa studentima u rješavanju odnosnih poslova (prijave ispita, zabilježba ocjena, rad *studomata*) zatim dostupnost statističkih podataka kao i ažurno opsluživanje rada računalne opreme za studente, nastavnike i stručne službe. U prilog povoljnoj ocjeni funkcionalnosti ustroja i organiziranja djelatnosti je postojanje odgovarajućeg nastavnog i pratećeg prostora kao i opreme (novouređena zgrada VuP, prateći sadržaji te vlastito pokušalište Poljoprivrednog odjela), premda se iz spomenutog Plana razvoja te provedenih razgovora s Upravom može zaključiti da je nužna daljnja dogradnja i poboljšanje postojećih uvjeta za povećanje učinkovitosti osnovne i prateće djelatnosti VuP, informacijskog sustava i nastavnih poligona. VuP koristi SWOT analizu na regularnoj osnovici (za 2006. i 2009. g.) sa svrhom svog strateškog marketinškog planiranja. No, nijedan dokument VuP ne može točno pokazati akcije za poboljšanje glede slabosti i prijetnji koje su istaknute u 2006. godini. Izvješće (Samo-analiza) govori o različitom stanju u 2009. godini u usporedbi s 2006. godinom. Međutim SWOT analiza treba biti progresivni proces poboljšanja slabih značajki obrazovanja.

Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava

Povjerenstvo je dobilo na uvid osnovne pravne akte VuP (Statut, pravilnike), te izvode iz zapisnika Povjerenstva za praćenje kvalitete, a također i Statut Studentskog zbora VuP. Ukupno postoji 15 pravilnika, tri poslovnika i Etički kodeks, a također je izrađen Razvojni plan s naznačenim strateškim odrednicama za razdoblje od 2009. do 2011. godine. Povjerenstvo zaključuje da su pravilnicima pokriveni ključni dijelovi funkcioniranja VuP, kako za djelatnike tako i za studente. Povjerenstvo je, međutim,

izrazilo prigovor na sadržaj Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na VuP jer je vrlo općenit, bez razrade točnih prava i obveza članova odnosnog povjerenstva. Isto tako, postojeći Pravilnik o studiranju je sažet, preopćenit i nerazrađen. S obzirom da VuP kvalificirano za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom sukladno normi ISO 9001:2008, za očekivati je da će ovaj nedostatak biti otklonjen. Ustanovljeno je također da, iako nije navedeno u Samo-analizi, ne postoje pisana izvješća ovog povjerenstva već samo zapisnici sa sastanaka.

Sustav javnog predstavljanja djelatnosti putem web-stranice je podroban i pruža dostatne obavijesti o VuP, a uspostavljen je kvalitetan interni i eksterni sustav informiranja. Web stranica je atraktivna. No, za uklapanje Erasmus –studentata ne postoji web stranica na engleskom.

Informatička služba je kvalitetno organizirana, ali samo s jednom osobom (?) zaduženom za njezino funkcioniranje (hardver i softwer podrška), uspostavljena je bežična računalna mreža u zgradi VuP, a primjenjuje se i sustav ISVU. Informatički kabinet nudi studentima mogućnost neprekidnog pristupa internetu, skeniranja i ispisa dokumenata između. Veći dio komunikacije između studenata i nastavnika odvija se internetom.

Povezanost s lokalnom zajednicom i djelovanje u okružju

Shodno viziji i strategiji te planu razvoja, VuP u svojem djelovanju kao *condicio sine qua non* postavlja nužnost povezivanja s poduzetničkim sektorom i lokalnom zajednicom, kako u osiguranju stručne prakse svojih studenata (uz vlastite poligone, VuP ugovorno osigurava oko 80 nastavnih baza u ustanovama i firmama u okružju za obavljanje studentske stručne prakse) tako i u usmjerenosti obrazovanja studenata prema potrebama navedenih subjekata (mogućnosti zaposlenja). Stoga Povjerenstvo drži da je suradnja s lokalnom zajednicom i gospodarstvom zadovoljavajuća, premda je određeni nedostatak nepostojanje stručnih projekata na razvoj domaćeg gospodarstva, ali je suradnja izražena kroz pružanje ekspertnih usluga nastavnog kadra, poglavito Poljoprivrednog odjela. Istraživanje zadovoljstva poslodavaca i tržišta rada teže je provedivo jer veliki broj studenata sa stalnim mjestom prebivališta iz okolnih mjesta izvan Požege, u koje se vraćaju nakon završetka studija. Ipak, iz pojedinačnih primjera zapošljavanja završenih studenata, vidljivo je da kod određenih poslodavaca postoji

potreba za odgovarajućim kadrom s VuP, a što se posebno odnosi na studente koji su završili stručni studij Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo. Ono što ostaje kao važna zadaća to prikupljanje na regularnoj osnovi obavijesti (iskustva) završenih studenata kao i obavijesti s tržišta rada, kao pretpostavke za ocjenu odnosno vrednovanje postojećih planova i programa studija.

Promidžba

VuP organizira promidžbene aktivnosti kao: „Dani otvorenih vrata“, „Dani karijera“, suorganizira međunarodnu konferenciju „*Vallis aurea*“, te se provodi usmenu promidžbu po srednjim školama u bližem okruženju. VuP također izdaje brošuru „*Vodič za studente*“.

PRIJEDLOZI:

- **Preoblikovanje misije VuP, s naglaskom na praćenje „sudbine“ završenih studenata, detaljnijom analizom lokalnog i regionalnog tržišta rada (gospodarstva i javnog sektora) zbog prilagodbe i razvijanja postojećih kao i mogućih studijskih programa. Potrebno je razviti referentni okvir za preciziranje misije uz naglasak na posebnost ustanove, definirati jasne ciljeve, pratiti ostvarenje ciljeva pomoću ujednačenog sustava ubilježbe rezultata uz primjenu objektivnih mjerljivih indikatora.**
- **Usavršiti djelovanje sustava za praćenje kvalitete u smislu razrade izvješća (nalazi), njihove obvezatnost kao i povratnih informacija o provedbi (aktivnostima). Potrebno je, također, što prije pristupiti izmjeni i dopuni Pravilnika o osiguravanju kvalitete.**
- **Definirati stručne i obrazovne profile, na osnovi vizije sastaviti obrazovne ciljeve za studijski program, navesti pregled konačnih kompetencija koje se trebaju doseći.**
- **Vrednovati regularnu osnovicu nastavnog plana i programa (*curricule*) vanjskim povjerenstvom sastavljenog od članova iz gospodarstva i diplomiranih, bivših polaznika VuP (*alumni*).**

II. ORGANIZACIJA I IZVEDBA STUDIJA

Studiji

Kako je prethodno navedeno, na VuP se aktualno izvode pet SS na dva odjela, Poljoprivrednom odjelu i Društvenom odjelu. SS Poljoprivrednog odjela su: Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo (VVV) i Prehrambena tehnologija (PT), a SS Društvenog odjela su: Računovodstvo (R), Trgovina (T) i Upravni studij (US). Svi navedeni SS traju šest semestara, a završavaju obranom završnog rada. Svaki semestar donosi 30, odnosno cijeli SS 180 ECTS bodova. Stručni naziv koji se ostvaruje uspješnim okončanjem SS je prvostupnik/inženjer i to za VVV: vinogradarstva, vinarstva, voćarstva; za PT: prehrambene tehnologije; za R: ekonomije; za T: ekonomije i za US: javne uprave.

Uvjeti za upis, upisne kvote, brojnost studenata i uspješnost studiranja

Uvjet za upis na studije redovitih i izvanrednih studenata je završena odgovarajuća srednja škola s uvjetima (bodovima) glede uspješnosti (ocjena) iz srednje škole za upis redovitih studenata. Izvanrednim studentima uvjet je samo završena srednja škola, a većina od njih uključena je u radne procese.

Stručno vijeće VuP donša odluku o razredbenom pragu u okviru razredbenog postupka za upis studenata u I. godinu SS koji će studirati uz potporu MZOŠ. Razredbeni prag je 21 bod temeljem uspjeha u svim razredima srednje škole te završnog ispita.

Razlika između prijavljenih i upisanih kandidata nije velika i kreće se u prosjeku (za dosadašnja četiri naraštaja upisanih) kod redovitih oko 80% prijavljenih, kod izvanrednih blizu 90%. No postoji znatna razlika u odnosu na **upisne kvote** koje su veće, tako da je ak. god. 2008./2009. upisanih redovitih studenata bilo oko 55% odnosno izvanrednih 68% prema odnosnim upisnim kvotama (100%). Za ak. god. 2009./2010. upisne kvote za svih pet SS određene su za redovite studente uz potporu MZOŠ - ukupno 140, za redovite studente za osobne potrebe - ukupno 300, a za izvanredne studente - ukupno 380 odnosno sveukupno 820. Za Društveni dio studija upisne su kvote više od onih za Poljoprivredni odjel. Pojedinačno su ukupne upisne kvote najveće za SS Upravni studij (230) na Društvenom odjelu, a najmanje za SS Prehrambena tehnologija na Poljoprivrednom odjelu (120).

Ukupni broj upisanih studenata u ak. god. 2008./09. - uključivši tu stari program i novi bolonjski studij te apsolvante - je 1.976. U prvu godinu svih SS studija po bolonjskom sustavu upisano je ukupno 715 od toga 522 novoupisanih. U protekle četiri godine upisa po bolonjskom sustavu upisalo se 2.151 polaznika od toga oko 2/3 čine studentice. Od ukupnog broja prvo-upisanih, nešto manje od polovice (46,9%) su redoviti, ostali veći dio (53,1%) su izvanredni studenti. Udio redovitih prvo-upisanih studenata s potporom MZOŠ u ukupnom broju je 32%. Pretežni udio prvo-upisanih studenata upisuje Društveni odjel (81%), a u tome najviše na SS Upravni studij (44%). Najmanje zanimanje je za upis na SS Prehrambena tehnologija na Poljoprivrednom odjelu. Daleko najveći broj redovito upisanih polaznika dolazi iz srednjih strukovnih škola (85%) a preostali su završili gimnaziju dok je prema mjestu prebivališta svega 14% upisanih iz grada Požege. Brojnost upisanih studenata kako redovitih tako i izvanrednih različita po ak. god., ukupno pokazuje tendenciju blagog smanjenja. Broj studenata unekoliko je prilagođen postojećem prostoru i opremi, no iznenađuje da je za studente uvjet za potpis pohađanje svega 50% od ukupnih sati nastave? Poteškoće glede predavaonica javljaju se, prema izjavi prodekana za nastavu, jedino u prvoj godini studija. Veliki je napor učinjen kako bi se zadovoljile potrebe studenata s različitim početnim (startnim) položajem. Godišnje opterećenje za studente od 600 sati je dovoljno.

Uspješnost studiranja (mjereno ostvarivanjem ECTS bodova) nije na zavidnoj visini, posebno prvog naraštaja (upis ak. god.2005./06.), no u idućim godinama vidljivo je poboljšanje, tj. povećanje zastupljenosti onih studenata koji su ostvarili više os 2/3 mogućih ECTS bodova, no ipak ostaje znatan postotak onih koji nisu ostvarili više od 1/3 ECTS bodova. Prolaznost studenata na ispitima sustavno se prati od ak. god. 2007./08., no unatoč tome, kao i uvođenja mogućnosti polaganja ispita putem kolokvija tijekom semestra, prolaznost studenata je u prosjeku vrlo niska, uz određene razlike po studijima.

U razdoblju od 1998. do 2008. godine na VuP je diplomiralo ukupno 1.422 studenta. Od toga diplomiranih iz prve bolonjske generacije je 49, što je razmjerno vrlo mali broj diplomiranih prvostupnika u redovitom roku u odnosu na 673 upisanih (udio je svega 7,3%).

U razgovoru s nastavnicima i studentima, Povjerenstvo je steklo dojam da su osnovni razlozi nedovoljna motiviranost dijela studenata koji upisuju studij te skromna predznanja i nizak prosjek ocjena studenata iz prethodnog školovanja, a poglavito onih koji dolaze iz srednjih trogodišnjih strukovnih škola. Prema izjavama Pročelnika Odjela, čak 15 do 20% (?) studenata upisanih na prvu godinu uopće ne ispunjava studentske obveze, crpeći istodobno sva prava koja im omogućava status studenta. Najveća motiviranost studenata i najbolja prolaznost studenata je na SS Računovodstvo i SS Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo, što se jasno može uočiti ne samo iz veće prolaznosti, nego i iz razgovora sa studentima koji smatraju da im ova dva stručna studija pružaju zadovoljavajuće kompetencije za konkurentno uključivanje na tržište rada. Uz navedeno, razlog boljoj prolaznosti na dva navedena studija je i to što SS Računovodstva upisuju studenti s boljim prosjekom ocjena i kvalitetnijim završenim srednjim školama, dok studenti sa završenim SS Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo lakše mogu doći do zaposlenja.

Novije uvedeni kriteriji ocjenjivanja studenata i kvaliteta provjere znanja jasni su, ujednačeni i transparentni, te se ne može dovesti u vezu s slabom prolaznošću studenata. (No u tom pogledu postoji prostor za poboljšanje, n.pr. u pogledu stručnog osmišljavanja testova zašto je, po riječima prodekana za nastavu, predviđeno organiziranje posebne radionice s odnosnim stručnjacima.)

Nastavni programi prilagođeni su vremenskom opsegu studiranja, a interaktivna komunikacija nastavnika i studenata je na zavidnoj razini. Udio stručnih prema teoretskim sadržajima je oko 60%, prema 40%, što je primjereno za stručni značaj studija. Na sve navedene okolnosti studenti nisu imali nikakvih primjedbi, a zbog čega se slaba prolaznost, kako je već spomenuto, jednim dijelom može se dovesti u vezu s nezainteresiranošću određenoga broja studenata, te upisom na studij isključivo radi ostvarenja drugih pogodnosti koji im one donose (studentska prava). Iz brojnih pitanja postavljenih studentima, Povjerenstvo je uočilo da studenti-polaznici izjavljuju da im studij pruža odgovarajuće znanje potrebno u budućem zaposlenju (posebno SS Računovodstvo i SS Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo).

Za praćenje uspješnosti studija i studiranja te kakvoće pedagoškog i stručnog rada nastavnika te studijskih programa posljednje dvije ak. god. provodi se anketa među studentima, što bi svakako moglo pridonijeti povećanju uspješnosti studiranja na VuP.

Prema izjavama studenata, anketi bi trebalo pridodati neka pitanja za općenitu ocjenu studijskih programa i potrebnosti odnosno prilagodbe nekih postojećih modula (kolegija). Uz ostale pokazatelje, ustanovilo bi se postoje li kolegiji ili pojedini dijelovi koji nemaju veliku važnost za rad u struci odnosno nedovoljno su prilagođeni praksi (*Matematika i Sociologija*) i vremenskom opsegu studiranja kao i to jesu li dovoljno pokriveni literaturom za polaganje ispita (*Trgovačko pravo*). Povjerenstvo je mišljenja da bi organizaciju provođenja ankete trebalo povjeriti studentskim predstavnicima, a ne kao sada nastavnicima i suradnicima (bez obzira na to što i sada nastavnik čiji se nastavni rad i program ocjenjuje anketom nije nazočan anketiranju).

Na prikupljanju obavijesti na regularnoj osnovici glede zapošljavanja završenih studenata je premalo učinjeno kako bi se poboljšao nastavni plan i program. (Iskustva završenih studenata mogla bi se predočiti i na predavanjima.).

PRIJEDLOZI:

- **Povjerenstvo je mišljenja da je potrebno smanjiti postojeće upisne kvote, manje na SS Računovodstvo i SS Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo a više na ostalim studijima kako bi se postigao povoljniji priliv kvalitetnijih studenata.**
- **Razmisliti o potrebi uvođenja prijemnog ispita za redovite studente.**
- **Povjerenstvo drži da bi već tijekom prvog semestra trebalo - uz aktivniji mentorski rad nastavnika - jasno uočiti odnosno izdvojiti one studente koji ne ispunjavaju minimalne obveze odnosno nisu u stanju pratiti studijski program, obaviti posebne razgovore sa studentima o motivima njihovog studiranja, te razmotriti i druge mjere glede tih „fiktivnih“ polaznika. U tom pogledu treba umjesto postojeće obveze za pohađanja 50% ukupnih sati predavanja, studentima obvezu povećati na uobičajenih 80%.**
- **Provesti vrednovanje nastavnih programa glede prilagodbe vremenskom opsegu studiranja i potrebe prakse. U tom postupku aktivnije uključiti studente, predstavnike gospodarstva kao i završene studente koji rade u praksi.**
- **Povjerenstvo je također mišljenja da unatoč slaboj prolaznosti studenata postojeće kriterije ocjenjivanja i studiranja studenata općenito nipošto ne treba snižavati na uštrb kvalitete, kompetentnosti i konkurentnosti na tržištu rada.**

- Utemeljiti Odbor za nastavu sa stalnim sastavom diplomiranih studenata (*alumni*) i gospodarstvenika s tržišta rada te predstavnika lokalne zajednice kako bi s bar jednom godišnje prilagođavao nastavni plan i program (*curricula*) svih SS studija (ako je potrebno).
- Povećati transparentnost u pogledu ocjene kakvoće rada nastavnika u izvođenju nastave i drugih aktivnosti (napredovanja) kao i postojećih nastavnih planova i programa (prema rezultatima studentske ankete, vrednovanja od strane Čelnništva VuP, uključivši tu i Predstojnike Odjela).

III. NASTAVNICI I STUDENTI

Nastavnici

VuP ima 23 stalno zaposlene osobe izabrane u znanstveno-nastavno ili nastavno zvanje, te četiri osobe u suradničkom zvanju asistenta (te jednog višeg tehničara).¹ Većina je osoba u nastavi u nastavnom zvanju predavač (20), dvije osobe u zvanju viši predavač i jedan redoviti profesor u trajnom zvanju (dekan). Po zvanjima, jedan je doktor znanosti a 11 je magistara znanosti. Vanjskih suradnika je ukupno 22 (uključivši jednog stručnog suradnika), također najviše u nastavnom zvanju predavača. Kod vanjskih nastavnika nešto je viša razina glede nastavno-istraživačkih odnosno nastavnih zvanja).

Svakako je potrebno napomenuti da većinu nastave izvode nastavnici koji su stalno zaposleni na VuP. Uzevši samo brojevi odnos između osoba u nastavi koji su stalno zaposleni u VuP (na neodređeno vrijeme) i vanjskih honorarnih osoba u nastavi (na određeno vrijeme), odnos 27 prema 22 izgleda nepovoljan, no ako se uključe sati nastave (predavanja, seminari i vježbe te ostali oblici nastave) onda je odnos vlastitog prema vanjskom nastavnom kadru znatno povoljniji. Naime, prema efektivnim satima nastave, domaći nastavnici sudjeluju sa 72,8% u izvođenju predavanja, s 98,9% u izvođenju seminara i vježbi i s 91,3% sudjeluju u ostalim oblicima nastave (stručna praksa i sl.). Povjerenstvo se usuglasilo da je kriterij zastupljenosti nastavnika u svim oblicima nastave prikladniji od samo kriterija broja nastavnog osoblja. Činjenica je da je potrebno poboljšati odnos domaćeg prema vanjskom nastavom osoblju, jer je značajna razlika u angažiranosti u svim oblicima nastave i u radu sa studentima.

---

¹ Stanje na 3. lipnja 2009.g.

Ovdje je Povjerenstvo uočilo manjak nastavnika koji posjeduju najviše znanstvene titule i viša nastavna zvanja, potrebne kvalifikacije postojećeg nastavničkog tima nije u potpunosti sukladno bolonjskom uređenju.

No s obzirom na činjenicu da je riječ o mladom nastavnom kadru (prosječna dob je oko 33 godine) od kojih su mnogi nedavno stekli nastavno- znanstvene ili nastavne titule kao i na postojeću brigu Čelništva za znanstveno i stručno usavršavanje nastavničkog osoblja, za očekivati je veći pomak u budućnosti. Prema specijalizaciji, primjetan je nedostatak stalno uposlenih nastavnih kadrova iz polja prava i prehrambene tehnologije. Nužna je aktivnija politika ljudskih resursa na VuP.

Nastavnici VuP u posljednjih su pet godina objavili tri knjige, četiri poglavlja u knjigama, 48 stručnih članaka i 67 radova u zbornicima skupova i skupova s međunarodnom recenzijom. Radi se o priličnom broju objavljenih radova s obzirom na činjenicu da se radi o mladom nastavnom kadru, s tim da se primjećuje nedostatak objavljenih znanstvenih radova.

Glede međunarodne aktivnosti nastavnog kadra, za istaknuti je da je VuP organiziralo znanstvenu konferenciju tijekom 2008. godine, na kojoj su predočena 164 znanstvena i stručna rada autora iz desetak zemalja Europe, te da je uspostavilo partnerski odnos s Visokom obrazovnom ustanovom za vinogradarstvo i voćarstvo – *Klosterneuburg* u Austriji. Osim toga, veći broj nastavnika boravio je u zemlji i inozemstvu na znanstvenom ili stručnom usavršavanju te na različitim konferencijama. No ne postoji određeni formalni proračun namijenjen za usavršavanje nastavnika kao i pripadajući pravilnik. Međunarodna suradnja je također previše skromna (ograničena) tako n.p. ove ak. god. nema nijedne razmjene nastavnika Jedan dio nastavnika obavlja javne funkcije kao što je to članstvo u Upravnom vijeću VuP, u Županijskoj skupštini i u predsjedništvu više udruga. (s inozemnim).

Temeljem rasprave provedene s nastavnim osobljem, Povjerenstvo nije uočilo da postoje problemi u međusobnoj suradnji i komunikaciji kao i u odnosu sa Čelništvom. Nazočan je entuzijazam i zainteresiranost nastavnika kako za posao, za razvoj ustanove tako i volje za prihvaćanje korisnih prijedloga za poboljšanje djelovanja VuP.

Studenti

Zastupljenost studenata u Stručnom vijeću i Vijeću odjela VuP uređeno je Statutom VuP i Statutom Studenskog zbora VuP, no u praksi, prema razgovoru Povjerenstva sa studentima, bilo je određenih primjedbi jednog broja studenata oko (ne)dovoljne aktivnosti svojih predstavnika. (Komentari o odnosu student-nastavnik temelje se na individualnoj konverzaciji s prodekanom; čini se da je osoba u ulozi predstavnika previše bliska nastavničkom timu. Bolje rješenje bila bi jedna nezavisna osoba u funkciji studentskog predstavnika, no to je u nadležnosti samih studenata prigodom biranja svojih predstavnika.).

Stavovi studenata prema izvedbi nastave, informiranosti o nastavnim kolegijima i stručnoj praksi su zadovoljavajući. Glede nastavnih programa kolegija ne postoji neki izraziti problemi osim nekoliko primjedbi spomenutih prethodno u dijelu o uspješnosti studiranja. Također nije bilo primjedbi glede opremljenosti nastavnog prostora i prateće opreme te ispunjavanje obveza nastavnog osoblja. Komunikacija između nastavnika i studenata je dobra. Povjerenstvo je tijekom vrednovanja u tom smislu pregledalo dostupne obavijesti odnosno sadržaj web stranica VuP glede nastavnog materijala, obavijesti o rezultatima ispita i drugo, a upoznato je s činjenicom da postoji mogućnost da se konzultacije nastavnika sa studentima obavljaju i preko elektronske pošte. (Svaki student ima e-mail adresu dobivenu od VuP.) Uočeno je da u zgradi VuP nema odvojenih (mirnih) prostora za rad studenata. VuP izdaje vrijednu brošuru „*Vodič za studente ak. god. 2008./2009.*“, koja sadrži korisne obavijesti za moguće buduće i aktualne studente. No isto tako važan izvor za informiranje budućih studenata bio bi vodič sa sažetim pregledom svih predavanja po SS.

Povjerenstvo je u razgovoru sa studentima steklo dojam da postoji slaba povezanost u komunikaciji među studentskom populacijom a koja bi se mogla poboljšati uvođenjem Vijeća studenata i predstavnika za svaki od odsjeka. Ta bi vijeća organizirala češće međusobno studentsko okupljanje i raspravu o njihovom radu i životu na VuP kao i sastanke (članova tih vijeća) s profesorima o aktualnim problemima. Studentima je osigurana prehrana kao i novo uređeni sportski tereni. Studentska organizacija – Studentski zbor ima na raspolaganje ured (8 m²) te računalo uz pristup Internetu. Izvan-nastavne kulturne djelatnosti studenti organiziraju preko svog studentskog kluba. U tijeku je osnivanje udruge (upis u registar udruga) diplomiranih

studentata VuP (*alumni*). Nagrađivanje najboljih studenata provodi se putom omogućavanja odlaska na stručne ekskurzije - što se je pokazalo korisnim, dok sustav nagrađivanja najuspješnijih studenata putem internih nagrada VuP zasad nije uspostavljen. Studenti Društvenog odjela su uglavnom zadovoljni provedbom stručne prakse, preferirajući održavanja stručnih radionica u odnosu na odlazak u tvrtke i ustanove, dok oni u Poljoprivrednom odjelu imaju osiguranu uspješnu praksu na vlastitim suvremenim nastavnim objektima (poligonima) VuP. Ono što studenti drže za potrebnim je osiguranje njihovog smještaja izgradnjom studentskog doma u Požegi.

Web stranica ustanove je vrlo pregledna s najnovijim obavijestima.

PRIJEDLOZI:

- **Raditi na povećanju broja uposlenih nastavnika sa znanstvenim titulama.**
- **Kako bi se povećao broj vlastitog nastavnog kadra nastaviti i pojačati postojeću aktivnost novčanog ali i nadzornog mehanizma poticanja napredovanja u viša zvanja (nazočnost na savjetovanjima, novčana potpora istraživanjima i opreme te objavljivanju radova posebno u CC časopisima, te stručnih radova) odnosno stjecanja magisterija odnosno doktorata i sl. Uvesti sustav (godišnjeg) nagrađivanja za uspješne nastavnike/istraživače.**
- **Ostvariti sudjelovanje u znanstvenim i stručnim projektima, imenovati osobu za prijavu i administriranje nacionalnih i međunarodnih projekata.**
- **Provesti stroži nadzor u obavljanju nastavnih obveza vanjskih nastavnika i u tom se koristiti i rezultatima studentske ankete.**
- **Studenti bi se trebali bolje organizirati, poboljšati međusobnu komunikaciju i više utjecati na Čelništvo i nastavnički kadar u smislu uvažavanja njihovih prijedloga za poboljšanje uvjeta studiranja i života na VuP.**

IV. INTERNI SUSTAV OSIGURANJA KVALITETE

Na VuP odnedavno djeluje Povjerenstvo za osiguranje kvalitete, koje prati izvedbu nastavnih sadržaja, opterećenja nastavnika, brigu o napredovanju nastavnika i suradnika, organiziranju provođenja studentske ankete i drugo. Naime, na VuP se stalno (svaki semestar) provodi anonimna studentska anketa za kolegije i nastavnike koji sudjeluju u nastavnom procesu. Sadržaj i rezultati provedenih anketa su

zadovoljavajući. Prema izjavi dekana, temeljem rezultata ankete provodi se konzultacija s nastavnicima. VuP je 2008. godine uvelo sustav financijskog upravljanja i nadzora (FMC) i okončan je postupak za uvođenje sustava upravljanja kakvoćom sukladno ISO 9001:2008.

Povjerenstvo je (kako je prije spomenuto) uočilo određenu manjkavost glede Pravilnika o osiguranju kvalitete. Nedostaje primjena sustava osiguranja kvalitete. Povjerenstvo je u razgovoru s dekanom i pročelnicima Odjela te s Povjerenstvom za praćenje kvalitete mišljenja da se sustav nadzora i zabilježbe osnovnih sastavnica nastavnog procesa provodi (izvedbeni programi, vrednovanje obveza studenata i nastavnika, provedba stručne prakse i drugo).

PRIJEDLOZI

- **Studentsku anketu trebaju provoditi predstavnici studenata, bez nazočnosti pročelnika odjela, prodekana ili drugog nastavnog osoblja.**
- **Poželjno bi bilo češće održavati sastanke nastavnika i studenata na kojima bi se analizirala i raspravila kvantiteta i kvaliteta nastave.**
- **Osigurati osobu za upravljanje kvalitetom (*quality management*).**
- **Primjena sustava osiguranja kvalitete konkretnim akcijskim planom (načelo PCDA i SMART).**
- **S vremena na vrijeme trebalo bi provesti posebnu anketu koja bi obuhvatila i druga studentska pitanja, kao što su kakvoća studentskog života, problemi smještaja i prijevoza, nastavni prostor, prijedlozi izmjena i dopuna nastavnog plana i programa i sl.**
- **Razmisliti o anketi među poslodavcima vezanu uz takav profil studenata koji je potreban na tržištu rada i s možebitnim prijedlozima za poboljšanje nastavnih programa postojećih stručnih studija VuP, kao i za prijedlog novih.**

V. PROSTOR I OPREMA, NOVČANA SREDSTVA

Zgrade/nastavni objekti i oprema

Pretežni dio nastave održava se u zgradi VuP u Vukovarskoj ulici br. 17 u Požegi, ukupne površine 7.658 m². Tu obavlja se glavnina nastavne djelatnosti odnosno većina je predavaonica, uključivši i video-konferencijsku dvoranu, laboratorij kao i nastavnički

kabineti, radne prostorije za stručne službe, knjižnica, informatički kabinet, samostojeća računala u hodnicima kao i prateći sadržaji kao što je to studentski restoran i športski objekti (teniski, košarkaški i rukometni teren).

Zgrada koja je u vlasništvu Grada Požege predana je Sporazumom iz veljače 2006. godine VuP na trajnu uporabu te je tijekom 2006. i 2008. godine potpuno obnovljena, u što je uloženo 4,2 mil. kn. Uz navedeno, dio nastave održava se u zgradi Gimnazije te nastavnom objektu „Klijet i spremište vina“ (površine 516 m²). Za nastavu studenti se koriste računalima u informatičkom kabinetu (I.) u zgradi VuP, površine 40m² s 24 računala te informatičkim kabinetom (II.) u zgradi Gimnazije, površine od 51m² sa 16 računala te s više računala u hodnicima zgrade VuP. Informatički kabinet nudi studentima mogućnost stalnog pristupa internetu, skeniranju i tiskanju dokumenata ne samo u redovito radno vrijeme (?).

Za provođenje praktične nastave za studente Poljoprivrednog odjela, VuP ima vlastite nasade vinograda i voćnjaka (površine oko 8 ha) na području općine Vetovo te prateću suvremenu opremu. Nastavni objekt sadrži vinski podrum i laboratorij. U sastavu vinskog podruma postoji pogon minifikacije te postrojenje minidestilacije za praktičnu izobrazbu studenata, uz informatičku povezanost, a vinski laboratorij također je dobro opremljen (plinski kromatograf).

VuP raspolaže s 15 potpuno opremljenih nastavničkih kabineta, od čega 14 u zgradi VuP (prosječne površine 14 m²) te jedan kabinet u nastavnom objektu „Klijet i spremište vina“ (površine 6 m²), sve za potrebe domaćeg nastavnog osoblja. VuP ima u svom sastavu knjižnicu ukupne površine 35 m² (u zgradi VuP), koja raspolaže fondom od 1.096 naslova knjiga te 1.673 udžbenika kao i 26 naslova relevantnih časopisa (od čega dva inozemna). Knjižnicom, u kojoj je zaposlena jedna djelatnica-knjižničarka, koristi se 945 studenata i 44 djelatnika. (Postoji mogućnost kopiranja za nastavnike i studente te nabava kopija iz drugih knjižnica). Interna kompjuterska baza podataka časopisa postoji, međutim ne i knjiga. Elektronski sadržaji nisu dostupni u knjižnici. S obzirom na razinu opremljenosti i funkcionalnost, knjižnica može zadovoljiti osnovne potrebe studenata i nastavnog osoblja, pri čemu nedostatak predstavlja ograničenost prostora, nepostojanje kompjuterske baze podataka knjiga i kataloga te nedostupnost elektroničkih sadržaja. Studentima je na raspolaganju još i knjižnica Gimnazije s oko 32 tis. naslova.

Povjerenstvo je obišlo navedene sadržaje i ustanovilo vrlo dobre uvjete i funkcionalnost svih prostora i opreme kao i zadovoljavajuće ostale kapacitete za provođenje osnovne djelatnosti VuP. Stanje objekata i opreme u kojima se provodi nastavna djelatnost na visokoj je razini, što se posebno odnosi na videokonferencijsku dvoranu (sa 70 mjesta), informatički kabinet (I.) te nastavni objekt „Klijet i spremište vina“. Zamjerka je za opremljenost laboratorija koja je skromna (na razini srednje škole).

Mladi i suvremeni nasadi vinograda i voćnjaka te opremljen vinski podrum omogućuju vrlo dobru praksu studentima Poljoprivrednog odjela, posebno onih sa SS V.V.V.

Jedinu veću primjedbu Povjerenstvo je izrazilo na nedovoljni kapacitet knjižnice (svega 9 sjedećih mjesta) te nedostupnost elektronskih sadržaja (nema računala za studente). Premalo je pravih znanstvenih i specijaliziranih knjiga i časopisa i tematskih brošura.

Kao nedostatak (premda nije u isključivoj nadležnosti VuP) izraženo je nepostojanje organiziranog smještaja studenata VuP koji dolaze iz drugih mjesta, za što bi odgovarajuće rješenje bila izgradnja studentskog doma. (Takav objekt riješio bi također pitanje povoljnog smještaja i vanjskih nastavnika VuP.)

Novčana sredstva

Prema raspoloživim podacima iz zaključnih računa (Samo-analize VuP) za zadnje dvije kalendarske godine, vidljivo je da VuP posluje pozitivno. Proračun je uravnotežen, čak s malim pozitivnim saldom.

U strukturi prihoda (2008.g.), prihod iz državnog proračuna sudjeluje s 57,8%, prihod po posebnim propisima 37,1%, te ostali prihodi (prihod iz vlastite djelatnosti VuP iznosi svega 1,26%). U prihodu po posebnim propisima najveći je udio naplata školarine i upisa i sl. U strukturi rashoda većinu čine plaće zaposlenih (31,8%) kao i rashodi za nefinancijsku imovinu (28,35). Ostvareni prihodi po posebnim propisima čine najveći dio prihoda ostvarenih na tržištu, a korišteni su za pokriće rashoda za zaposlene ali i za kapitalna ulaganja (obnova zgrade VuP) kao i za nabavu opreme. No uočljivo je da je proračun za opremu skroman; godišnji iznos investiran u knjižnicu je čak veći od iznosa za novu laboratorijsku opremu.

Odluka za preraspodjelu financijskih sredstava između Odjela je u nadležnosti dekana, a ne Predstojnika Odjela, i stoga bi mogla u najgorem slučaju biti arbitražna (subjektivna).

PRIJEDLOZI

- **Povjerenstvo smatra da je vanjskim suradnicima u skladu s mogućnostima također nužno osigurati i opremiti jedan ili više nastavničkih kabineta.**
- **Pronaći rješenje kojim bi se poboljšala prostorna i funkcionalna ograničenja postojeće knjižnice. (Ustrojiti također kompjutersku bazu podataka knjiga u knjižnici.)**
- **Nastaviti djelovanje (prema vanjskim su-investitorima) kako bi se što prije riješio postojeći problem smještaja posebno studenata ali i vanjskih nastavnika koji imaju prebivalište izvan Požege (studentski dom/hostel).**
- **Uspostaviti jedan alokacijski model za raspodjelu financijskih sredstava između Odjela.**
- **Pronaći posebne izvore sredstava za stručne i društvene usluge.**
- **Nastaviti s aktivnostima za podizanje nasada vinograda i voćnjaka, kao i prateće opreme, uključivši one za preradu, kako za potrebe stručne prakse studenata tako i za povećanje prihoda iz vlastite djelatnosti VuP.**

ZAVRŠNA OCJENA I PREPORUKA POVJERENSTVA

Veleučilište u Požegi raspolaže odgovarajućim nastavnim kadrom, prostorom i opremom za teorijsku i praktičnu nastavnu i izvannastavnu djelatnost za organiziranje šest stručnih studija, koji se sada održavaju. VuP raspolaže s potrebnim Dopusicama za izvedbu stručnih studija te ostalom pravnom dokumentacijom za funkcioniranje. No potrebno je uvesti novi sustavni način dokumentiranja s kvantitativnim i kvalitativnim dokazima kvalitetnog napretka koji trebaju biti bolje primijenjeni.

U općenitom iskazu, VuP udovoljava zadanoj misiji (poslanju) te ima plan razvoja za iduće srednjoročno razdoblje. Misiju, viziju i strategiju razvoja trebalo bi redefinirati i aktualizirati sukladno aktualnom stanju i planu razvoja. U tome neizostavno iskoristiti iskustva završenih studenata, stanja i promjena na tržištu rada, preporuke gospodarstvenika (poslodavaca) kao i upravnih i stručnih službi i lokalne zajednice.

Studenti su općenito zadovoljni studentskim standardom, kvalitetom studija i studentskog života, odnosom i provedbom nastavnih aktivnosti te kompetentnošću koju stječu studiranjem. Odnos nastavnika i studenata, kao i međusobna komunikacija kako studenata tako i nastavnika te Uprave je zadovoljavajuća. Najveći problem s kojim se susreće Veleučilište u Požegi je osipanje studenata, a poglavito veći broj upisanih studenata koji ne ispunjavaju svoje nastavne obveze. Naime, jedan broj studenata ne pokazuje volju za studiranjem i ne ispunjava obveze u tolikoj mjeri da se gotovo niti ne pojavljuju na studiju odnosno upisuju studij vjerojatno jedino zbog povoljnosti koje im donose studentska prava. Ovo je većim dijelom uzrokovano blagim kriterijem upisa, pri čemu veliki broj kandidata ne dolazi iz kvalitetnih srednjih škola, ne raspolaže odgovarajućim predznanjima, upisuje se s niskim prosjekom ocjena iz srednjoškolskog obrazovanja. No u tom pogledu postoje razlike između pojedinih stručnih studija pa je tako na stručnim studijima Računovodstvo i Vinogradarstvo-vinarstvo-voćarstvo takvih studenata manje, s obzirom da se upisuju studenti sa višim prosjekom ocjena iz srednje škole, boljeg predznanja, veće motiviranosti i s većim izgledima za zapošljavanje na tržištu rada. Veleučilište u Požegi bi stoga trebalo uvesti mehanizme otklanjanja navedene pojave, s tim da postojeću razinu opterećenosti i ocjenjivanja treba održati ako ne i povećati, kako se ne bi dovela u pitanje sama konkurentnost studija odnosno stručna kvaliteta završenih studenata. Povjerenstvo za praćenje kvalitete trebalo bi istražiti mogućnost uvođenja razredbenih ispita što bi pridonijelo prolaznosti studenata tijekom studija kao i povećalo broj diplomiranih u redovitom roku, što je sada neodgovarajuće.

Veleučilište u Požegi raspolaže odgovarajućim nastavnim kadrom. Pri tome, ipak, valja istaknuti nedostatak kadra s višim znanstveno-istraživačkim odnosno višim nastavnim zvanjima. Takvo stanje se zasada može opravdati time što se radi o vrlo mladom i ambicioznom nastavnom kadru, te je za očekivati da će se ovaj segment u budućnosti popraviti na bolje. Treba napomenuti da je u netom proteklom kratkom razdoblju znatan broj nastavnika polučio nastavna zvanja (predavač i viši predavač). Time je povećan odnos vlastitog prema vanjskom nastavnom osoblju, koji je brojčano još uvijek nepovoljan, no uzevši u obzir

usporedbu nastavnih opterećenja domaćeg i stranog nastavnog osoblja (sati nastave) stanje je puno povoljnije u korist nastavnog osoblja Veleučilišta u Požegi. Primjećuje se nedostatak nastavnog kadra iz polja prava i prehrambene tehnologije te je u tom pogledu nužna aktivnost Čelništva na odnosno specijalističko usmjeravanje vlastitog i budućeg nastavnog kadra. Povjerenstvo drži da postojeće upisne kvote trebaju biti selektivnije s obzirom na zanimanje kandidata za upis na određeni stručni studij kao i uspješnost pojedinog studija. Povjerenstvo smatra da postojećim stručnim studijima nužno treba smanjiti upisne kvote i time koncentrirati manji broj kvalitetnijih studenata.

Povjerenstvo je uvjerenja da mladi i ambiciozni nastavni kadar, agilno i autoritativno Čelništvo kao i vrlo dobri postojeći uvjeti glede prostora i opreme za studente i nastavnike predstavlja dobro jamstvo da Veleučilište u Požegi može održati ali i povećati postojeću razinu svoje nastavno-stručne djelatnosti kao i povoljnog utjecaja na upravno i gospodarsko okruženje.

Na osnovu svega iznijetog u ovom izvješću, primjedbi i preporuka, ocjeni ukupnog stanja kao i pojedinih sastavnica djelatnosti, Povjerenstvo za vanjsko djelovanje preporučuje Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje da Veleučilištu u Požegi izda Dopusnicu (za obavljanje djelatnosti).

Suglasnost s gornjim izvješćem potvrđujem svojim potpisom

Prof.dr.sc. Tito Žimbrek, predsjednik

Prof.dr.sc. Boris Podobnik, član

Prof.dr.sc. Zlatko Ćesić, član

Prof. Marc Wijnants, član

Lina Tomašić, članica

U Zagrebu 1. rujna 2009. godine

7.5.7. VELEUČILIŠTE U RIJECI

**AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE
REPUBLIKE HRVATSKE**

**STRUČNO POVJERENSTVO
ZA VREDNOVANJE VELEUČILIŠTA U RIJECI**

F. Bašić, Z. Despot, W. Cadek, E. Billiet, I. Bijelić;

IZVJEŠĆE S VREDNOVANJA VELEUČILIŠTA U RIJECI

ZAGREB, lipanj 2009.

KAZALO

PROSLOV	3
1. ČLANOVI POVJERENSTVA	4
2. PROTOKOL O RADU POVJERENSTVA	5
3. IZVJEŠĆE O REZULTATIMA VREDNOVANJA KVALITETE I UČINKOVITOSTI VELEUČILIŠTA	6
3.1. SASTANAK S DEKANOM, PRODEKANIMA I STRUČNIM VIJEĆEM	6
3.2. SASTANAK S RADNOM SKUPINOM ZA IZRADU SAMOANALIZE I POVJERENSTVOM ZA PRAĆENJE KVALITETE	6
3.3. AKTI VELEUČILIŠTA	7
3.3.1. OPĆI AKTI	7
3.3.2. PRAVILNICI IZ OBLASTI RADNIH ODNOSA I ZAŠTITE NA RADU	8
3.3.3. PRAVILNICI IZ OBLASTI NASTAVE	8
3.3.4. UGOVORI O POSLOVNOJ SURADNJI	8
3.3.5. DESETA OBLJETNICA VELEUČILIŠTA U RIJECI 1998 – 2008. – publikacija	8
3.4. MISIJA, FUNKCIONALNOST I VIZIJA RAZVOJA VELEUČILIŠTA RIJEKA	8
3.4.1. Stručni studiji	9
3.4.2. Specijalistički diplomski stručnih studiji	9
3.5. ORGANIZACIJA VELEUČILIŠTA	10
○ Upravno vijeće	11
○ Stručno vijeće	11
○ Dekan	11
○ Prodekani	11
○ Veleučilišni odjeli	11
○ Vijeće odjela	11
3.6. ORGANIZACIJA STUDIJA	12

3.7. RAZINA NASTAVNOG KADRA VELEUČILIŠTA	13
○ Nastavna opterećenja	14
○ Broj studenata u studentskim grupama	14
○ Kompetentnost nastavnika i suradnika	14
○ Razmjena nastavnika i suradnika s drugim ustanovama	14
○ Znanstvena i stručna aktivnost nastavnika	15
3.8. KVALITETA PROSTORA VELEUČILIŠTA	15
3.9. KVALITETA INFORMIRANJA	16
3.10. INTERNI SUSTAV ZA OSIGURANJE KVALITETE	17
3.11. STUDENTI	17
3.12. USPOREDBA STUDIJSKIH PROGRAMA SA SLIČNIM U EU	18
4. NAZOČNOST NASTAVI, OBILAZAK RADNIH PROSTORIJA I STUDENTSKE REFERADE	18
5. SASTANAK I RAZGOVOR SA STUDENTIMA	19
6. SASTANAK I RAZGOVOR S NASTAVNICIMA VELEUČILIŠTA	21
7. OBILAZAK IZMJEŠTENIH STUDIJA U PAZINU I POREČU	23
8. SASTANAK POVJERENSTVA – PROMIŠLJANJE NACRTA ZAVRŠNOG IZVJEŠĆA POVJERENSTVA	23
9. ZAVRŠNI SASTANAK S UPRAVOM I RADNOM SKUPINOM ZA IZRADU SAMOANALIZE	24
10. ZAVRŠNA OCJENA S PREPORUKOM NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE	26

PROSLOV

Vrednovanja kvalitete i učinkovitosti visokoškolskih učilišta nov je i velik izazov pred hrvatskom akademskom zajednicom, napose mlađim učilištima, kao što je i Veleučilište u Rijeka. Postupak će ispuniti svrhu i opravdati uloženi trud bude li prihvaćen kao „inventura pređena puta“ i nekovrsna provjera dostignuća, uočavanja slabosti koje su neumitni, dakle očekivani pratitelj brzog razvoja. Valja prihvatiti i spoznaju da je redovita primjena sustava osiguranja kvalitete neodvojiv dio suvremene „Bolonjske preobrazbe“ visokog obrazovanja.

Postupak vrednovanja Veleučilišta Rijeka proveli smo pridržavajući se preciznih naputaka iz *dopisa ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje Prof.dr.sc. Jasmine Havranek – Klasa 602-04/09-08/002, ur. Br. 355-02-09-3, od 9. travnja 2009., te Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta i studijskih programa*, koje je donio ministar MZOŠ Republike Hrvatske, a obznanjen je na web str. – www.nvvo.hr i www.azvo.hr.

Veleučilište je u cijelosti izvršilo svoj dio obveza koji se odnosi na pripremu dokumenata koji služe kao osnova vrednovanja. Stoga, predajući ovo izvješće Povjerenstvo se zahvaljuje svim sudionicima postupka vrednovanja – čelništvu Veleučilišta, studentima i nastavnom osoblju, s kojima je u akademskom ozračju obavljen otvoren i iskren razgovor i iscrpna raščlamba Samoanalize Veleučilišta, što je omogućilo uvid u stanje na ovoj veleučilišnoj ustanovi. *Na prvo mjesto stavljamo Dekana Veleučilišta Prof.dr.sc. Dušana Rudića i prodekane; za nastavu – Doc.dr.sc. Nedjeljka Škifića, poslovne odnose – Mir.sc. Kuzmana Vujevića, međunarodnu suradnju - Prof.dr.sc. Damira Šekulju. Zahvalni smo i Dr.sc. Mariju Staveru i suradnicima iz Studija mediteranske poljoprivrede i vinarstva u Poreču, koji su omogućili uvid u teorijsku nastavu, laboratorijske vježbe i praktičnu nastavu studija mediteranske poljoprivrede i vinarstva. Kušanje „diplomskog rada“ - vina čiju su pripremu „od trsa do tržišta“ obavili studenti, uvjerljiva je potvrda njihova stečenog znanja i umijeća, i pamtljiv ugođaj.*

Na visokoj profesionalnosti zahvaljujemo organizatoru aktivnosti – Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, ravnateljici Agencije *Prof.dr.sc. Jasmini Havranek* i suradnicama; *Dr. Višnji Jurković* i *Mr.sc. Sandri Bezjak*, koje su nas opskrbile preciznim i jasnim instrukcijama o pristupu postupku vrednovanja, te *Ivani Borošić*, dipl.povj. – „šefici protokola“ koja je organizirala rad, budno bdjela nad vremenskim ograničenjima i usmjeravala cijeli postupak, od početka do izrade izvješća. I na koncu, rad i vrijedan doprinos *Prof. Cadeka* i *Billieta* omogućila je prevoditeljica iz Agencije za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) *Gordana Cukar*, magistra struke.

Prema našoj prosudbi, Veleučilište je na pravom putu, djeluje na crti namjenjenog mu poslanja, a ima jasnu viziju sutrašnjice. Stoga Povjerenstvu ostaje dojam o napretku i dostignutoj razini djelatnosti Veleučilišta, koji prelazi naša očekivanja. Jednako tako, ostajemo u vjeri da će popravak uočenih nedostataka biti na korist unapređenja kvalitete svih djelatnosti Veleučilišta.

Ukoliko se po bilo kojemu pitanju koje se odnosi na ovo izvješće ukaže potreba posebnog pojašnjenja ili dopune, članovi Stručnog povjerenstva spremni su na odgovore i pojašnjenja.

Naš će rad postići cilj ako nalaz, opaske i sugestije iz ovoga izvješća pripomognu nadležnima u Veleučilištu uočavanju slabih mjesta, njihovu rangiranju i raščlambi, i tako budu od koristi daljnjem napretku i razvoju ove mlade akademske zajednice.

U Zagrebu, 07. srpnja 2009. godine

Za Stručno povjerenstvo

Predsjednik:

Prof.dr.sc. Ferdo Bašić

1. ČLANOVI STRUČNOG POVJERENSTVA

Temeljem članka 7. stavka 1 i 2 točka 6., te članka 16-18 Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04, i 46/07), i Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN br. 39/05) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje Republike Hrvatske na svojoj 60. sjednici održanoj 8. travnja 2009. godine imenovalo je Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Veleučilišta u Rijeci u sastavu:

Dr sc. Ferdo Bašić – redoviti profesor u trajnom zvanju – predsjednik – stručnjak vanjske neovisne stručne prosudbe sustava osiguravanja kvalitete na visokim učilištima (dokaznica priložena) - Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Svetošimunska cesta 25

Tel: ++385-(0) 1-2393-815, Fax:++385-(0)1-23-93-981, E-mail:

ferdo.basic1@gmail.com; www.ferdobasic.info

Mr.sc. Zorislav Despot – profesor visoke škole u trajnom zvanju – član,

Tehničko veleučilište - Zagreb, Aleja V. Holjevca,

Tel: ++385-(0)1-665-9441, Fax: ++385-(0)1-665-9456, E-mail: zorislav.despot@tvz.hr

Dipl.ing. Walter Cadek profesor visoke škole – član,

Veleučilište Joanneum – Graz – Austrija – dodiplomski (BSc) i diplomski (MSc) stručni studij

FH JOANNEUM, 8605 Kapfenberg, Austria, Werk VI Strasse 46,

Tel: ++ 32(0)3/613-17-64, Fax: ++32(0)3/828-57-49, E-mail: walter.cadek@fh-joanneum.at

Ing. Emiel Billiet - profesor visoke škole – član,

Veleučilište Karel de Grote – Katolička visoka škola – Antwerpen – Belgija, Karel de Grote-Hogeschool, Faculty of Industrial Sciences and Technology (“IWT”),
Salesianenlaan 30, B-2660, Hoboken- Belgium,

Tel: + +32(0)3/613-17-64, Fax:++32(0)3/828-57-49, E-mail: emiel.billiet@kdg.be

Ivan Bijelić – student – prve godine – Tehničko veleučilište, Zagreb, Konavoska 2,
Zagreb,

Mobitel: ++(0)98 614-601, E-mail: ivan.bijelic@tvz.hr

Organizacija i tehnička potpora – protokol: **Ivana Borošić, dipl.povj.**, – Agencija za znanost i visoko obrazovanje - Odjel za visoko obrazovanje, Donje Svetice 38/5 ,
10000 Zagreb,

Tel: +385 1 6274 813, Fax: +385 1 6274 814, E-mail ivana.borosic@azvo.hr
www.azvo.hr

2. PROTOKOL O RADU POVJERENSTVA

Prije izrade protokola članovima Stručnog povjerenstva dostavljeni su dokumenti na kojima se temelji postupak vrednovanja; Samoanaliza s tekstom i poseban prilog s grafičkim i tabelarnim prikazom podataka te Strategija Veleučilišta u Rijeci za razdoblje 2008-2013. godine, sve na hrvatskom i engleskom jeziku. Stručno Povjerenstvo i čelništvo Veleučilišta bili su unaprijed upoznati s protokolom i prihvatili ga kao sadržaj i vremenski okvir svojega rada.

Ponedjeljak, 1. lipnja 2009.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Donje Svetice 38/5, Zagreb

10 ⁰⁰ – 12 ³⁰	upoznavanje članova Stručnog povjerenstva sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju i sustavom visokog obrazovanja u RH; <i>Dr.sc. Višnja Jurković, Mr.sc. Sandra Bezjak; Ivana Krznar, dipl.ing; Mr.sc. Irena Petrušić, Ivan-Filip Jakopović, prof., Ivana Borošić, dipl.povj.,</i>
12 ³⁰ – 13 ³⁰	Ručak u prostorijama Agencije,
13 ³⁰ – 15 ⁰⁰	zajednički sastanak članova Stručnog povjerenstva i djelatnika Agencije, koja je koordinator u postupku vrednovanja Veleučilišta Rijeka.
Zajednički odlazak i noćenje u Rijeci.	

Utorak, 2. lipnja 2009.

Veleučilište Rijeka

VRIJEME	SADRŽAJ RADA
09 ⁰⁰ – 10 ⁰⁰	Sastanak s dekanom, prodekanima i članovima Stručnog vijeća Veleučilišta Rijeka.

10 ⁰⁰ – 11 ³⁰	Sastanak s Radnom skupinom zaduženom za izradu Samoanalize i Povjerenstvom za praćenje kvalitete na Veleučilištu u Rijeka.
11 ³⁰ – 12 ⁰⁰	Predah i kraći sastanak Stručnog povjerenstva – osvrt na viđeno.
12 ⁰⁰ -12 ⁴⁵	Nazočnost nastavi, obilazak radnih prostorija Veleučilišta – knjižnice, informatičke učionice i studentske referade.
12 ⁴⁵ -13 ⁴⁵	Sastanak i razgovor sa studentima.
13 ⁴⁵ -15 ⁰⁰	Odmor i objed.
15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Sastanak i razgovor s nastavnicima Veleučilišta.
16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Sastanak s voditeljima – pročelnicima studija.
17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Predah i sastanak Stručnog povjerenstva te izrada nacрта završnog izvješća Povjerenstva.
18 ⁰⁰ - 18 ⁴⁵	Završni sastanak Povjerenstva s upravom Veleučilišta u Rijeci i radnom skupinom za izradu samoanalize.

Koristeći ponuđenu mogućnost izmjene protokola Prof. W. Cadek i E. Billiet su iskazali želju obići izmješteno studijsko odjeljenje u Ogulinu. No, kako se u tom odjeljenju nastava održavala samo petkom poslije podne i subotom, na prijedlog koji su prihvatili svi članovi Stručnog povjerenstva i čelništvo Veleučilišta, protokol je izmijenjen tako da se u 17⁰⁰ sati otputovalo u obilazak izmještenog studijskog odjeljenja u Poreču. Sastanak Povjerenstva planiran u to vrijeme održan je u večernjim satima, dok je završni sastanak s upravom Veleučilišta održan naredni dan – u srijedu 3. lipnja u 08.⁰⁰ sati. Temeljem provedbe opisane procedure, o svom radu podnosimo naredno

3. IZVJEŠĆE O REZULTATIMA VREDNOVANJA KVALITETE

I UČINKOVITOSTI VELEUČILIŠTA U RIJECI

Dosljedno se pridržavajući *Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta i studijskih programa*, i naputka ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje od 9. travnja 2009., Stručno povjerenstvo proučilo je Samoanalizu i tablice uz samoanalizu, koje je izradilo Veleučilište, a prema gornjem protokolu obavilo posjet Veleučilištu, tijekom kojega su obavljene odvojene sastanci sa čelnictvom Veleučilišta, Stručnim vijećem, Pročelnicima vijeća studijskih odjela, članovima Povjerenstva za izradu Samoanalize, studentima i nastavnim osobljem, i tako dobilo neposredni uvid u djelatnost, uvjete i kvalitetu rada. Postupak se odvijao prema protokolu, narednim vremenskim slijedom:

Utorak, 2. lipnja 2009. godine

09⁰⁰ – 10⁰⁰

3.1. SASTANAK S DEKANOM, PRODEKANIMA I STRUČNIM VIJEĆEM

Rijeka – dekanat Veleučilišta – Trpimirova ulica 2

Nazočni: dekan Veleučilišta *Prof.dr.sc. Dušan Rudić* i prodekan; za nastavu – *Doc.dr.sc. Nedjeljko Škifić*, poslovne odnose – *Mr.sc. Kuzman Vujević*, međunarodnu suradnju - *Prof.dr.sc. Damir Šekulja*.

Dekanat se nalazi u najužem centru grada Rijeke, a sve ostalo – dvorane za izvedbu nastave, praktikumi, laboratoriji, kabineti nastavnika i vijećnica nalaze se na adresi: Vukovarska ul. 58.

Ocjena Povjerenstva: *Prostor dekanata Veleučilišta je reprezentativan, primjereno smješten u samom središtu grada Rijeka i zadovoljava sve potrebe dekanata i pratećih službi za normalan rad.*

10⁰⁰ – 11³⁰

3.2. SASTANAK S RADNOM SKUPINOM ZA IZRADU SAMOANALIZE I POVJERENSTVOM ZA PRAĆENJE KVALITETE

Matični prostor Veleučilišta – Vukovarska ulica 58

Osnova za rad predstavlja tekst Samoanalize, uručen članovima Povjerenstva prilikom imenovanja, na hrvatskom i engleskom jeziku. Raspravu otvara dekan Veleučilišta *Prof.dr.sc. Dušan Rudić*, koji predstavlja sudionike;

Prof.dr.sc. Juraj Ljubetić – jedan od osnivača Veleučilišta, dugogodišnji prodekan za nastavu, formalno u mirovini, kao prilog dao dragocjenu pomoć u izradi samoanalize,

Prof.dr.sc. Nedjeljko Škifić – prodekan za nastavu, inače istaknuti i iskusni gospodarstvenik,

Mr.sc. Kuzman Vujević, viši predavač – prodekan za poslovne odnose i pomoćnik dekana za kvalitetu,

Prof.dr.sc. Damir Šekulja – prodekan za međunarodnu suradnju,

Saša Hirnig, dipl.ing., viši predavač – pročelnik Prometnog odjela, kvaliteta, iskustvo u obrazovanju srednjoškolskih učenika, stručnjak za željeznički promet,

Mr.sc. Marko Balen, prof.v.š., - pročelnik Poslovnog odjela, inače vodećeg odjela na Veleučilištu prema broju nastavnika i studenata, ugledni gospodarstvenik, radio u velikim riječkim gospodarskim i novčanim sustavima, unio niz praktičnih noviteta na Veleučilište – banking, financije i dr.,

Mr.sc. Zdenko Novak, viši predavač – pročelnik Odjela sigurnosti na radu, inače istaknuti i iskusni gospodarstvenik: tehnologija, tehnika i organizacija industrijskih poduzeća,

Dr.sc. Mario Staver, viši predavač - pročelnik Poljoprivrednog odjela,

Velma Maleta, dipl.iur., - članica Povjerenstva za samoanalizu, pravnica, bavi se kadrovskim i općim poslovima, problematikom izbora profesora u zvanja,

Boris Sergović, dipl.iur., - glavni tajnik, napisao prve, polazne akte za osnivanje Veleučilišta prije 11 godina, svjedok je razvoja od početaka do danas,

Marica Lanča, dipl.oecc., - rukovoditelj studentske referade, uključene u radnu skupinu zbog poznavanja problematike upisa studenata, procedure upisa, procedure studiranja,

Marijana Jakopič – dipl.oecc., - uključena u rad pri izradi samoanalize kao sudionik i svjedok važnih administrativnih procedura, investicije, javni natječaji, publiciranje,

Dijana Derđa, dipl.oecc., – *nadležna* za nastavu i ostala studentska pitanja, od prvoga dana radi tu, organizacija, pozicioniranje veleučilišta s promjenama u suradnji s MZOS, satnica, definiranje izvedbenog plana nastave,

Nije nazočan student te iz HŽ-a **Miljenko Bevančić** - član povjerenstva za kvalitetu iz gospodarstva, napredovao te premješten u Zagreb,

Marina Rončević, prof., predavač, - predstavnica nastavnika izabranih u nastavna znanja,

Anita Stilin, dipl.oecc., znanstveni novak-asistent - predstavnica suradnika,

Opaska Stručnog povjerenstva: *Samoanaliza Veleučilišta Rijeka opsežan je uradak s iscrpnim i korektnim prikazom misije, razvoja rada i učinkovitost ove ustanovei. Tekst ima 74 stranice, a tablice i grafikoni još 41 str. Držimo da taj dokument ima trajnu vrijednost, te da će prilikom narednog vrednovanja poslužiti za usporedbu. Zbog toga ga treba dopuniti podacima o sastavu povjerenstva-imenima članova i autorima teksta, tijelu koje je imenovalo povjerenstvo i datum sjednice na kojoj je ta nominacija obavljena.*

Rad se zatim odvija prema napatku iz Upitnika za procjenu institucije, koji obuhvaća osam tematskih područja, od kojih se svako raščlanjuje posebno, i to na način da članovi postavljaju pitanja, a na njih odgovaraju pozvani sudionici. Rasprava obuhvaća poglavlja;

- Misija, funkcionalnost i vizija razvoja Veleučilišta Rijeka,
- Organizacija i izvedba studija,

- Razina nastavnog kadra Veleučilišta,
- Kvaliteta prostora Veleučilišta,
- Kvaliteta dokumenata i informacijskog sustava,
- Interni sustav za osiguranje kvalitete,
- Studenti,
- Usporedbe institucije i studijskih programa sa sličnim u EU,

3.3. AKTI VELEUČILIŠTA RIJEKA

U vijećnici Veleučilišta članovi Povjerenstva dobivaju uvid u akte koji reguliraju sve djelatnosti Veleučilišta;

3.3.1. OPĆI AKTI

- Statut Veleučilišta – važeći od listopada 2006. god.,
- Poslovnik o radu Upravnog vijeća – važeći od veljače 2007. god.,
- Poslovnik o radu Stručnog vijeća – studeni 2006.,
- Pravilnik o zaštiti arhivskog materijala – ožujak 1999.,
- Pravilnik o plaći i raspolaganju prihodima ostvarenim na tržištu – srpanj 2004.,
- Statut Studentskog zbora – lipanj 2008.,
- Pravilnik o postupku izbora studentskih predstavnika u Studentski zbor – studeni 2008.,
- Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata – lipanj 2008.,

3.3.2. PRAVILNICI IZ OBLASTI RADNIH ODNOSA I ZAŠTITE NA RADU

- Pravilnik o radu – listopad 2007.,
- Pravilnik o zaštiti od požara – ožujak 2006.,
- Pravilnik o zaštiti na radu – svibanj 2005.,
- Plan evakuacije i spašavanja radnika i studenata – prosinac 2008.,
- Sustav, plan i program osposobljavanja za rad na siguran način – prosinac 2008.,

3.3.3. PRAVILNICI IZ OBLASTI NASTAVE

Pravilnici o;

- studiranju – rujan 2008.,
- ocjenjivanju studenata stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija – rujan 2008.,
- obliku diploma, sadržaju i obliku svjedodžbi i potvrde Veleučilišta u Rijeci – veljača 2008.,
- izdavanju potvrde o odgovarajućem stručnom nazivu – listopad 2008.,
- sustavu za kvalitetu – veljača 2008.,
- radu knjižnice Veleučilišta – veljača 2008.,
- ustroju i izvedbi razlikovnih programa stručnih studija i stjecanju stručnih naziva – lipanj 2008.,
- izdavačkoj djelatnosti – prosinac 2008.,

3.3.4. UGOVORI O POSLOVNOJ SURADNJI

Priložene su kopije ugovora;

- sa 45 javnih obrazovnih, nastavnih i znanstvenih ustanova i gospodarskih subjekata,
- ugovori o zakupu i/ili privremenom korištenju prostora na 4 lokaliteta u gradu Rijeci i po jedan u Puli, Ogulinu, Pazinu i dva lokaliteta u Poreču.
- Ugovor o rekonstrukciji vojarne u Pazinu,

3.3.5. DESETA OBLJETNICA VELEUČILIŠTA U RIJECI 1998 – 2008. – posebna publikacija na 104 str., prikazuje razvojni put i aktualno stanje Veleučilišta. Premda pisana uobičajenim, prigodničarskim stilom, korisno je poslužila za uvid u stanje i razvoj ustanove.

Ocjena Stručnog povjerenstva: *Veleučilište u Rijeci ima uredne sve osnovne akte potrebne za normalan rad – Statut i pravilnike nužne za provedbu svoje djelatnosti, a potpisani ugovori oslikavaju dobru suradnju sa tržištem rada.*

3.4. POSLANJE, FUNKCIONALNOST I VIZIJA RAZVOJA VELEUČILIŠTA RIJEKA

Veleučilište u Rijeci jedno je od prvih veleučilišta u Hrvatskoj, nastalo kao pilot - program za ocjenu opravdanosti razvoja binarnog sustava, u kojemu se stručni studij odvajava od sveučilišnog. Vlada Republike Hrvatske 21. svibnja 1998. godine donosi Uredbu o osnivanju Veleučilišta u Rijeci, a temeljem te odluke Ministar znanosti i tehnologije 25. svibnja 1998. donosi Odluku o imenovanju privremenog rektora Veleučilišta u Rijeci, zatim 26. lipnja 1998. godine Odluku o imenovanju Upravnog vijeća, koje na svojoj prvoj sjednici održanoj 15. srpnja 1998. prihvaća Statut Veleučilišta.

Veleučilište u Rijeci upisano je u registar Trgovačkog suda u Rijeci 24. srpnja, a u Upisnik visokih učilišta rješenjem Ministarstva znanosti i tehnologije 30. listopada 2001. godine.

Temeljno poslanje Veleučilišta je izobrazba stručnjaka u području tehničkih, biotehničkih i društvenih znanosti, usmjerenih prema praksi i stručnom znanju, te za podmirenje potreba za stručnim kadrovima gospodarstva i drugih subjekata, prvenstveno na području Primorsko – goranske, Istarske i Ličko–senjske županije, ali i ostalih područja Hrvatske i inozemstva.

Uz suglasnost Ministarstva znanosti i tehnologije statutom je utvrđena djelatnost;

- ustrojavanje i izvedba stručnih dodiplomskih studija i poslijediplomskih stručnih studija iz područja tehničkih, biotehničkih i društvenih znanosti,
- visokostručni i znanstveno-istraživački rad uz uvjete prema posebnim propisima,
- ustrojavanje i izvedba programa stalnog usavršavanja – cjeloživotnog obrazovanja,
- izdavačka, bibliotečna i informatička djelatnost vezana za temeljnu djelatnost.

Poslije utemeljenja Veleučilište je prošlo teška razdoblja gubitka jednih a uvođenja novih studija, napose kada su na pojedine fakultete Sveučilišta u Rijeci vraćeni studiji sa studentima; turizma i ugostiteljstva, ekonomike poduzetništva, trgovinskog poslovanja, medicinske radiologije, medicinsko-laboratorijski studij, studij za medicinske sestre i medicinske tehničare, studij fizikalne terapije, građevinarstva, strojarstva,

elektrotehnike te brodogradnje. Danas se na Veleučilištu izvodi stručni studij na temelju dopusnica izdanih po propisanoj proceduri 2. lipnja 2005.;

1. STRUČNI STUDIJI ZA;

- **Cestovni promet**, (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/65, Ur.br.:533-07-05-2),
- **Željeznički promet** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/240, Ur.br: 533-07-05-2),
- **Poštanski promet** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/388, Ur.br.:533-07-05-2),
- **Cestovni promet u Gospiću** (Klasa: UP/I-602-04/05-16/239, Ur.br.:533-07-05-2),
- **Poduzetništvo** (Klasa: UP/I-602-04/05-16/370 Ur.br.: 533-07-05-2),
- **Informatika u Rijeci i Puli** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/179, Ur.br: 533-07-05-2),
- **Sigurnost na radu** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/470, Ur.br.:533-07-05-2),
- **Vinarstvo** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/160, Ur.br :533-07-05-2),
- **Mediterranska poljoprivreda** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/161, Ur.br.:533-07-05-2),

2. SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJI;

- **Promet - smjerovi: cestovni, željeznički, poštanski** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/114, Ur.br.:533-07-05-2), od 2. lipnja 2005.
- **Informacijska tehnologija u poslovnim sustavima** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/174, Ur.br.:533-07-05-2), od 2. lipnja 2005. i
- **Vinarstvo** (Klasa: UP/I- 602-04/05-16/101, Ur.br.:533-07-05-2), od 21. lipnja 2005.

Zbog osnivanja Veleučilišta Nikola Tesla u Gospiću, od akademske godine 2006./2007. prestalo upisivati studente na stručne studije Poduzetništvo i Cestovni promet u Gospiću.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je 9. lipnja 2006. godine izdalo Dopusnicu za organizaciju i ustroj stručnog studija Poduzetništvo u Rijeci, a 20. lipnja 2007. za uvođenje stručnog studija Poduzetništvo u Pazinu.

Za izvođenje izmještenih stručnih studija u Ogulinu 12. listopada 2006. godine dobivene su Dopusnice za stručni studij Cestovni promet i Željeznički promet u Ogulinu.

U tijeku je postupak dobivanja dopusnice za ustroj i izvođenje specijalističkog diplomskog stručnog studija Sigurnosti na radu.

Svi studijski programi koji se izvode od akademske godine 2005./2006. godine usklađeni su s „Bolonjskim procesom preobrazbe visokog školstva“. Uvođenjem „bolonjskih“ studijskih programa učinjen je veliki napredak, jer su nastavni programi osuvremenjeni i usklađeni sa sličnim programima u okviru zajedničkog Europskog prostora visokog obrazovanja.

Danas Veleučilište predstavlja značajan čimbenik razvoja grada Rijeke i županije, razvojni put i uspjesi Veleučilišta opisani u monografiji za desetu obljetnicu djelovanja (1998-2008).

Prihvaćenost i provedbu misije potvrđuje činjenica da je Veleučilište povezano s akademskom zajednicom i gospodarstvom, odnosno tržištem rada putem brojnih potpisanih i Povjerenstvu predočenih ugovora o poslovnoj suradnji s visokoškolskim (Sveučilište Rijeka) i znanstvenim ustanovama (Institut za poljoprivredu i turizam – Poreč), gradom Rijekom, županijama (Primorsko-goranska županija, Istarska) i s poslovnim - gospodarskim subjektima šireg područja.

Imajući vlastitu viziju sutrašnjice razrađena je, i Stručnom povjerenstvu predočena, po našem sudu, ambiciozna Strategija razvoja za razdoblje 2008-2013. godine.

Opaska Povjerenstva; *Na Veleučilištu je testirana javno proklamirana, a u Hrvatskoj rijetko i provedena „konceptija elastičnosti“ u gašenju studija za koje slabi zanimanje polaznika, a uvođenje onih za koje zanimanje raste.*

Strategija razvoja Veleučilišta 2008.-2013 godine vrijedan je dokument koji sadrži smjer razvika s preciznim hodogramom provedbe pojedinih razvojnih etapa na 33 stranice. Tako vrijedan, za čelništvo Veleučilišta obvezujući dokument treba sadržavati imena autora, obrazložene razloge - motive i datum donošenja odluke o izradi i tijelo koje ga je donijelo.

Osim ostalih, na Veleučilištu postoji Povjerenstvo za praćenje kvalitete, Povjerenstvo za praćenje Bolonjskog procesa i Povjerenstvo za međunarodne odnose.

Veleučilište neprijeporno ima potporu grada Rijeke, Primorsko goranske županije te gradonačelnika gradova; Otočac, Gospić, Pula, Pazin, Poreč.

Ocjena Stručnog povjerenstva: *Povjerenstvo je utvrdilo da Veleučilište obavlja navedenu djelatnost i uredno ispunjava svoju misiju, posjeduje sve valjane dopusnice nadležnog ministarstva (MZOS) te uredne i razrađene pravilnike koji uređuju ustroj i djelatnost Veleučilišta i povjerenstva zadužena za praćenje kvalitete i „Bolonjskog procesa“.*

Veleučilište je racionalno i funkcionalno ustrojeno, a dekan, prodekani i pročelnici pojedinih studija provode svoju misiju i prilikom utemeljenja prihvaćenu, održivu strategiju razvoja.

Naša je ocjena da je svojim uspješnim djelovanjem i rezultatima Veleučilište opravdalo ispravnost koncepta policentričnog razvoja hrvatskog visokog školstva.

Veleučilište Rijeka je mlada visokoškolska ustanova, pa u kratkom vremenu djelovanja još nije atraktivno za polaznike iz inozemstva, osim sporadično za državljane Bosne i Hercegovine. No, Veleučilište je otvoreno stranim studentima, pa su tako navedeni popisi modula kolegija koji se, za zainteresirane mogu izvoditi na stranom jeziku. Zacrtno je cilj da se barem jedan obrazovni program izvodi na jednom od svjetskih jezika. Značajna je zapreka razlika u studentskom standardu, koji je u Rijeci ispod standarda na inozemnim učilištima. Naime, premalen je kapacitet kvalitetnog smještaja u studentskim domovima, koji bi odgovarao standardu pa je lakše domaće studente slati u inozemstvo nego primati strane.

S ciljem stručnog usavršavanja sedam studenata Poljoprivrednog odjela više je mjeseci boravilo i stručno se usavršavalo u pogonima istaknutih vinara u Njemačkoj, Španjolskoj i Italiji, a svake se godine organiziraju posjete studenata Poljoprivrednog odjela inozemnim sajmovima i proizvođačima grožđa i vina u Italiji i Sloveniji. Do sada se nije uspjelo na dulje vrijeme ostvariti boravak studenata u inozemstvu, ali je u tijeku izrada programa razmjene studenata s Technische Fachhochule Wildau u Austriji i Delgado Community College - New Orleans u USA.

Preporuka Povjerenstva: *Da bi Veleučilište omogućilo mobilnost i razmjenu studenata s drugim učilišnim središtima u Hrvatskoj ili izvan nje nije nužno da cijeli curriculum bude na stranom jeziku. Dobro je rješenje da se samo jedan semestar nastave izvodi na*

stranom jeziku, jer iskustvo u EU pokazuje da studenti ne dolaze zbog jednog modula - kolegija, već žele u cijelosti odslušati 1-2 semestra.

3.5. ORGANIZACIJA VELEUČILIŠTA

Uredbom o izmjenama i dopuni uredbe o osnivanju Veleučilišta u Rijeci od 20. travnja 2005. NN 51/05) tijela Veleučilišta Rijeka su Upravno vijeće, Stručno vijeće i dekan.

Upravno vijeće je najviše tijelo Veleučilišta. Ima pet članova imenovanih na vrijeme od četiri godine, od kojih tri imenuje osnivač, jednog člana bira Stručno vijeće, a jednog svi zaposlenici. U njegovu radu sudjeluje i Dekan, bez prava odlučivanja. Upravno vijeće ima ovlasti određene Zakonom, Uredbom i Statutom, ono donosi program rada i razvoja, nadzire njihovo izvršavanje, brine o zakonitosti rada, racionalnom korištenju materijalnih i kadrovskih potencijala, provodi odluke Stručnog vijeća, donosi godišnji obračun, osnivaču predlaže promjenu ili proširenje djelatnosti, ukidanje ili osnivanje novih odjela ili stručnih studija, a na prijedlog Stručnog vijeća donosi Statut Veleučilišta i možebitne promjene u njemu. Ovo tijelo donosi Pravilnik o ustroju radnih mjesta, a na prijedlog dekana utvrđuje razvojnu i poslovnu politiku i donosi financijski plan Veleučilišta.

Stručno vijeće ključno je tijelo Veleučilišta za sva pitanja nastavne, stručne i znanstvene djelatnosti. Na prijedlog Vijeća odjela donosi studijske programe i izvedbene planove, obavlja izbore u zvanja u skladu sa Zakonom i Statutom, na prijedlog dekana donosi proračun Veleučilišta, donosi godišnji plan izdavačke djelatnosti, razmatra Samoanalizu Veleučilišta.

U sastav Stručnog vijeća ulaze dekan, prodekani, pročelnici odjela, jedan predstavnik nastavnika izabranih u znanstveno-nastavno zvanje, jedan predstavnik nastavnika izabranih u nastavna zvanja, jedan predstavnik zaposlenika u suradničkom zvanju i dva predstavnika studenata. Najmanje 15% članova Stručnog vijeća su studenti. Dekan, prodekani i pročelnici članovi su Stručnog vijeća po svom položaju, a ostali članovi podliježu izboru.

Dekan je čelnik i voditelj Veleučilišta. On ustrojava rad i poslovanje Veleučilišta, predstavlja ga i zastupa, predlaže program rada, plan razvoja i financijski plan, podnosi izvješće o svom radu i financijskom poslovanju, provodi odluke Upravnog i Stručnog vijeća, predlaže izmjene i dopune Statuta i drugih općih akata, donosi opće akte koji nisu stavljeni u nadležnost viših tijela, sudjeluje u radu Vijeća veleučilišta i visokih škola, obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i aktima Veleučilišta. Za svoj rad odgovara Upravnom i Stručnom vijeću. Bira se putem javnog natječaja. Za dekana može biti izabran nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju, nastavnom zvanju profesora visoke škole ili višeg predavača. Izbor Dekana vrši Stručno vijeće u tajnom glasovanju, i to s natpolovičnom većinom glasova svih članova, a izbor potvrđuje Upravno vijeće Veleučilišta.

Prodekani pomažu dekanu u svim područjima djelovanja. Veleučilište ima tri prodekana; za nastavu, za poslovne odnose i za međunarodnu suradnju. Izbor vrši Stručno vijeće na prijedlog dekana, tajnim glasovanjem, natpolovičnom većinom svih članova Stručnog vijeća, a mandat im traje četiri godine.

Veleučilišni odjeli imaju pročelnika i vijeće odjela.

Pročelnik odjela vodi djelatnost odjela, organizira, vodi rad i poslovanje, osigurava provedbu nastavnog procesa, daje prijedloge za unapređenje i modernizaciju nastave, predsjedava Vijeću odjela, izvršava odluke Upravnog vijeća, dekana, Stručnog vijeća i Vijeća odjela, brine o kadrovskoj politici u odjelu, razvoju odjela i o usavršavanju zaposlenika, vodi brigu o organizaciji i kvaliteti izvedbe nastave, brine o prostoru, kadrovima, opremi i financiranju.

Bira ga Vijeće odjela tajnim glasovanjem na prijedlog dekana, natpolovičnom većinom glasova svih članova vijeća. Pročelnik se bira na vrijeme od dvije godine, a njegov izbor potvrđuje Upravno vijeće.

Vijeće odjela čine pročelnik, svi nastavnici odjela izabrani u znanstveno-nastavna ili nastavna zvanja, predstavnici zaposlenika u suradničkim zvanjima i predstavnici studenata. Vijeće odjela raspravlja o pitanjima realizacije nastavnog procesa i stručne djelatnosti odjela, bira i razrješava pročelnika, predlaže Stručnom vijeću programe i planove stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija u sastavu odjela, predlaže

godišnji plan izdavačke djelatnosti na razini odjela, obavlja i druge poslove određene Statutom i drugim aktima Veleučilišta. Danas na Veleučilištu djeluju naredni odjeli;

Prometni odjel obavlja svoju djelatnost pod nazivom; *Veleučilište u Rijeci, Prometni odjel*, a u svom sastavu ima izmješteni odsjek u Gospiću (u gašenju) i Ogulinu te ustrojava i izvodi naredne studije:

- stručni studij Cestovni promet,
- stručni studij Željeznički promet,
- stručni studij Poštanski promet,
- specijalistički diplomski stručni studij Promet, smjerovi: Cestovni, Željeznički, Poštarski.

Djelatnost obavlja na adresama: Rijeka - matična zgrada - Vukovarska 58; Gospić – prostorije Stare gimnazije - Ante Starčevića 12 (ispiti i konzultacije za zadnju generaciju apsolvenata izvanrednog stručnog studija Cestovni promet); Ogulin - Obrtnička i tehnička škola - J.J. Strossmayera 2.

Poslovni odjel obavlja svoju djelatnost pod nazivom: *Veleučilište u Rijeci, Poslovni odjel*. U svom sastavu ima odsjek u Gospiću i odsjek u Puli te ustrojava i izvodi ove studije:

- stručni studij Informatika,
- stručni studij Poduzetništvo.
- specijalistički diplomski stručni studij Informacijska tehnologija u poslovnim sustavima
- specijalistički diplomski stručni studij Poduzetništvo

Svoju djelatnost obavlja na adresama: Rijeka – matična zgrada Vukovarska 58; Pula - Srednja ekonomska škola - Kovačičeva 3; Pazin - Srednja škola - Šetalište Pazinske gimnazije 11.

Odjel sigurnosti na radu obavlja djelatnost pod nazivom: *Veleučilište u Rijeci, Odjel sigurnosti na radu* i ustrojava i izvodi:

- stručni studij Sigurnost na radu.

- specijalistički diplomski stručni studij Sigurnost na radu (u postupku odobravanja, uskoro se očekuje dopusnica, u planu je izvođenje u akademskoj godini 2009./2010.)

Odjel sigurnosti na radu obavlja svoju djelatnost u Rijeci, u matičnoj zgradi - Vukovarska 58

Poljoprivredni odjel djelatnost obavlja pod nazivom: *Veleučilište u Rijeci, Poljoprivredni odjel* te ustrojava i izvodi:

- stručni studij Vinarstvo,
- stručni studij Mediteranska poljoprivreda,
- specijalistički diplomski stručni studij Vinarstvo (u planu je izvođenje u ak. god. 2009./2010.).

Poljoprivredni odjel obavlja svoju djelatnost na adresama: Poreč Srednja poljoprivredna škola i Institut za poljoprivredu i turizam C. Huguesa 6;

Zajednički poslovi

Zajedničke stručne službe obavljaju uobičajene organizacijske, pravne i upravne poslove, poslove studentske službe, financijsko računovodstvene, informatičko-bibliotečne, tehničke i druge poslove bitne za svakodnevni život Veleučilišta. Uz to, pružaju administrativnu potporu nastavnicima i studentima. Smještene su u prostoru Dekanata – Rijeka, Trpimirova 2/V.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu omogućuje ustrojbu zavoda, katedri, laboratorija i drugih unutarnjih jedinica u okviru Veleučilišta i njegovih odjela. Međutim, do sada nije iskazan zahtjev niti se pokazala potreba za ustrojbom takvih jedinica.

Ocjena Povjerenstva; *Veleučilište ima djelotvornu, potrebama i svim djelatnostima Veleučilišta prihvatljivu organizaciju i način upravljanja na razini koja odgovara sličnim učilištima i akademskim sredinama.*

3.6. ORGANIZACIJA STUDIJA

Studij je ustrojen po mjeri „Bolonjske preobrazbe visokog obrazovanja“, što znači da mu je curriculum modularno strukturiran i da se primjenjuje načelo Europskog sustava prijenosa bodova (ECTS). Uspjeh studenta za svaki predmet izražava se ECTS skalom ocjenjivanja u postocima usvojenog znanja od 0 do 100%, pri čemu prolazna ocjena ne može biti niža od 40%. Praćenje i ocjenjivanje studenata za svaki modul vrši se tijekom nastave i na završnom ispitu prema kriterijima: nazočnost na nastavi, kolokviji, međuispiti i druge aktivnosti na nastavi utvrđene studijskim programom čini do 70% ocjene, a ukupan postotak uspješnosti studenta na završnom ispitu do 30% ocjene.

Za prethodne generacije studenata koje su studij odslušale prema „predbolonjskom“ sustavu način studiranja utvrđen je odredbama Pravilnika o studiranju iz listopada 2006. godine.

U ovoj ak. god. na Veleučilištu studira 2526 studenta, od čega 1155 redovitih i 1371 izvanrednih, uz 720 apsolvenata.

Upisna kvota iznosi 1182 mjesta. Pravo upisa u I. godinu stručnog studija imaju pristupnici koji su završili trogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i zadovoljili kriterij upisa. Svi pristupnici dužni su pristupiti razredbenom postupku koji obuhvaća vrednovanje uspjeha postignutog u srednjoj školi i na završnom ispitu - maturi, na način da se prosječni uspjeh svih razreda srednje škole i mature množi sa deset i tako dobiju ukupni bodovi za rangiranje studenata. Pokazalo se da na taj način stanovitu prednost imaju pristupnici sa završenom četverogodišnjom srednjom školom. Upisi se vrše prema rang-listama sastavljenim na temelju rečenih kriterija.

Studij iz rada (izvanredni studij) pokazao se u raspravi i Samoanalizi vrlo važnim pitanjem. Naime, Veleučilište pohađaju i studenti zaposleni u punom radnom vremenu. Oni dakako nisu u mogućnosti pohađati nastavu u, za studij uobičajenim, prijepodnevnim i ranim poslijepodnevnim satima. Ukoliko je upisan velik broj studenata praksa je na Veleučilištu da za izvanredne studente u radnom odnosu izvodi 50% ukupnog fonda sati nastave. Snažni su i razumljivi argumenti, definirani samom misijom Veleučilišta, da se svim zainteresiranim i za studij kvalificiranim zaposlenim studentima omogući upis i studiranje. Inače, „Bolonjska preobrazba visokog

obrazovanja“ poznaje koncept tzv. cjeloživotnog obrazovanja označen krilaticom LLL (*Long Life Learning*). Nastava za zaposlene (izvanredne) studente organizirana je u poslijepodnevnim satima. Za module s manjim brojem studenata cijela nastava se izvodi poslije 16⁰⁰ sati i to za sve studente.

Na Poslovnom odjelu nastava za zaposlene studente održava se petkom i subotom. Za prvu godinu studija nastava se odvija u turnusima. Najzahtjevnije su vježbe za studij informatike, jer se izvode u informatičkim kabinetima u manjoj skupini od po 20-25 studenata, a za svakog je potrebno imati posebno računalo. Seminare polazi veći broj studenata. Posjećenost nastave tih studenata na Poslovnom odjelu je do 80%. Prolaznost vježbi i seminara u „Bolonjskoj generaciji“ je preko 90%. Broj studenata koji odustaju od studija kreće se oko minimalnih 10%. Izvanredni studij nije prikladan za „Bolonjski proces“, zbog diskontinuiteta u izvedbi nastave. Izlaz treba tražiti putem „E-learning“ sustava. No svaki student mora proći više postupaka provjere znanja; kolokviji, završni ispit.

Ocjena Povjerenstva; *Studij je organiziran sukladno vremenskim i prostornim mogućnostima, odnosno ograničenjima. Organizacija se može ocijeniti prihvatljivom.*

3.7. RAZINA NASTAVNOG KADRA VELEUČILIŠTA

Veleučilište ima 89 zaposlenika, od toga ih je 61 s punim ili nepunim radnim vremenom u nastavi, a 28 je nenastavno osoblje. Za potrebe nastave Veleučilište angažira 87 vanjskih suradnika. Od ukupno 61 nastavnika i suradnika, u znanstveno-nastavnom zvanju redoviti profesor je jedan djelatnik, u nastavnim zvanjima je 40 nastavnika, a od toga 9 u zvanju profesora visoke škole, 10 u zvanju višeg predavača i 21 u zvanju predavača, te 20 suradnika u zvanju asistent, od toga pet znanstvenih novaka.

Udio nastavnika i suradnika koji imaju radni odnos s Veleučilištem u ukupnoj nastavi prelazi minimalni udio propisan Zakonom. Naime, nastavnici u radnom odnosu na Veleučilištu u Rijeci izvode oko 69%, a vanjski suradnici preostalih 31% nastave. Vanjski suradnici uglavnom izvode nastavu specifičnih stručnih predmeta. Za stjecanje praktičnih, specifičnih znanja iz raznih područja prometa, sigurnosti na radu,

poduzetništva ili mediteranske poljoprivrede i vinarstva, nastavu, a osobito vježbe izvode priznati stručnjaci iz prakse, a dijelom i nastavnici fakulteta. Angažiranje stručnjaka iz prakse smatra se poželjnim i vrlo korisnim, jer oni studente upoznaju s praksom, što se pokazuje dobrim za brzo uključivanje u radne procese poslije završetka studija.

Nastavno osoblje izvan radnog odnosa s Veleučilištem pridonosi elastičnosti i prilagodljivosti Veleučilišta, pa se tako lakše provode promjene u programima i brže reagira na zahtjeve gospodarskog okruženja, odnosno tržišta rada.

Nastavna opterećenja

Nastavnici u radnom odnosu imaju prosječno približno 519 norma-sati godišnjeg nastavnog opterećenja, što znači 17-18 norma-sati tjedno. Vanjski suradnici prosječno odrađuju oko 168 norma sati godišnje, odnosno 5-6 norma sati tjedno. Nastavnici Veleučilišta odrađuju prosječno oko 15% preko svog godišnjeg nastavnog opterećenja definiranog Kolektivnim ugovorom, a vanjski suradnici znatno manje.

Broj studenata u studentskim grupama

Ovisno o posebnostima studija, nastava je ograničena prostornim ograničenjima i brojem studenata upisanih na pojedinim studijima. Veličina studijskih grupa iznosi:

- za predavanja 30 - 90 studenata;
- za seminare 30-50 studenata
- za auditorne vježbe 15-40 studenata
- za laboratorijske vježbe 10-25 studenata

Zbog velikog broja studenata na nekim studijima se u prvoj godini studija predavanja izvode u dva turnusa. Najveće je opterećenje prostora i opreme u Rijeci. Osim prostora u dijelu zgrade u Vukovarskoj ulici 58, tijekom 2008. godine koristi se tri predavaonice i kemijski laboratorij srednje Kemijske tehničke škole.

Kompetentnost nastavnika i suradnika

Kompetentnost nastavnika i suradnika provjerava se u postupku izbora u nastavna ili suradnička zvanja, prema posebnoj proceduri koja uključuje mišljenje stručnih

povjerenstava i nadležnog Matičnog povjerenstva Vijeća veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske. Brojni su argumenti koji govore u prilog ocjeni o visokoj kompetentnosti nastavnika Veleučilišta:

- 58 objavljenih udžbenika, knjiga i priručnika;
- 1037 stručnih i znanstvenih radova objavljenih u posljednjih pet godina u znanstvenim poljima studijskih programa Veleučilišta,
- 92 pozvana predavanja na velikom broju domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova,
- prosječna ocjena od 4,15 kojom su studenti ocijenili nastavnike u studentskoj anketi

Razmjena nastavnika i suradnika s drugim ustanovama

Tijekom ove godine Veleučilište se uključilo u program Erasmus te je podnijet Obrazac za traženje financijske potpore za individualnu mobilnost Agenciji za mobilnost i programe EU. U ovoj godini je u planu razmjena studenata, dok se naredne akademske godine predviđa i razmjena nastavnog i nenastavnog osoblja. Nekoliko puta su gostujući profesori održali predavanja na aktualne teme iz informatike i poduzetništva, a mišljenja studenata o tome bila su pozitivna, jer su predavanja obuhvaćala uglavnom aktualne teme.

Znanstvena i stručna aktivnost nastavnika

S obzirom na dominantno područje djelovanja i činjenicu da se radi o mladoj ustanovi, koja se razvijala u grču nejasnih namjera, nedorečenih zakona ili nedosljednosti u zakonodavca i akademske sredine Veleučilište ima zavidnu znanstvenu aktivnost.

Veleučilište u Rijeci potpomaže stručnu i znanstvenu aktivnost svojih djelatnika i suradnika, kao važnu sastavnicu podizanja kvalitete nastavnog rada i studija. To čini na različite načine, kao što je pokrivanje u cijelosti ili djelomično troškova poslijediplomskog i doktorskog studija, troškova putovanja, tiska radova i dr. Rezultate tih nastojanja najbolje oslikava podatak (tablica 4.2.) da je u posljednjih 5 godina u različitim publikacijama objavljeno ukupno 787 radova iz znanstvenih polja koja svojom djelatnošću pokriva Veleučilište.

Ugovor o radu s asistentima sadrži odredbu o obvezi upisa poslijediplomskog studija pa danas ukupno 20 nastavnika i suradnika u nastavi studira na nekom od poslijediplomskih odnosno doktorskih studija od interesa za Veleučilište. U Upisnik znanstvenika upisano je ukupno 46 nastavnika i suradnika.

Nastavnici Veleučilišta sudjelovali su u ukupno 29 znanstvenih projekata financiranih od strane MZOŠ od čega tri međunarodna (Samoanaliza, tablice str.26) i u 21 stručnom projektu trajanja do 3 godine.

Ocjena Povjerenstva; *Uzimajući u obzir kratko razdoblje djelovanja i uvjete u kojima se to djelovanje odvijalo s jedne, a strukturu i opterećenost uposlenika i honorarno angažiranog osoblja te pokazatelje njihove aktivnosti – znanstvene produkcije, s druge strane, očito je da Veleučilište raspolaže dovoljnim brojem kvalitetnih znanstveno-nastavnih i visokostručnih uposlenika.*

3.8. KVALITETA PROSTORA VELEUČILIŠTA

Uzimajući u obzir i izmještene studije Veleučilište u Rijeci koristi 33 predavaonice površine 2089m² sa 1741 studentskih mjesta, 15 laboratorija/praktikuma, ukupne površine 1387m² s 412 radnih mjesta za studente.

Poljoprivredni odjel u Poreču za potrebe studija koristi dijelom prostore Srednje poljoprivredne škole na adresi C. Huguesa 6 i Instituta za poljoprivredu i turizam. Koristi se devet učionica i jedna dvorana ukupne površine 480 m² i 320 mjesta za studente. Za potrebe studija koristi se i jedna informatička učionica površine 35 m² i 15 studentskih mjesta, dva studentska vinarska podruma površine 450 m² sa 79 radnih mjesta te 2 laboratorija površine 170 m² i 20 studentskih mjesta. Gradsko poglavarstvo Poreča traži rješenje za osiguranje zemljišta za pokusne trajne nasade i gospodarske objekte za izvedbu praktične nastave, a do toga rješenja ugovorom o suradnji koriste se nasadi, oprema i gospodarski objekti Agrolagune Poreč i poznatih vinara u Istri.

Prošle godine uređene su 3 predavaonice u matičnoj zgradi Veleučilišta, zatim knjižnica s čitaonicom, nastavnički kabineti, vijećnice, prostori studentskih evidencija,

prostori za praktičnu nastavu kao što su laboratoriji, vinski podrum, informatičke učionice i dr., a na izmještenim studijima u Ogulinu i Poreču koriste se prostori u najmu. Pripremljena je projektna dokumentacija i upravo se radi na uređenju prostora dobivenog od grada Pazina (stara vojarna) koji je namijenjen Poslovnom studiju i studiju Pčelarstva, za koje ova sredina pokazuje zanimanje.

Od 1. travnja 2006. do 1. travnja 2009. na Veleučilištu je diplomiralo 590 studenata, dok ukupno 70 osoba trenutno traži posao u istim zvanjima. Od studija koje izvodi Veleučilište, broj nezaposlenih varira, a ukupno uzevši nije zabrinjavajući, uz opasku, da neke struke kao Sigurnost na radu, Vinarstvo i Mediteranska poljoprivreda uopće nema prijavljenih nezaposlenih na Zavodu za zapošljavanje.

Uočeno je da poslodavci ne prepoznaju prvostupnike kao novi stručni kadar, no podatak da je malo svršenih studenata Veleučilišta na Zavodu za zapošljavanje oslikava dobru potražnju za kadrovima Veleučilišta. Ali, ta analiza nije sveobuhvatna, jer je moguće pratiti studente iz svoje županije, no oni odlaze i zapošljavaju se i u drugim županijama pa je nemoguće pratiti njihovo zapošljavanje. Sustavnog praćenja nema, a bilo bi dobro da se uspostavi.

Struktura prihoda Veleučilišta pokazuje da 50% prihoda čini školarina. Na taj se način osigurava kvaliteta, određena autonomija, fleksibilnost promjene programa i izvedbu programa te pokretanje izmještenih studija. Uprava Veleučilišta drži pozitivnim što je na taj način smanjen pritisak na državu – proračun. Smatra da treba donijeti Pravilnik o školarinama, a za sada imaju Pravilnik o tome kako trošiti školarine.

Rješenja u izboru oblika nastave su različita i ovise o naravi struke. Uzme li se za primjer Poslovni odjel, tu postoje demonstratori, seminarski rad na zadanu temu se izvodi u gospodarskim subjektima, studenti mogu u skupinama ili individualno obavljati izabrane zadatke koje nadzire asistent, ali studenti uvijek sami pripremaju izlaganje-prezentaciju. U posjet gospodarstvenim subjektima prati ih asistent. Informatičari odlaze na seminare u informatički razvijenija poduzeća u Opatiji. Primjerice, studenti Poduzetništva su posjetili modernu tvornicu Gorenje iz Slovenije. Inače je prezentacija osnova za ocjenu studenta, vrlo često temu toga izlaganja uzimaju za svoj završni - diplomski rad.

Najbolji je primjer studij Mediteranske poljoprivrede, gdje studenti održavaju vježbe u proizvodnom prostoru – voćnjaku, vinogradu, vrtu, na oranici ili u podrumu. Svaki kolegij toga studija sadrži predavanja, vježbe i praksu. Na završnoj godini prakticira se samo praksa. Imaju tehnološke baze po Istri - gdje se održava praktična nastava. Odlaze na stručne ekskurzije, obilaze Istru, Goriška brda, međunarodni sajam vina u Veroni, svake druge godine idu u Milano na sajam vinarstva – to je sve dio nastavnog plana. Veleučilište pokriva troškove prijevoza, a ostale troškove studenti pokrivaju sami.

Na Prometnom odjelu studenti odlaze u velike tvrtke s područja svoje djelatnosti, sudjeluju u većim zahvatima (cesta, željeznice), pomažu u reguliranju prometa, obavljaju snimanje prometa, posjećuju prometna poduzeća. Na taj se način stječu prva iskustva, potiče kreativnost i ekipni rad, dakle sve što je budućem stručnjaku u radu potrebno.

3.9. KVALITETA INFORMIRANJA

Povjerenstvo se uvjerilo da Veleučilište prepoznaje ulogu informatike, nabavilo je najsuvremeniju opremu, a na web stranici su angažirani voditelj, stručnjak za održavanje sustava i web master.

Web stranice Veleučilišta namijenjene su na prvom mjestu studentima (sadašnjim i budućim) zatim nastavnom osoblju i javnosti. Pružaju opće informacije, kao što je pregled i opis djelatnosti Veleučilišta, kontakti, struktura Dekanata, životopise nastavnog osoblja i službene objave Veleučilišta. Od vitalnog su značaja za dnevni, akademski život studentske populacije informacije koje daju popis studijskih programa, zatim opis i sadržaje kolegija, pregled nastavnih sadržaja svakog kolegija, informacije o ishodima učenja za svaki kolegij posebno, pomoćne nastavne materijale, vijesti iz odjela, raspored nastave i ispitnih rokova, popis konzultacija svih nastavnika i suradnika, mogućnost prijave i odjave ispita, te praćenje rezultata različitih provjera znanja kao i mogućnost unosa istih od strane nastavnika.

Studenti posjeduju iskaznicu Carnetica, u cijelosti prilagođenu studentu, sa svim podacima važnim studentu, o knjižnici, statistici, a na svaki upit dobiva se odgovor u roku od 24 sata.

Studentima stoje na raspolaganju 183 umrežena računala s otvorenim pristupom Internetu, elektroničkoj pošti, StudisWeb-u, pomoću kojeg studenti imaju pristup bazi studentske evidencije i mogućnost on-line prijave i odjave ispita. Od ukupno 183 računala 95 ih je mlađe od tri godine. Ove godine teče nabava novih 30 računala pa bi oko 60% računala u upotrebi bilo mlađe od 3 godine, a naredne godine se planira obnoviti računalna oprema na izmještenim studijima. Računala su u učionicama i funkciji nastave praktički cijeli dan.

Ocjena Povjerenstva; *Veleučilište ima primjeran - kvalitetno ustrojen i prema našem uvidu djelotvoran, u svakom pogledu suvremen sustav unutarnjeg i vanjskog informiranja.*

3.10. INTERNI SUSTAV ZA OSIGURANJE KVALITETE

Ključno uporište za ocjenu kvalitete nastave je studentska anketa, jer prema iskustvu u svijetu i u nas, anketa daje najbolju, najobjektivniju i najrealniju sliku o radu nastavnika. Prati se ocjenjivanje svakog pojedinca te definira kada reagirati ako ocjena nastavnika ne zadovoljava. Inače se i prije donošenja pravilnika počelo s provedbom anketa. Cilj ankete je podizanje kvalitete izvedbe nastave.

Prva anketa provedena je koncem zimskog semestra ak. god. 2006./2007., a zatim se provodi poslije svakog semestra. Organizira je i provodi Povjerenstvo za kvalitetu. U provedbi ankete i obradi prikupljenih podataka uvijek su angažirani studenti, s ciljem postizanja pune transparentnosti cijelog procesa. Osim nastavnika, studenti ocjenjuju i sadržaje kolegija, njegov značaj i povezanost s ostalim kolegijima. Prosječna ocjena nastavnika je 4,15 dok je kvaliteta izvedbe nastave dobila prosječnu ocjenu 4,0, ocjena sadržaja kolegija 3,8. Ocjene pokazuju visoki stupanj zadovoljstva studenata. Neprijeporna je činjenica da rezultati djeluju poticajno na rad nastavnika i studenata. Prosječna ocjena temeljem provedenih studentskih anketa iznosi 4,0.

Rezultati ankete nisu javni, daju se pročelniku studijskog odjela i prosljedi Stručnom vijeću i vijećima odjela na razmatranje i donošenje potrebnih zaključaka. Dekan, pročelnici i Predsjednik povjerenstva za kvalitetu dobivaju zbirne i pojedinačne rezultate ankete. Za sada se na unapređenju stanja radi na način da Pročelnik studijskog odjeljenja razgovara s profesorom čiji je rad u anketi ocijenjen kao nezadovoljavajući. Još uvijek nije nađen i ustaljen, a inače poželjan mehanizam kojim bi se možebitno loši rezultati odrazili na položaj i primijenili kao kriterij izbora u zvanje i napredovanje, i/ili primanja – plaću pojedinih nastavnika.

3.11. STUDENTI

Veleučilište je zadovoljno zanimanjem za sve svoje studije. Najviše studenata dolazi iz strukovnih škola (oko 85%), što je povoljna okolnost, jer su u srednjim školama imali praktičnu nastavu, kao važan dio obrazovanja studenata stručnih studija. Znatno veći broj studenata ima završeno četverogodišnje, a manji dio trogodišnje strukovno obrazovanje. Prilikom upisa nema posebnog razredbenog ispita, upis i rangiranje se obavlja na temelju ocjena iz srednje škole. Prosječna ocjena iz srednje škole je vrlo dobar, s tim da je prosječna ocjena studenata sa završenom gimnazijom nešto viša u odnosu na studente pridošle iz strukovnih škola. Analiza upisa u I godinu studija u ak. god. 2007./2008. pokazuje da je na redoviti i izvanredni studij bilo upisano 78% studenata sa završenom četverogodišnjom a 22% s trogodišnjom srednjom školom, pri čemu 50% ukupnog broja upisanih imaju vrlo dobar i odličan uspjeh u srednjoškolskom obrazovanju. Najveći je broj završio srednje škole iz područja elektrotehnike, ekonomije, prometa, strojarstva, dok je 12% završilo gimnazije.

Na pitanje o omjeru stalno zaposlenih nastavnika i studenata odgovara *Prof.dr.sc. J. Ljubetić* podatkom da imaju 2526 upisanih studenata, te da po nastavniku dolazi 17 studenata. No, na Poslovnom odjelu je najveći broj nastavnika i studenata. Tu je omjer takav da na jednog nastavnika dolazi oko 20 studenata.

Pohađanje nastave na svim oblicima nastave je obvezno, što se prati evidencijom na temelju rješavanja zadataka, seminara i vježbi. Ovaj postotak često je kod izvedbe nastave i znatno veći. Pojedine laboratorijske vježbe zahtijevaju 100% pohađanje i angažman. Obveza nazočnosti nastavi definirana je Pravilnikom o studiranju .

Prosječna ocjena redovitih studenata na ispitima je oko 3, ali ima trend stalnog rasta iz generacije u generaciju. Podaci za prve tri „Bolonjske“ generacije pokazuju sve veći postotak studenata koji su do 31. 10. 2008. godine ostvarili više od 2/3 mogućih ECTS bodova. U prvoj generaciji taj postotak je bio 26% , u drugoj 38%, a u trećoj 48%, dakle trend stalnog rasta.

3.12. USPOREDBA STUDIJSKIH PROGRAMA SA SLIČNIM U EU

Pojedini curriculumi Veleučilišta kompatibilni su sa srodnim studijima na inozemnim veleučilištima, a zadnji studijski program Telematika (dopusnicu MZOŠ, još je u procesu dobivanja) kreiran je po ugledu na praksu u EU, u suradnji sa srodnim njemačkim učilištima. Novi programi uključuju i mobilnost nastavnika i studenata.

Jedan od kriterija provjere vrednovanja studijskih programa u postupku dobivanja dopusnica za rad Veleučilišta je kompetentnost stručnjaka koji su završili studij na Veleučilištu u Rijeci u usporedbi sa studijskim programima sličnih studija na renomiranim visokim učilištima u Europi i svijetu.

Drugi kriterij su uvjeti izvedbe studija s obzirom na osiguran prostor i opremu te broj i kompetentnosti nastavnog osoblja. Na Veleučilištu u Rijeci po svim ovim osnovama osigurani su primjerni uvjeti za izvedbu studija, pa se može reći da su blizu onima koje imaju renomirana visoka učilišta Europe.

Naredni kriterij, usporediv sa sličnim učilištima je praktički isti sustav provjere znanja, koji je postupno dograđivan, a primjenom novog Pravilnika o studiranju i Pravilnika o ocjenjivanju je doveden na razinu usporedivosti sa sustavima koji se primjenjuju na renomiranim visokim učilištima. Naime, uvedena je kontinuirana provjera znanja tijekom nastave preko kolegija, rješavanja posebnih zadataka i seminarskih radova. Ocjenjivanje se vrši primjenom Europskog sustava prijenosa bodova (ECTS) i brojčanog sustava.

Postoje također visoka mišljenja i ocjene sa strane poslodavaca o stečenim kompetencijama i brzini uvođenja u radni proces za stručnjake, koji su završili studij na Veleučilištu u Rijeci.

12⁰⁰-12⁴⁵

4. NAZOČNOST NASTAVI, OBILAZAK RADNIH PROSTORIJA VELEUČILIŠTA

(knjižnice, informatičke učionice i studentske referade)

Općenito je zatečena uobičajena živost u hodnicima, a radno ozračje u učionicama, u sve tri dobro opremljene informatičke učionice i prostranom, s obzirom na namjenu dobro opremljenom kemijskom laboratoriju.

Uočena je dobro organizirana i neprijeporno uzorno vođena studentska referada, u kojoj se nalazi središnja evidencija studenata. U referadi se tiskaju diplome i sukladno s „Bolonjskom preobrazbom“ dodatak diplomu - *diploma supplement*, kao dopunska isprava o studiju.

Knjižnica Veleučilišta broji oko 4000 naslova, a kada se tom broju pridoda i knjižni fond na dislociranim lokacijama onda je taj broj oko 5000 naslova. Radno vrijeme knjižnice odgovara studentima, u trenutku obilaska učionica popunjena.

Ocjena Stručnog povjerenstva: *Veleučilište Rijeka raspolaže vrlo solidnom zgradom, smještenom u za ovu vrstu djelatnosti prikladnom okolišu, s prostranim parkiralištem. U zgradi su do visoke razine uređene predavaonice. Praktikum za informatičare su vrlo dobro opremljeni. Nastava se odvija uobičajenom dinamikom, u zgradi je dosta studenata u pokretu pa je uobičajeno živahno za akademsku sredinu. Knjižnica i učionica uz nju raspolaže solidnim knjižnim fondom i dostatnim brojem radnih mjesta u učionici. Radno vrijeme knjižnice prilagođeno je potrebama polaznika studija. Laboratorijski prostor je također solidno uređen i ima dovoljno radnih mjesta za vježbe studenata koji se laboratorijem koriste.*

12⁴⁵-13⁴⁵

5. SASTANAK I RAZGOVOR SA STUDENTIMA

Ovaj sastanak se prema prihvaćenoj, u evaluacijskom postupku uobičajenoj proceduri odvija bez nazočnosti nastavnika ili djelatnika Veleučilišta, a vodi ga član Povjerenstva student Ivan Bijelić. Najprije uočava da uredno i pravodobno najavljenom, a bez sumnje značajnom sastanku nazoči premalo studenata s obzirom na broj studenata koji pohađaju Veleučilište. Među nazočnima je samo nekoliko studentskih predstavnika.

Studenti nisu zadovoljni anketama, napose s anketnim pitanjima. Naime, anketna pitanja su općenita, a formulirana tako da profesori moraju dobiti pozitivnu ocjenu. Kako se god na pitanja odgovori rezultat na kraju ispada povoljniji za profesora nego je stanje u stvarnosti. Studenti to žele promijeniti.

Studenti nemaju povratnih informacija o anketama, a nemaju dojam da se ikada išta promijenilo kao rezultat ankete. Traže povratnu informaciju za rezultate ankete. Među njima

kruži informacija da neki profesor mora četiri godine uzastopno biti negativno ocijenjen da bi se nešto u pogledu korekcije njegova rada poduzelo.

Ocjena Stručnog povjerenstva; stanje ne zadovoljava! Iskustva u inozemstvu i u Hrvatskoj o djelotvornosti komunikacije sa studentima putem studentske ankete vrlo su afirmativni, a pristup studenata vrlo objektivan. Organizacija i provedba ankete sa studentima Veleučilišta Rijeka ne zadovoljava.

Zahtjev Stručnog povjerenstva; Veleučilište je dužno ponajprije kvalitetno raspraviti i pojasniti sve aspekte ankete sa studentima, razloge provedbe i značaj ankete. I dakako studente upoznati s mjerama poduzetim zbog opaski na neke nastavnike.

Prema ocjeni studenata neki moduli - kolegiji su prenatrpani sadržajem koji prema njihovoj prosudbi za ovaj stupanj obrazovanja nisu potrebni. Navode i konkretne

primjere; knjiga iz koje moraju učiti ima sadržaj 400 stranica, a naslov je modula - kolegija „osnove“. Prema ocjeni studenata ne samo da se neki profesori nisu prilagodili „Bolonjskoj preobrazbi sustava visokog obrazovanja“, već nisu ništa promijenili u pristupu nastavi.

U raspravi je utvrđeno da studenti na učenje ne troše niti dva sata dnevno, što je Stručno povjerenstvo ocijenilo apsolutno nedostatnim i upozorilo na činjenicu da se s tako malo rada ne mogu postići prihvatljivi rezultati.

Iskazana je, i argumentirana ocjena da je na studiju Sigurnosti na radu bitan modul – predmet, sveden na minimum, dok je drugi predmet, koji prema istoj ocjeni za praksu nema poseban značaj, preopširan. Iskazano je i mišljenje da je sadržaj studija vodio više računa o raspoloživim kadrovima koje treba pokriti nastavnim obvezama nego o potrebama studija odgovarajuće struke.

Na pitanje koliko nazočnih zna što je ECTS i što predstavlja ECTS, začuđujuće malo, samo oko jedna trećina prisutnih studenata diglo je ruke da zna odgovor na postavljeno pitanje. Ovoj činjenici nije potreban komentar.

A na pitanje ima li modula koji se izrazito teško prolaze odgovor studenata je jednodušno potvrđan. Studenti navode da se to prvenstveno odnosi na module – kolegije na studijskom odjelu Sigurnost na radu, da praktički sve module takve naravi predaje isti profesor, i to na način da nastavne sadržaje čita s papira, svi su sadržaji jednaki kao prije pet godina, ne prati suvremene trendove u struci, a pogotovo u nastavi.

Upozorenje Povjerenstva; Razina obaviještenosti „ad hoc“ skupine studenata s kojima je Povjerenstvo razgovaralo o suštinskim, a elementarnim pitanjima iz sustava obrazovanja koji je na velika vrata ušao u primjenu u našem visokoškolskom obrazovnom sustavu nedopustivo je niska. Čelništvo, stručna tijela, nastavnici pojedinačno i studentski zbor, svi na svoj način i u svojim okvirima dužni su poraditi na pitanjima obaviještenosti. Kako uopće studirati ako se ne znaju ni prava ni obveze koje proistječu iz sustava obrazovanja?

Sa svakom od izrečenih opaski valja se sučeliti, o njima na nadležnim tijelima argumentirano raspraviti, ocijeniti objektivnost opaski i nedostatke ispraviti.

U svakoj za to prikladnoj prilici studente se mora sučeliti s činjenicom da se s manje od dva sata dnevnog učenja u sredini semestra ni uz najbolju opremljenost Veleučilišta i talent studenta ne mogu postići valjani rezultati.

Među studentima prevladava pozitivno mišljenje o nastavnicima pa ističu primjere posebne brige i truda profesora na nekim modulima. Dio profesora pokazuje veliko umijeće, stručnost i nesebičnu brigu o nastavi, pomagalima i literaturi, daju studentima više od minimuma.

Na pitanje koliko nazočnih žali što su upisali Veleučilište nitko to ne potvrđuje, nego upravo suprotno; vrlo su zadovoljni izborom studija, ozračju koje vlada i odnosima na učilištu, ali žele ukazati na slabosti, a to čine kritički, jasno, glasno i sasvim otvoreno, kao što uostalom i priliči studentskoj populaciji.

Opaska Stručnog povjerenstva: *Studenti prihvaćaju Veleučilište, identificiraju se s njim i osjećaju ga svojim do te mjere da bi se i u ponovljenom upisu odlučili na istu opciju svoga obrazovanja. To je izvrsno, i svake pažnje vrijedno dostignuće svih djelatnika Veleučilišta. Ali, to obvezuje nadležne Veleučilišta da se otklone razlozi nezadovoljstva studenata zbog pitanja koja su rješiva bez posebnih napora i sredstava. Čitanje gradiva studentima nije predavanje! Ta praksa pripada nekom drugom vremenu, a ni u njemu nije visoko vrednovana .*

Osobito zadovoljstvo iskazuju zbog činjenice da Veleučilište ima i specijalistički diplomski stručni studij pa mogu nastaviti studij na „svom“ učilištu.

Izjašnjavajući se o visini školarine studenti ističu da smatraju da je iznos od 5500 kuna za jednu akademsku godinu za studij informatike ili 7500 kuna za tehničke studije previsok iznos, a naročito uzme li se u obzir da plaćaju istu školarinu kao njihovi kolege na nekim fakultetima Sveučilišta Rijeka, a diploma im, kako oni kažu “manje vrijedi”.

Opaske Povjerenstva; *Plaćanje studija i visina školarine postaje u nas javno pitanje, sa svim posljedicama koje to sobom nosi. Uz stanoviti trud moguće je visinu školarine na Veleučilištu vezati za rezultate rada svakog studenta, odnosno prosjek ocjene, stimulirajući tako manjom školarinom kvalitetniji rad i učenje studenta. Prosjek ocjena*

mora legitimirati studenta-pojedinca na način da izravno utječe na njegov status i visinu školarine.

Studente beziznimno treba korektno i temeljito informirati o statusu studija koji je njihov vlastiti i slobodni izbor. Nema govora o „manjoj vrijednosti“ diplome Veleučilišta. Jer, „vrijednost“ diplome čini samo i jedino znanje svakog pojedinca stečeno u obrazovanju, a student izborom učilišta bira put k stjecanju znanja.

Nadalje, studenti iskazuju brigu i tjeskobu zbog neizvjesnosti koja ih čeka poslije završetka studija, na tržištu rada. Ne znaju da li će i kako biti prihvaćene njihove diplome, pa iskazuju bojazan da će se sa svojim diplomama teško zaposliti. Ta bojazan je prema svemu sudeći posljedica ozračja stvorenog pod utjecajem aktualnih gospodarskih problema.

Opaska Stručnog povjerenstva; *Nema sumnje da studentska populacija živi s aktualnim društvenim problemima, osjeća ih kao svoje, s društvom dijeli tjeskobe neizvjesnosti gospodarske krize i brigu za oporavaka gospodarstva.*

Neophodno je potrebno studentima predočiti neprijepornu činjenicu da je u kriznim vremenima ulaganje u znanje vrlo racionalan, i na dugi rok isplativ izbor. Mislimo da je za to „nadležan“ svaki nastavnik, jer se ta činjenica može argumentirati na primjeru svake struke.

Prema ocjeni studenata argumentiranoj konkretnim brojkama, u čiju točnost Povjerenstvo ne ulazi, pitanje studentskog standarda, a napose organizirane prehrane studenata u Rijeci nije riješeno na prihvatljiv način. Ispada da je standard studenata Rijeke nepovoljniji nego u Zagrebu. Potrebno je više ležaja u studentskom domu i studentskih menzi. Većina studenata stanuje privatno, uz visoku cijenu a slabu i neujednačenu kvalitetu smještaja. Položaj im je teži i zbog toga što je gradski prijevoz skup, i ovdje se plaća, za razliku od Zagreba, gdje je gradonačelnik studente oslobodio plaćanja gradskog prijevoza.

Prijedlog Stručnog Povjerenstva; *Studentski standard uvijek je aktualno i otvoreno pitanje, na čijemu rješavanju i Veleučilište radi i treba raditi u okvirima svojih, ograničenih mogućnosti. No, mišljenja smo da bi izaslanstvo studenata, uz prethodnu*

pripremu, najavu i potporu čelništva Veleučilišta imalo argumenata od gradonačelnika grada Rijeke, koji je dokazano privržen poslanju Veleučilišta, tražiti olakšice u cijeni gradskog prijevoza ili besplatan prijevoz po ugledu na Zagreb.

Studenti su kritični i prema problemu obavezne stručne prakse koja primjerice za studij Poduzetništva iznosi 350 sati. Veleučilište je odredilo obvezu stručne prakse, ali se nije založilo da osigura mjesta – tvrtke u kojima bi se ta praksa obavljala. U tim okolnostima sami su prisiljeni tražiti mjesto gdje bi praksu obavili. To je praćeno teškoćama i prigovorima poduzeća na prevelik fond sati određen za praksu. U tim okolnostima poslodavac u više slučajeva ne zna što dati studentu da radi pa se događa da je to praksa „samo na papiru“.

Trajanje stručne prakse ne treba vremenski jednako odrediti za sve studije, jer je na nekim studijama dovoljno 250 sati, a na drugima ni 350 sati nije dovoljno. Naravno, javljaju se i studenti koji nisu suglasni s izrečenom ocjenom o praksi. Jedan student informatike navodi vrlo pozitivno iskustvo s prakse, koju je odradio na Veleučilištu. Stručno povjerenstvo iznosi ocjenu da to nije ni poželjno ni prihvatljivo rješenje.

Inače su studenti Veleučilišta vrlo aktivni u sportskim natjecanjima hrvatskih sveučilišta i humanitarnim i drugim javnim djelatnostima. Sa zapaženim uspjehom su sudjelovali u tim natjecanjima. Plan je organizirati druženje studenata svih veleučilišta u Hrvatskoj pod privremenim radnim nazivom Velerijada.

15⁰⁰-16⁰⁰

6. SASTANAK I RAZGOVOR S NASTAVNICIMA VELEUČILIŠTA

Sukladno propisanoj proceduri, ovom sastanku nazoči isključivo nastavno osoblje, bez članova uprave Veleučilišta. Auditorij je upoznat s današnjim radom i dojmovima s netom završenog, vrlo otvorenog i iskrenog razgovora sa studentima.

Stručno Povjerenstvo traži od nazočnih nastavnika komentar na tvrdnju studenata o tome da postoje moduli koji se teže polažu i oni koji se uz uobičajeno zalaganje uspješno polažu.

Sudionici u raspravi ukazuju da je problem u tome što ne postoji dovoljno partnerstvo između studenata i profesora. Kada je prije šest godina na Veleučilištu samoinicijativno provedena anketa među studentima, jedno od pitanja je bilo koliko vremena provode u učenju? Odgovori su bili katastrofalni, a kasnije iskustvo je potvrdilo da studenti nisu dovoljno angažirani, troše premalo vremena na samostalni rad. Problem je baš u tome koliko se student angažira u samostalnom radu. Ako je to nedovoljno, a prema svemu sudeći jest, oni teško sudjeluju u nastavnom procesu, na predavanju ne razumiju gradivo, ne postavljaju pitanja, pa tako dobra namjera „aktivnog sudjelovanja u nastavi“ već u startu nailazi na nepremostivu zapreku.

Profesori ističu važnost terenskog rada, kojega su studenti dobro prihvatili zadnjih godina. Na Prometnom odjelu su osmislili postupak kojim studenti snimaju prometne, logističke elemente, uspoređuju djelotvornost prometnih mjera na terenu, a rezultate prezentiraju na nastavi. Tako ih se uspješno neposredno angažirati, s obećavajućim, izvrsnim rezultatima.

Sudjelujući u raspravi, ugledni djelatnik Veleučilišta, sveučilišni profesor s bogatim iskustvom stečenim na Strojarskom, Građevinskom i Prometnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci daje najviše ocjene svojoj ustanovi i ozračju u kojemu se u njoj radi. Ističe da na Veleučilištu u Rijeci rade mladi ljudi, vlada tolerantan, korektan, human, partnerski odnos između studenata i profesora, praktički se „brišu godine“. Kao primjer ističe visoku razinu diplomskih radova studenata, čija priprema i izrada traju 3-6 mjeseci. Knjižnica Veleučilišta puni se tim vrijednim radovima. Ponosi se projektiranjem koje izvode studenti Cestovnog prometa. Tom mišljenju se priključuje i ocjenu potvrđuje profesorica s dugim iskustvom rada na Veleučilištu.

Mišljenje Stručnog povjerenstva: *Zadovoljstvo je čuti afirmativna i dobra mišljenja o akademskoj sredini, a napose jer su ta mišljenja izgovorena tonom i načinom koji ne ostavlja prostora dvojbi u iskrenost i točnost izjava. To ozračje valja čuvati.*

U raspravi se utvrđuje da svi nastavnici rado i redovito sudjeluju u radu Stručnog vijeća, uključujući izbore i reizbore nastavnika. U tom tijelu asistenti imaju samo svog predstavnika.

Stručni studij podložan je stalnoj mijeni zbog zahtjeva tržišta rada, koji su također u stalnoj mijeni. Povoljna je okolnost da postoji mogućnost da se program Veleučilišta mijenja do 20% bez traženja nove dopusnice, a tek nakon prekoračenja te „kvote promjena“ pokreće se poseban postupak za novu dopusnicu.

Kao objektivnu, najveću zapreku i problem u promijeni i unapređenju programa, odnosno korektnoj izvedbi kvalitetne nastave vidi se razlika u razini obrazovanja upisanih studenata. Predznanje studentske populacije je jako heterogeno, jer studij upisuju polaznici trogodišnjih i četverogodišnjih srednjih škola koji na tom stupnju obrazovanja ne stječu isto predznanje. Zbog toga je Veleučilište na stanoviti način „prisiljeno“ prilagoditi se „prosječnom“ znanju pa neki studijski programi Veleučilišta naprosto ne mogu pratiti sve suvremene trendove. A za sve studije bez izuzetka, neke i naglašeno, kao primjerice Informatiku, uvjet opstanka je kontinuirano praćenje trendova u svijetu.

Očito se u Veleučilištu nije razmatrala opcija da se razredbenim postupkom napravi selekcija studenata ujednačenog znanja, spremnih za studij.

Preporuka Povjerenstva; *Pitanje nedovoljnog i neujednačenog predznanja studenata koji upisuju studij na Veleučilištu uputno je rješavati uvođenjem razredbenog ispita koji bi predstavljao stanovito jamstvo o minimumu znanja s kojim student polazi u visoko obrazovanje. Razredbenim postupkom bio bi izvršen izbor studenata spremnih za studij i tako na minimum svele ili potpuno izbjegle pritužbe studenata koje se odnose na slabu prolaznost na kolegijima iz temeljnih disciplina (matematika, kemija, fizika).*

Bez odgovora je ostalo pitanje Stručnog povjerenstva zbog čega studenti ne dobivaju povratnu informaciju o rezultatima anketa i mjerama koje su rezultati ankete možebitno inicirale. Ostao je dojam da se nitko od nazočnih nije osjećao kompetentnim odgovoriti na ovo pitanje.

Nadalje, brigu oko obnove nastavnog kadra mladim znanstvenicima – znanstvenim novacima, otežava činjenica da bez jasne perspektive, uvjeta stjecanja doktorata i napredovanja nije lako dobiti sposobne i ambiciozne mlade ljude, jer takvi kadrovi traže radna mjesta s izvjesnim napredovanjem u karijeri.

Iz rasprave o napredovanju i izborima u viša zvanja izdvajamo mišljenje o nelogičnosti kriterija prema kojima su za izbor u višeg predavača na veleučilištima uvjeti u usporedbi s istim zvanjem na sveučilišnim studijima daleko stroži. No, raščlamba toga pitanja pokazala bi da ta usporedba ne može izdržati kritičku analizu. Jer, u sustavu stručnog obrazovanja viši predavač je vrlo visoko rangirano zvanje, praktički na samom „vrhu ljestvice“ zvanja, dakle „stup“ stručnog obrazovanja. U sveučilišnom studiju to zvanje nije znanstveno-nastavno, na kojemu se temelji sveučilišni studij već nastavno zvanje, u koje se biraju nastavnici modula koji nisu ključni za struku (strani jezici, tjelesni odgoj) pa uvjeti za izbor u ta zvanja nisu tako zahtjevnii, dostatni su znatno blaži uvjeti.

17⁰⁰-21⁰⁰

7. OBILAZAK IZMJEŠTENIH STUDIJA U PAZINU I POREČU

Stručno povjerenstvo je posjetilo jedan od izmještenih studija u Pazinu, gdje se odvija stručni studij Poduzetništva te III. godina stručnog studija Mediteranske poljoprivrede, smjer: Pčelarstvo, za koji u Istri postoji velika potreba i zanimanje potencijalnih polaznika iz kruga poljoprivrednika i poduzetnika.

Za sada se nastava obavlja u srednjoj školi, ali je u pripremi obnova bivše vojarne koju je Povjerenstvo obišlo. Smještena je na izvrsnoj lokaciji, u za učenje vrlo povoljnom ambijentu.

U Poreču je Stručno povjerenstvo posjetilo zgradu Srednje poljoprivredne škole i Institut za poljoprivredu i turizam, gdje se izvodi stručni studij Vinarstvo i stručni studij Mediteranska poljoprivreda te se u akademskoj godini 2009/2010. planira izvoditi

specijalistički diplomski stručni studij Vinarstvo. Ovaj studij je izvrsno pozicioniran, zapravo predstavlja normalan i logičan nastavak obrazovanja svršenih polaznika poznate i ugledne Srednje poljoprivredne škole - Poreč, s vrlo dugom tradicijom. Prema uvidu koje je imalo Povjerenstvo, sva nastava na ovom studiju izvrsno je organizirana, vrijedi to za teorijsku, a napose praktičnu nastavu i vježbe u modernom, dobro opremljenom laboratoriju, koji inače, na komercijalnoj osnovi obavlja usluge analiza vina za potrebe brojnih vinara Istre.

Svaki student studija vinarstva priprema diplomski rad fermentacijom vina koju obavlja pod uvjetima koje nadzire i određuje sam student u vlastitoj bačvi. Stručno povjerenstvo se kušanjem tih vina s etiketom „studentsko vino“, uvjerilo u kvalitetu diplomskih uradaka.

Srijeda, 3. lipnja 2009. godine

07³⁰-08⁰⁰

8. SASTANAK POVJERENSTVA – PROMIŠLJANJE ZAVRŠNOG IZVJEŠĆA

Otvorena je široka rasprava svih članova Stručnog povjerenstva o osmišljavanju završnog izvješća. Jednodušno je mišljenje da Veleučilište korektno ispunjava svoju misiju, ima dovoljno nastavnika, dovoljno prostora, dobro opremljen prostor i dovoljno radnih mjesta za studente. Stoga završno izvješće treba biti afirmativno za Veleučilište, ali nikako ne smije izostaviti uočene probleme na čije rješavanje Veleučilište valja obvezati.

08⁰⁰ - 08⁴⁵

9. ZAVRŠNI SASTANAK S UPRAVOM I RADNOM SKUPINOM ZA IZRADU SAMOANALIZE

Stručno povjerenstvo zahvaljuje svim sudionicima za kreativno, akademski odmjereno, kolegijalno ozračje, koje je pratilo rad Povjerenstva, a posebno autorima dokumenata na kojima se rad temeljio; Samoanaliza Veleučilišta u Rijeci 2009., i Strategija 2008-2013.

Polazeći od ocjene da je temeljem navoda iz Samoanalize Veleučilišta Rijeka i uvida u stanje na licu mjesta, očito da Veleučilište; uspješno izvršava svoju jasno definiranu misiju (str.13), ima primjeren i djelotvoran unutarnji organizacijski ustroj i sustav upravljanja (str 14-22), suvremene studijske programe za stručni i specijalistički diplomski stručni studij s urednim dopusnicama za rad (str. 24-38), jasno definirane uvjete studiranja i obveze studenata, (str. 39-43) prihvatljiv broj i strukturu kompetentnog nastavnog osoblja i suradnika, primjereno opterećenje nastavnika i veličine studentskih grupa za različite oblike nastave, relativno zadovoljavajuću izdavačku djelatnost, djelotvoran sustav informiranja unutar Veleučilišta i izvan njega, visoku znanstvenu i stručnu aktivnost angažiranog osoblja (str. 50-58), zadovoljavajući prostor i opremu koji se neprekidno obnavlja, dopunjuje i modernizira (str. 63-68), i na koncu ima sustav praćenja kvalitete nastave i završenih studenata (str. 68-74, postignuta je suglasnost da izvješće za Veleučilište treba biti afirmativno. No, uočena su i pitanja na koja Povjerenstvo želi skrenuti pozornost, prvenstveno izvanrednog studija.

Mišljenje Povjerenstva: *Neprijeporna je činjenica da se izvanredni studij ne uklapa u načela „Bolonjskog procesa“. Povjerenstvo ne dovodi u pitanje studij iz rada. Naprotiv; mišljenja je da taj studij kao dio sustava cjeloživotnog obrazovanja ima sutrašnjicu. Usavršavanje ovog sustava obrazovanja i prilagodba zahtjevima „Bolonjske preobrazbe visokog školstva“ stalna je zadaća Veleučilišta. Osmišljena rješenja valja tražiti na razini Vijeća veleučilišta i visokih škola Hrvatske, jer to pitanje sigurno nije posebnost samo Veleučilišta Rijeka. Valja tražiti rješenje u modernijem pristupu ovoj nastavi (primjerice e-learning), prihvatljivo studentskoj populaciji s jedne, a zahtjevima „Bolonje“ s druge strane.*

Očekivanja Povjerenstva: *Očekujemo dodatne napore i iskorak Veleučilišta za kvalitetniji rad s izvanrednim studentima;*

- *povećanjem izvođenja nastave na 70-80% od punog fonda sati,*
- *razdvojiti praćenje redovnog i izvanrednog studija,*
- *preispitati praksu da se nastava za redoviti studij i studij iz rada održava samo popodne, jer su na taj način zakinuti redoviti studenti.*

Preporuka Povjerenstva; *Pitanje studija uz rad i uvjeta pod kojima se taj studij izvodi zaslužuje pozornu raščlambu na državnoj razini, uzimajući u obzir posebnosti pojedinih struka, potrebe gospodarstva, intencije cjeloživotnog obrazovanja.*

Ukazano je da je kadrovsko pitanje središnje pitanje opstanka i napretka Veleučilišta, trajno jednako visokog značaja. Međutim, Strategija Veleučilišta 2008-2013 (str.13 zadatak 3.6.) navodi da će se „širenje nastavne baze“ obavljati „daljnjim uključivanjem priznatih stručnjaka iz gospodarstva i javnog sektora“. Ukazujemo na potrebu da se termin „ugledni stručnjak“ precizno i nedvojbeno jasno definira.

Mišljenje Povjerenstva; *Zastupljenost aktivnih znanstvenih djelatnika u nastavnom osoblju ispod je razine koja bi se mogla smatrati optimalnom. Premda se način rješavanja kadrovskih pitanja do sada pokazao djelotvornim, što potvrđuje podatak da stanje na Veleučilištu danas zadovoljava, jer je premašen minimum pokrivenosti nastave vlastitim nastavnim kadrom, držimo da više pažnje u kadrovskoj obnovi treba posvetiti mogućnosti regrutiranja znanstvenih novaka.*

Nadaren, sposoban i ambiciozan novak, vođen i izrastao u vlastitoj veleučilišnoj sredini prema iskustvu u drugim akademskim sredinama u nas i u svijetu pouzdan je put formiranju vlastitog visokostručnog i znanstvenog nastavnog kadra.

Strategija Veleučilišta u Rijeci 2008-2013. pokazuje da Veleučilište ima jasnu viziju sutrašnjice. Ovaj dokument iscrpno obrađuje sva ključna pitanja razvoja u narednom razdoblju i hodogram aktivnosti u provedbi Strategije. Obuhvaća sve razvojne aspekte, s posebnim naglaskom na pitanja promjena zbog ubrzanog približavanja Europskoj uniji i uključivanja u europski istraživački i visokoškolski prostor. Visoko je rangirana i obveza provedbe „Bolonjskog procesa“, a važnija pitanja su razvoj cjeloživotnog

obrazovanja i izgradnja integriranog sustava osiguranja kvalitete. Imajući u vidu pređeni put, strategiju držimo ambicioznom, ali realnom i izvodljivom.

Mišljenje Stručnog povjerenstva: *Povjerenstvo smatra da Strategija Veleučilišta u Rijeci 2008-2013. na način rijedak za dokumente ove vrste, vrlo precizno definira razvojni put svih djelatnosti, a što je vrlo značajno, upravna i stručna tijela i osobe odgovorne za provedbu, kao i vremenski okvir u kojemu će se planirana aktivnost provesti. Strategiju 2008.-2013 treba doraditi, dopuniti i možebitno korigirati s obzirom na novonastale gospodarske i ine okolnosti, zatim tiskati kao dokument trajne vrijednosti, afirmativan u očima javnosti – poreznih obveznika i nadležnih državnih tijela, a obvezujući za izabrane u tijela Veleučilišta.*

Uočeno je i raspravljeno pitanje ispravnosti stručnog naziva koje dobivaju svršeni polaznici studija na Veleučilištu. Naime, poslije završetka stručnog studija *Vinarstvo*, studenti stječu stručni naziv *stručni prvostupnik inženjer vinarstva*, a nakon završetka stručnog studija *Meditranska poljoprivreda*, *stručni prvostupnik inženjer mediteranske poljoprivrede*, odnosno nakon završetka specijalističkog diplomskog stručnog studija *Vinarstvo* (Samoanaliza str. 32 i 33) *stručni specijalist inženjer vinarstva*.

Upozorenje Stručnog povjerenstva: *Stručni naziv „stručni prvostupnik inženjer vinarstva“, zatim „stručni prvostupnik inženjer mediteranske poljoprivrede“ i „stručni specijalist inženjer vinarstva“ proturječe odredbama važećeg Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (NN 107/2007) Al. 9., koji propisuje iznimno stjecanja naziva inženjer/inženjerka završetkom stručnog studija, isključivo u znanstvenom području tehničkih znanosti. Poljoprivredni odjel Veleučilišta u Rijeci pripada znanstvenom polju agronomija, a ona znanstvenom području biotehničkih znanosti. Da se izbjegnu nesporazumi zakonodavac treba preispitati vlastite odredbe.*

U razgovoru sa studentima pokrenuto je i vrlo osjetljivo pitanje razloga preniske prolaznosti nekih modula, pri čemu se ne misli na „uobičajeno“ teške module (matematika, fizika ili kemija).

Opaska Povjerenstva: *Razlozi nerazmjera prolaznosti nekih modula mogu biti dvojaki; ili je gradivo modula neodmjereno opširno, ili je rad sa studentima (nastava, testovi, udžbenik) nedostatan!*

Valja razmotriti put za rješavanje ovog problema da Veleučilište organizira dodatnu nastavu za studente koji nisu mogli savladati gradivo, kao što to i rade neka visoka učilišta u nas.

Prof. Billiet iznosi zanimljivo i pažnje vrijedno iskustvo veleučilišta iz Belgije. Najprije; uočivši da studenti nerado ispunjavaju opširne upitnike u anketi, (a kada to učine svakako traže povratnu informaciju o rezultatima izjašnjavanja), odlučeno je da se svake godine anketira samo jedna trećina studija, što znači da se na cijelom učilištu anketa provodi jedan put u tri godine. Ako se uoče neki problemi na nekom od studija anketa se provodi i češće. Jedan put godišnje organizira se dijalog sa studentima na temu rezultata ankete. Tom dijalogu nazoče studenti sve tri godine preddiplomskog studija. Vodi ga potpuno nezavisni predsjedavajući, koji je upoznat s rezultatima ankete, ali i sa obvezom čuvanja tajnosti svih podataka i rezultata cijeloga dijaloga. Zadaća je predsjedavajućega utvrditi što su sve studenti stvarno mislili iznoseći u anketi neku tvrdnju o nastavi i nastavniku. Pokazalo se da studenti mlađih godina radije čuju odgovore na neka pitanja od svojih starijih kolega koji znaju kako i zbog čega nastaju problemi na nekom konkretnom modulu, nego od svojih nastavnika. Na kraju dijaloga, predsjedavajući, ili još bolje voditelj studija upoznaje auditorij s općim opaskama i prigovorima iz ankete i poduzetim mjerama uprave i nadležnih tijela učilišta da se prigovori otklone. To je tzv. „feedback“ ili povratna informacija. Ali, važno je reći da su sve „osobne“ opaske koje se odnose na nastavnika – pojedinca, prema Zakonu tajne i ne mogu biti predmet javnog objavljivanja, osim uz pristanak nastavnika. No, njegov nadređeni te opaske ima, o njima razgovara s nastavnikom i u dogovoru s njim traži rješenje problema. Materijali iz ankete ni u kojem slučaju se ne uzimlju kao evaluacijski kriterij za izbor i napredovanje nastavnika.

10. ZAVRŠNA OCJENA S PREPORUKOM NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Temeljem proučene Samoanalize, podataka iz tablica i Strategije Veleučilišta Rijeka, kao i razgovora sa svim sudionicima obrazovnog procesa i uvida u stanje na licu mjesta tijekom posjete Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Veleučilišta u Rijeci utvrdilo je da Veleučilište Rijeka uspješno obavlja svoje jasno definirano poslanje - misiju, ispunjava očekivanja javnosti na svim područjima svoga djelovanja. Prema našem uvidu, nema dvojbi da Veleučilište ima;

- primjeren i djelotvoran, akademskoj zajednici prihvatljiv unutarnji organizacijski ustroj, jednako takav, djelotvoran sustav upravljanja, prepoznat i uvažen od studenata i nastavnika Veleučilišta,
- studijske programe za stručni i specijalistički diplomski stručni studij, s dopusnicama za rad,
- jasno definirane uvjete i pravila studiranja te obveze studenata,
- prihvatljiv broj i strukturu kompetentnog nastavnog osoblja i suradnika,
- primjereno opterećenje nastavnika i veličinu studentskih grupa za različite oblike nastave,
- zadovoljavajuću izdavačku djelatnost,
- vrlo djelotvoran, upravo uzoran sustav informiranja unutar Veleučilišta i izvan njega,
- visoku znanstvenu i stručnu aktivnost nastavnog i znanstvenog osoblja,
- zadovoljavajući prostor i suvremenu opremu koji se obnavlja, dopunjava i modernizira,
- sustav praćenja kvalitete nastave i završenih studenata.

U Izvješću je opisan tijek rada Povjerenstva i izložene sugestije u pogledu promjena koje je Veleučilište dužno poduzeti s ciljem unapređenja kvalitete rada.

Temeljem ocjene ukupnog stanja i stanja u pojedinim područjima djelatnosti na Veleučilištu Rijeka;

**Stručno povjerenstvo preporuča Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje
da Veleučilištu Rijeka izda dopusnicu za obavljanje djelatnosti,**

a istodobno obveže na usklađivanje i rješavanje u Izvješću posebno označenih pitanja ocjenjenih da zaslužuju pomno razmatranje, analizu i promjene.

U Zagrebu, 07. srpnja 2009. godine

Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Veleučilišta Rijeka

Predsjednik:

Prof.dr. sc. Ferdo Bašić

Članovi:

Mr. sc. Zorislav Despot

FH-Prof. Dipl. Ing. Walter Cadek

Ing. Emiel Billiet

Ivan Bijelić - student

7.5.8. VELEUČILIŠTE VELIKA GORICA

Agencija za znanost i visoko obrazovanje

Stručno povjerenstvo za vrednovanje

Veleučilišta Velika Gorica

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE

o provedenom vrednovanju kvalitete i učinkovitosti

Veleučilišta Velika Gorica

Zagreb, lipanj 2009.

1. Uvod

Temeljem članka 7. stavka 1. i stavka 2. točke 6., te članaka 16.-18. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) kao i na temelju *Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta* (NN 39/05), Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 60. sjednici održanoj 8. travnja 2009. godine imenovalo je stručno povjerenstvo za vrednovanje Veleučilišta Velika Gorica u slijedećem sastavu:

Izv. prof. dr. sc. Duško Pavletić, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci, predsjednik povjerenstva

Prof. dr. sc. Ivan Cetinić, Tehničko veleučilište u Zagrebu

Patrick Willems, Catholic University Leuven, Belgija

Emiel Billiet, Karel de Grote – University College, Belgija

Filip Žiger, student Tehničkog veleučilišta u Zagrebu

U postupku vrednovanja i donošenja stručnog mišljenja imenovano povjerenstvo djeluje u skladu sa *Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* i *Pravilnikom o vrednovanju visokih učilišta*.

Dokumenti koji su korišteni u postupku vrednovanja Veleučilišta Velika Gorica usvojeni su na 46. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanja održanoj 4. srpnja 2007. godine i objavljeni na mrežnoj stranici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, www.nvvo.hr.

Prije posjete imenovanom povjerenstvu su dostavljeni kompletirani dokumenti *Samoanaliza vrednovanja Veleučilišta Velika Gorica* i *Tablice uz samoanalizu*. Povjerenstvo se je 18. svibnja 2009. sastalo u prostorijama Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb, kako bi zajednički analiziralo dobivene dokumente visokog učilišta, te se pripremilo za posjet.

Posjeta povjerenstva Veleučilištu Velika Gorica bila je 19. svibnja 2009. a odvijala se prema prethodno usuglašenom protokolu posjete. Tijekom posjete povjerenstvo je razgovaralo s upravom Veleučilišta, s radnom grupom zaduženom za izradu samoanalize, uključujući i zamjenika predsjednika Odbora za upravljanje kvalitetom, sa

studentima i nastavnicima, prisustvovalo je održavanju dijela vježbi iz kolegija Refrakcija I te je posjetilo studentsku referadu, informatičku službu i knjižnicu, kao i izdvojene nastavne baze i to Centar vozila Hrvatske te Zrakoplovno tehnički zavod, u kojima se izvodi dio nastave Veleučilišta.

Slijedom dobivenih dokumenata, te nakon posjete i uvida u rad Veleučilišta Velika Gorica, povjerenstvo u ovom Izvješću iznosi svoje mišljenje o kvaliteti i učinkovitosti Veleučilišta Velika Gorica.

2. Nalazi vrednovanja

2.1. Misija i funkcionalnost ustroja ustanove

2.1.1. Učinkovitost u ostvarivanju misije ustanove

Veleučilište Velika Gorica jasno je definiralo svoju misiju i istu učinkovito ostvaruje. Uspješnim povezivanjem mogućnosti i podrške lokalne zajednice i industrijsko-tehničkog okruženja, te kontinuiranim praćenjem potražnje za kadrovima na tržištu brzo i fleksibilno odgovara na novonastale uvijete. Rezultat toga je i iskazani trend rasta interesa i broja upisanih studenata na studijske programe Veleučilišta.

2.1.2. Razvoj ustanove

Veleučilište Velika Gorica se, od svog osnutka pa do trenutka provedbe ovog vrednovanja, kontinuirano razvija unaprjeđujući svoje nastavne, administrativno-tehničke i prostorne resurse. Međutim, evidentna je potreba za daljnjim ubrzanim razvojem u cilju ostvarivanja potrebnih uvjeta studiranja za neprekidno rastući broj studenata Veleučilišta.

2.1.3. Racionalnost ustroja ustanove

Veleučilište Velika Gorica racionalno je ustrojeno, a sam ustroj definiran je *Statutom Veleučilišta, Pravilnikom o plaćama i drugim materijalnim primanjima*, propisima i odlukama Upravnog vijeća i Stručnog vijeća te dekana.

2.1.4. Povezanost s lokalnom zajednicom i djelovanje u okruženju (suradnja s privredom)

Veleučilište Velika Gorica ostvaruje izuzetno dobru suradnju s lokalnom zajednicom i privredom u okruženju. Konceptija dijela studijskih programa usmjerena je na potrebe regionalnog gospodarstva. Također, veliki dio praktičnog rada odvija se u prostorima privrednih subjekata na području grada Velike Gorice i dijelom Zagreba. Takva povezanost jamči postizanje stručnih kompetencija završenih studenata, te pripremljenost i spremnost studenata da se po završetku studija izravno uključe u poslovne procese privrednog okruženja.

2.2. Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava

2.2.1. Dokument o strategiji i razvoju ustanove

Posebni dokument o usvojenoj strategiji i razvoju Veleučilišta Velika Gorica nije predan povjerenstvu, iako je Veleučilište u dostavljenoj *Samoanalizi vrednovanja Veleučilišta Velika Gorica* navelo osnovne odrednice svoje strategije i razvoja. Također, potrebno je jasno i javno definirati mjerljive strateške ciljeve Veleučilišta te rokove za ostvarivanje istih kao i način praćenja.

2.2.2. Dokument (pravilnik) o osiguranju kvalitete

Postupci osiguranja kvalitete na Veleučilištu definirani su *Poslovníkom kvalitete Veleučilišta*, izrađenim sukladno zahtjevima norme ISO 9001:2000, *Pravilnikom o studiju Veleučilišta* te *Pravilnikom o provedbi studentske ankete*.

2.2.3. Pravilnik o studiju i studiranju na svim razinama studija (upisi, prava, obveze, ocjenjivanje...)

Veleučilište Velika Gorica posjeduje *Pravilnik o studiju* s definiranim vrstama i razinama studija, sadržajima studijskih programa, potrebnim provedbenim dokumentima, pravima i obvezama redovitih i izvanrednih studenata, opisom postupaka upisa na studije, organizacijom nastave, opterećenjem studenata i načinom napredovanja kroz studije te organizacijom i provedbom ispita kao i definiranim sustavom ocjenjivanja studenata. Također, *Pravilnikom o studiju* definiran je i postupak završetka studija. Povjerenstvo procjenjuje da je razina dokumentiranosti studentskih prava i obveza vezano uz studij i studiranje na Veleučilištu usporediva s pozitivnom europskom praksom.

2.2.4. Sustav javnog predstavljanja djelatnosti (web stranice)

Pregledom postojećih mrežnih stranica Veleučilišta Velika Gorica povjerenstvo utvrđuje da je samo jedan dio informacija dostupan javnosti, te smatra da je potrebno omogućiti veću transparentnost i pristup vanjskim zainteresiranim osobama, posebice osnovnim ustrojbenim dokumentima, dokumentima o studiju i studiranju, nastavnim planovima i programima s detaljnim opisom kolegija, ishodima učenja i dr. Također, u cilju internacionalizacije, neophodno je ponuditi mrežne stranice i na engleskom jeziku. Povjerenstvu je prezentiran i koncept novih mrežnih stranica, za koje je rečeno da će obuhvatiti navedene sugestije za poboljšavanje javnog predstavljanja Veleučilišta.

2.2.5. Funkcionalnost internog i eksternog sustava informiranja (intranet i internet)

Povjerenstvu je prezentiran lozinkom zaštićeni sustav internog informiranja. Pristup sustavu imaju nastavnici i studenti. Sustav informiranja posebno je prilagođen za potrebe Veleučilišta Velika Gorica, te omogućava visok stupanj fleksibilnosti u kreiranju načina komuniciranja nastavnika i studenata, administriranja prijave i odjave ispita, prezentacije nastavnih materijala, prilagodbe razini korisnika (nastavnik/student) i dr. Procjena uprave Veleučilišta je da 80% nastavnika samostalno i uspješno koristi ovaj sustav, dok je za preostale nastavnike osigurana podrška pri korištenju sustava. Uočeni nedostatak je premalen broj mogućih korisnika interneta izvan predavaonica, a što je jedan od preduvjeta samostalnog rada studenata. Također, ne postoji bežična Internet veza Veleučilišta koja bi omogućila pristup internetu studentima s osobnim prenosnim računalima.

2.3. Organizacija i izvedba studija

2.3.1. Primjerenost upisne politike u skladu s proklamiranim kriterijima kvalitete

Povjerenstvo smatra da je upisna politika sukladna proklamiranim kriterijima kvalitete.

2.3.2. Razrađenost kriterija upisa na svim razinama studija

Postoje razrađeni kriteriji za upis odnosno propisani razredbeni postupak koji se objavljuje na mrežnoj stranici Veleučilišta. Međutim, praksa da se, ovisno o broju upisanih studenata, na zadnjem upisnom roku snižavaju kriteriji za upisni prag može negativno utjecati na kvalitetu studenata a time i na kvalitetu studiranja.

2.3.3. Interes kandidata za upis na studije fakulteta (broj prijavljenih/broj upisanih)

Prema dostavljenim podacima za tri generacije studenata može se utvrditi da se broj prijavljenih studenata u odnosu na broj upisanih studenata mijenja ovisno o programu i generaciji studenata. Također, broj prijavljenih studenata za sve tri generacije bio je veći od broja upisanih studenata, i to u omjeru od 1,02 pa do 1,81 što navodi na zaključak da postoji odgovarajući interes kandidata za upis na studije Veleučilišta.

2.3.4. Interaktivna komunikacija između nastavnika i studenata putem mrežnih stranica

Povjerenstvo procjenjuje da je komunikacija između nastavnika i studenata putem mrežnih stranica vrlo dobra, što je omogućeno prethodno spomenutim sustavom internog informiranja.

2.3.5. Prilagođenost nastavnih programa vremenskom opsegu studiranja (ECTS bodovi)

Povjerenstvo procjenjuje da je prilagođenost nastavnih programa vremenskom opsegu studiranja zadovoljavajuća.

2.3.6. Održavanje ujednačenih kriterija pri ocjenjivanju studenata i kvaliteta provjere znanja

Kriteriji pri ocjenjivanju studenata i kvaliteta provjere znanja procjenjuju se ujednačenima. Međutim, potrebno je napomenuti da se čl. 85 *Pravilnika o studiju* definira konačnu ocjenu uspjeha na svakom predmetu kao skup vrednovanja aktivnost tijekom nastave, uključujući i međuispite te ocjenu na završnom ispitu, dok se u *Samoanalizi vrednovanja Veleučilišta Velika Gorica*, str 52, navodi da se završni pismeni dio ispita provodi samo za one studente koji putem kolokvija ne uspiju postići uvjete za pozitivnu ocjenu. Praksa provedbe ispita mora biti usklađena s propisanim u *Pravilniku o studiju*.

2.3.7. Kakve su pretpostavke za postizanje visoke kompetentnosti završenih studenata.(praćenje alumnija, istraživanje zadovoljstva poslodavaca i tržišta rada)

Pretpostavke za postizanje visoke kompetentnosti završenih studenata su dobre. Tome u prilog govori činjenica da se dio nastave i vježbi studenata odvija u prostorima budućih poslodavaca, te da stručnjaci iz privrede imaju značajnu ulogu u odvijanju nastave na Veleučilištu. Također, od do sada završenih studenata, a prema predočenim podacima, nema nezaposlenih.

2.3.8. Efikasnost studija (prolaznost) u više semestre i završetak

Prolaznost studenata u više semestre/godine odnosno postotaka ostvarenih ECTS bodova od ukupno mogućih razlikuje se ovisno o generaciji studenata i studijskom programu, no općenito se može reći da je prolaznost dobra, na razini od približno 70% od upisanih studenata.

2.4. Razina nastavnog kadra ustanove

2.4.1. Dostatnost stalno zaposlenih nastavnih kadrova i suradnika

Veleučilište Velika Gorica dobilo je dopusnice za sve svoje studijske programe. U posljednjih pet godina broj stalno zaposlenih nastavnika i suradnika neprestano raste i povećan je približno četiri puta. Angažiranje većeg broja vanjskih suradnika pridonosi postizanju željenih kompetencija završenih studenata.

Uzimajući navedene činjenice u obzir, povjerenstvo smatra da se na ovom području moraju učiniti dodatni naponi kako bi se povećao broj stalno zaposlenih nastavnika i suradnika, posebice sagledavajući neprestano rastući broj upisanih studenata. Veleučilište mora stvoriti solidnu bazu svojih nastavnika i suradnika koji će nositi većinu nastavnog opterećenja na studijskim programima.

2.4.2. Kvaliteta stalno zaposlenih nastavnih kadrova i suradnika i njihova sukladnost misiji i programima ustanove

Povjerenstvo procjenjuje da je razina stručnosti nastavnika i suradnika primjerna misiji i studijskim programima Veleučilišta.

2.4.3. Briga za zapošljavanje i napredovanje nastavnog podmlatka

Uprava Veleučilišta svjesna je nedostatka nastavnog podmlatka i poduzima korake kako bi se taj problem riješio. Kako Veleučilište nema mogućnost vlastitog obrazovanja nastavnika, prema svojim mogućnostima, upućuje svoje djelatnike na odgovarajuće poslijediplomske studije. Također, angažiranjem priznatih stručnjaka iz zemlje i inozemstva Veleučilište povezuje mlađe nastavnike i suradnike s ekspertima iz određenih područja, čime također doprinosi razvoju svojeg kadra. Po ovom pitanju Veleučilištu predstoji još značajnije zauzimanje i unapređenja.

2.4.4. Osiguranje uvjeta za stručno usavršavanje nastavnog kadra i usavršavanje nastavničkih kompetencija

Stručno i specijalističko usavršavanje nastavnog kadra se najvećim dijelom odvija u ustanovama iz kojih nastavnici dolaze, što ostavlja Veleučilište u poziciji u kojoj nema utjecaja na provedena usavršavanja. U planu Veleučilišta su stručne specijalizacije koje bi se izvodile na samom Veleučilištu, no njihova primjena još nije započela.

Razvoj i usavršavanje nastavnika u nastavničkim kompetencijama također nije sustavno planirano niti se provodi. Veleučilište bi moralo, u dogovoru s mjerodavnim institucijama koje takva usavršavanja mogu ponuditi, upućivati svoje, posebice mlađe djelatnike na dodatna usavršavanja.

2.5. Kvaliteta prostora ustanove

2.5.1. Raspoloživost studentskih mjesta u predavaonicama, laboratorijima, praktikumima i drugim prostorima za nastavu

Veleučilište Velika Gorica od svog osnutka do trenutka provedbe ovog vrednovanja neprekidno ulaže u osiguravanje dovoljnih prostornih kapaciteta za održavanje nastave, s čime je povjerenstvo bilo upoznato. Međutim, sagledavajući broj studenata koji su upisani na studijske programe Veleučilišta, povjerenstvo smatra da raspoloživost prostora za održavanje nastave još uvijek nije primjerena te da se po tom pitanju moraju napraviti značajniji koraci.

2.5.2. Opremljenost prostorija nastavnim pomagalicama i sredstvima za nastavni rad

Postojeći prostori Veleučilišta vrlo dobro su opremljeni za nastavni rad. Učionice su opremljene računalnom i prezentacijskom opremom te povezane na internu i vanjsku računalnu mrežu Veleučilišta. Učionice su opremljene i ostalom suvremenom i potrebnom opremom za rad sa studentima.

2.5.3. Opremljenost računalnih učionica računalima i potrebnim programima za individualni rad studenta

Postojeće računalne učionice vrlo dobro su opremljene za individualni rad studenata. Većina računala starosti je do jedne godine. Održavanje računala provodi se dijelom vlastitim servisom a dijelom vanjskom uslugom specijaliziranog servisa. Također,

Veleučilište posjeduje dovoljan broj licenci računalnih programa kako bi omogućilo individualni rad studenata na računalima Veleučilišta.

2.5.4. Raspoloživost nastavnčkih kabineta

Slijedom već spomenutog nedostatka prostora za održavanje nastave, postojeći je i nedostatak primjerenog broja nastavnčkih kabineta.

2.5.5. Dostupnost studentske referade

Studentska referada Veleučilišta organizirana je na način da bude dostupna studentima u jutarnjim i popodnevnim satima tijekom radnog tjedna, te subotom. Povjerenstvo procjenjuje da je dostupnost studentske referade vrlo dobra.

2.5.6. Razina opremljenosti i funkcionalnost knjižnice

Veleučilište Velika Gorica ne posjeduje svoju knjižnicu. Knjižnični prostor se osigurava u suradnji s Gradskom knjižnicom u Velikoj Gorici. Propisan fond knjižnične građe, koji bi bio dostupan studentima za korištenje, ne postoji. Materijali koji se koriste u nastavi i za učenje uglavnom su u elektronskom obliku, stavljeni studentima na raspolaganje putem interne računalne mreže. Materijale postavljaju na mrežu predmetni nastavnici. Jedan od važnijih projekata za Veleučilište, u bliskoj budućnosti, bi morao biti razvoj vlastite knjižnice koja bi, pored propisanog fonda potrebne i preporučljive literature, obuhvaćala i završne, diplomatske, specijalističke i druge radove studenata, znanstvene i stručne časopise, čitaonički prostor, i dr. Također, Veleučilište bi moralo osigurati pristup relevantnim *on-line* bazama podataka.

2.6. Interni sustava za osiguranje kvalitete

2.6.1. Stalno tijelo imenovano (Povjerenstvo) za osiguranje kvalitete, ocjena osposobljenosti i djelovanja

Sustav upravljanja kvalitetom na Veleučilištu uspostavljen je sukladno odrednicama norme ISO 9001:2000. Veleučilište je imenovalo direktora za kvalitetu, čiji je zadatak pratiti provođenje i učinkovitost uspostavljenog sustava upravljanja kvalitetom. Uspostavljeni sustav provjerava se putem internih provjera te putem vanjskih provjera, od strane neovisne procjeniteljske kuće, najmanje jednom godišnje.

Veleučilište nije imenovalo posebno stalno povjerenstvo niti drugo tijelo koje bi bilo posebno zaduženo za osiguranje kvalitete na instituciji.

2.6.2. Kvaliteta dokumentacije o provođenju internog sustava kvalitete

Sukladno zahtjevima referentne norme sustava upravljanja kvalitetom Veleučilište posjeduje cjelovitu i obimnu dokumentaciju kojom se dokazuje učinkovitost djelovanja uspostavljenog sustava kvalitete. Izvješća i nalazi internih i vanjskih procjenitelja najmanje se jednom godišnje razmatraju od strane Uprave, poduzimaju se potrebne popravne i zaštitne radnje, a o svemu se vodi odgovarajući zapisnik.

2.6.3. Redovitost provođenja i kvaliteta studentske ankete o kvaliteti nastave, odnosima između nastavnika i studenata, sadržaju nastavnog gradiva i ostalim relevantnim pitanjima

Provedbu studentske ankete Veleučilište je reguliralo *Pravilnikom o provedbi studentske ankete*, a Stručno vijeće Veleučilišta imenuje i Povjerenstvo za provedbu studentske ankete. Anketa se provodi redovito, anketna pitanja su usklađena s onim koje koristi Sveučilište u Zagrebu.

2.6.4. Redovita analiza rezultata studentske ankete i poduzimanje odgovarajućih mjera poboljšanja

Statistička obrada rezultata provodi se na drugoj instituciji u sastavu Sveučilišta u Zagrebu. Odrađeni rezultati dostavljaju se dekanu koji rezultate prosljeđuje voditeljima studija. Voditelji studija pojedinačne rezultate za svaki kolegij obuhvaćen anketom dostavljaju nastavniku, voditelju kolegija. Rezultati anketa su tajni.

Povjerenstvo je upoznato s primjerom kada je Uprava Veleučilišta reagirala na iskazano nezadovoljstvo studenta izvođenjem nastave na način da je zamijenila nastavnik na kolegiju.

Iz *Pravilnika o provođenju studentske ankete*, kao ni iz razgovora tijekom posjete povjerenstvo nije steklo dojam da postoji sustavan pristup unapređivanju nastave temeljen na rezultatima anketa. Potrebno je razraditi i usvojiti kriterije prema kojim će se vrednovati nastavnički rad kao i postupanja u slučajevima kada ti kriteriji nisu zadovoljeni.

2.6.5. Praćenje zapošljavanja završenih studenata

Veleučilište kontinuirano prati zapošljavanje završenih studenata. Prema statistikama Zavoda za zapošljavanje, od 164 završena studenta, nema niti jednog nezaposlenog.

2.6.6. Suradnja s diplomiranim studentima i predstavnicima poslodavaca u cilju unapređivanja programa

Veleučilište uspješno surađuje s poslodavcima kao i s diplomiranim studentima u cilju unapređivanja programa. Sama činjenica da je veliki broj vanjskih suradnika, uključenih u nastavni proces, ujedno i zaposlen u industrijskom sektoru u okruženju, ukazuje da se studijski programi zasigurno unaprjeđuju i usklađuju s novim spoznajama i potrebama struke.

2.7. Studenti

2.7.1. Osiguranje informiranosti studenata

Implementacijom internog sustava informiranja, te uvođenjem zaštićenog dijela računalne mreže Veleučilišta, tzv. „Pretinca“, Veleučilište je stvorilo učinkovit sustav informiranja studenata. Studenti dobivaju potrebne informacije vezano za pojedini kolegij, kao i informacije koje se odnose na studijski program u cjelini.

2.7.2. Zadovoljstvo studenata kvalitetom nastave (redovitost, vrste nastave, pripremljenost nastavnika, dostupnost literature)

Studenti su općenito zadovoljni s kvalitetom nastave.

Nastava se održava redovito prema unaprijed definiranom i objavljenom rasporedu nastave. Raspored nastave prilagođen je većem broju izvanrednih studenata od kojih je većina u radnom odnosu. Također, rasporedom nastave u obzir se uzimaju i radne obveze vanjskih suradnika na njihovim matičnim institucijama, pa se tako jedan dio nastave odvija u popodnevnim satima, te subotom i nedjeljom, što izaziva određeno nezadovoljstvo kod redovitih studenata. Također, studenti upućuju na činjenicu da je organizacija stručne prakse neodgovarajuća iz razloga što su dobrim dijelom prepušteni sami sebi u traženju privrednih subjekata kod kojih će praksu odraditi.

Veleučilište izvodi predavanja te auditorne, laboratorijske i terenske vježbe iz kolegija pojedinog studijskog programa. Dio predavanja i vježbi izvodi se u institutima i

ustanovama izvan Veleučilišta, koja raspolažu suvremenom opremom iz područja studiranja, te omogućavaju osposobljavanje studenata za rad u praksi.

Nastavnici su, prema riječima studenata, uvijek pripremljeni i spremni na komunikaciju i odgovore studenata. Studenti su posebice zadovoljni sa vanjskim suradnicima Veleučilišta koji, kao priznati stručnjaci iz prakse, mogu prikazati najnovije primjere i komunicirati svakodnevne slučajeve iz područja njihove ekspertize.

Usprkos činjenici da Veleučilište na posjeduje vlastitu knjižnicu, te da fond stručne literature nije izgrađen, studenti smatraju da su potrebna literature i radni materijali koje dobivaju putem internih mrežnih stranica kolegija dovoljni za savladavanje gradiva te ne osjećaju nedostatak literature.

Studenti pohvaljuju studijska putovanja koja je organiziralo Veleučilište, i predlažu da takvih putovanja i posjeta drugim srodnim Veleučilištima i institutima bude više.

2.7.3. Osiguranje pristupa elektroničkoj mreži

Pristup elektroničkoj mreži osiguran je putem računala u predavaonicama. Tijekom nastave studenti imaju mogućnost rada na računalima priključenim na mrežu. Međutim, nedostatan je broj računala spojenih na mrežu, stavljenih na raspolaganje studentima u vrijeme kada nisu na nastavi. Također, nedostatan je broj mogućih priključaka na mrežu s vlastitim prenosnim računalima studenta.

2.7.4. Zastupljenost i sudjelovanje studneta u tijelima ustanove

Zastupljenost studenata u tijelima ustanove je zadovoljavajuća. Studenti imaju svoje predstavnike u Stručnom vijeću Veleučilišta, zastupljenost 18,2%.

Studentski zbor je ustrojen, imenovani su predstavnici sa svih godina na izvanrednom i redovitom studiju. Studenti su u mogućnosti pristupiti bilo kojem predstavniku, predstavnik će dalje djelovati prema upravi i rješavanju problema koji je nastao.

Prema *Statutu Studentskog zbora*, potrebno je imenovati studentskog pravobranitelja, što još nije učinjeno.

2.8. Usporedba institucije i studijskih programa sa sličnim u EU

2.8.1. Nastavnici

Nastavnici na srodnim institucijama u EU moraju imati najmanje stupanj magistra znanosti ili čak doktorat znanosti, a prednost je i certificirana edukacija iz nastavničkih kompetencija, uključujući i sadržaje iz pedagogije. Također, nastavnike tijekom njihove prve godine predavanja prati i mentor.

Iako je tijekom posjete Veleučilištu stečen dojam da su angažirani nastavnici vrsni stručnjaci u svom području ekspertize, Veleučilište bi moralo težiti prethodno spomenutim kriterijima.

2.8.2. Usporedivost razine studijskih programa

Povjerenstvo procjenjuje da su studijski programi Veleučilišta usporedivi sa studijskim programima na srodnim institucijama u EU.

Dodatan napor potrebno je uložiti u bolju dostupnost i javno objavljivanje informacija putem Interneta, posebice na pružanje informacija ne engleskom jeziku.

Također, sugestija je da se pristupi i modularnom sustavu studiranja koji bi omogućio fleksibilnost i prilagodbu studiranja željama i potrebama studenta. Veći broj izbornih predmeta, naglašena komponenta mobilnosti studenata, i dr.

2.8.3. Nastavne metode (količina i oblik prakse i vrste nastave)

Nastavne metode su primjerene i usporedive. Koristi se više oblika nastave, vježbi i održavanja prakse. Iako Veleučilište ne posjeduje veći broj vlastitih laboratorija, korištenjem resursa partnerskih institucija Veleučilište osigurava studentima mogućnost upoznavanja sa suvremenom opremom, uređajima i postupcima rada s istima. Međutim, u spomenutim institucijama i radionicama nedovoljna je mogućnost samostalnog rada studenata. Organizacija stručne prakse, kao što je prethodno navedeno, zahtijeva više pozornosti.

Prema saznanjima povjerenstva nastava se u srodnim institucijama u EU ne održava nedjeljom.

2.8.4. Dodatne napomene, opća zapažanja

Opći dojam koji je steklo povjerenstvo prilikom posjeta Veleučilištu je dobar, posebice uzimajući u obzir vremenski okvir u kojemu je institucija nastala i stvarana. Veleučilište racionalno i učinkovito koristi dostupne mu resurse, ostvaruje dobre kontakte s

lokalnom zajednicom i industrijom, koristi eksperte iz prakse za pojedine sadržaje studijskih programa. Studenti imaju dobru komunikaciju sa svojim nastavnicima, te su zadovoljni s načinom i okruženjem održavanja nastave, izuzev održavanja nastave nedjeljom što je negativno ocijenjeno od strane redovitih studenta.

Dobra je opremljenost računalima, no nedostatak su računala i priključaka na Internet za izvannastavni rad.

Službeni stav prema praćenju prisustva na nastavi te obveza koje iz toga proizlaze mora biti bolje implementiran, jer u utvrđenoj praksi pojedini nastavnici prate prisustvo studenata, dok drugi to ne čine, što, sveukupno gledano, može biti zbunjujuće za studenta. Štoviše, obveza prisustvovanja nastavi preduvjet je i za kontinuirano praćenje i ocjenjivanje studenata, kao i za aktivno uključivanje studenata u procese poučavanja na Veleučilištu.

Internacionalizaciji Veleučilišta pridonijelo bi i uključivanje Veleučilišta u rad hrvatskih i europskih sveučilišnih/veleučilišnih udruga, te prijavljivanje međunarodnih projekata.

3. Mišljenje i prijedlog

Pregledom dobivenih pisanih dokumenata te uvidom u rad Veleučilišta Velika Gorica imenovano Povjerenstvo iznosi slijedeće mišljenje o kvaliteti i učinkovitosti Veleučilišta:

- Kvaliteta nastavnika u području njihove stručne ekspertize je dobra te se procjenjuje da su nastavnici u stručnom dijelu u potpunosti kompetentni održavati nastavu;
- Kompetencije nastavnika u metodologiji izvođenja nastave procjenjuju se nedostatnima te se mora usvojiti programe sustavnog razvoja i unapređivanja istih;
- Nastava i rad sa studentima su dobro organizirani;
- Postojeći prostori Veleučilišta namijenjeni izvođenju nastave nedostatni su s obzirom na broj upisanih studenata;
- Opremljenost postojećih prostora Veleučilišta je dobra;
- Profil stručnjaka koje Veleučilište obrazuje tražen je na tržištu rada na što upućuje i činjenica da su svi do sada diplomirani studenti našli posao;

Zaključno, povjerenstvo smatra da uočeni nedostaci **ne predstavljaju bitnu prepreku** u vrsnoći rada Veleučilišta te predlaže da se Veleučilištu Velika Gorica

izda potvrda o ispunjavanju uvjeta

za obavljanje djelatnosti.

Također, povjerenstvo predlaže da se tijekom slijedeće prosudbe posebno obrati pozornost na slijedeće nedostatke, na čijem bi uklanjanju Veleučilište u slijedećem razdoblju moralo intenzivnije raditi:

- Usvojiti dokument o strategiji Veleučilišta s definiranim mjerljivim strateškim ciljevima;
- Javno objavljevati dokumente i podatke o redu Veleučilišta, na hrvatskom i engleskom jeziku, na mrežnim stranicama Veleučilišta;
- Razvijati vlastito nastavno osoblje;
- Poboljšavati prostorne uvjete Veleučilišta;
- Ustrojiti i opremiti vlastitu knjižnicu;

Predsjednik povjerenstva,

Izv. prof. dr. sc. Duško Pavletić, dipl. ing.

Zagreb, 19. lipnja 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Klasa: 602-11/09-01/0001
Ur. br.: 355-02-09-4

Zagreb, 10. travnja 2009.

Temeljem članka 7. stavka 1. i stavka 2. točke 6., te članaka 16.-18. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN, 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) kao i na temelju *Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta* (NN br. 39/05), Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 60. sjednici održanoj 8. travnja 2009. godine, donijelo je slijedeći

ZAKLJUČAK

o imenovanju stručnog povjerenstva za vrednovanje visokog učilišta

1. Imenuje se stručno povjerenstvo zaduženo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Veleučilišta Velika Gorica u slijedećem sastavu:

Prof.dr.sc. Duško Pavletić, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci - predsjednik povjerenstva

Prof.dr.sc. Ivan Cetinić, Tehničko veleučilište u Zagrebu

Patrick Willems, Catholic University Leuven, Belgija

Emiel Billiet, Karel de Grote – University College, Belgija

Filip Žiger, student Tehničkog veleučilišta u Zagrebu

2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje će s imenovanim članovima iz stavka 1. ovog zaključka sklopiti Ugovor o autorskom honoraru.
3. Zaključak se dostavlja imenovanim članovima stručnog povjerenstva i Veleučilištu Velika Gorica

Predsjednik
Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje
Prof.dr.sc. Vedran Mornar

VANJSKO VREDNOVANJE VELEUČILIŠTA VELIKA GORICA

Protokol posjeta

Dolazak Povjerenstva u Zagreb, AZVO, Donje Svetice – *ponedjeljak, 18. svibnja 2009.*

Edukacija u **12h** – 17h, uključujući ručak za članove povjerenstva

Drugi dan – *utorak, 19. svibnja 2009.*

09.00 -9.45	Sastanak s upravom Veleučilišta Prof.mr.sc. Ivan Toth, Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković, pred. Alen Stranjik, dipl.ing. Mjesto: Dekanat – soba za sastanke
9.45 -10.45	Sastanak s radnom grupom zaduženom za izradu Samoanalize uključujući i predsjednika odbora za upravljanje kvalitetom Prof.mr.sc. Ivan Toth, Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković, pred. Alen Stranjik, dipl.ing., prof.dr.sc. Dinko Mikulić, v.pred. mr.sc. Vladimir Lebinac, v.pred.mr.sc. Branko Mihaljević, Vesna Valdec, Marina Črnko, Prof.dr.sc. Janković Mjesto: E 120
10.45– 11.00	Pauza
11.00 - 11.30	Prisustvovanje nastavi Refrakcija I vježbe Prof.dr.sc Vojniković Božidar, Prof.mr.sc. Ivan Toth, Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković

	Mjesto: D 120
11.30 - 12.45	<p>a) Obilazak Veleučilišta, studentske referade, knjižnice i informatičke službe</p> <p>Prof.mr.sc. Ivan Toth, Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković, v.pred. mr.sc. Vladimir Lebinac</p> <p>Mjesto: Veleučilište, Zagrebačka c. 5</p> <p>b) Obilazak nastavnih baza</p> <p>Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković, prof.dr.sc. Dinko Mikulić, Prof.dr.sc. Đorđe Šilić, Prof.dr.sc. Janković</p> <p>Mjesto: CVH, ZTZ ili BI</p>
12.45 - 14.15	Pauza
14.15 - 15.00	<p>Razgovor sa studentima</p> <p>Predsjednica Studentskog zbora VVG-a Mihalić Melita</p> <p>Mjesto: TRC</p>
15.00 - 16.00	<p>Sastanak sa svim nastavnicima</p> <p>Odgovorna osoba: Prof.dr.sc. Vjekoslav Stojković</p> <p>Mjesto: TRC</p>
16.00- 17.00	<p>Sastanak članova stručnog Povjerenstva te izrada nacрта završnog izvješća Povjerenstva</p> <p>Mjesto: E 120</p>
17.00– 17.30	<p>Završni sastanak Povjerenstva s upravom fakulteta i radnom grupom zaduženom za izradu Samoanalize</p> <p>Mjesto: E 120</p>

7.5.9. VISOKA POSLOVNA ŠKOLA ZA TURISTIČKI I HOTELSKI MENADŽMENT „UTILUS“ U ZAGREBU

Članovi Stručnoga povjerenstva o vrednovanju Visoke poslovne škole za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“ u Zagrebu:

Prof. dr. sc. Slavica Singer, Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Prof. dr. sc. Dragoljub Amidžić, Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan

Marc Vandewalle, PhD, Catholic University of Professional Education, Belgija

Prof. Ralf Caers, PhD, Hogeschool-Universiteit Brussel, Belgija

Morana Jančiković, studentica Veleučilišta Vern

U Osijeku, 12. listopada 2009.

Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE STRUČNOGA POVJERENSTVA O VREDNOVANJU VISOKE POSLOVNE ŠKOLE ZA TURISTIČKI I HOTELSKI MENADŽMENT „UTILUS“ U ZAGREBU

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, na temelju članka 7., stavka 1. i stavka 2., točke 6. te članaka 16., 17. i 18. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04, 46/07) i Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN 39/05), donijelo zaključak o imenovanju Stručnoga povjerenstva za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Visoke poslovne škole za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“. Stručno povjerenstvo čine:

prof. dr. sc. Slavica Singer sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Dragoljub Amidžić s Visoke poslovne škole u Višnjanu, Marc Vandewalle, PhD, (Catholic University of Professional Education u Belgiji), prof. Ralf Caers, PhD, (Hogeschool-Universiteit Brussel u Belgiji) i Morana Jančiković (studentica Veleučilišta Vern).

Stručno je povjerenstvo u skladu s „Postupkom vrednovanja“ proučilo „Samoanalizu“ i „Tablice za samoanalizu“ Visoke poslovne škole za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“ te je 28. svibnja 2009. godine posjetilo školu. Održani su radni sastanci s dekanom, radnom grupom zaduženom za izradu „Samoanalize“, s nastavnicima i studentima. Posjećene su predavaonice, knjižnica, informatička učionica. Članovi su se Stručnoga povjerenstva složili kako je „UTILUS“ *razapet* između sveučilišnoga iskustva dekana / osnivača i značenja stručne škole, koja bi trebala biti usmjerena na praksu i s njom povezana. Stručno je povjerenstvo tada donijelo nekoliko preliminarnih konstatacija i o njima obavijestilo dekana škole:

1. ni struktura, ni politika škole (upisna politika, politika zapošljavanja) se ne slažu s vizijom škole, što znatno umanjuje transparentnost različitih procesa, ali i vjerodostojnost institucije prema studentima
2. školi nedostaje prostor, odgovarajuća knjižnica i ICT
3. funkcioniranje cijele škole ovisi o jednoj osobi (dekanu), što upozorava na potrebu stvaranja jačeg tima
4. škola ne surađuje dovoljno s turističkom i hotelskom industrijom iz čega proizlazi nedostatak mogućnosti za obavljanje studentske prakse (iako je u ovoj školi riječ o malom broju studenata)
5. treba razvijati suradnju sa studentima, uvažavati vrednovanja studenata u poboljšavanju kvalitete studija
6. treba jačati samokritičnost (uspoređujući se s dobrim svjetskim / europskim primjerima sličnih škola).

Visoka je poslovna škola za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“, nakon iznošenja ovih zaključaka, 3. lipnja 2009. godine dostavila Stručnom povjerenstvu pismenu dopunu teksta o samoanalizi, u obliku SWOT analize (koju su 18. studenoga 2008. izradili studenti 3. godine studija kao dio nastavne obveze jednoga kolegija) i primjera jednoga silabusa.

Na temelju uvida u dostavljenu dokumentaciju i obavljenih razgovora, Stručno povjerenstvo donosi sljedeće izvješće.

1. Ostvarivanje misije i funkcionalnost ustroja ustanove

Misija navedena u tekstu o samoanalizi („*stvoriti vrsne stručnjake i upravljački sposobne kadrove... i etički visokoobrazovane ljude*“), koja ne navodi okvire u koje se želi smjestiti „UTILUS“, ne može biti strateški vodič u djelovanju institucije, još uvijek male i po sredstvima (osoblju, tehnologiji, prostoru), po broju studenata i po kapacitetu povezivanja s turističkom industrijom. Iz obavljenih je razgovora, uvida u resursne kapacitete i iz dokumentacije škole, vidljiv nedostatak kako sredstava, tako i sustava za

provjeru očekivanih učinaka (primjerice kako se ostvaruje dio misije određen kao osposobljavanje studenata za etičko djelovanje, kako se prati ostvarivanje toga cilja i kako se to prakticira kroz nastavni program).

Iako se radi o stručnom studiju, usmjerenom na turističku i hotelsku industriju, čiji je dekan / osnivač međunarodno priznat kao stručnjak u polju ekonomike turizma, „UTILUS“ nema razvijene institucionalizirane poslovne odnose s turističkom i hotelskom industrijom koji bi omogućili oblikovanje nastavnih sadržaja u skladu s potrebama industrije. I u „Samoanalizi“ i za vrijeme posjeta, predstavnici „UTILUS“ –a navode problem u osiguravanju stručne prakse studenata, koja je važna dimenzija obrazovnog procesa u stručnoj školi.

O strateškom pozicioniranju „UTILUS“ – a nije govorio nitko osim dekana / osnivača. To upućuje na nedostatak uključenosti nastavnika u procese strateškog planiranja i oblikovanja institucije.

Preporuke:

1. Ako dekan / vlasnik želi osigurati održivost škole, potrebno je stvoriti i unutarnji kapacitet kako bi se ona strateški profilirala i istaknula. Dekan bi trebao oblikovati odgovarajući tim za razvoj škole.
2. Treba temeljito proučiti konkurenciju (ponudu obrazovnih sadržaja stručnih i sveučilišnih studija), ali i trenutnu i razvojnu problematiku hrvatske turističke i hotelske industrije (koje kompetencije traži). Na temelju bi toga, škola mogla analizirati mogućnosti strateške suradnje s drugim institucijama usmjerenima na turističku i hotelsku industriju.
3. Za jačanje bi povezanosti s turističkom industrijom i lokalnom zajednicom, „UTILUS“ trebao odrediti panel stručnjaka iz turističke i hotelske industrije (malih, srednjih i velikih poduzeća, iz turističke i hotelske industrije općenito). Panel bi dva puta godišnje, u razgovoru s nastavnicima i studentima, trebao davati korisne informacije o stanju i kretanjima u turističkoj i hotelskoj industriji. To bi omogućilo osvježavanje i / ili promjene u obrazovnim sadržajima i metodama poučavanja.

2. Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava

Dio je strateških odrednica vidljiv samo iz „Samoanalize“ i prezentacije dekana / osnivača, prof. dr. sc. Borisa Vukonića. Jedna je od njih nastojanje „UTILUS“ – a da postane i ostane mala škola („boutique“) za obrazovanja turističkih i hotelskih menadžera. Međutim, ni iz „Samoanalize“, ni iz drugih dokumenata koje je Stručno povjerenstvo dobilo na uvid (Pravilnik o izboru nastavnika i suradnika u zvanja i na radna mjesta iz 2008. godine; Pravilnik o studiranju i uvjetima za upis studenata iz 2005. godine; Izmjene i dopune pravila o studiranju iz 2008.; primjer silabusa predmeta Upravljanje ljudskim resursima primljen poslije posjeta, 3. lipnja 2009.), a ni iz obavljenih razgovora, ne možemo zaključiti kako postoje politike i operativni sustavi za postizanje te strateške vizije („boutique“ škola) i navedene misije („...stvoriti vrsne stručnjake i upravljački sposobne „kadrove“...i etične visokoobrazovane ljude“). Štoviše, u „Samoanalizi“ UTILUS eksplicitno zaključuje: „ne koristimo se posebno podacima o zapošljavanju“ prilikom odlučivanja o kvotama upisa jer „mi određujemo broj mogućih studenata prema raspoloživim kapacitetima i prema našim opredjeljenjima kako treba organizirati uspješan studij“ (Samoanaliza:26). Škola ne provodi istraživanje mišljenja studenata. Osim toga, otvoreno je izražena sumnja predstavnika „UTILUS“ – a u sposobnost studenata vrednovati rad profesora. Više od nedostatka različitih formalnih procedura, zabrinjava nerazumijevanje značaja praćenja kvalitete studiranja i standardiziranja procedura koje doprinose kvaliteti obrazovnih procesa. Sadržaj „Samoanalize“ upozorava i na nerazumijevanje značaja takvih aktivnosti. U cijelom se tekstu raspravlja s neimenovanim predstavnicima javne politike iz područja visokoga obrazovanja umjesto da se kritički analiziraju vlastite snage i slabosti. Primjerice, u tom se tekstu zaključuje sljedeće: „Iako ima problema u radu, većina njih proizlazi iz okruženja, a daleko je manje problema koje generira sama institucija“ (Samoanaliza:2). Navedeno nije potvrđeno ni pokazanom analizom, ni razgovorom s predstavnicima škole.

Preporuke:

1. Dopuniti i izraditi potrebne dokumente koji će dosljedno povezati određenu misiju i viziju sa sustavima potrebnim za njihovo ostvarivanje (očekivanim

kompetencijama, kriterijima za upis studenata, obrazovnim sadržajima, pedagoškim metodama, vrednovanjem rada studenata i profesora, praćenjem zapošljivosti studenata).

2. Upoznati zaposlene nastavnike (i stalno zaposlene i vanjske suradnike) s važnošću postojanja konzistentnih aktivnosti i sustava koji vode ostvarenju očekivanih rezultata.

3. Organizacija i izvedba studija

Članovi Stručnoga povjerenstva nisu imali na raspolaganju podatke o upisnoj politici pa nisu ni mogli procijeniti primjerenost upisne politike kriterijima kvalitete koja se želi postići u obrazovanju u „UTILUS“ – u. Iz „Samoanalize“ je vidljivo kako je u promatrane tri godine upisano gotovo 80 % studenata koji su se prijavili (oko 50 studenata svake godine), što govori i o malenom broju zainteresiranih za upis u ovu školu. „UTILUS“ ne posjeduje informacije ni o zapošljavanju njihovih studenata nakon završetka studija, ni o tome kako su poslodavci zadovoljni sa kompetencijama studenata „UTILUS“ – a. I studenti i nastavnici smatraju kako je međusobna komunikacija dobra. Nije bilo moguće procijeniti jesu li kriteriji ocjenjivanja isti za sve studente, jer članovi Stručnog povjerenstva nisu imali uvid u silabuse (samo jedan su dobili naknadno). Učinkovitost je studija niska (na nju ukazuju pokazatelji prolaznosti studenata u više semestre / godine studija). Brine podatak po kojemu je postotak studenata koji su ostvarili više od dvije trećine mogućih ECTS bodova u drugoj generaciji pao na blizu 50 % (u prvoj je generaciji takvih bilo 75 %), a da to uopće nije analizirano.

Preporuke:

1. Temeljito istražiti razloge niske učinkovitosti studija (ranije obrazovanje studenata, upisna politika, sadržaji programa, pedagoške metode, raspoloživost edukativnih materijala) i donijeti potrebne odluke o upisnoj politici, usmjerenju programa, organizaciji i izvedbi programa.

2. Utvrditi gdje su zaposleni studenti koji su diplomirali, istražiti njihovo mišljenje o stečenim kompetencijama i zahtjevima radnih sredina u kojima su se našli.
3. Izlažući na sajmovima visokoobrazovnih programa i u srednjim školama i ostvarujući bolju poslovnu suradnju s turističkom i hotelskom industrijom, privući veći broj kandidata za upis na studij.

4. Nastavno osoblje

Ocjena se nastavnoga osoblja temelji isključivo na „Samoanalizi“ i razgovorima s nastavnicima tijekom posjeta školi. Stručno povjerenstvo nije ocjenjivalo nastavni program, niti je imalo informacije o načinima izvedbe pojedinih kolegija. U raspravi je glavnu riječ imao dekan (kao i u „Samoanalizi“). Nastavnici su više usmjereni na znanstveno publiciranje i sudjelovanje na konferencijama, a manje na usavršavanje nastavnih sposobnosti. Po mišljenju dekana, to proizlazi iz „zakonske regulative“. Isticano je kako se radi o iskusnim sveučilišnim nastavnicima.

Preporuke:

1. Raditi na suradnji nastavnika sa zaposlenima u turističkoj i hotelskoj industriji (većina je nastavnika iz sveučilišne sredine).
2. Usavršavati metodičke kompetencije nastavnika koje će pridonijeti učinkovitosti studija. Organizirati redovite aktivnosti za jačanje tih kompetencija, ne samo za mlađe nastavnike, nego i za suradnike iz prakse.

5. Prostor i oprema

Iako je riječ o malom broju studenata, prostor i oprema škole ne zadovoljavaju potrebe izvođenja studijskoga programa. U „Samoanalizi“ se spominje problem prostora, ali se navodi kako računalna oprema i knjižnica zadovoljavaju potrebe studenata. Činjenica je da se u prostoru s računalnom opremom nalazi tek desetak mjesta sa zastarjelim računalima, a prostorija se s knjigama nikako ne može nazvati knjižnicom. Ne postoje niti radne sobe nastavnika, niti prostor za individualni studentski rad.

Preporuke:

1. Prije sljedećih upisa na studij, „UTILUS“ mora riješiti problem prostora i opreme budući da na ovakav način ugrožava ne samo svoju, nego i reputaciju svih visokoobrazovnih institucija općenito.

6. Unutarnji sustav osiguravanja kvalitete

Ne postoji nikakav unutarnji sustav osiguravanja kvalitete, nema posebnoga tijela koje se time bavi, nema pokazatelja koji se redovito prate, ne provode se studentske ankete, ne ostvaruje se institucionalizirana suradnja s predstavnicima iz turističke i hotelske industrije.

Kako je i sam dekan potvrdio, veliki broj studenata koji su diplomirali čeka nastavak studija na diplomskoj razini, budući da tvrtke nakon prve završene razine ne prepoznaju njihove kompetencije i ne zapošljavaju ih. Ipak, prerano je za analizu toga problema (postoji tek desetak studenata koji su diplomirali, a od njih je zaposleno pet studenata i desetak apsolvenata koji čekaju upis na diplomsku razinu studija). Manjak je svijesti o značaju osiguravanja kvalitete i odgovornosti institucije za kvalitetu procesa i njihovu učinkovitost očit već iz „Samoanalize“, a potvrdio se i tijekom posjeta školi. Kako je već spomenuto, školska vježba u kojoj su studenti izradili SWOT analizu, nije korištena čak niti za internu raspravu (spomenuta je tek tijekom razgovora o sistematiziranim podacima o instituciji).

Preporuke:

1. Uprava škole mora osigurati praćenje kvalitete obrazovnoga procesa, samim tim što je to uvjet za dobivanje dopusnice. Činjenica da škola ima mali broj studenata samo olakšava taj posao.
2. Praćenje će kvalitete obrazovnoga procesa i kompetencija studenata pomoći u stvaranju strateške suradnje s tvrtkama ili udruženjima iz turističke i hotelske industrije, budući da će škola time dobiti vjerodostojnost institucije koja doprinosi kvaliteti industrije čije potrebe želi zadovoljiti.

7. Studenti

Mali broj studenata omogućava dobru komunikaciju, što potvrđuju u razgovoru i sami studenti. Niti iz razgovora, niti iz „Samoanalize“ nije vidljivo kako studenti sudjeluju u tijelima institucije (Stručnom i Upravnom vijeću). Postoji tek kutija u koju se ubacuju prijedlozi dekanu.

Preporuke:

1. Uspostaviti sustav redovitoga studentskog vrednovanja kvalitete obrazovnoga procesa (u nastavnim sadržajima, pripremi nastavnika, načinu i organiziranju izvedbe, dostupnosti literature, tehnološkoj podršci, praktičnoj nastavi...).

8. Usporedba institucije i njezinih studijskih programa sa sličnim institucijama i programima u EU

O uspoređivanju „UTILIS“ – a sa sličnim institucijama ili studijskim programima, ništa nije bilo napisano u „Samonanalizi“ i ništa nije rečeno tijekom posjeta školi.

Preporuke:

Budući da je riječ o stručnoj školi, bilo bi dobro naći sličnu inozemnu instituciju s kojom bi mogla uspoređivati sadržaje, organizaciju i nastavne metode što bi pomoglo strateškom i operativnom vođenju škole.

Mišljenje:

Provedenim uvidom u raspoloživu dokumentaciju (samoanalizu, tablice uz samoanalizu, Pravilnik o izboru nastavnika i suradnika u zvanja i na radna mjesta, 2008., Pravilnik o studiranju i uvjetima za upis studenata, 2005., Izmjene i dopune Pravila o studiranju, 2008. te naknadno primjer jednog syllabusa predmeta Upravljanje ljudskim resursima)

te kroz obavljene razgovore prigodom posjeta školi uočili smo niz problema vezanih za funkcioniranje Visoke poslovne škole „UTILUS“ i preporučili niz aktivnosti za njihovo rješavanje/eliminiranje.

Napori koje bi škola trebala učiniti u procesu rješavanja uočenih problema zahtijevaju različite resurse (od ljudskih, materijalnih i vremenskih), ali bez toga Poslovna škola „UTILUS“ ne može ispuniti očekivanja koja su definirali sami osnivači škole (boutique škola, u niši visokoškolskih institucija za osiguranje kompetencija za obavljanje menadžerskih poslova u turističkoj i hotelskoj industriji) niti očekivanja na koja ima pravo svaki student koji upisuje tu razinu obrazovanja (biti osposobljen za poslove razine stručnoga prvostupnika).

Na temelju navedenoga povjerenstvo smatra da Visoka poslovna škola za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“ ne bi trebala upisivati nove generacije studenata prije nego što otkloni uočene nedostatke. Ujedno predlažemo i upravi Visoke poslovne škole za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“, da razmotri mogućnost povezivanja s nekim drugim poslovnim školama kako bi učinkovitije riješili probleme poslovnog kapaciteta (strateškoga, operativnoga, organizacijskoga).

Ujedno predlažemo Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje da razmotri interveniranje u zakonodavni okvir kako bi se omogućilo, a javnim politikama u području obrazovanja i potaknulo povezivanje obrazovnih institucija u cilju jačanja njihovog poslovnog kapaciteta (strateškog, operativnog i organizacijskog). Takvi se procesi događaju u brojnim zemljama Europske unije (npr. u Belgiji, što su i istakli inozemni članovi ovog povjerenstva, ali i u Finskoj, UK itd).

prof.dr.sc. Slavica Singer

prof.dr.sc. Dragoljub Amidžić

Marc Vandewalle, PhD

prof. Ralf Caers, PhD

Morana Jančiković

**7.5.10. VISOKA ŠKOLA ZA POSLOVANJE I UPRAVLJANJE
„BALTAZAR ADAM KRČELIĆ“ U ZAPREŠIĆU**

Članovi Stručnog povjerenstva za vrednovanje Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću :

Prof. dr. sc. Slavica Singer, Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Prof. dr. sc. Dragoljub Amidžić, Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan

Marc Vandewalle, PhD, Catholic University of Professional Education, Belgija

Prof. Ralf Caers, PhD, Hogeschool-Universiteit Brussel, Belgija

Morana Jančiković, studentica Veleučilišta Vern.

U Osijeku 29. prosinca 2009.

Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje

Zagreb

**ZAVRŠNO IZVJEŠĆE STRUČNOG POVJERENSTVA O VREDNOVANJU
VISOKE ŠKOLE ZA POSLOVANJE I UPRAVLJANJE „BALTAZAR ADAM
KRČELIĆ“ U ZAPREŠIĆU**

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, na temelju članka 7., stavka 1. i stavka 2., točke 6. te članaka 16., 17. i 18. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04, 46/07) i

Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN 39/05), donijelo zaključak o imenovanju Stručnog povjerenstva za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću . Stručno povjerenstvo čine:

prof. dr. sc. Slavica Singer sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Dragoljub Amidžić s Visoke poslovne škole u Višnjanu, Marc Vandewalle, PhD, (Catholic University of Professional Education u Belgiji), prof. Ralf Caers, PhD, (Hogeschool-Universiteit Brussel u Belgiji) i Morana Jančiković (studentica Veleučilišta Vern).

Stručno je povjerenstvo u skladu s Postupkom vrednovanja proučilo „Samoanalizu“ i „Tablice za samoanalizu“ Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću te je 27. svibnja 2009. godine posjetilo školu. Održani su radni sastanci s dekanom, radnom grupom zaduženom za izradu Samoanalize, s nastavnicima i studentima. Posjećene su predavaonice (dvije su opremljene računalima – 16 računala po dvorani), nastavnički kabineti, dvorana za tjelesnu kulturu, ured uprave, referada, knjižnica, čitaonica te prostor za buduću kantu. Tijekom posjeta članovi Stručnog povjerenstva složili su se kako Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću ima dosta dobre prostorne uvjete, relativno dobar broj stalno zaposlenih nastavnika te da studenti izražavaju zadovoljstvo studiranjem u toj školi, ali da je očit problem nedovoljno strategijsko promišljanje (posebno nedovoljna povezanost s gospodarstvom) i nedovoljno razrađen sustav praćenja kvalitete. Stručno je povjerenstvo tada donijelo nekoliko preliminarnih konstatacija i o njima obavijestilo dekana škole:

1. relativno dobre uvjete rada (broj nastavnika prema broju studenata, prostor), kao i izraženo zadovoljstvo studenata većinom uvjeta studiranja treba dalje razvijati, ali u okviru realnijega strategijskog promišljanja o budućnosti institucije;
2. strategijsko bi pozicioniranje škole (jače fokusiranje na temeljne aktivnosti škole, djelotvornije povezivanje s gospodarstvom i građenje programa prema dugoročnim potrebama gospodarstva) doprinijelo boljem profiliranju škole

- (upisnoj politici, politici zapošljavanja), što bi i postojeća podrška lokalne uprave vjerojatno pozdravila;
3. praćenje bi kvalitete poslovnih procesa škole omogućilo djelotvornije intervencije u te procese (primjerice nezadovoljstvo studenata knjižnicom, malim čitaoničkim prostorom...), ali bi povećalo i samokritičnost, potrebnu za iniciranje promjena;
  4. redovito praćenje mišljenja studenata o obrazovnim procesima treba postati dio cjelovitog sustava praćenja kvalitete poslovnih procesa škole;
  5. aktiviranje bi alumni organizacije doprinijelo boljem povezivanju s gospodarstvom.

Na temelju uvida u Samoanalizu i obavljenih razgovora, Stručno povjerenstvo donosi sljedeće izvješće.

3. Ostvarivanje misije i funkcionalnost ustroja ustanove

Misija navedena u tekstu o samoanalizi („*ustrojiti i kvalitetno voditi stručne studije poslovanja i upravljanja u područjima ekonomije, menadžmenta općenito, a posebno u kulturi i u interdisciplinarnim područjima te po prihvatljivoj cijeni pružiti kvalitetno stručno visoko obrazovanje mladima i zaposlenima, što će im omogućiti zaposlenje i napredovanje u karijeri*“) naglašava kvalitetu, cjenovnu dostupnost i usmjerenost na mlade i zaposlene, ali je preširoka u identificiranju područja u kojima djeluje. Da bi misija bila strateški vodič u djelovanju institucije, potrebno je izbjeći „hvatanje“ prilika koje se događaju pod svaku cijenu, bez obzira na fokus i resursne kapacitete (primjerice geografsko širenje, dislocirani studij u Biogradu na moru). Treba pozdraviti proaktivan stav uprave prema prilikama, ali bi se taj stav i aktivnosti koje iz njega proizlaze trebale temeljiti na kvalitetnoj analizi obrazovnih potreba. Iz Samoanalize je, ali i iz razgovora, vidljivo vrlo široko područje unutar kojeg se škola želi pozicionirati (obrazovni programi iz područja ekonomije, općeg menadžmenta i menadžmenta u kulturi, interdisciplinarnih područja (kojih?), pokretanje znanstveno-tehnološkog parka), ali ne postoji nikakva vremenska odrednica te vizije. Dobra suradnja s lokalnom zajednicom (Gradom Zaprešićem), suradnja s Institutom Ruđer Bošković te postojeća razina

resursne razvijenosti (nastavnici, prostor, opremljenost), trebali bi biti iskorišteni za jačanje sadašnjih temeljnih poslovnih aktivnosti (tj. postojećeg *portfolia* obrazovnih programa). Prebrzo širenje novih programa (primjerice novih studija diplomske razine), novih dislociranih obrazovnih programa, novih institucionalnih razina (veleučilište) ili razvoj znanstveno-tehnološkog parka mogli bi ugroziti postignutu kvalitetu sadašnjih aktivnosti. Prije ulaska u takve razvojne projekte, Škola bi se trebala usredotočiti na jačanje reputacije prvostupničkog i diplomskog obrazovanja, a kroz suradnju s gospodarstvom pokazati koliko su mladi ljudi obrazovani na tim razinama upotrebljivi u praksi.

Preporuke:

4. Škola ima dobre mogućnosti za kapitaliziranje na strateškoj orijentaciji temeljenoj na postojećim resursima, koji mogu biti snaga, ali uz uvjet dobro fokusiranog izbora razvojnih prilika. Da bi to bilo ostvarivo, potrebno je profesionalno ojačati upravljačku funkciju škole te sistematizirati poslovne procese škole
5. Za jačanje bi povezanosti s gospodarstvom i kulturnim institucijama te lokalnom zajednicom, Škola mogla osnovati *panel* stručnjaka iz tih sektora. *Panel* bi dva puta godišnje, u razgovoru s nastavnicima i studentima, mogao biti mjesto razmjene informacija; za Školu izvor korisnih informacija o stanju i kretanjima u gospodarstvu i kulturnim djelatnostima te o njihovim obrazovnim potrebama, za poslovne subjekte iz gospodarstva i kulture i za lokalnu zajednicu izvor informacija o postignućima i problemima Škole.
6. Fokusiranje bi u misiji i viziji te vremensko određivanje vizije u značajnoj mjeri pomoglo u daljnjoj profiliranosti Škole, koja će tada doprinijeti boljoj prepoznatljivosti Škole na obrazovnom tržištu.

4. Kvaliteta dokumenata i informacijskih sustava

Dio je strateških odrednica vidljiv iz „Samoanalize“ i prezentacije dekana prof. dr. sc. Nikole Skledara, ali nema formaliziranih politika o ključnim aspektima djelovanja Škole (primjerice politike vrednovanja nastavnika, politike osiguranja kvalitete, politike

suradnje s poslovnim sektorom i sl.). Od 2007. godine rade na ishođenju certifikata ISO 9001:2008 (koji su dobili 2. prosinca 2009. za nastavnu djelatnost u području visokog obrazovanja za poslovnu ekonomiju i menadžment). Međutim, tijekom posjeta bilo je očito nepovjerenje prema uključivanju studenata u ocjenjivanje nastavnika, procesa i institucije, kao i nedovoljno korištenje rezultata anketiranja studenata koje se provodi jednom godišnje. Škola ima niz dokumenata koji reguliraju studij i studiranje na svim razinama (Statut te pravilnike o unutarnjem ustrojstvu, o plaćama, o nakladničkoj djelatnosti, o studiranju, o ocjenjivanju studenata, o završnim radovima, o disciplinskoj odgovornosti studenata, o uvjetima studiranja vrhunskih sportaša, o prelasku s drugih visokih učilišta), ali tijekom razgovora predstavnici su Škole i sami konstatali niz nedorečenosti, prvenstveno zbog nedovoljne povezanosti tih dokumenata sa zahtjevima ostvarivanja vizije razvoja institucije. Škola ima web-stranicu www.vspu.hr koja ima dosta dobro strukturirane informacije, ali i podršku studiranja na daljinu. Jedini je izvor informacija o potražnji obrazovnih profila koje Škola nudi Hrvatski zavod za zapošljavanje, što bi trebalo i moglo biti obogaćeno korištenjem stalnog *panela* predstavnika gospodarstva, kulturnih djelatnosti i lokalne uprave (što je i preporučeno u preporuci # 2, uz točku 1 ovog izvješća).

Preporuke:

4. Dopuniti i izraditi potrebne dokumente koji će dosljedno povezati misiju i viziju sa sustavima potrebnim za njihovo ostvarivanje (očekivanim kompetencijama, kriterijima za upis studenata, obrazovnim sadržajima, pedagoškim metodama, izlaznim rezultatima učenja nakon svakog modula, vrednovanjem rada studenata i profesora, praćenjem zapošljivosti studenata)
5. Upoznati zaposlene nastavnike (i stalno zaposlene i vanjske suradnike) s važnošću postojanja konzistentnih aktivnosti i sustava koji vode ostvarenju očekivanih rezultata, kako bi se postigla ujednačenost razumijevanja te problematike između uprave i nastavnika
6. Proanalizirati način studentskog vrednovanja nastavnika, procesa i institucije i usporediti s primjerima dobre svjetske prakse te izvršiti potrebne promjene, kako

bi se smanjila subjektivnost u tim ocjenama i otklonilo nepovjerenje u korisnost takvog vrednovanja.

7. Organizacija i izvedba studija

Iz podataka je o upisu studenata na preddiplomskoj razini vidljivo da postoji kontinuirano zanimanje za upis na sva tri smjera, u razdoblju 2005/2006. do 2007/2008. školske godine (za upis na Poslovnu ekonomiju i financije oko 300 studenata, na Menadžment u kulturi oko 110 studenata, za smjer Poslovni tajnik oko 60 studenata). Međutim, odnos je prijavljenih i upisanih još uvijek gotovo izjednačen, što ograničava izbor studenata za upis. Ista je situacija i kod upisa na oba studija na diplomskoj razini (Projektni menadžmentoko 50 studenata, Komunikacijski menadžment oko 20 studenata). Škola prati prosječne ocjene srednjoškolskog obrazovanja i vrstu srednje škole koju imaju upisani (redovni) studenti, ali nisu vidljivi nikakvi drugi elementi upisne politike. U razgovorima je sa studentima preddiplomske razine dobivena potvrda atraktivnosti postojećih smjerova. Studenti su vrlo pozitivno ocijenili način komuniciranja s nastavnicima tijekom nastave i poslije nastave, osobno i elektronski. Učinkovitost je studija za redovne studente na preddiplomskoj razini (mjerena kroz prolaznost u više semestre) u tri promatrane školske godine prilično konstantna (od 70 do 90%). Međutim, Škola bi trebala posvetiti pažnju promjeni koja se dogodila u razini prosječne ocjene ostvarene u studiju; na smjeru je Poslovna ekonomija i financije prosječna ocjena pala s 3,02 na 2,95, dok je na smjeru Menadžment u kulturi prosječna ocjena porasla s 2,81 na 3,03. Škola sustavno ne prati zapošljivost svojih završenih studenata niti zadovoljstvo poslodavaca s kompetencijama završenih studenata Škole koje su zaposlili. Budući da škola nema razvijene formalne odnose s gospodarstvom, nejasno je kako dobije povratne informacije o kvaliteti i korisnosti svojih programa od poslodavaca. Nije bilo moguće procijeniti jesu li kriteriji ocjenjivanja isti za sve kolegije, jer članovi Stručnog povjerenstva nisu imali uvid u silabuse.

Preporuke:

1. Temeljito istražiti razloge malog broja upisanih studenata na smjeru Komunikacijski menadžment na diplomskoj razini te procijeniti održivost tog programa u takvim uvjetima
2. Analizirati razloge promjene u razini prosječne ocjene ostvarene na smjerovima Poslovna ekonomija i financije (pad) i Menadžment u kulturi (rast) te eventualno dobra iskustva zbog kojih je prosječna ocjena na smjeru Menadžment u kulturi porasla iskoristiti u definiranju upisne politike i organizacije studija i na ostalim smjerovima
3. Klub završenih studenata (alumni organizaciju) treba više koristiti za dobivanje povratnih informacija o iskustvima završenih studenata nakon zapošljavanja, tj. o svojoj zapošljivosti s obzirom na kompetencije koje su dobili tijekom obrazovanja u Školi i zahtjeve radnih sredina u kojima su se našli
4. Izlažući na sajmovima visokoobrazovnih programa i u srednjim školama i ostvarujući bolju poslovnu suradnju s gospodarstvom i institucijama iz sfere kulturnih djelatnosti, privući veći broj kvalitetnih kandidata za upis na studij.

8. Nastavno osoblje

Ocjena se nastavnog osoblja temelji isključivo na „Samoanalizi“ i razgovorima s nastavnicima tijekom posjeta školi. Broj nastavnika (stalno zaposlenih i vanjskih suradnika) omogućava rad u manjim seminarskim grupama, ali prikazana struktura nastavnika, s obzirom na dob, zahtijeva definiranje politike zapošljavanja koja će omogućiti održivi razvoj Škole (samo je troje asistenta/novaka). Iz razgovora je s nastavnicima i studentima dobiven dojam da se radi o zainteresiranim nastavnicima i zadovoljnim studentima. Međutim, iskazana vizija o transformaciji u veleučilište i širenju aktivnosti u području tehnološkog parka upozorava na mogući značajni jaz između kompetencija nastavnog osoblja i zahtjeva koji proizlaze iz takvih novih projekata, o čemu bi trebalo voditi računa. Iako se radi o visokoj školi, a ne o sveučilištu, i u Samoanalizi, ali i u razgovoru o kompetencijama nastavnika bilo je više

naglasaka na znanstveno publiciranje i sudjelovanje na konferencijama, a manje na usavršavanje predavačkih vještina, tj. vještina prenošenja znanja i povezanosti nastavnika s praksom.

Preporuke:

3. Proanalizirati potrebe za nastavnim osobljem i kompetencijama u odnosu na viziju transformacije u veleučilište i širenje aktivnosti u području tehnološkog parka te ovisno o tome, ili napraviti ispravke u viziji ili dopuniti viziju planom aktivnosti kako bi osigurali potrebne ljudske resurse za realizaciju vizije.
4. Usavršavati metodičke kompetencije nastavnika koje će pridonijeti učinkovitosti studija. Organizirati redovite aktivnosti za jačanje tih kompetencija, ne samo za mlađe nastavnike, nego i za suradnike iz prakse.

9. Prostor i oprema

Prostor škole i po kapacitetu i po kvaliteti odgovara za održavanje nastavnog procesa. Prostor je dobro opremljen namještajem i nastavnom opremom (LCD projektorima, priključcima za internet). Jedna je dvorana opremljena videokonferencijskim sustavom. Računalne su učionice (2) dobro opremljene, ali broj radnih stanica (32) prema broju studenata upozorava na nedostatnost kapaciteta. Postoji nekoliko radnih prostora za profesore, uređen je prostor za kafeteriju (koja će omogućiti studentima i zaposlenicima bolje uvjete dnevnog boravka u školi). Studentska je referada dobro locirana, kadrovski opremljena i uređena. Prostor u kojem se nalazi knjižnica ne odgovara potrebama škole, što su i studenti istakli – iako se u samoanalizi konstatira da je prostor knjižnice i čitaonice zadovoljavajući. Knjižnica više izgleda kao mala knjižara (s obzirom na broj knjiga po jednom naslovu), a ne knjižnica – studenti su posebno komentirali kako knjižnica često nije dostupna (nije otvorena) niti ima dovoljno čitaoničkih mjesta opremljenih računalima i priključcima za internet te da češće koriste Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu.

Preporuke:

2. Škola bi trebala staviti kao prioritet ulaganje u knjižnicu i čitaonički prostor, ali i u fokusiraniju nabavku knjižničarske građe potrebne za podržavanje nastavnog programa Škole
3. Škola bi trebala razmotriti mogućnost ulaganja u pretplatu na neke od *on-line* baza koje najbolje odgovaraju profilu škole

10. Unutarnji sustav osiguravanja kvalitete

Iako se u Samoanalizi konstatira da se kvaliteta i uspješnost studiranja kontinuirano prati, iz razgovora tijekom posjeta, ali i iz dokumenata koji su nam bili na raspolaganju, nije vidljivo kojim pokazateljima i kojim procedurama Škola to ostvaruje, tj. ne postoji institucijska politika niti sustav praćenja kvalitete i uspješnosti studiranja. Ne postoji stalno, posebno tijelo za praćenje kvalitete i uspješnosti studiranja (prema Samoanalizi i izjavama tijekom razgovora, praćenje kvalitete nastavnog procesa obavljaju Stručno vijeće, kolegiji nastavnika te Povjerenstvo za certifikat ISO:9000). Studentska se anketa provodi, ali je očito nepovjerenje prema upotrebljivosti rezultata ankete. U razgovorima je dominirao naglasak na znanstvenu kontribuciju nastavnika (publiciranjem i sudjelovanjem na konferencijama), a manje je bilo riječi o profesionalnim predavačkim vještinama ili o povezivanju s praksom. Škola nema temeljito praćenje zapošljavanja svojih studenata. Zanimljivo je da se u Samoanalizi konstatira da postoji Klub završenih studenata „koji ih okuplja na druženje, informira o mogućnostima nastavka studiranja i drugim oblicima suradnje s Visokom školom.“, ali se Klub (alumni) nedovoljno koristi za povratnu informaciju o uspješnosti obrazovnog procesa u pripremi studenata za svijet rada. Nedostatak je fokusa na slabosti dijelom uzrok, ali i posljedica nesustavnog praćenja kvalitete i uspješnosti studiranja, a u otklanjanju je tog nedostatka važno ne poistovjetiti proces certificiranja kvalitete institucije kroz ISO:9000 s praćenjem kvalitete i uspješnosti studiranja. Tijekom posjeta bila je dosta vidljiva distanca između uprave Škole i nastavnika u definiranju vizije i strateških ciljeva Škole.

Preporuke:

3. Uprava škole mora osigurati praćenje kvalitete obrazovnog procesa, samim tim što je to uvjet za dobivanje dopusnice
4. Bolja bi uključenost nastavnika u procese strateškog profiliranja Škole sigurno doprinijela većoj predanosti nastavnika kvaliteti procesa kojima se ti ciljevi ostvaruju
5. Praćenje će kvalitete obrazovnog procesa i kompetencija studenata pomoći u primjeni procedura upravljanja kvalitetom, primjerice korištenjem *Deming-ciklusa* poboljšanja (PDCA – plan-do-check-act), kojim se doprinosi ostvarivanju vitalnosti upravljanog sustava
6. Analiza studentske ankete o kvaliteti nastave (sadržaju i metodama), odnosima između nastavnika i studenata te ostalim relevantnim pitanjima obrazovnog procesa i eventualne promjene korištenjem tuđih dobrih iskustava trebaju doprinijeti smanjivanju nepovjerenja prema tom važnom instrumentu praćenja kvalitete nastavnog procesa u Školi, jer se kombiniranjem dovoljno velikog broja subjektivnih mišljenja može dobiti kvalitetna indikacija problema (već konstatirano i u preporuci # 3 uz točku 2)
7. Uključivanjem Kluba završenih studenata proces praćenja uspješnosti studiranja kroz dobivanje povratne informacije o upotrebljivosti znanja u praksi, Škola će obogatiti svoju bazu informacija na temelju kojih donosi odluke o interveniranju u obrazovne sadržaje i nastavne metode
8. Redoviti će *panel* s predstavnicima gospodarstva, kulturnih institucija i lokalne uprave (kao što je konstatirano u preporuci # 2 uz točku 1) osigurati bolji uvid Škole u potrebe segmenata tržišta rada kojima je škola orijentirana.

11. Studenti

U razgovoru smo s nekoliko grupa studenata dobili dojam da su studenti zadovoljni nastavnim procesima i odnosima s nastavnicima. Ozbiljnije su primjedbe bile na rad knjižnice (češće zatvorena nego otvorena, neodgovarajući fundus knjiga i časopisa). Studenti su također izrazili želju za jačom suradnjom s gospodarstvom i visokoškolskim

institucijama iz inozemstva. Iz razgovora nije bilo vidljivo u kojoj mjeri i kako studenti sudjeluju u upravljačkim tijelima Škole.

Preporuke:

2. Više uvažavati mišljenje studenata – pogledati preporuku # 4 uz točku 7.

12. Usporedba institucije i njezinih studijskih programa sa sličnim institucijama i programima u EU

O uspoređivanju Visoke škole za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću sa sličnim institucijama ili studijskim programima u EU, ništa nije bilo napisano u „Samonanalizi“ niti je bilo mnogo rečeno tijekom posjeta školi. Inozemni su članovi Povjerenstva konstatirali da je način poučavanja sličan onome koji se izvodi na stručnim visokoškolskim institucijama u zemljama EU, ali da se u EU naglašava upravo snaga stručnog obrazovanja (odgovarajućih metoda podučavanja, orijentiranosti praksi, kontakata s gospodarstvom, odnosno s djelatnostima za koje se obrazuje), a ne na znanstvenom radu (publiciranju, sudjelovanju na znanstvenim konferencijama).

Preporuke:

1. Budući da je riječ o stručnoj školi, bilo bi dobro naći slične(u) inozemne(u) institucije(u) s kojima bi Škola mogla uspoređivati sadržaje, organizaciju i nastavne metode što bi pomoglo strateškom i operativnom vođenju Škole.

Mišljenje:

Provedenim uvidom u raspoloživu dokumentaciju (Samoanalizu, Tablice uz samoanalizu, različite pravilnike) te na temelju obavljenih razgovora obavljenih razgovora prigodom posjeta školi možemo konstatirati da Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću ima uvjete za obavljanje nastavne djelatnosti sa sadašnjim *portfoliom* obrazovnih programa, ali da je potrebno otkloniti uočene probleme te je preporučeno niz aktivnosti za njihovo rješavanje/otklanjanje.

Vjerojatno su najjači resursi škole ambiciozna uprava i kvalitetni i predani nastavnici te zadovoljni studenti. Škola ima dobro opremljen prostor koji zadovoljava postojeće kapacitete upisivanja studenata u preddiplomsku i diplomsku razinu obrazovanja. Ono što školi najviše nedostaje, to je sustavno praćenje kvalitete i uspješnosti obrazovnog procesa (certificiranje za ISO:9000 nije dovoljno) te interveniranje u strateške, organizacijske i operativne procese u skladu s rezultatima praćenja, kao i odgovarajući knjižnički i čitaonički prostor.

Zbog toga povjerenstvo predlaže da se Visokoj školi za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću izda pismo očekivanja s dva uvjeta:

1. uvesti sustav praćenja kvalitete i uspješnosti obrazovnog procesa (detaljnije preporuke # 1 do # 7 uz točku 7 ovog izvješća)
2. osigurati bolje uvjete rada knjižnice i čitaonice, odnosno dostupnost potrebnoj literaturi o kojoj ovisi uspješnost obrazovnog procesa (detaljnije preporuke # 1 i # 2 uz točku 6 ovog izvješća).

Osim toga, Povjerenstvo je uočilo i niz nedostataka te dalo preporuke za njihovo otklanjanje, a njihovo prihvaćanje i primjena u domeni su odlučivanja uprave Škole.

Povjerenstvo je uočilo i jedan problem, čije rješavanje bi doprinijelo boljem profiliranju stručnih visokoškolskih institucija u odnosu na sveučilišta, a to je zahtjev o znanstveno-istraživačkoj aktivnosti nastavnika. Znanstveno-istraživačka aktivnost doprinosi vitalnosti obrazovnog procesa (ukoliko je usko povezana), ali ne bi trebala biti toliko

naglašena koliko je to sada prisutno u Hrvatskoj. Naime, stručne visokoškolske institucije ne trebaju težiti biti što sličnije (po portfoliju svojih aktivnosti) sveučilištima, nego usredotočiti se na obrazovanje kojim se stvaraju stručne kompetencije kao rezultat bliske suradnje sa svijetom rada, odnosno djelatnostima za čije potrebe se razvijaju različiti obrazovni programi. Taj problem boljeg profiliranja stručnih visokoškolskih institucija zahtijeva intervenciju u zakonske okvire kojim je definirano djelovanje tih institucija, ali i jasno promoviranje upravo te snage stručnih visokoškolskih institucija u javnosti (roditeljima, studentima, gospodarstvu, obrazovnoj djelatnosti).

prof.dr.sc. Slavica Singer

prof.dr.sc. Dragoljub Amidžić

Marc Vandewalle, PhD

prof. Ralf Caers, PhD

Morana Jančiković

7.5.11. ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU

Prof.dr.sc.Daniela Malnar

Prof.dr.sc.Radivoje Radić

Prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag

Prof.dr.sc.Andre Govaert

Mihael Vlaović

NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE
ZAGREB

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE STRUČNOGA POVJERENSTVA O VREDNOVANJU ZDRAVSTVENOGA VELEUČILIŠTA U ZAGREBU

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje (NVVO) na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, na temelju članka 7., stavka 1. i stavka 2 točke 6. te članaka 16., 17., 18. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) i na temelju Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN br. 39/05) donijelo zaključak o imenovanju Stručnoga povjerenstva za vrednovanje Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu u sastavu:

1. prof.dr.sc. Daniela Malnar (Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci), predsjednik povjerenstva
2. prof.dr.sc. Radivoje Radić (Medicinski fakultet Sveučilišta u Osijeku)
3. prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag (Sveučilište u Heidelbergu)
4. prof.dr.sc.Andre Govaert (Visoka katolička škola Gent, Belgija)
5. Mihael Vlaović, student Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku.

Povjerenstvo je u skladu s postupkom vrednovanja proučilo samoanalizu i tablice uz samoanalizu Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu te je 29. svibnja 2009. godine vrednovalo spomenuto veleučilište. Tijekom vrednovanja su održani sastanci s

članovima uprave, članovima radne grupe za izradu samoanalize, čelnicima i predstavnicima pojedinih organizacijskih jedinica, nastavnicima i studentima Zdravstvenoga veleučilišta. Na taj je način Stručno povjerenstvo dobilo uvid u djelatnost spomenutoga veleučilišta i u njegove uvjete rada.

Na temelju izvršenih uvida, razgovora i dodatnih konzultacija, Povjerenstvo donosi sljedeće izvješće:

1. Ostvarivanje misije, dokumentacija i funkcionalnost ustroja ustanove

Zdravstveno je veleučilište osnovano u Zagrebu 1966. godine pod nazivom Visoka škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare. Prvi su studiji bili: studij bolničkih i dispanzersko – patronažnih medicinskih sestara te studij radioloških, sanitarnih i laboratorijskih tehničara. Studiji su bili organizirani kao dvogodišnji studiji.

Danas se na Zdravstvenom veleučilištu izvodi 6 trogodišnjih stručnih studija i četiri specijalistička diplomatska stručna studija.

Povjerenstvo je tijekom posjeta utvrdilo kako je Zdravstveno veleučilište logično i funkcionalno ustrojeno. Posjeduje Statut i ima sve valjane dopusnice za studije koje izvodi. Ima i ostale pravilnike kojima uređuje ustroj i djelatnost (Pravilnik o ustroju veleučilišta, Pravilnik o studiju, Pravilnika o radu Stručnoga vijeća). Povjerenstvo je steklo dojam da je uprava zabrinuta za budućnost ustanove i iako radi na aktivnom planu za buduću razvoj, on se još ne nadzire.

Preporuke:

Potrebno je iscrpnije pristupiti izradi dokumenta o strategiji razvoja ustanove i odrediti prioritete u razvoju samoga Zdravstvenoga veleučilišta. Prvi je korak u upravljanju kvalitetom visokoga učilišta određivanje njegovih ciljeva.

Kasnije se provjeravanje rezultata podrazumijeva samo po sebi. Predloženo je korištenje okvira za kvalitetu (misija, vizija, strateških ciljeva, operativnih ciljeva, akcijskih planova) na različitim razinama učilišta. Potrebni su konkretni planovi.

2. Studijski programi, organizacija studija i ishodi

Zdravstveno veleučilište u Zagrebu izvodi sljedeće stručne studijske programe:

- studij fizioterapije
- studij laboratorijske medicine
- studij radne terapije
- studij radiološke tehnologije
- studij sanitarnoga inženjerstva
- studij sestrinstva

Izvođe se i sljedeći specijalistički diplomski stručni studijski programi:

- fizioterapija
- javno zdravstvo
- menadžment u sestrinstvu
- sanitarno inženjerstvo

Uvjeti su za upis studenata jasno određeni. Upisne kvote nisu primjerene niti prostoru kojim Zdravstveno veleučilište raspolaže niti zaposlenom nastavnom osoblju. Vidljivo je to na izvanrednom studiju sestrinstva. Iako u samoanalizi nisu navedeni podaci o ovom studiju, iz razgovora smo s prodekanicom za nastavu saznali kako se svake dvije godine upisuje 300 studenata.

Povjerenstvo je steklo dojam kako vizija razvoja izvanrednoga studija sestrinstva nije jasno određena. Uzmemo li u obzir potrebe tržišta rada, upisne su kvote na stručnim specijalističkim studijima prevelike. Zdravstveno veleučilište tiska brošure za buduće studente i obavještava ih o sustavu studiranja i o studentskim obvezama. Populacija studenata na razredbenom ispitu nije homogena; uz pristupnike iz strukovnih škola, na razredbeni se ispit javljaju i pristupnici iz gimnazija i drugih srednjih škola. Interes za upis je dobar iako se napominje da se on iz godine u godinu smanjuje.

Veličine su grupa za predavanja, seminare i vježbe u skladu s kriterijima Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje. Prolaznost je na studijima Zdravstvenoga veleučilišta općenito zadovoljavajuća. Postoje razlike u prolaznosti na različitim studijskim grupama, primjerice, na stručnom je studiju sanitarnoga inženjerstva prolaznost 25%, a na ostalim je studijima bolja. Najbolja je prolaznost na stručnom studiju sestrinstva i na stručnom studiju fizioterapije (80%). Iz priloženih podataka

Stručno povjerenstvo nije moglo zaključiti koliki je prosjek studiranja na pojedinim studijskim programima, a to je važan pokazatelj uspješnosti studijskoga programa.

Na petoj je stranici samoanalize spomenut plan osnivanja pet novih stručnih specijalističkih studija te specijalističkoga stručnoga studija primaljstva. Preporuka je EU poseban stručni studij primaljstva budući da zanimanje primalja mora biti odvojeno od studija sestrinstva, a nikako nadogradnja na njega.

Preporuke:

Treba smanjiti kvote na izvanrednom stručnom studiju sestrinstva, prilagoditi taj studij resursima (prostoru i osoblju) kojima raspolaže spomenuto veleučilište.

Budući da na tržištu rada postoji potreba za primaljama, treba osnovati studij primaljstva, naravno najprije stručni pa tek onda specijalistički.

Razvoj bi studijskih programa trebao biti u skladu s potrebama društva.

Treba pokazati da su ishodi učenja u skladu s okvirom Europskoga prostora obrazovanja i smanjiti broj stručnih programa.

3. Studenti i studiranje

Povjerenstvo je održalo sastanak sa studentima. Sudjelovalo je 20 – ak studenata stručnih studija. Studenti su istaknuli kako s nastavnicima ostvaruju veoma dobru suradnju (nastavnici su uvijek na raspolaganju, studenti im se mogu obratiti i izvan vremena u kojemu održavaju konzultacije, mailom, telefonom i mobitelom). Studenti naglašavaju prednost plaćanja školarine u dijelovima. Uvidjeli smo kako studenti nisu potpuno upoznati sa svojim pravima te kako odjel za studentska pitanja ne funkcionira. Studenti su pokazali veliku motiviranost za studiranje i daljnje školovanje.

Osnovni je studentski zahtjev kvalitetnija organizacija studentske prehrane (ističu kako u zgradi veleučilišta nemaju prostor gdje mogu u kratkom roku „konzimirati hranu ili piće“, navode kako "nemaju dovoljno vremena u pauzi da odu po marendu"). U ostalim nastavnim „bazama“ (KB Dubrava ili KBC Rebro) nemaju taj problem.

Preporuke:

Raditi na studentskom standardu.

Održavati dobro mentorstvo i dobre kontakte sa studentima.

4. Nastavnici i nastava

Organizacija je nastave na Zdravstvenom veleučilištu na stručnih i specijalističkim stručnim studijima klasična, predmetna. Studenti nisu imali primjedbe ili prigovore na nastavnike i nastavni proces, ali je Stručno povjerenstvo imalo primjedbu na odvijanje nastave. Naime, nismo bili u mogućnosti prisustvovati nastavi jer se ona jednostavno nije održavala u predviđeno vrijeme, sukladno rasporedu. Opravdanje „kraj akademske godine“ nikako ne može biti zadovoljavajuće. Prazne predavaonice daju naslutiti kako je odvijanje nastave upitno tijekom cijele akademske godine. Obilazak je nastave (vježbi) u KB Dubrava, kao najvećoj nastavnoj bazi Zdravstvenoga veleučilišta, ostavio vrlo pozitivan dojam. Vježbe se odvijaju u malim grupama. Pokazalo se da su na visokoj razini, zasnovane na kompetencijama, vrlo dobro organizirane i s izvrsnim nadzorom. Zamijećena je odlična suradnja s osobljem bolnice. Zbog nedostatka vremena, nismo bili u mogućnosti obići i druge nastavne baze.

Provjera se znanja vrši pismeno i usmeno. Na pojedinim je kolegijima uveden i praktični način ispitivanja. Studenti su na početku akademske godine obaviješteni o točnim datumima polaganja ispita. U jednoj akademskoj godini student može četiri puta polagati ispit, s tim da se četvrti put ispit polaže ispred povjerenstvom od tri člana.

Podaci iz samoanalize govore kako u nastavi na Zdravstvenom veleučilištu sudjeluju 642 nastavnika i suradnika (202 zaposlena na neodređeno vrijeme i 442 vanjska suradnika).

Iz priloženih se podataka nije moglo vidjeti stvarno nastavno opterećenje, budući da broj zaposlenih nastavnika nije prikazan kao ekvivalent punoga radnog vremena (FTE) i kako nije vidljiv broj studenata upisan na izvanredne studijske programe.

Na temelju sastanka sa svim nastavnicima i suradnicima, zaključujemo kako se neki nastavnici trude primjenjivati suvremene metode u nastavi te se stručno i pedagoški usavršavaju.

Iako prilično opterećeni nastavom, nastavnici su zadovoljni uvjetima rada na Zdravstvenom veleučilištu, no dali su primjedbu na položaj svojih profesija unutar hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja.

Mrežne su stranice pojedinih nastavnika i predmeta Zdravstvenoga veleučilišta manjkave.

Preporuke:

Napraviti plan pedagoškoga i stručnoga usavršavanja i napredovanja nastavnika (interni i vanjski profesionalni plan).

Studiji, kolegiji, nastava i ispiti moraju biti utemeljeni na kompetencijama u skladu s predloženim ishodima učenja.

Poticati nove metode podučavanja i učenja.

Uspostaviti povjerenstvo za nadzor i poboljšanje kvalitete nastave.

Poraditi na kvalitetnijim internetskim stranicama nastavnika.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Po opsegu se i kvaliteti znanstvene i stručne djelatnosti, Zdravstveno veleučilište ističe u odnosu na druge istovjetne ustanove u zemlji. No, valja imati na umu kako su djelatnici uglavnom vanjski suradnici koji djeluju kao suradnici u nastavi i njihova je uloga izvođenje kvalitetne nastave. Nastavno je opterećenje prilično veliko. Od ukupno 642 nastavnika i vanjska suradnika, 58 ih je registrirano u upisu znanstvenika MZOŠ - a, a 32 ima namjeru završiti doktorski studij.

U samoanalizi je Zdravstvenoga veleučilišta navedeno kako se u proteklom razdoblju na veleučilištu izvodio jedan stručni projekt, koji je trajao godinu dana i dva znanstvena projekta koje je financiralo MZOŠ-a. Nastavnici Zdravstvenoga veleučilišta obavljaju znanstvene i stručne radove u časopisima i publikacijama u Hrvatskoj i u inozemstvu, uglavnom iz polja medicine i područja društvenih znanosti. U posljednjih su pet godina objavljena ukupno 22 znanstvena rada te 13 stručnih radova citiranih u CC časopisima i 39 radova u ostalim časopisima. Iako je znanstvena produktivnost još uvijek niska, u cilju je povećavanja znanstvenih publikacija na Zdravstvenom veleučilištu uspostavljen Odjel za istraživanja i znanost.

Preporuke:

Poticati stvaranje znanstveno – istraživačkih skupina.

Pokušati uskladiti nastavno opterećenje i istraživački rad.

Poticati mlade nastavnike i studente na uključivanje u natječaje nacionalnih i međunarodnih zaklada, čime bi se povećala sredstva za znanstvena i stručna istraživanja.

Obratiti pozornost na znanstvenu metodologiju i literaturu u nastavnom programu.

6. Međunarodne aktivnosti

Međunarodna je suradnja ostvarena sa srodnim školama u Mostaru, Sarajevu, Mariboru i Ljubljani. Proteklih su godina organizirani posjeti visokoškolskih nastavnika iz Velike Britanije. Nastavnici su Zdravstvenoga veleučilišta bili uključeni u nekoliko radionica i tečajeva međunarodnih udruga.

Iz samoanalize je vidljivo da je nekoliko studenata iz Velike Britanije i SAD –a boravilo u kraćim studijskim posjetama na Zdravstvenom veleučilištu.

Preporuke:

Zdravstveno veleučilište treba nastaviti pozitivnim trendom slanja svojih nastavnika na usavršavanje i boravak u inozemnim institucijama.

Treba poticati i međunarodnu razmjenu studenata svih stručnih studija i uključivanje u programe EU koji podržavaju razmjenu studenata i nastavnika primjerice u Erasmus program.

Uspostaviti ured za međunarodnu suradnju.

7. Prostor i oprema

Zdravstveno veleučilište obavlja svoju djelatnost u više dislociranih prostora. Kao vlastiti se, odnosno iznajmljeni prostor spominju dvije zgrade veličine 3339 m². Za nastavu se koristi 35 predavaonica od kojih je samo 9 smješteno u zgradi veleučilišta. U nastavi se koriste 32 laboratorija od kojih je Stručno povjerenstvo vidjelo jedan kabinet koji predstavlja kabinet vještina koji se koristi za stručni studij sestrinstva te jedan kabinet za stručni studij fizioterapije i jedan kabinet za stručni studij radne terapije.

Laboratoriji su smješteni po kliničkim bolnicama, na Medicinskom fakultetu u Zagrebu te na adresi Ksaver 209. Nastavne su baze za praktičnu nastavu raspoređene u različitim ustanovama i ima ih više od 50. Predavaonice se u Mlinarskoj i Ksaveru mogu koristiti oko 8 sati dnevno, a ostale se predavaonice koriste 2 do 4 sata tjedno. Iskazana je zauzetost laboratorija i nastavnih baza manja od osam sati dnevno što je vrlo diskutabilno obzirom na broj upisanih studenata.

Nastavni su prostori u dvije zgrade (Mlinarska i Ksaver) zadovoljavajuće opremljeni nastavnim pomagalicama i uređajima te pružaju dobre uvjete za realizaciju programa.

Zdravstveno veleučilište raspolaže informatičkom učionicom s 20 radnih mjesta što je nedostatan za velik broj studenata koji se školuju na Zdravstvenom veleučilištu.

Knjižnica je Zdravstvenoga veleučilišta umrežena i nalazi se u prostoru od 33 m². U njoj se nalazi 1562 naslova knjiga te četiri strana i osam domaćih časopisa. Obzirom na broj korisnika smatramo da je prostor nedostatan iako uprava ističe da studenti mogu koristiti Sveučilišnu knjižnicu i knjižnice KBC - a Rebro i Klinike za ženske bolesti i porode. Radno vrijeme knjižnice nije odgovarajuće. Osim toga stječe se dojam da nema ni dovoljno udžbenika koje bi studenti mogli koristiti. Nedostatak se prostora očituje i u premalenom i neodgovarajućem prostoru za učenje koji je postavljen u predvorju zgrada u Mlinarskoj i Ksaveru i čini ga 50-tak radnih mjesta.

Studentska je, kao i informatička služba dobro ustrojena, dobro radi i za sada zadovoljava potrebe i studenata i nastavnika Zdravstvenoga veleučilišta.

Preporuke:

Intenzivirati aktivnosti na započinjanju izgradnje nove zgrade kako bi se centralizirale nastavne i znanstvene djelatnosti.

Izgraditi sustav virtualne knjižnice (e-časopisi, e-knjige).

8. Praćenje kvalitete studiranja

Osiguravanje je kvalitete i upravljanje njom način poboljšavanja obrazovanja i zahtijeva dobro organiziran sustav prikupljanja podataka i njihove analize.

Zdravstveno veleučilište je osnovalo Povjerenstvo za praćenje kvalitete nastave koje u ima četiri člana, a predsjednik Povjerenstva je prodekan za kontrolu kvalitete.

Zdravstveno veleučilište provodi dvije različite ankete: anketu Sveučilišta u Zagrebu zbog usporedbe s drugim visokim učilištima te vlastitu anketu.

Preporuke:

U Povjerenstvo za kvalitetu uključiti predstavnika studenata.

Povjerenstvo bi moglo uspostaviti strukturirani sustav za upravljanje kvalitetom.

Potrebno je koristiti Demingov PDCA model.

9. Novčana sredstva

Predočeni podaci pokazuju kako Zdravstveno veleučilište u Zagrebu iz proračunskih sredstava ostvaruje oko 50% prihoda, a ostatak ostvaruje vlastitom djelatnošću (školarine, upisnina,). U tablicama samoanalize nisu odvojene školarine stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija (redovnih i izvanrednih), tako da nismo mogli saznati visine školarina za pojedine studijske programe niti broj studenata koji pohađaju određeni studijski program. Iz tablica nismo mogli saznati ni jesu li plaće vanjskih suradnika uvrštene u intelektualne usluge ili u plaće zaposlenih.

Iz financijskoga se izvješća vidi kako Zdravstveno veleučilište nema poteškoća s financijskom održivošću te da veliko zanimanje studenata za zdravstvene studije i dalje osigurava financijsku stabilnost.

Preporuke:

Napraviti čitljiv i jasan financijski plan za sljedeće razdoblje, uzimajući u obzir kvalitetan okvir (prioritete) visokoga učilišta.

ZAVRŠNA OCJENA I PREPORUKA POVJERENSTVA NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Na temelju proučene samoanalize i podataka iz tablica i posjeta Zdravstvenom veleučilištu, Stručno povjerenstvo potvrđuje kako spomenuto veleučilište u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava većinu, postupkom vrednovanja predviđenih uvjeta i standarda u obrazovnoj i znanstvenoj djelatnosti. U izvješću smo dali i nekoliko prijedloga koji bi pomogli u poboljšavanju kvalitete.

Na temelju analize predočenih podataka o nastavnoj aktivnosti i studijskim programima, opterećenju nastavnika, prostornim sredstvima i osoblju Zdravstvenoga veleučilišta, Stručno povjerenstvo predlaže sljedeće:

1. Zdravstveno veleučilište u Zagrebu treba razraditi strategiju budućega strukturnog i pedagoškog razvoja, odnosno odrediti svoje prioritete.
2. Razvoj bi studijskih programa trebao biti u skladu s potrebama dionika.
3. Zdravstveno bi veleučilište trebalo broj svojih studijskih programa i upisne kvote prilagoditi svojim nastavnim kapacitetima i potrebama tržišta.
4. Ostvarenu međunarodnu suradnju treba unaprijediti; u razvoj istraživačkih potencijala treba uložiti dodatne napore.
5. Pedagoško bi i stručno usavršavanje nastavnika i njihovo napredovanje trebalo poticati u cilju daljnjega praćenja i implementacije suvremenih metoda učenja i podučavanja te istraživačkih programa. O svemu bi tome Zdravstveno veleučilište trebalo izraditi jasan plan.
6. Poželjno je osnivanje Povjerenstva za nadzor i poboljšavanje kvalitete nastave.

Nadamo se da će navedene kritičke primjedbe i preporuke te konačne preporuke pomoći Zdravstvenom veleučilištu u izradi nove strategije razvoja i nastojanju da postigne visoku i kvalitetnu razinu nastavnoga kadra.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje preporučuje Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje izdavanje dopusnice za rad Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu.

Članovi Povjerenstva:

Prof.dr.sc.Daniela Malnar

Prof.dr.sc.Radivoje Radić

Prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag

Prof.dr.sc.Andre Govaert

Mihael Vlaović

**7.5.12. VIŠOKA POSLOVNA ŠKOLA SA PRAVOM JAVNOSTI,
VIŠNJAN**

**ZAVRŠNO IZVJEŠĆE STRUČNOGA POVJERENSTVA
O VREDNOVANJU VISOKE POSLOVNE ŠKOLE S PRAVOM JAVNOSTI,
VIŠNJAN**

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, na temelju članka 7., stavka 1. i stavka 2., točke 6. te članka 16., 17., 18. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) i na temelju Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN 9/05), donijelo Zaključak o imenovanju Stručnoga povjerenstva zaduženoga za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Visoke poslovne škole „Višnjan“. Stručno povjerenstvo čine:

- prof. dr. sc. Tonći Lazibat s Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (predsjednik)
- prof. dr. sc. Radojka Kraljević s Visoke poslovne škole „Libertas“ u Zagrebu
- dr. sc. Kerstin Berberich (FH Joanneum University of Applied Sciences, Graz, Austrija)
- prof. Wim Peeters (University College Leuven, Belgija)
- Maja Blagojević (studentica Zagrebačke škole za menadžment, Zagreb).

Stručno je povjerenstvo, u skladu s „Postupkom vrednovanja“, proučilo „Samoanalizu“ i „Tablice uz samoanalizu“ Visoke poslovne škole s pravom javnosti Višnjan te je 3. studenoga izvršilo vrednovanje tijekom kojega su održani radni sastanci s članovima Uprave, Povjerenstvom za nastavu, Povjerenstvom za praćenje kvalitete i Radnom

grupom za samoanalizu te nastavnicima, djelatnicima i studentima škole. Na taj je način došlo do uvida u djelatnost i uvjete rada spomenute škole.

Povjerenstvo je Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje, na temelju uvida i razgovora, donijelo sljedeće izvješće.

1. OSTVARIVANJE MISIJE, DOKUMENTACIJA I FUNKCIONALNOST USTROJA USTANOVE

Visoka poslovna škola s pravom javnosti Višnjan, osnovana je aktom o osnivanju visokoga učilišta, 14. listopada 2000. godine. Ova poslovna škola izvodi stručni studij „Menadžment u turizmu“ i specijalistički diplomski stručni studij „Menadžment u turizmu“ za koje su dobili dopusnicu. Povjerenstvo je utvrdilo kako Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan obavlja spomenutu djelatnost i time ispunjava svoju misiju.

Povjerenstvo je potvrdilo kako spomenuta škola ima sljedeće pravne dokumente kojima uređuje svoj ustroj i svoju djelatnost:

- Statut Visoke poslovne škole s pravom javnosti, Višnjan

- Pravilnik o studiranju

- Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta

- Odluku o uvjetima upisa.

Povjerenstvo ističe kako „Samoanaliza“ i „Tablice uz samoanalizu“ nisu dobro pripremljeni. Nije navedeno tko je sudjelovao u samoj izradi tekstova, tekstovi nisu lektorirani, neki su podaci suprotstavljeni, financijski podaci nisu jasno prikazani.

Upravi je škole ukazano na nedostatke. Dogovoreno je da se oni isprave i da se potrebno nadopuni kako bi se javnosti predočili odgovarajući i jasni dokumenti.

Prijedlozi su Stručnoga povjerenstva sljedeći:

1. U razdoblju od šest mjeseci poboljšati postojeće dokumente koji uređuju ustroj i djelatnost škole.

2. Pristupiti izradi nove strategije razvoja za srednjoročno i dugoročno razdoblje, koja se treba temeljiti na rezultatima samoanalize i preporukama Stručnoga povjerenstva te izraditi „Priručnik kvalitete“ u roku od 6 mjeseci.

2. STUDIJSKI PROGRAMI I ORGANIZACIJA NASTAVE

Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan izvodi stručni studij „Menadžment u turizmu“ i specijalistički diplomski stručni studij „Menadžment u turizmu“. Organizacija i izvedba stručnoga i specijalističkoga diplomskog stručnog studija su postavljene u skladu sa zahtjevima Bolonjske reforme. Na Visokoj poslovnoj školi s pravom javnosti, Višnjan djeluju Povjerenstvo za praćenje kvalitete i prodekanica za nastavu koji na temelju podataka studentskih anketa, analize prolaznosti i radnoga opterećenja pokušavaju pridonijeti poboljšavanju kvalitete. Broj je studenata na predavanjima, seminarima i vježbama u skladu s kriterijima Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje. Poraditi treba na infrastrukturi škole, prije svega na osiguranju prostora za knjižnicu, kabinete i nastavnu opremu. S tim je vodstvo škole već upoznato i na tome je već počelo raditi. Rezultati su provedenih studentskih anketa pokazali kako su studenti zadovoljni školom, programima i nastavnicima. To su potvrdili i razgovori sa studentima. Na temelju razgovora s predstavnicima škole i na temelju njezine dokumentacije, Stručno je povjerenstvo uočilo sljedeće nedostatke:

- nema razlike između redovnih i izvanrednih studenata
- nije organizirana odgovarajuća studentska praksa
- nema bilješki o sudjelovanju studenata na terenskoj nastavi
- nema dovoljno dokumentacije o provjeri znanja studenata za kolegij i završni ispit (pogledati §§3.4 i 3.8 opisa stručnoga studijskog programa “Menadžment u turizmu”)

- ne postoji odgovarajuća knjižnica
- nedovoljna količina stručne literature
- sustav obavješćavanja (potencijalnih) studenata nije prikladan (nepotpune informacije)
- nisu određeni ishodi učenja
- nije određen postupak za izmjenu kolegija
- studenti, a ni neki nastavnici, nisu upoznati s „binarnim sustavom“ obrazovanja i kvalifikacijama (stručnim i akademskim nazivima i stupnjevima) koje dobivaju završetkom studija
- nedovoljno jasan aktualni sustav i kriteriji upisne politike (svi se prijavljeni studenti upisuju, ako plate)
- nedovoljno jasan sustav praćenja kvalitete nastave
- nedovoljno jasan sustav praćenja praktične nastave
- nema mogućnosti razmjene nastavnoga materijala niti interne komunikacije na intranetu
- mrežne stranice nisu ažurirane te pružaju nepotpune informacije
- podaci o nastavnicima su nepotpuni.

Prijedlozi:

1. Bolje upoznati javnost, poslodavce i studente sa studijem, ishodima učenja, s „binarnim sustavom“ visokoga obrazovanja, Nacionalnim kvalifikacijskim okvirom, stručnim i akademskim nazivima, uvjetima studiranja i mogućnostima daljnega školovanja.
2. Odmah organizirati praktičnu nastavu i izraditi raspored, plan i program praktične nastave uz obvezno vođenje bilješki o obavljenoj praksi, primjerice u dnevniku ili knjižici prakse koju bi uz nastavnika ovjerali i mentori prakse.
3. Najmanje 2/3 nastavnih materijali treba biti dostupno na intranetskim stranicama Visoke škole. Intranet bi također trebao poboljšati komunikaciju između studenata i nastavnika.
4. Internetske stranice trebaju biti ažurirane i sadržavati sve podatke o visokoj školi i svim studijskim programima, postupcima upisa itd.
5. Potreban je detaljan popis nastavnika (kvalifikacije, iskustvo).
6. Za svaki kolegij treba postojati odgovarajuća literatura.
7. U sljedećih godinu dana treba izraditi dokument o sposobnostima i vještinama koje bi studenti trebali steći na kraju studija i postupak za izmjene sadržaja kolegija.
8. Uspostaviti Povjerenstvo za praćenje kvalitete, evidentirati i kontrolirati njegov rad.

3. STUDENTI I STUDIRANJE

Povjerenstvo je na temelju razgovora sa studentima zaključilo kako su studenti zadovoljni organizacijom i uvjetima studiranja. Smatraju kako su odnosi s nastavnicima kvalitetni. Naveli su poboljšanje uvjeta rada (prostor i oprema). Zadovoljni su i predavanjima i studentskom referadom. Studenti su u donošenje odluka škole uključeni preko svojih predstavnika u Nastavnom vijeću. Škola ostaje u kontaktu sa studentima koji su završili školu, ali ne postoje bilješke o tome. Studenti nisu upoznati s razlikama između sveučilišnih i stručnih studija. Spomenute su teškoće s prijevozom do škole. Istaknuta je želja za otvaranjem restorana brze prehrane. Studenti nemaju dvoranu za sportske aktivnosti, restoran, knjižnični centar. Škola ne sudjeluje u programu stipendiranja.

Prijedlozi:

1. Osigurati prijevoz do škole.
2. Riješiti pitanje o prehrani studenata u naredna tri mjeseca potpisivanjem ugovora o *outsourcingu*.
3. Dovršiti knjižnicu u narednih šest mjeseci i osigurati čitaonicu i literaturu za rad.
4. Detaljno voditi bilješke o zapošljavanju studenata koji su završili Visoku školu i pokrenuti osnivanje udruge tih studenata.
5. Uspostaviti elektronski sustav koji će omogućiti studentima prijavu i odjavu ispita elektronskim putem te mrežnu interakciju između studenata i nastavnika. Povećati broj nastavnih materijala na mrežnim stranicama.

4. NASTAVNICI

Na Visokoj poslovnoj školi s pravom javnosti zaposleno je sedam nastavnika u stalnom radnom odnosu i sedam vanjskih suradnika. Njihove su sposobnosti primjerene, kao i njihova motiviranost i zalaganje u nastavi. Povjerenstvo smatra kako treba povećati sudjelovanje nastavnika u programima stalnoga usavršavanja njihove nastavničke uloge. Nastavnici su se veoma rijetko usavršavali u inozemstvu. Ni oni nisu potpuno upoznati

s razlikama između sveučilišnih i stručnih studija i naziva kvalifikacija koje se dodjeljuju završetkom studija. Nije im potpuno jasna razlika nastavnih i znanstveno–nastavnih zvanja. Nije ostvarena međunarodna suradnja ni s jednom inozemnom institucijom ni s jednim inozemnim visokim učilištem. Samo izvođenje nastave zadovoljava kriterije, ali postoje problemi u funkcioniranju praktične nastave.

Što se tiče kvalifikacija nastavnika, povjerenstvu je priopćeno da su još barem dva nastavnika upisala doktorske programe, ali za to nisu dani dokazi.

Prijedlozi:

1. Omogućiti nastavnicima sudjelovanje na programima stručnih i znanstvenih usavršavanja u inozemstvu.
2. Educirati nastavnike o „binarnom sustavu“ obrazovanja, nastavnim , znanstvenim i znanstveno nastavnim zvanjima i uvjetima koje trebaju ispunjavati za prelazak u viša zvanja.
3. Izraditi plan napredovanja nastavnika u razdoblju od šest mjeseci.
4. Po potrebi provoditi usavršavanje nastavnika na planu metodologije stručnoga i znanstvenoga rada.

5. PROSTOR I OPREMA

Za svoj (mali) broj studenata, Visoka škola ima odgovarajući prostor. S obzirom na razvojne planove škole, nužna su daljnja ulaganja. To je potvrdilo i vodstvo škole i uputilo u dugoročne planove ulaganja. Nastavnici su potvrdili kako su njihovi kabineti primjereni. Oprema je zadovoljavajuće kvalitete. Knjižnica ne odgovara studentskim potrebama. Kvaliteta nekih nastavnih materijala nije zadovoljavajuća.

Prijedlozi:

1. Treba osigurati prostor za knjižnicu i čitaonicu te odgovarajuću literaturu i pristup bazama podataka.
2. Trajno ulagati u infrastrukturu škole kako bi se zadovoljile sve potrebe studenata.

6. OSIGURAVANJE KVALITETE

Visoka je poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan osnovala Povjerenstvo za praćenje kvalitete. Dosadašnji su rad toga Povjerenstva obilježile tek studentske ankete, koje su pokazale izuzetno dobre rezultate (po svim njihovim kriterijima). Potrebno je usavršiti te upitnike novim pitanjima. Nisu jednaki anketni upitnici za sve nastavnike. To bi svakako trebalo ujednačiti. Samoanaliza uzima u obzir 36 izvještaja sa sastanaka Povjerenstva. Unatoč tomu, izgleda kako sustav unutarnjega osiguravanja kvalitete u Visokoj poslovnoj školi tek treba početi raditi, pri čemu treba obuhvatiti sve dijelove organizacije (uprava, stručne službe, nastavno osoblje...) i cjelokupnu djelatnost (nastavne aktivnosti, administrativne aktivnosti, napredovanje osoblja, vodstvo Visoke škole...).

Prijedlozi:

1. Raditi na poboljšavanju studentskih anketa, napraviti iste upitnike za sve kolegije i sve nastavnike i to u razdoblju od 3 mjeseca. Posebno treba voditi računa o osiguravanju anonimnosti. Treba analizirati rezultate i osigurati mehanizme koji će dovesti do implementacije rezultata ankete u cilju poboljšanja.
2. Voditi zapisnike sa sastanaka Stručnoga povjerenstva i Povjerenstva za praćenje kvalitete.
3. Napraviti učinkovit sustav osiguravanja kvalitete škole u akademskoj godini 2010./2011. (Pravilnik o osiguranju kvalitete).
4. Svake godine dobiti povratnu informaciju od diplomiranih studenata i poslodavaca, vrijednost diplome nije dokazana niti dokumentirana.

7. FINANCIJSKA SREDSTVA

Samoanaliza ne prikazuje jasne financijske podatke. Navedena financijska sredstva nisu dovoljna za sve potrebe i za uspješan razvoj škole (primjerice, nema sredstava za sudjelovanje nastavnika na međunarodnim konferencijama, za razvoj infrastrukture, za studentske stipendije).

Prijedlozi:

1. Povećati ulaganja u stručne djelatnosti škole i sudjelovanja u stručnim projektima.
2. Osiguravati transparentnost u financiranju studijskog programa.

8. ADMINISTRACIJA I STRUČNE SLUŽBE

Trenutno su i struktura i broj administrativnoga osoblja primjereni potrebama. U nadolazećem bi razdoblju svakako trebalo zaposliti kvalitetno administrativno osoblje koje će moći pratiti razvoj škole u svim djelatnostima (nastavi, znanosti, stručnom radu). Studenti su zadovoljni radom studentske referade i ostalih stručnih službi.

Prijedlozi:

1. Ulagati dodatne napore u razvoj i napredovanje administrativnoga osoblja (pomoću programa cjeloživotnoga obrazovanja).

ZAVRŠNA OCJENA I PREPORUKA NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Na temelju je posjeta Visokoj poslovnoj školi s pravom javnosti, Višnjan, proučene „samoanalize“ i podataka prikazanih u „tablici uz samoanalizu“, Stručno povjerenstvo zaključilo kako spomenuta škola u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava većinu kvantitativnih i kvalitativnih kriterija kvalitete (predviđenih postupkom vrednovanja). U Izvješću su istaknuti primjeri dobre prakse i prijedlozi koji bi, po našem mišljenju, trebali pridonijeti poboljšavanju kvalitete rada i koji bi trebali dovesti do kvalitetnih ishoda u svim organizacijskim jedinicama i djelatnostima škole. Povjerenstvo je obratilo pažnju na posebnosti škole i uzelo u obzir izrazito pozitivne stavove studenata o uvjetima studiranja i o programima koji se u školi izvode.

Sukladno ocjeni ukupnoga stanja i ocjeni svih dijelova djelatnosti ustanove, Povjerenstvo za vanjsko vrednovanje preporučuje Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje Visokoj poslovnoj školi s pravom javnosti, Višnjan:

1. izdati dopusnicu za obavljanje djelatnosti
2. izdati pismo očekivanja za usklađivanje nastavnih programa u kojima treba u roku od šest mjeseci:
  1. organizirati stručnu praksu za studente i voditi bilješke o njoj (dnevnik ili knjižicu prakse)
  2. propisati postupak za izmjenu sadržaja kolegija
  3. osigurati odgovarajuću literaturu za sve kolegije koje škola izvodi
  4. urediti internetske stranice škole
  5. osigurati preduvjete za razvoj međunarodne suradnje te znanstvenoga i stručnoga napredovanja i razvoja sposobnosti nastavnoga osoblja.

6. dostaviti dokazanu dokumentaciju o prisutnosti studenata na nastavi i položenim usmenim i pismenim ispitima

7. organizirati knjižnicu i odgovarajuće elektroničke mogućnosti (hardver, softver, elektronički pristup).

U Zagrebu 15. veljače 2010.

Članovi Stručnoga povjerenstva:

Prof. dr.sc. Tonći Lazibat, v.r.

Prof.dr.sc. Radojka Kraljević, v.r.

dr. sc. Kerstin Berberich, v.r.

prof. Wim Peeters, v.r.

Maja Blagojević, v.r.

**7.6. PRILOG 6. PREPORUKA ZA PRIMJENU UVJETA ZA UPIS NA
VISOKA UČILIŠTA OD AKADEMSKE GODINE 2010./2011.**

**REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE**

Klasa: 602-11/09-01/0004

Urbroj: 355-02-09-3

Zagreb, 1. srpnja 2009.

Temeljem članka 7. stavka 2. točke 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 174/04 i 198/03.), Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje na svojoj **63.** sjednici od 1. srpnja 2009. godine, slijedom rasprave o uvjetima upisa na visoka učilišta, upućuje Rektorskome zboru i Vijeću veleučilišta i visokih škola

**PREPORUKU ZA PRIMJENU UVJETA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA OD
AKADEMSKE GODINE 2010./2011.**

I

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporuča da uvjet za upis na visoka učilišta bude završen najmanje četverogodišnji srednjoškolski program. Navedena preporuka, među ostalim, temelji se na ishodima do sada provedenih vrjednovanja postojećih visokih učilišta prilikom čega se pokazalo da se veliki broj studenata koji ne završe studij odnosi upravo na one studente koji su završili trogodišnje srednje obrazovanje, a što značajno umanjuje kvalitetu studiranja.

II

Pristupnici koji su srednje obrazovanje završili prije 2010. godine, a mlađi su od 24 godine, mogu polagati ispite državne mature koje je visoko učilište utvrdilo kao uvjete za upis. Na studijski se program mogu prijaviti i ukoliko ne polože ispite, no u tome slučaju ne dobivaju bodove koji se odnose na taj dio vrjednovanja.

III

Za pristupnike koji su srednje obrazovanje završili prije 2010. godine, a stariji su od 24 godine, preporučamo visokim učilištima da, u cilju poticanja cjeloživotnoga obrazovanja i uključivanja u ERASMUS program, koji je dio Programa za cjeloživotno učenje, autonomno donesu odluke o uvjetima upisa, s preporukom da za te pristupnike odrede posebnu kvotu. Preporuča se da se ti pristupnici prijavljuju ranije od ostalih pristupnika, kako bi visoko učilište, ovisno o popunjenosti ove posebne kvote, moglo nepopunjeni dio kvote popuniti s redovitim pristupnicima.

IV

Pristupnici koji su 2010. godine završili četverogodišnji srednjoškolski program u Republici Hrvatskoj dužni su položiti ispite iz obveznoga dijela državne mature, kao i ispuniti ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište.

V

Pristupnici koji su završili srednjoškolski program izvan Republike Hrvatske, a u državi koja ima izgrađen sustav vanjskoga vrjednovanja srednjega obrazovanja, mogu se prijaviti na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj, pri čemu im se rezultati njihovih završnih ispita priznaju kao rezultati obveznoga dijela ispita državne mature, no moraju ispuniti i ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište.

VI

Pristupnici koji su srednje obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske, a u državi koja nema izgrađen sustav vanjskoga vrednovanja srednjega obrazovanja, dužni su položiti ispite iz obveznoga dijela državne mature, kao i ispuniti ostale uvjete koje je propisalo visoko učilište. Ukoliko se ti pristupnici prijavljuju na studijski program koji se izvodi na stranome jeziku, Nacionalno vijeće smatra da je u cilju poticanja mobilnosti studenata neophodno da visoko učilište autonomno utvrdi uvjete upisa.

VII

Nacionalno vijeće, također, preporuča visokim učilištima da se kod odluke o vrjednovanju uvjeta upisa pokušaju približiti odnosu od 60% naprema 40% u korist rezultata ispita državne mature i mogućih dodatnih provjera posebnih znanja, vještina i sposobnosti u odnosu na vrjednovanje ocjena iz srednje škole, poštujući specifičnosti svakoga studijskog programa.

Predsjednik

Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje

prof. dr. sc. Vedran Mornar

**7.7. PRILOG 7. PREPORUKA ZA UTVRĐIVANJE UVJETA
NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJ**

REPUBLIKA HRVATSKA

NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Klasa: 602-11/09-01/0008

Ur. br.: 355-02-01-10-15

Zagreb, 2. prosinca 2009.

Na temelju članka 7. stavka 2. točke 1. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, na 67. sjednici Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje održanoj 2. prosinca 2009. godine, usvojena je sljedeća

**PREPORUKA ZA UTVRĐIVANJE UVJETA NAPREDOVANJA
STUDENATA KROZ STUDIJ**

U cilju ujednačavanja i pojednostavljenja uvjeta napredovanja studenata kroz studij Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje preporuča sljedeće:

- (1) Ujednačiti mjerila za određivanje prava redovitih studenata zajamčenih člankom 88. stavkom 3. i 4. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* sukladno **Preporuci za određivanje prava redovitih studenata**, usvojenoj na 44. sjednici Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje, održanoj 16. svibnja 2007. godine (Klasa: 602-11/07-01/0005; Ur. broj: 355-02-07-3).

- (2) Studenti moraju ponovno upisati i odslušati sve nepoložene kolegije. Ukupan broj upisanih ECTS bodova u jednom semestru u pravilu ne smije prelaziti 35. U ovaj se broj uračunavaju svi do tada upisani, a nepoloženi predmeti.
- (3) Napredovanje se studenata kroz studij treba temeljiti na „programskim“ uvjetima koje je nužno odrediti i nadgledati za svaki novi kolegij. Studenti mogu upisati sve predmete za koje imaju položene preuvjete, ako im satnica to omogućava i uz ograničenje iz prethodnoga stavka.
- (4) Osobe koje nisu upisane u tekuću akademsku godinu nemaju status studenta pa ne mogu sudjelovati u nastavi, polagati ispite, izrađivati i braniti seminarske, završne i diplomske radove te ne mogu ostvarivati niti druga prava iz članka 88. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.
- (5) Studentu je moguće odobriti status mirovanja na vlastiti obrazloženi zahtjev ili na temelju liječničke ili druge odgovarajuće potvrde. Status se mirovanja može odobriti, jedino ako student unaprijed ili odmah po nastanku razloga za status mirovanja obavijesti visoko učilište o okolnostima koje ga sprječavaju u izvršavanju studentskih obveza.

Ova se Preporuka upućuje Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Rektorskom zboru i Vijeću veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske.

Predsjednik

Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje

prof.dr.sc. Vedran Mornar

7.8. TABLICA 1. POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI (DOKTORSKI) I POSLIJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJI KOJI SU BILI U POSTUPKU 2009. G.

Sveučilište u Zagrebu

Agronomski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Stočarstvo	biotehničke znanosti	agronomija	Zagreb	izdati dopusnicu	67. sjednica
Poslovno upravljanje u agrobiznisu - MBA	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	U postupku	

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Surdopedagogija	Društvene znanosti	Pedagogija	Zagreb	Izdati dopusnicu	64. sjed.
Poslijediplomski doktorski studij					
Prevenicijska znanost i studij invaliditeta	Društvene znanosti	Pedagogija	Zagreb	Izdati dopusnicu	64. sjed.

Ekonomski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Strateško poduzetništvo	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	izdati dopusnicu	67. sjednica
Menadžment turizma	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	U postupku	
Kontroling	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	U postupku	
Međunarodno poslovanje poduzeća	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62.sjed.
Analiza konkurentnosti	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62.sjed.
Pravni i gospodarski okvir poslovanja s Europskom unijom	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjednica
Upravljanje izvozom	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62.sjed.
Ekonomika Europske unije	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.

Fakultet političkih znanosti

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Lokalna demokracija i razvoj	Društvene znanosti	Politologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	61.sjed.
Regionalne komparativne studije srednje i jugoistočne Europe	Društvene znanosti	Politologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	64. sjed.
Poslijediplomski doktorski studij					
Komparativna politika	Društvene znanosti	Politologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.

Fakultet prometnih znanosti

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Transportna logistika i menadžment	tehničke znanosti	tehnologija prometa i transport	Zagreb	izdati dopusnicu	67. sjednica

Farmaceutsko-biokemijski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Toksikologija	Biomedicina i zdravstvo	Farmacija	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjednica
Dermatofarmacija i kozmetologija	Biomedicina i zdravstvo	Farmacija	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.
Farmakogenomika: Novi pristup optimiranju liječenja	Biomedicina i zdravstvo	Farmacija	Zagreb	Izdati dopusnicu	66. sjed.
Klinička farmacija	Biomedicina i zdravstvo	Farmacija	Zagreb	U postupku	
Molekularna dijagnostika	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Zagreb	U postupku	

Filozofski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Klinička psihologija	Društvene znanosti	Psihologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjednica
Poslijediplomski doktorski studij					
Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu	Humanističke znanosti	povijest	Zagreb	U postupku	
Povijest umjetnosti	Humanističke znanosti	Povijest umjetnosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjed.
Rani novi vijek	Humanističke znanosti	Povijest	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjed.
Etnologija i kulturna antropologija	Humanističke znanosti	Etnologija i antropologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	63. sjed.
Medievistika	Humanističke znanosti	Interdisciplinarne humanističke znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	60. sjednica

Hrvatski studiji

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Filozofija	Humanističke znanosti	Filozofija	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.
Povijest	Humanističke znanosti	Povijest	Zagreb	Izdati dopusnicu	66. sjed.

Kineziološki fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Primijenjena kineziologija u edukaciji	Društvene znanosti	Kineziologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjed.
Primijenjena kineziologija u rekreaciji	Društvene znanosti	Kineziologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjednica
Primijenjena kineziologija u sportu	Društvene znanosti	Kineziologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjednica

Medicinski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Ultrazvuk u kliničkoj medicini; smjer: gastroenterologija i hepatologija	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	63. sjed.
Ortopedija	Biomedicina i zdravstvo	Kliničke medicinske znanosti	Zagreb	U postupku	
Medicina rada i športa	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	60. sjednica
Obiteljska medicina	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Zagreb	U postupku	

Pravni fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Socijalni rad i socijalna politika	Društvene znanosti	Socijalna djelatnost	Zagreb	Izdati dopusnicu	60. sjednica

Prirodoslovno-matematički fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Fizika	prirodne znanosti	fizika	Zagreb	izdati dopusnicu	63. sjednica
Statistika	prirodne znanosti	matematika	Zagreb	U postupku	
Poslijediplomski specijalistički studij					
Statistika	prirodne znanosti	matematika	Zagreb	U postupku	

Šumarski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Šumarstvo	Biotehničke znanosti	Šumarstvo	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjed.

Tekstilno-tehnološki fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Dizajn i tehnologija modne odjeće	Tehničke znanosti	Tekstilna tehnologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.

Veterinarski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Mikrobiologija i epizootiologija	Biomedicina i zdravstvo	Veterinarska medicina #	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjednica
Unutarnje bolesti	Biomedicina i zdravstvo	Veterinarska medicina #	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjednica

Sveučilište u Zagrebu (sveučilišni studiji)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Upravljanje gradom	Interdisciplinarna područja znanosti	Ostala interdisciplinarna područja znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	66. sjed.
Poslovno upravljanje u graditeljstvu	Interdisciplinarna područja znanosti	Ostala interdisciplinarna područja znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	60. sjednica
Poslijediplomski doktorski studij					
Ekoinženjerstvo	Tehničke znanosti	Kemijsko inženjerstvo	Zagreb	Uskrata dopusnice	60. sjednica

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Elektrotehnički fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Napredne komunikacijske tehnologije	Tehničke znanosti	Temeljne tehničke znanosti	Osijek	Izdati dopusnicu	66. sjed.
Procesno računarstvo	Tehničke znanosti	Temeljne tehničke znanosti	Osijek	Izdati dopusnicu	66. sjed.
Elektroenergetika	tehničke znanosti	temeljne tehničke znanosti	Osijek	U postupku	

Filozofski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Književnost i kulturni identitet	Humanističke znanosti	Filologija	Osijek	Izdati dopusnicu	60. sjednica

Građevinski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Građevinarstvo; smjerovi: Potresno inženjerstvo; Upravljanje građevinskim projektima; Zaštita okoliša u građevinarstvu	tehničke znanosti	građevinarstvo	Osijek	U postupku	

Prirodoslovno-matematički fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Statistika	prirodne znanosti	matematika	Osijek	U postupku	
Poslijediplomski specijalistički studij					
Statistika	prirodne znanosti	matematika	Osijek	U postupku	

Sveučilište u Splitu

Medicinski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Klinička epidemiologija	Biomedicina i zdravstvo	Kliničke medicinske znanosti	Split	Izdati dopusnicu	60. sjednica
Radiologija	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Split	U postupku	

Katoličko - bogoslovni fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Kršćanstvo i suvremena kultura	Humanističke znanosti	teologija	Split	U postupku	
Povijest teologije i kršćanskih institucija	Humanističke znanosti	teologija	Split	U postupku	

Sveučilište u Rijeci

Ekonomski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Upravljanje poslovnim uspjehom	Društvene znanosti	Ekonomija	Rijeka	Izdati dopusnicu	62. sjed.

Medicinski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Interna medicina	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Rijeka	Izdati dopusnicu	61. sjednica
Radiologija	Biomedicina i zdravstvo	Temeljne medicinske znanosti	Rijeka, Split	U postupku	

Sveučilište u Zadru

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski doktorski studij					
Hrvatska kultura i naobrazba u mediteranskom krugu	interdisciplinarno područje	interdisciplinarno	Zadar	U postupku	

Sveučilište u DubrovnikU

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Poslijediplomski specijalistički studij					
Upravljanje marketingom u turizmu	društvene znanosti	ekonomija	Dubrovnik	U postupku	

**7.9. TABLICA 2. PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI
STUDIJI TE STRUČNI I SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI
STUDIJI KOJI SU BILI U POSTUPKU 2009. G.**

JAVNA SVEUČILIŠTA

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Preddiplomski sveučilišni studij					
Nederlandistika	humanističke znanosti	filologija	Zagreb	U postupku	
Diplomski sveučilišni studij					
Migracije i interkulturalni odnosi	interdisciplinarno područje	interdisciplinarno	Zagreb	U postupku	

Fakultet prometnih znanosti

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Aeronautika	tehničke znanosti	Tehnologija prometa i transport	Zagreb	U postupku	

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Westfälische Wilhelms-Universität Munster

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Menadžment i savjetovanje za europsko obrazovanje	društvene znanosti	Interdisciplinarne društvene znanosti	Zagreb, Munster	izdati dopusnicu	67. sjednica

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Učiteljski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Predškolski odgoj	Društvene znanosti	Pedagogija	Vukovar		60. sjednica

Odjel za kemiju

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Kemija	Prirodne znanosti	Kemija	Osijek	Izdati dopusnicu	62. sjednica

Sveučilište u Rijeci

Odjel za informatiku

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Informatika	Društvene znanost	Informacijske i komunikacijske znanosti	Rijeka	Izdati dopusnicu	64. sjednica

Tehnički fakultet, Odjel za fiziku

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
diplomski sveučilišni studij					
Inženjerstvo i fizika materijala	interdisciplinarna područja znanosti	interdisciplinarno	Rijeka	U postupku	

Sveučilište u Splitu

Ekonomski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Menadžment; smjerovi: Upravljanje projektima, Upravljanje porezima, Računovodstvo	Društvene znanosti	Ekonomija	Split	Izdati dopusnicu	62. sjed.
diplomski sveučilišni studij					
Turizam i hotelijerstvo	društvene znanosti	ekonomija	Split	U postupku	

Kemijsko-tehnološki fakultet i Medicinski fakultet

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Integrirani preddiplomski i diplomski studij					
Farmacija	Biomedicina i zdravstvo	Farmacija	Split	Izdati dopusnicu	66. sjed.

Sveučilište u Splitu (sveučilišni studij)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Forenzika	Interdisciplinarna područja znanosti	Ostala interdisciplinarna područja znanosti	Split	Izdati dopusnicu	61. sjednica

Sveučilište u Zadru

Sveučilište u Zadru

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
preddiplomski sveučilišni studij					
Primijenjena ekologija u poljoprivredi: smjerovi: Biljna proizvodnja	interdisciplinarno područje	interdisciplinarno	Zadar	U postupku	

Odjel za lingvistiku

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Lingvistika	Humanističke znanosti	Filologija	Zadar	Izdati dopusnicu	60. sjednica

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Odjel za ekonomiju i turizam "Dr. Mijo Mirković"

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Preddiplomski sveučilišni studij					
Poslovna ekonomija; smjer: Turizam	Društvene znanosti	Ekonomija	Umag	Izdati dopusnicu	60. sjednica

Odjel za ekonomiju i turizam "Dr. Mijo Mirković"

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
preddiplomski sveučilišni studij					
Makroekonomski menadžment	društvene znanosti	ekonomija	Pula	Uskrata dopusnice	65. sjednica

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
preddiplomski sveučilišni studij					
Informatika	tehničke	računarstvo	Pula	U postupku	

Sveučilište u Dubrovniku

Odjel za umjetnost i restauraciju

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Restauracija i konzervacija; smjerovi: drvo, papir, tekstil, metal, keramika	Umjetničko područje	Primijenjene umjetnosti	Dubrovnik		66. sjed.

PRIVATNA SVEUČILIŠTA

Medijsko sveučilište u Splitu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Preddiplomski sveučilišni studij					
Novinarstvo	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	Split	izdati dopusnicu	62. sjednica
Medijski dizajn	Umjetničko područje	Primijenjena umjetnost	Split	Izdati dopusnicu	62. sjednica
Stručni studij					
Poslovanje i menadžment u medijima	Društvene znanosti	Ekonomija	Split	izdati dopusnicu	62. sjednica

Medijsko sveučilište u Splitu i Sveučilište u Dubrovniku

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Diplomski sveučilišni studij					
Poslovna ekonomija; smjerovi: Turizam, Međunarodna trgovina	Društvene znanosti	Ekonomija	Dubrovnik i Split	Izdati dopusnicu	62. sjednica
Odnosi s javnostima	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	Dubrovnik i Split	Izdati dopusnicu	62. sjednica

Međunarodno sveučilište u Dubrovniku

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Sveučilišni diplomski studij					
Diplomacija; smjerovi: Međunarodni odnosi i diplomacija, Gospodarska diplomacija, Europska unija	društvene znanosti	politologija	Dubrovnik	Uskrata dopusnice	67. sjednica

JAVNA VELEUČILIŠTA

Društveno veleučilište u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Izobrazba trenera	Društvene znanosti	Kineziologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62.sjed.
Javna uprava	društvene znanosti	pravo	Zagreb	U postupku	
Stručni studij					
Izobrazba trenera	Društvene znanosti	Kineziologija	Zagreb	Izdati dopusnicu	62. sjed.

Tehničko veleučilište u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Mehatronika	Tehničke znanosti	Interdisciplinarne tehničke znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	66. sjednica

Zdravstveno veleučilište Zagreb

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Psihijatrijsko sestrinstvo	Biomedicina i zdravstvo	Kliničke medicinske znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	65. sjed.
Kliničko sestrinstvo	Biomedicina i zdravstvo	Kliničke medicinske znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	66. sjed.

Međimursko veleučilište u Čakovcu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Menadžment turizma i športa	Društvene znanosti	Ekonomija	Čakovec	Izdati dopusnicu	66. sjed.

Veleučilište u Karlovcu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Sigurnost i zaštita			Karlovac	izdati dopusnicu	67. sjednica
stručni studij					
Moda i marketing	tehničke znanosti	tekstilna tehnologija	Karlovac	U postupku	

Veleučilište u Požegi

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Trgovinsko poslovanje	društvene znanosti	ekonomija	Požega	U postupku	

Veleučilište u Rijeci

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
specijalistički diplomski stručni studij					
Sigurnost na radu	tehničke znanosti	Temeljne tehničke znanosti	Rijeka	izdati dopusnicu	60. sjednica
Stručni studij					
Telematika	tehničke znanosti		Rijeka	U postupku	

PRIVATNA VELEUČILIŠTA

Veleučilište Velika Gorica

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Informacijski sustavi	Tehničke znanosti	Računarstvo	Velika Gorica		66. sjed.
Krizni menadžment	Tehničke znanosti	Temeljne tehničke znanosti	Velika Gorica	Izdati dopusnicu	61. sjed.
Upravljanje logističkim sustavima i procesima #	Društvene znanosti	Interdisciplinarne tehničke znanosti	Velika Gorica	Izdati dopusnicu	61. sjed.

JAVNE VISOKE ŠKOLE

Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
stručni studij					
Ruralno poduzetništvo	društvene znanosti	ekonomija	Virovitica	U postupku	

Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
specijalistički diplomski stručni studij					
Ekonomika poduzetništva	Društvene znanosti	Ekonomija	Križevci	Uskrata dopusnice	65. sjednica
Stručni studij					
Ekonomika poduzetništva	Društvene znanosti	Ekonomija	Križevci	Uskrata dopusnice	65. sjednica
Građevinarstvo	tehničke znanosti	građevinarstvo	Križevci	U postupku	

PRIVATNE VISOKE ŠKOLE

Zagrebačka škola ekonomije i menadžmenta u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Ekonomija	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	U postupku	

Međunarodna diplomatska škola za poslovno upravljanje u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Poslovno upravljanje	Društvene znanosti	Ekonomija	Zagreb	Izdati dopusnicu	61. sjed.

Visoka škola za izobrazbu trenera „Olimp“ u Zagrebu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Stručni studij za izobrazbu trenera	društvene znanosti	Kineziologija		U postupku	

Visoka poslovna škola s pravom javnosti, Višnjan

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Menadžment u turizmu	Društvene znanosti	Ekonomija	Višnjan	Izdati dopusnicu	64. sjed

Visoka poslovna škola za turistički i hotelski menadžment „UTILUS“ u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Turistički i hotelski menadžment	društvene znanosti	ekonomija	Zagreb	U postupku	

Visoka škola Effectus u Zagrebu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Menadžment financija	društvene znanosti	ekonomija		U postupku	
Upravni menadžment	Interdisciplinarna područja znanosti	interdisciplinarno		U postupku	
Stručni studij					
Stručni studij financije i prava	Interdisciplinarna područja znanosti	interdisciplinarno		U postupku	

Visoka škola „Hrvatsko zagorje“ u Krapini

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
stručni studij					
Operativni menadžment	društvene znanosti	ekonomija	Krapina	U postupku	

Visoka škola medijskih komunikacija u Splitu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Novinarstvo	društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti		Uskrata dopusnice	60. sjednica
Odnosi s javnošću	društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti		Uskrata dopusnice	60. sjednica
Stručni studij					
Stručni studij medijskih komunikacija	društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti		Uskrata dopusnice	60. sjednica

Visoka škola tržišnih komunikacija "Agora" u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Kreativno upravljanje tržišnim komunikacijama	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	Zagreb	Izdati dopusnicu	64. sjed.

Visoka škola za inspekcijski i kadrovski menadžment u pomorstvu u Splitu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Inspekcijski i kadrovski menadžment u pomorstvu	društvene znanosti	Ekonomija	Split	U postupku	

Visoka škola za medije u Zagrebu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
stručni studij					
Mediologija	društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti		Uskrata dopusnice	66. sjednica

Visoka škola za modu i dizajn u Zagrebu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Modni dizajn	Interdisciplinarna područja znanosti	interdisciplinarno		Uskrata dopusnice	61. sjednica
Dizajn interijera	Interdisciplinarna područja znanosti	interdisciplinarno		Uskrata dopusnice	61. sjednica

Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Specijalistički diplomski stručni studij					
Financijski menadžment	društvene znanosti	ekonomija	Zaprešić	U postupku	

Visoka škola za sigurnost u Zagrebu

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
specijalistički diplomski stručni studij					
Sigurnost; smjerovi: Zaštita na radu, Zaštita od požara, Zaštita osobe i imovine, Zaštita okoliša	Tehničke znanosti		Split	Izdati dopusnicu	62. sjednica
Kvaliteta rada	Tehničke znanosti	Temeljne tehničke znanosti	Zagreb	Uskrata dopusnice	60. sjednica

Visoka zdravstvena škola „Medinet“ u Zagrebu (u osnivanju)

Vrsta; - naziv programa	Znanstveno područje	Polje	Mjesto izvođenja	Stanje / ishod postupka	Preporuka donesena na sjednici
Stručni studij					
Stručni studij sestrinstva	Biomedicina i zdravstvo	javno zdravstvo i zdravstvena zaštita	Zagreb	Uskrata dopusnice	67. sjednica

7.10. TABLICA 3. IZMJENE I DOPUNE RANIJE ODOBRENIH STUDIJSKIH PROGRAM A

Naziv nositelja	Sveučilište u Rijeci	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Splitu	Visoka posl. škola Minerva u Dugopolju	Sveučilište u Zagrebu
Naziv izvođača	Filozofski fakultet	Filozofski fakultet	Filozofski fakultet	Filozofski fakultet	Agronomski fakultet u Zagrebu i Sveučilište u Splitu	Visoka posl. škola Minerva u Dugopolju	Fakultet političkih znanosti
Vrsta; - naziv programa	Njemački jezik i književnost (dvoipredmetni); smjerovi: nastavnički, lingvistički, književno - interkult. germanistika	Anglistika (jednop); smjerovi: nastavnički, lingvistički, književno - kulturološki, prevoditeljski	Anglistika (dvoipredmetni); smjerovi: lingvistički, književno - kulturološki, prevoditeljski	Filozofija (dvoipredmetni)	Filozofija (jednopredmetni)	Filozofija	Politologija; smjer: Nacionalna sigurnost
Tip stud. programa	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	stručni studij	sveučilišni studij
Vrsta stud. programa	diplomski sveučilišni studij	diplomski sveučilišni studij	diplomski sveučilišni studij	prediplomski i sveučilišni	prediplomski i sveučilišni	stručni studij	diplomski sveučilišni studij
Znanstveno područje	humanističke znanosti	humanističke znanosti	humanističke znanosti	humanističke znanosti	humanističke znanosti	društvene znanosti	društvene znanosti
Polje	filologija	filologija	filologija	filozofija	filozofija	biotehničke znanosti	politologija
Mjesto	Rijeka	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Dugopolje	Zagreb
Napomena	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.	ispravak naziva smjera	novi smjer, 66. sjednica, 2009.

Naziv nositelja	Zagrebačka škola za menadžment	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Sveučilište u Zagrebu	Visoka škola za menadžment i dizajn Aspira
Naziv izvođača	Zagrebačka škola za menadžment	Akademija likovnih umjetnosti	Akademija likovnih umjetnosti	Akademija likovnih umjetnosti	Akademija likovnih umjetnosti	Muzička akademija	Umjetnička akademija u Osijeku	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija	Muzička akademija
Vrsta; - naziv programa	Turizam; smjerovi: Turistički menadžment, Hotelski menadžment	Restauriranje i konzerviranje umjetnina; smjerovi: Silkarstvo, Kiparstvo	Restauriranje i konzerviranje umjetnina; smjerovi: Silkarstvo, Kiparstvo	Restauriranje i konzerviranje umjetnina; smjerovi: Silkarstvo, Kiparstvo	Restauriranje i konzerviranje umjetnina; smjerovi: Silkarstvo, Kiparstvo	Teorija glazbe	Gluma i lutkarstvo	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Teorija glazbe	Crkvena glazba; smjerovi: orgulje, glazbena pedagogija
Tip studijskoga programa	stručni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij	sveučilišni studij
Vrsta studijskoga programa	stručni studij	integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij	integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij	integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij	integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij	preddiplomski i sveučilišni studij
Znanstveno područje		umjetničko područje	umjetničko područje	umjetničko područje	umjetničko područje		umjetničko područje									društvene znanosti
Mjesto	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Osijek	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Zagreb	Split
Napomena	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena veća od 20%, nova dopusnica 60. sjednica	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 61. sjednica, 2009.	promjena naziva, 64. sjednica, 2009.

Naziv nositelja	Sveučilište u Zagrebu	Zdravstveno veleučilište	Sveučilište u Rijeci	Sveučilište u Splitu	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera	Zdravstveno veleučilište
Naziv izvođača	Katoličko bogoslovni fakultet	Zdravstveno veleučilište	Medicinski fakultet	Medicinski fakultet	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	Učiteljski fakultet u Osijeku	Zdravstveno veleučilište
Vrsta; - naziv programa	integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni filozofsko-teološki studij	Radiološka tehnologija	Radiološka tehnologija	Radiološka tehnologija	Učiteljski studij - na hrvatskom i talijanskom jeziku	Predškolski odgoj	Sanitarno inženjerstvo
studijskog programa		stručni studij	stručni studij	stručni studij	sveučilišni studij	stručni studij	stručni studij
studijskog programa	prediplomski i diplomski sveučilišni studij	stručni studij	stručni studij	stručni studij	prediplomski i diplomski sveučilišni studij	stručni studij	specijalistički diplomski stručni
Znanstveno područje		biomedicina i zdravstvo	biomedicina i zdravstvo	biomedicina i zdravstvo	biomedicina i zdravstvo		biomedicina i zdravstvo
Polje						uskrata	javno zdravstvo i zdravst. zaštita
Mjesto	Zagreb	Zagreb	Rijeka	Split	Pula	Vukovar - dislocirani	Zagreb
Napomena	promjena naziva, 63. sjednica 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.	dopusnice, odustali od izvođenja, 60. sjednica	promjena naziva, 60. sjednica, 2009.

7.11. TABLICA 4. IZDAVANJE TZV. BEZUVJETNIH DOPUSNICA

Naziv nositelja	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću
Naziv izvođača	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću	Veleučilište "Nikola Tesla" u Gospiću
Vrsta; - naziv programa	Strojarstvo	Ugostiteljstvo	Mehatronika	Tekstilstvo	Strojarstvo	Prehrambena tehnologija; smjerovi: Prerada mlijeka, Pivarstvo	Lovstvo i zaštita prirode	Upravni studij	Ekonomika poduzetništva	Ekonomika poduzetništva	Ekonomika poduzetništva
Tip stud. programa	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij
Vrsta stud. programa	Specijalistički diplomski stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij	Stručni studij
Znanstveno područje	Tehničke znanosti	Društvene znanosti	Tehničke znanosti	Tehničke znanosti	Tehničke znanosti	biotehničke znanosti	biotehničke znanosti	Društvene znanosti	Društvene znanosti	Društvene znanosti	Društvene znanosti
Polje	Strojarstvo	Ekonomija	Strojarstvo	tekstilna tehnologija	Strojarstvo	biotehnologija	agronomija	Pravo	Ekonomija	Ekonomija	Ekonomija
Mjesto izvođenja	Karlovac	Karlovac	Karlovac	Karlovac	Karlovac	Karlovac	Karlovac	Gospić	Gospić	Gospić	Gospić
Napomena	bezuvjatna dopusnica, 60. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 60 . Sjednica	bezuvjatna dopusnica, 60. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 60sjednica	bezuvjatna dopusnica, 60 sjednica	bezuvjatna dopusnica,60 sjednica	bezuvjatna dopusnica, 60. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 67. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 67. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 67. sjednica	bezuvjatna dopusnica, 67. sjednica

Naziv nositelja	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	bezuovjetna dopusnica	stručni studij	specijalistički diplomski stručni			Karlovac	uvjetna dopusnica, 2005.
Naziv izvođača	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu	bezuovjetna dopusnica	stručni studij	stručni studij			Karlovac	uvjetna dopusnica, 2005.
Vrsta; - naziv programa				bezuovjetna dopusnica						
Tip stud. programa					stručni studij					
Vrsta stud. programa						stručni studij				
Znanstveno područje										
Polje										
Mjesto izvođenja									Karlovac	
Napomena										uvjetna dopusnica, 2005.

**7.12. TABLICA 5. NOVA VISOKA UČILIŠTA U POSTUPKU OSNIVANJA
2009. GODINE**

Naziv učilišta			Vrsta učilišta	
<i>Visoka škola za modu i dizajn</i>			privatno	
Naziv programa: Modni dizajn				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni studij	interdisciplinarno	interdisciplinarno	3 godine	180
Naziv programa: Dizajn interijera				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni	interdisciplinarno	interdisciplinarno	2 godina	120
Tijek evaluacije:				
61. sjednica: preporuka – preporuka odbiti dopusnicu				

Naziv učilišta			Vrsta učilišta	
<i>Visoka škola medijskih komunikacija</i>			privatno	
Naziv programa: Stručni studij medijskih komunikacija				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni studij	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	3 godine	180

<i>Naziv programa: Specijalistički diplomski stručni studij - Novinarstvo</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Specijalistički diplomski stručni	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	1 godina	60
<i>Naziv programa: Specijalistički diplomski stručni studij – Odnosi s javnošću</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Specijalistički diplomski stručni	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	1 godina	60
<i>Tijek evaluacije:</i>				
60. sjednica: preporuka – preporuka odbiti dopusnicu.				

<i>Naziv učilišta</i>			<i>Vrsta učilišta</i>	
Medijsko sveučilište u Splitu			privatno	
<i>Naziv programa: Poslovanje i menadžment u medijima</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni studij	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	3 godine	180
<i>Naziv programa: Medijski dizajn</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>

Preddiplomski sveučilišni	Umjetničko područje	Primijenjena umjetnost	3 godine	180
<i>Naziv programa: Novinarstvo</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Preddiplomski sveučilišni	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	3 godine	180
<i>Tijek evaluacije</i>				
60. sjednica : preporuka – odbiti dopusnicu; 62. sjednica: preporuka izdati dopusnicu				
<i>Naziv učilišta</i>		<i>Vrsta učilišta</i>		
<i>Medijsko sveučilište u Splitu i Sveučilište u Dubrovniku (Odjel za komunikologiju)</i>		Privatno i javno sveučilište		
<i>Naziv programa: Odnosi s javnostima</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Sveučilišni diplomski	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	2 godine	120
<i>Tijek evaluacije</i>				
61. sjednica: imenovanje izvjestitelja;				
<i>Naziv programa: Poslovna ekonomija; smjerovi Turizam i međunarodna trgovina</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>

Sveučilišni diplomski	Društvene znanosti	Ekonomija	2 godine	120
<i>Tijek evaluacije</i>				
61. sjednica: imenovanje izvjestitelja.				
62. sjednica: preporuka izdati dopusnicu				

<i>Naziv učilišta</i>			<i>Vrsta učilišta</i>	
Visoka zdravstvena škola Medinet u Zagrebu			privatno	
<i>Naziv programa: Stručni studij sestrinstva</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni studij	Biomedicina i zdravstvo	Javno zdravstvo i zdravstvena zaštita	3 godine	180
<i>Tijek evaluacije</i>				
60. sjednica: preporuka – odbiti dopusnicu;, 65. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 66. sjednica: imenovanje Stručnoga povjerenstva (za posjet školi); 67. sjednica: preporuka odbiti dopusnicu.				

<i>Naziv učilišta</i>			<i>Vrsta učilišta</i>	
Visoka škola „Effectus“ u Zagrebu			privatno	
<i>Naziv programa: Stručni studij financije i prava</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni studij	Interdisciplinarno	Interdisciplinarno	3 godine	180
<i>Naziv programa: Specijalistički diplomski stručni studij Menadžment financija</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Specijalistički diplomski studij	Društvene znanosti	Ekonomija	2 godine	120
<i>Naziv programa: Specijalistički diplomski stručni studij Upravni menadžment</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Specijalistički diplomski studij	Interdisciplinarno	Interdisciplinarno	2 godine	120
<i>Tijek evaluacije</i>				
61. sjednica : imenovanje članova Stručnoga povjerenstva; 64. sjednica: imenovanje dodatnih članova; 65. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 66. sjednica: dopuna podataka.				

Naziv učilišta		Vrsta učilišta		
Visoka škola za medije u Zagrebu		Privatno		
Naziv programa: Mediologija				
Vrsta programa	Područje	Polje	Trajanje	ECTS bodovi
Stručni studij	Društvene znanosti	Informacijske i komunikacijske znanosti	3 godine	180
Tijek evaluacije				
62. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 65. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 66. sjednica: preporuka odbiti dopusnicu.				

Naziv učilišta		Vrsta učilišta		
Visoka škola za izobrazbu trenera Olimp u Zagrebu		Privatno		
Naziv programa: Stručni studij za izobrazbu trenera				
Vrsta programa	Područje	Polje	Trajanje	ECTS bodovi
Stručni studij	Društvene znanosti	Kineziologija	3 godine	180
Tijek evaluacije				
62. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 65. sjednica: imenovanje izvjestitelja; 66. sjednica: traži se dopuna podataka; 67. sjednica: imenovanje novih recenzenata.				

<i>Naziv učilišta</i>		<i>Vrsta učilišta</i>		
<i>Visoka škola za inspekcijski i kadrovski menadžment u pomorstvu u Splitu</i>		Privatno		
<i>Naziv programa: Inspekcijski i kadrovski menadžment u pomorstvu</i>				
<i>Vrsta programa</i>	<i>Područje</i>	<i>Polje</i>	<i>Trajanje</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Stručni	Društveno	Ekonomija	3 godine	180 ECTS
<i>Tijek evaluacije</i>				
66. sjednica: imenovanje stranoga recenzenta.				

Izvješće je izrađeno u Agenciji za znanost i visoko obrazovanje i usvojeno na 74. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 14. srpnja 2010.

AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE:

- Odjel za visoko obrazovanje**
- Odjel za akreditaciju u visokom obrazovanju**
- Odjel za analitiku i statistiku**
- Odjel za informatičke poslove**

Ravnateljica
Agencije za znanost i visoko obrazovanje:
Prof. dr. sc. Jasmina Havranek

Voditelj izrade izvješća u Agenciji:
Mr. sc. Sandra Bezjak

Suradivali:
Ivana Borošić, dipl. povj.
Ivana Krznar, dipl. ing.
Ivan-Filip Jakopović, prof.
Marina Grubišić, prof.
Goran Grubišić, prof.
Davor Jurić, prof.
Davor Došlinec, ing.

Lektura izvještajnog dijela izvješća:
Mia Bagarić, prof.

Priprema za tisak:
Tomislav Tomljenović, dipl. ing.

Tisak:
Vjesnik d.d.

Klasa: 001-02/10-03/0011

Ur.br.: 355-04-02-10-3

Financijsko izvješće Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje za 2009. godinu

Ukupni proračun NV-a za visoko obrazovanje (A-621153) za 2009. godinu iznosio je prema zadnjem rebalansu 1.421.612,00 kn. Prikaz po proračunskim pozicijama u tabeli:

				Proračun 2009	Ostvarenje 2009		
11	70	A621153	3211	Službena putovanja	NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE	90.000,00	89.226,19
11	70	A621153	3237	Intelektualne i osobne usluge	NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE	1.250.000,00	1.249.908,71
11	70	A621153	3293	Reprezentacija	NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE	51.612,00	51.612,00
11	70	A621153	3299	Ostali nespomenuti rashodi	NACIONALNO VIJEĆE ZA VISOKO OBRAZOVANJE	30.000,00	29.065,76
				UKUPNO		1.421.612,00	1.419.812,66

Iz aktivnosti NV za visoko obrazovanje vrši se isplata naknada za rad (članovima NVVO, Savjeta za financiranje, Odbora za etiku), potom recenzenata (domaćih i inozemnih koji sudjeluju u postupcima osnivanja novih visokih učilišta i novih studijskih programa).

Refundacije putnih troškova za sve članove gore navedenih tijela te putne troškove svih recenzenata (domaćih i stranih).
(Ove dvije stavke su pod šifrom 3211 i 3237)

Reprezentacija – (do ukidanja po odluci Vlade RH) odnosi se na troškove svih sjednica svih gore navedenih tijela, a s obzirom na vremensko trajanje i dolazak osoba izvan Zagreba.

Ostali rashodi - tisak izvješća NVVO te troškovi administrativne podrške radu svih tijela.

Zagreb, 15. veljače 2010.